

ÅRBOG
for
FÆRØERNE

1978

Færøernes landsstyre
Rigsombudsmanden på Færøerne

Å R B O G
F O R F Æ R Ø E R N E
1 9 7 8

Færøernes landsstyre
Rigsombudsmanden på Færøerne

trykt på genbrugspapir

ISBN 87-503-2894-8
Stougaard Jensen/København
Sm 02-3

INDHOLDSFORTEGNELSE

	Side
FORORD	9
Kap. 1. <u>FÆRØERNE</u>	11
STATSRETTLIGE FORHOLD	11
Særanliggønder	
Fællesanliggønder	
Fællesanliggønder, der administreres af hjemmestyret i henhold til hjemmestyrelø- vens § 9	
Forholdet til udlandet	
LOVGIVNING	17
Færøernes lagting	
Oversigt over lagtingssager, behandlet i samlingen 1977	
Oversigt over lagtingssager, behandlet i tiden 29/7-4/10-1978	
Oversigt over rigslove, bekendtgørelser m. v., der er kundgjort med henblik på ikrafttræden på Færøerne i 1978	
ADMINISTRATION	37
Færøernes landsstyre	
Landsstyrets administration	
Rigsmyndigheder	
VALG	38
Lagtingsvalg	
Folketingsvalg	
Folketingsmænd	
Kommunale valg	
Byrådsvalg i Tórshavn	
By- og bygderådsvalg uden for Tórshavn	
Kap. 2. <u>BEFOLKNINGS- OG BOLIGFORHOLD</u>	43
BEFOLKNINGSFORHOLD	43
BOLIGFORHOLD	53
Kap. 3. <u>ERHVERV</u>	59
FISKERI	59
Internationale reguleringer og fiskeriaf- taler	
Island	
Norge	
EF	
Sverige, Polen og Østtyskland	
Sovjetunionen	

Kap 3. (fortsat)	Side
Fiskeriinspektion og redningstjeneste	
Hjælpe- og bjærgningstjenesten	
Den nye aftale om fiskeriinspektion	
Ulovligt fiskeri i 1978	
Statistik om fiskeri	
Fangst og tilvirkning af fisk og fiske-	
produkter	
Fjernfiskeriet	
Midterområder	
Nærfiskeriet	
Vurdering af værdierne fra de forskellige	
områder	
Råfisklandinger på Færøerne	
Totalfangsten ved Færøerne og tal	
Forarbejdning af fangsten	
Driftsresultater	
Hyreoversigter	
Råfiskefonden	
Fiskepriserne	
Priserne på saltfisk	
Industrifisk	
Rejer	
Hellefisk	
Sild	
Finansieringen af fiskerskibe	
Færøernes realkreditinstitut	
Kongeriget Danmarks Fiskeribank	
Landskassens finansieringsbistand	
<u>LANDBRUG</u>	97
Mælkeproduktionen	
Kødproduktionen	
Opdyrkning	
Landsdyrlægen	
Hygiejnisk laboratorium	
<u>HÅNDVÆRK, INDUSTRI, BYGGE- OG ANLÆGSVIRKSOMHED</u>	100
Egnsudvikling	
Færøernes industrifond	
Industriens udviklingsfond	
Industrikontoret (Ídnaðarstovan)	

Kap. 3.	(fortsat)	Side
	HANDEL, SERVICE- OG TRANSPORTERHVERV	107
	Handel og serviceerhverv	
	Transport	
	Motorkøretøjer	
	Passagertrafik til og fra Færøerne	
	Beflyvning	
	Besejling	
	SKIBSFLÅDEN	111
	Den samlede skibsflåde, opgørelse for 1976, 1977 og 1978	
	OFFENTLIG VIRKSOMHED	114
	Veje	
	Asfaltering af landsveje	
	Vejarbejder i 1978	
	Autoværn	
	Skilte	
	Byggesager	
	Trafiktælling på hovedveje	
	El-forsyning	
	Havne- og Landingspladser	
	De indenlandske telefonforbindelser	
	Telekommunikation med udlandet og med ski- bene	
	Det færøske postvæsen	
Kap. 4.	<u>ØKONOMI</u>	133
	FÆRØERNES EKSPORT OG IMPORT	133
	Eksport	
	Import	
	Udenrigshandel i faste priser og bytte- forhold	
	Handelsbalancen	
	ARBEJDSFORHOLD, LØNNINGER OG PRISER	142
	Arbejdsforhold	
	Det private arbejdsmarked	
	Det offentliges arbejds- og lønforhold	
	Lønninger	
	Priser	

Kap. 4.	(fortsat)	Side
	OFFENTLIGE INDTÆGTER	149
	Skatter	
	Antal skatteydere og skattepligtige indkomster	
	Udskrevne skatter	
	Afgifter	
	Landskassens indtægter	
	OFFENTLIGE UDGIFTER M. V.	156
	Statens og landskassens udgifter	
	Statens udgifter	
	Statsgarantier	
	Landskassens udgifter	
	Landskassens lånoptagelse og garantiforpligtelser	
	PENGE OG KREDITFORHOLD	166
	NATIONALREGNSKABET FOR FÆRØERNE	172
Kap. 5.	<u>SOCIALE FORHOLD</u>	183
	Regler og forvaltning	
	Ydelsernes omfang og finansiering	
	Institutioner m. v.	
	Færøernes Ulykkesforsikringsråd	
	A. Ulykkesforsikringen	
	B. Invalideforsikringen	
	Udviklingen i 1978	
Kap. 6.	<u>SUNDHEDSVÆSEN</u>	193
	LANDSLÆGEN	193
	SYGEHUSENE	193
	SUNDHEDSPLEJEN	201
	Kommunelægerne	
	Tandlægerne	
	Sygeplejerskerne	
	Jordemødrene	
	APOTEKERVÆSEN	203
	UDGIFTERNE TIL DET FÆRØSKE SUNDHEDSVÆSEN	204
Kap. 7.	<u>UNDERVISNINGSVÆSEN</u>	205
	Overførsel af administrationen af undervisningsvæsenet	
	Undervisningsvæsenets virksomhed	

Kap. 7.	(fortsat)	Side
	BØRNESKOLEN	209
	Folkeskolen	
	Private skoler	
	Gymnasiet og HF	
	SPECIALUNDERVISNINGEN	214
	VIDEREGÅENDE UDDANNELSER	215
	Færøernes akademi	
	Færøernes seminarium	
	Efteruddannelse af lærere	
	Færøernes sygeplejeskole	
	ERHVERVSUDDANNELSER	219
	Færøernes maskinskole	
	Tekniske skoler	
	Handelsskolen	
	Navigationsskoler	
	ANDEN UNDERVISNING	225
	Færøernes folkehøjskole	
	Aftenskolerne	
	UDDANNELSESSTØTTE	226
Kap. 8.	<u>RETS- OG POLITIVÆSEN</u>	229
	FÆRØERNES RETSVÆSEN	229
	FÆRØERNES POLITIVÆSEN	230
	Politiets virksomhed i 1978	
Kap. 9.	<u>KIRKELIV</u>	235
	FOLKEKIRKEN	235
	ORGANISATIONER OG FORENINGER, TILSLUTTET	
	FOLKEKIRKEN	237
	K.F.U.K og K.F.U.M	
	Indre Mission	
	Det kirkelige Missionsforbund	
	KRISTNE TROSSAMFUND UDENFOR FOLKEKIRKEN ...	239
	Brødremenigheden	
	Den katolske kirke	
	Frelsens Hær	
	Jehovas Vidner	
	FILADELFIA-menigheden	
	Den frie evangeliske menighed	
	Syvende-dags adventisterne	
	ANDRE TROSSAMFUND	243
	Bahá'i	

	Side
Kap. 10. <u>KULTURELLE FORHOLD, IDRÆT M. V.</u>	245
RADIO	245
FJERNSYN	247
AVISER	248
BØGER	249
Bogudgivelser	
Biblioteksvæsen	
TEATRE OG BIOGRAFER	252
Teatervirksomhed	
Biografer	
MUSIKLIV	254
Koncerter	
Klassiske koncerter	
KUNST	257
Kunstudstillinger på Færøerne	
Kunstudstillinger uden for Færøerne	
DANSK-FÆRØSK KULTURFOND	258
SPEJDERBEVÆGELSEN	259
IDRÆT	260
BRIDGE	262
SKAK	262
TABELFORTEGNELSE	264

F O R O R D

Årbog for Færøerne 1978 er udarbejdet af Færøernes landsstyre og rigsombudsmanden på Færøerne i forening og udkommer i en færøsk og en dansk udgave.

Årbogen tilsigter at give en bred verbal og statistisk skildring af færøske samfundsforhold, specielt for det pågældende år, men også med linjer tilbage til de nærmest foregående år.

I 1978-udgaven er kap. 9 udbygget, så der nu er en omtale af foreninger og organisationer, der er tilknyttet folkekirken, og af trossamfund uden for folkekirken. Redaktionen har fundet denne udbygning rimelig under hensyntagen til den store kirkelige interesse på Færøerne. I kap. 1 er medtaget en oversigt over love og bekendtgørelser, der er kundgjort på Færøerne i 1978.

Udgiverne vil være taknemmelige for at modtage materiale, der yderligere kan belyse de behandlede emnekredse, ligesom man gerne modtager forslag om yderligere emnekredse, der kunne medtages.

En række institutioner, organisationer, virksomheder og enkeltpersoner har bistået landsstyret og rigsombudet med tilvejebringelse af det meget store talmateriale. Udgiverne vil takke for den umådelige imødekommenhed og den hurtige besvarelse af de stillede spørgsmål.

Endelig skal der rettes en tak til de medarbejdere ved landsstyret og dets institutioner og ved rigsombudet, der i særlig grad har medvirket ved årbogens udarbejdelse.

Færøernes landsstyre

Rigsombudsmanden på Færøerne

Atli Dam

Leif Groth

Kap. 1

FÆRØERNE

STATSRETTLIGE FORHOLD

I henhold til lov nr. 137 af 23. marts 1948 om Færøernes hjemmestyre udgør Færøerne inden for lovens rammer et selvstyrende folkesamfund i det danske rige. Hjemmestyreloven anerkender det færøske sprog og det færøske flag. Fra 1949 har Færøerne haft egne pengesedler. Møntenheden 1 króna = 1 dansk krone.

Sager og sagsområder vedrørende Færøerne opdeles i særanligg
gender, hvor Færøernes lagting har den lovgivende og Færøernes landsstyre den udøvende myndighed, og fællesanligg
ender, der administreres af rigsmyndighederne efter dansk lovgivning.

Der er endvidere i henhold til hjemmestyrelovens § 9 mulighed for efter forhandling at overlade det færøske hjemmestyre at give de nærmere bestemmelser for de særlige færøske forhold og overtage administrationen af et område, der er fællesanliggende.

Særanligg
e
n
d
e
r

I henhold til hjemmestyrelovens § 2 betragtes en række sager og sagsområder, der er angivet i et særligt bilag, til loven under A, principielt som særanliggende. Dette har den virkning, at hjemmestyret eller rigsmyndighederne kan bestemme, at de overgår til hjemmestyret. Heraf følger, at dette overtager de dermed forbundne udgifter.

Indtil nu har hjemmestyret overtaget følgende sagsområder med hjemmel i hjemmestyrelovens § 2 (A):

1. Færøernes egen styrelsesordning

Hele området er overtaget som særanliggende.

2. Kommunale forhold

Hele området er overtaget som særanliggende.

3. Bygnings- og lejespørgsmål. Folkeregister.

Hele området er overtaget som særanliggende.

4. Sundhedsvæsen

Kun apotekervæsen er overtaget som særanliggende.

5. Den offentlige forsorg. Arbejdsforhold.

Områderne: Lovpligtig ulykkesforsikring. Arbejdere, arbejdsforhold, lærlinge, medhjælpere og ferie er overtaget som særanliggende.

6. Direkte og indirekte skatter
Hele området er overtaget som særanliggende.
7. Finansvæsen
Hele området er overtaget som særanliggende.
8. Godkendelse af havneafgifter
Området er overtaget som særanliggende.
9. Skolevæsen
Folkehøjskolen og navigationsskolerne er overtaget som særanliggende. Endvidere er gymnasiet særanliggende, og der er ved lagtingslov oprettet et færøsk akademi (Academia Færoensis). Bortset herfra er skolevæsen fællesanliggende.
10. Arkiver, biblioteker, museer
Hele området er overtaget som særanliggende.
11. Bygnings- og naturfredning
Hele området er overtaget som særanliggende.
12. Havne, trafikvæsen m. v.
Følgende områder er overtaget: Kystsikring, kanaler, vandkraftanlæg, trafikvæsen, herunder veje, jernbaner, sporveje, færger, bus- og fragtkørsel. Motor- og færdselsforhold. Stedligt postvæsen. Stedligt telefonvæsen. Elektriske anlæg.
13. Landbrug, fiskeri m. v.
Hele området er overtaget som særanliggende.
14. Forlystelser m. v.
Hele området er overtaget som særanliggende.
15. Produktion, handel m. v.
Hele området er overtaget som særanliggende.
16. Tinglysning, ekspropriation m. v.
Hele området er overtaget som særanliggende.

Efter hjemmestyrelovens § 3 afgøres det ved nærmere forhandling, om og i hvilket omfang de på bilag B opførte sagsområder kan henføres til færøske særanliggende. Af disse områder er under punkt 3: Radio overtaget som særanliggende med undtagelse af spørgsmål med relation til internationale aftaler, ligesom punkterne 4: Jordfonden og 5: Import- og eksportkontrol er overtaget som særanliggende.

Hovedparten af de overtagne områder administreres af landsstyret med hjemmel i lagtingslove, men enkelte områder administreres dog af en statslig myndighed på landsstyrets vegne. Således

sker mønstring af fiskere hos landfogeden (politimesteren) eller sysselmændene, motorregistret og skibsregistret føres af landfogeden, tinglysningsvæsenet forestås af sorenskriveren (dommeren), der ligeledes er den stedlige overformynder, og endelig er rigsombudsmanden på Færøerne i sin egenskab af formand for kirkeinspektionen med til at administrere den af lagtinget givne bevilling til vedligeholdelse af kirkegårde og udvendig vedligeholdelse af kirker.

Fællesanliggender

Anliggender, der ikke er overtaget af det færøske hjemmestyre som særanliggender, er fællesanliggender og varetages af rigsmyndighederne, idet dog hjemmestyret med hjemmel i hjemmestyrelovens § 9 kan overtage administrationen af fællesanliggender.

Blandt de vigtigste fællesanliggender skal nævnes skoleforhold, sociale forhold og sundhedsforhold. Herudover kan som statsinstitutioner nævnes skibstilsynet, folkekirken, politiet og domstolene.

Rigslove sættes ikke i kraft på Færøerne, forinden de i overensstemmelse med lov nr. 51 af 1. april 1896 er kundgjort af rigsombudet. Dette sker efter forelæggelse for det færøske hjemmestyre.

Lovforslag, der kun vedrører færøske forhold, eksempelvis folkeskoleloven og de sociale love, bliver normalt først behandlet i lagtinget, hvorefter de forelægges folketinget. Lovforslag, der ikke udelukkende omfatter Færøerne, bliver først vedtaget i folketinget og derefter forelagt hjemmestyret, forinden loven sættes i kraft på Færøerne. I mange tilfælde sker ikraftsættelsen i form af kgl. anordning, idet loven udtrykkeligt giver ministeren ret til at sætte loven i kraft på Færøerne ved kgl. anordning med de ændringer, der er nødvendiggjort af de særlige færøske forhold.

Fællesanliggenderne administreres efter dansk lovgivning, på hovedområderne, sociallovgivning, skolelovgivning og lovgivning for sygehusene samt flere andre områder efter særlige love for Færøerne, og udgifterne til disse områder udredes i form af fuldkommen udgiftsdekning, tilskud eller andre former for subsidiering, fastlagt under hensyn til Færøernes særlige struktur og forholdene iøvrigt.

Fællesanliggender, der administreres af hjemmestyret i henhold til hjemmestyrelovens § 9

I henhold til hjemmestyrelovens § 9 kan der efter forhandling træffes aftale om, i hvilke tilfælde og i hvilket omfang det er muligt inden for områder, der henhører under fællesanliggender, at overlade det færøske hjemmestyre at give de nærmere bestemmelser for de særlige færøske forhold og overtage administrationen af det pågældende område.

De enkelte afsnit i årbogen indeholder mere specificerede omend ikke udtømmende oplysninger om udgiftsfordelingen, idet de forskellige refusionsordninger vil blive beskrevet direkte eller ved hjælp af tabellerne.

Den 1. april 1975 blev administrationen af socialvæsenet overtaget af Færøernes landsstyre, og rigsombudets sociale afdeling blev omdannet til "Almannastovan". Ved lov nr. 621 af 22. december 1976 for Færøerne om sygehusvæsenet er det fastslået, at sygehusvæsenet på Færøerne varetages af hjemmestyret, således at de 3 sygehuse er institutioner under landsstyret, selv om hospitalsvæsen er fællesanliggende. Endelig udbetaler og modtager Føroya gjaldstova (Færøernes oppebørselskontor) en del beløb for staten.

Med hjemmel i lov for Færøerne nr. 51 af 14. februar 1979 om folkeskolen, lov for Færøerne nr. 52 af 14. februar 1979 om læreruddannelsen, lov for Færøerne nr. 53 af 14. februar 1979 om fritidsundervisning m. v. og lov for Færøerne nr. 54 af 14. februar 1979 om handelsskoler, tekniske skoler samt maskinmester- og maskinistiskoler overføres administrationen af de omhandlede områder fra undervisningsministeren, rigsombudsmanden på Færøerne og Færøernes skoledirektion til Færøernes hjemmestyre forventelig fra 1. august 1979.

I forbindelse med den administrative overførsel er hjemmestyret inden for lovens rammer bemyndiget til at regulere de nævnte områder ved lagtingslove.

Forholdet til udlandet

Færøerne er et selvstændigt toldområde. Indførselsafgifter og reglerne for import- og eksportkontrol fastsættes af hjemmestyret. De øvrige dele af riget må derfor i disse henseender betragtes som udland.

I henhold til hjemmestyreloven skal traktater og andre internationale overenskomster, der kræver folketingets samtykke, og

som berører særlige færøske interesser, forelægges hjemmestyret til betænkning.

Udenrigsministeren kan bemyndige hjemmestyrets repræsentanter til direkte at føre forhandlinger under medvirken af udenrigstjenesten.

Der er med hjemmel i hjemmestyreloven ansat en særlig færøsk sagkyndig i udenrigsministeriet til at bistå ministeriet ved behandling af færøske sager vedrørende Færøernes særlige erhvervsinteresser, ligesom lovens muligheder for ansættelse af færøskyn- dige ved de danske ambassader er anvendt, idet der er ansat en handelsattaché for færøske erhvervsanliggender ved handelsafdelingen under den danske ambassade i Storbritannien.

Færøernes særlige status og erhvervsstruktur medfører, at Færøerne ikke umiddelbart kan dele Danmarks interesser og syns- punkter i det internationale samarbejde eller ved indgåelse af bi- eller multilaterale aftaler med andre lande. I overensstemmelse med hjemmestyrelovens bestemmelser har man fra dansk side søgt at tilgodese færøske interesser ved i videst muligt omfang at inddrage hjemmestyret i det forberedende arbejde.

I enkelte tilfælde har hjemmestyret selv ført forhandlinger og indgået aftaler. Her kan især nævnes aftalen om færøske fiske- rettigheder mellem 12 og 200 sømil omkring Island, indgået i 1975, siden fornyet med forskellige ændringer, og aftalen med Norge om gensidige fiskerirettigheder, indgået i 1977. Ligeledes kan nævnes aftalen med Grønland om ret til fiskeri i visse områder og ret til landing på visse pladser, senest fornyet i 1972 og korrigeret med hensyn til kvoter og områder i 1977.

Endelig har repræsentanter for hjemmestyret med bistand fra udenrigsministeriet forhandlet om forskellige aftaler, der er ind- gået mellem den danske regering og Færøernes landsstyre på den ene side og den pågældende forhandlingspartner på den anden. Af afta- ler af denne karakter kan nævnes fiskeriaftalerne med Sovjetunion- en og med EF fra 1977. Begge aftaler er tiårige rammeaftaler, i henhold til hvilke fangstområder og -kvoter fastsættes for visse tidsrum ved efterfølgende forhandlinger.

Hvor færøske interesser, som regel især fiskeriinteresser, har været involveret, har det været almindeligt, at repræsentan- ter for hjemmestyret har været medlemmer af den danske delegation eller knyttet til denne som eksperter. Dette gælder i flere bila-

terale aftaler, især i sin tid aftalerne med Spanien, Brasilien og de østeuropæiske lande. I 1977 var Færøerne medunderskriver af fiskeriaftalen med Sovjetunionen. Ved de ordinære og ekstraordinære møder i FAO's fiskerikomité, ICNAF (Konventionen om fiskeriet i det nordvestlige Atlanterhav) og NEAFC (Konventionen om fiskeriet i det nordøstlige Atlanterhav) har hjemmestyret normalt haft repræsentanter med i den danske delegation, når der skulle vedtages begrænsninger, der berørte færøsk fiskeri.

Danmarks tilslutning til de internationale økonomiske sammenlutninger har ikke automatisk medført færøsk tilslutning, og ofte har der efter Danmarks tilslutning været ført forhandlinger om Færøernes forhold. Her har især hensynet til erhvervsstrukturen og det færøske indførselsafgiftssystem spillet en rolle. Disse forhold har bevirket, at Færøerne ofte er blevet tilsluttet flere år senere end Danmark, det gælder således GATT, hvor Færøerne blev tilsluttet i 1954 og Danmark i 1950, og EFTA, hvor Færøerne blev tilsluttet i 1967, medens Danmark deltog fra oprettelsen i 1959. (Færøerne udtrådte formelt i 1973). I de nævnte tilfælde er den senere færøske tilslutning anmeldt ved en akt fra udenrigsministeriet.

Færøerne blev ikke tilsluttet EF sammen med Danmark, men der var efter forhandlinger mellem en færøsk delegation, udenrigsministeriet og repræsentanter for EF's kommission indsat en særlig bestemmelse i den danske tiltrædelsestraktat, hvorefter bestemmelse om tilslutning først skulle træffes inden udgangen af 1975. Da det var af betydning for Færøernes stillingtagen til EF at kende resultaterne af FN's havretskonference, der begyndte i 1974, og da det ikke var muligt at opnå forlængelse til konferencens afslutning, besluttede lagtinget eenstemmigt, at Færøerne skulle forblive uden for EF, og der er i stedet truffet et særligt handelsarrangement med fællesskaberne.

Ved forhandlinger om internationale aftaler er hjemmestyret almindeligvis inddraget. Derimod er det sjældent, Færøerne har egentlig repræsentation i de internationale organisationer. En væsentlig undtagelse er Nordisk Råd, hvor der i den danske delegation er to medlemmer, valgt af Færøernes lagting, og en repræsentant for Færøernes landsstyre. Før denne ordnings gennemførelse ved lov nr. 185 af 28. april 1971 om nordisk samarbejde var det almindeligt, at Færøerne sikredes repræsentation ved, at eet af

de færøske folketingsmedlemmer tilmeldtes som suppleant for et dansk medlem, der så lod suppleanten indtræde, når sager af betydning for Færøerne var på dagsordenen. Denne ordning kendes også fra Nordisk fiskerikomiteé.

Ellers varetages Færøernes interesser gennem forelæggelsen for hjemmestyret. For fiskeriets vedkommende er der især grund til at nævne, at forskrifter om ordensregler for fiskeriet, mindstemål for fisk, begrænsning af fangstmængde m. v. aftalt i henhold til internationale overenskomster skal fastsættes for Færøerne efter forhandling med og samtykke af Færøernes hjemmestyre. Eksempelvis kan nævnes reguleringsforanstaltningerne fastsat af NEAFC og ICNAF.

På andre områder kan hjemmestyret bestemme, hvorvidt en af Danmark indgået international aftale skal udstrækkes til Færøerne eller ikke.

Her kan nævnes dobbeltbeskatningsoverenskomster, der ofte ved en særlig noteveksling efter forelæggelse for hjemmestyret sættes i kraft for Færøerne. Det bør bemærkes, at der eksisterer en særlig dobbeltbeskatningsoverenskomst mellem Færøerne og Danmark. Ligeledes kan nævnes de sociale konventioner, Danmark har indgået med de nordiske og andre europæiske lande om deres statsborgeres gensidige rettigheder i de respektive lande, og ILO-konventionerne. Disse konventioner sættes normalt i kraft på Færøerne ved offentlig kundgørelse på samme måde som rigslove.

I enkelte tilfælde slutter Danmark internationale aftaler, der kun berører Færøerne. Her kan især nævnes udvidelsen i 1959 af den færøske fiskerigrænse til 12 sømil og det med virkning fra 1. januar 1974 med en række lande aftalte "Arrangement om fiskeriet i farvandene omkring Færøerne", der nu er ophørt med virkning fra 1. marts 1977. Udvidelsen til 200 sømil er gennemført ved kgl. anordning nr. 598 af 21. december 1976 om fiskeriterritoriet ved Færøerne, udstedt i medfør af § 1, stk. 3, i lov nr. 597 af 17. december 1976 om Danmarks riges fiskeriterritorium.

LOVGIVNING

Færøernes lagting

Lagtingsvalget den 7. november 1978 var det første, der blev afholdt efter den nye lagtingsvalglov, der blev vedtaget den 11. maj 1978. De væsentligste ændringer er, at antallet af kredsmandater øges fra 20 til 25, idet der er sket en regulering af forde-

lingen af kredsmandater under hensyntagen til befolkningsudviklingen i de forskellige områder, og at der kan tildeles indtil 7 tillægsmandater, medens der efter den tidligere valglov kunne tildeles indtil 10.

Efter valget har lagtinget 32 medlemmer, der fordeler sig med 8 medlemmer til sambandsflokk (sb.), 8 medlemmer til socialdemokratiet (sd.), 6 medlemmer til tjóðveldisflokk (tjv.), 6 medlemmer til folkeflokk (flk.), 2 medlemmer til fiskeri- og fremskridtsflokk (fr.) og 2 medlemmer til selvstyreflokk (s.).

Formand: Hilmar Bech (sd.).

Lagtingets medlemmer

Hákun Djurhuus	fhv. overlærer	Tórshavn	flk.
Poul Jacob Olsen	skibsfører	Klaksvík	sd.
Asbjørn Joensen	forstander	Klaksvík	s.
Finnbogi Isaksen	landsstyresmand	Tórshavn	tjv.
Eli Nolsøe	kontorfunktionær	Klaksvík	sb.
Edmund í Garði	skoleinspektør	Strendur	flk.
Jógvan Olsen	skibsfører	Toftir	sb.
Jóh. Martin Olsen	maskinmester	Runavík	sb.
Jørgen Thomsen	formand	Skáli	sd.
Signar Hansen	lærer	Fuglafjørður	tjv.
Adolf Hansen	skibsfører	Tórshavn	fr.
Agnar Nielsen	direktør	Vestmanna	sb.
Jógvan Durhuus	postekspeditør	Vestmanna	tjv.
Øssur Dam Jacobsen	lærer	Vestmanna	flk.
Jógvan Sundstein	statsaut. revisor	Tórshavn	flk.
Óli Breckmann	adjunkt M.A.	Tórshavn	flk.
Pauli Ellefsen	statsaut. revisor	Tórshavn	sb.
Eilif Samuelson	lærer	Tórshavn	sb.
Jákup Lindenskov	landsstyresmand	Tórshavn	sd.
Jona Henriksen	sekretær	Tórshavn	sd.
Erlendur Patursson	redaktør, cand.polit.	Tórshavn	tjv.
Karin Kjølbro	socialrådgiver	Tórshavn	tjv.
Kjartan Mohr	direktør	Tórshavn	fr.
Hilmar Kass	viceforstander	Tórshavn	s.
Ivan Johannesen	maskinmester	Miðvágur	sb.
Haldur Hansen	overvrager	Sørvágur	sd.
Heðin M. Klein	lærer	Sandur	tjv.
Demmus Hentze	landsstyresmand	Tórshavn	flk.

Flemming Mikkelsen	købmand	Vágur	sb.
Atli Dam	lagmand	Tórshavn	sd.
Sverri Midjord	fuldmægtig	Tvøroyri	sd.
Hilmar Bech	overlærer	Porkeri	sd.

Oversigt over lagtingssager behandlet i samlingen 1977
(tidsrummet 29. juli 1977-28. juli 1978)

- Sag nr. 1. Finanslagtingslov for finansåret 1978/79. Vedtaget den 30. marts 1978.
- Sag nr. 2. Tillægsbevillingslagtingslov for finansåret 1976/77. Vedtaget den 15. februar 1978.
- Sag nr. 3. Ændring i sygehusloven. Vedtaget den 11. april 1978. Det pålægges landsstyret at gennemføre de ændringer i sygehusreglementet, som blev foreslået på sygehusbestyrelsernes fællesmøde den 16. januar 1978. Dette indebærer bl. a., at landsstyret, såfremt det til en overlægestilling eller anden stilling under sygehusvæsenet, som skal besættes af landsstyret, får en indstilling fra en sygehusbestyrelse med mindst tre kvalificerede kandidater, skal vælge en af disse og ellers bede om en fornyet udtalelse.
- Sag nr. 6. Fortsættelse af foreløbig aftale med EF om fiskeri i færøske farvande. Vedtaget den 4. august 1977. Den gældende ordning forlænges for tidsrummet 5. august - 10. september 1977, idet dog fangsten af torsk og kulder begrænses til 1.100 tons i nævnte tidsrum.
- Sag nr. 7. Ændring i folkepensionsloven og lov om offentlig forsorg. Vedtaget den 4. august 1977. Det henstilles til rigsmyndighederne at foretage ændringer i nævnte love, der bl. a. medfører udvidet adgang til enkepension og hjemmehjælp.
- Sag nr. 9. Lagtingslov om garanti for lån til Lervig kommune. Vedtaget den 9. september 1977. Der meddeles landsstyret bemyndigelse til at garantere for lån på 2,2 mill. kr. til kommunen.
- Sag nr. 10. Tilladelse til fiskeri af blåhvilling i færøske farvande. Vedtaget den 9. september 1977. Fiskerskibe fra de lande, Polen, Sverige og DDR, der havde opnået

midlertidig tilladelse til at fange blåhvilling i færøske farvande, opnår forlængelse af perioden til udgangen af 1977.

- Sag nr. 11. Fortsættelse af foreløbig aftale med EF om fiskeri i færøske farvande. Vedtaget den 9. september 1977. Den foreløbige aftale forlænges til udgangen af 1977 (jvf. sag nr. 6).
- Sag nr. 12. Lagtingslov om garanti for lån til teknisk skole i Klaksvig. Vedtaget den 9. september 1977. Landsstyret bemyndiges til at garantere for et lån på 500.000 kr. til opførelse af skolehjem.
- Sag nr. 15. Ændring i den foreløbige aftale om EF-fiskerskibes rettigheder i færøske farvande. Vedtaget den 16. december 1977. Der foretages nogle ændringer i grænserne for de lukkede områder.
- Sag nr. 16. Aftale mellem Færøerne og Island om gensidige fiskerirettigheder. Vedtaget den 16. december 1977. Aftalen fastlægger kvoterne for året 1978.
- Sag nr. 17. Aftale mellem Færøerne og Norge om gensidige fiskerirettigheder. Vedtaget den 16. december 1977. Aftalen fastlægger kvoter og områder for året 1978.
- Sag nr. 18. Aftale mellem Danmark, Færøerne og Sovjetunionen om gensidige færøske og sovjetiske fiskerirettigheder. Vedtaget den 16. december 1977. Lagtinget godkender en tiårig aftale om gensidige fiskerirettigheder mellem Færøerne og Sovjetunionen samt de konkrete områder og kvoter for året 1978.
- Sag nr. 19. Regulering af fiskeriet i ICNAF-området. Vedtaget den 9. marts 1978. Lagtinget tager resultatet af forhandlingerne på ICNAF's årsmøde maj/juni 1977 til efterretning.
- Sag nr. 20. Lagtingslov om ændring i lagtingslov om færøsk klasse-
lotteri. Vedtaget den 7. februar 1978. Det højest tilladte antal sedler i lotteriet øges fra 6.000 til 12.000, således at landsstyret indenfor denne grænse kan fastsætte antallet.

- Sag nr. 23. Lagtingslov om garanti for lån til fiskemel og animalsk olie m. v. på lager. Vedtaget den 7. februar 1978. Landsstyret bemyndiges til på landskassens vegne i finansåret 1978/79 at garantere for lån til fiskemel, animalsk olie, konsumsild og agn på lager indenfor 70 % af låneværdien.
- Sag nr. 24. Lagtingslov om garanti for lån til fiskerskibe og fiskerivirksomheder. Vedtaget den 7. februar 1978. Landsstyret bemyndiges til sammen med finansudvalget på landskassens vegne i finansåret 1978/79 indenfor et beløb af 5 mill. kr. at garantere for lån til fiskerskibe og fiskerivirksomheder, der er kommet i vanskeligheder.
- Sag nr. 25. Lagtingslov om en foreløbig afgrænsning i reguleringen af tilskudet til indhandling af frisk fisk. Vedtaget den 7. februar 1978. Tilskudet til indhandling af frisk fisk, der er fastsat i lov om mindsteløn og anden støtte til fiskeriet, må ikke nedtrappes til mindre end 15 øre pr. kg.
- Sag nr. 26. Råd for energiforsyning. Vedtaget den 10. maj 1978. Der nedsættes et råd for energiforsyning, der i samarbejde med SEV skal udarbejde forslag til udbygning af energiforsyningen inden for SEV's område samt undersøge mulighederne for alternativ energiforsyning.
- Sag nr. 28. Aftale mellem Færøerne og EF om gensidige fiskerirettigheder. Vedtaget den 9. februar 1978. Lagtinget godkender de for året 1978 aftalte områder og kvoter.
- Sag nr. 33. Lagtingslov om fiskeri på fiskeriterritoriet. Vedtaget den 14. marts 1978. Lagtingsloven fastlægger fiskeriterritoriet og fastsætter regler for fiskeri inden for dette. Loven bemyndiger landsstyret til efter forhandling med lagtingets fiskeriudvalg ved bekendtgørelse at fastsætte regler om, hvordan fiskeriet skal udøves på fiskeriterritoriet.
- Sag nr. 34. Lagtingslov om fiskeriaftaler med fremmede lande. Vedtaget den 14. marts 1978. Landsstyret bemyndiges til at dispensere fra ovennævnte lov, således at der

kan meddeles fiskeritilladelser til fiskerskibe fra lande, med hvilke der er sluttet aftale.

- Sag nr. 35. Lagtingslov om garanti for lån til mindre industrivirksomheder. Vedtaget den 13. marts 1978. Landsstyret bemyndiges til på landskassens vegne at garantere for lån til mindre industrivirksomheder på indtil 1 mill. kr. i finansårene 1978/79 og 1979/80.
- Sag nr. 36. Lov om ligsyn. Vedtaget den 14. marts 1978. Lagtinget godkender, at lov nr. 279 af 26. maj 1976 om ligsyn m. v. sættes i kraft på Færøerne, idet der dog foreslås visse mindre ændringer.
- Sag nr. 37. Lagtingslov om lån til jordfonden. Vedtaget den 28. april 1978. Landbrugsrådet bemyndiges til på jordfondens vegne at optage lån på op til 7 mill. kr. til udlån til jordbrugets fremme.
- Sag nr. 38. Ændring i myndighedsloven. Vedtaget den 5. april 1978. Lagtinget godkender, at lov nr. 312 af 10. juni 1976 om ændring i myndighedsloven sættes i kraft på Færøerne. Loven nedsætter myndighedsalderen fra 20 til 18 år.
- Sag nr. 39. Lagtingslov om ændring i lagtingslove med 20 års aldersgrænse. Vedtaget den 7. april 1978. Aldersgrænsen for at få næringsbrev nedsættes til 18 år, og ligeledes nedsættes aldersgrænsen for, at en lærlings forældre skal underskrive lærekontrakten til 18 år.
- Sag nr. 40. Ændring i forskellige rigslove med 20 års aldersgrænse. Vedtaget den 5. april 1978. I overensstemmelse med ovenstående ændring i myndighedsalderen tiltræder lagtinget, at lov nr. 313 af 10. juni 1976 om ændring af forskellige lovbestemmelser med 20 års aldersgrænser m. v. sættes i kraft på Færøerne.
- Sag nr. 41. Lagtingslov om ændring i lagtingslov om mindsteløn og anden støtte til fiskeriet. Vedtaget den 28. april 1978. Ændringen medfører, at mandskabet på både, der fisker hellefisk eller sildehaj, får et tilskud på 19 øre pr. kg af nævnte fiskesorter.

- Sag nr. 42. Love om indfødsretsmeddelelse. Vedtaget den 2. marts 1978. Lov nr. 6 af 16. november 1977 og lov nr. 3 af 8. juni 1977 om indfødsretsmeddelelse sættes i kraft på Færøerne.
- Sag nr. 46. Lagtingslov om ændring i lagtingslov om lotteritilladelse til Utvarp Føroya. Vedtaget den 14. marts 1978. Lotteritilladelsen forlænges med to år indtil 30. april 1980.
- Sag nr. 47. Lagtingslov om 6 års plan for udbygning af havnene og lagtingslov om 6 års plan for udbygning for Vestmanna havn. Vedtaget den 12. april 1978. De pågældende lagtingslove bemyndiger landskassen til over 6 år fra finansåret 1978/79 at give tilskud på 50 % af udgifterne til en række nærmere angivne havne med samlede anlægsudgifter på ialt 216 mill. kr. og til Vestmanna havn med anlægsudgifter på 3 mill. kr. (foruden de 12 mill. kr. i den almindelige havneplan).
- Sag nr. 48. Lagtingslov om priskontrol. Vedtaget den 11. maj 1978. Med det formål at forhindre urimelige priser og avancer m. v. nedsætter landsstyret et råd på tre medlemmer, et repræsenterende forbrugerinteresser, et repræsenterende sælgerinteresser og et uvildigt medlem, der skal være formand, til at kontrollere nævnte forhold. Rådet kan fastlåse varepriser i indtil et halvt år, begrænse prisforhøjelser relativt og absolut samt fastsætte maksimumspriser.
- Sag nr. 49. Lagtingslov om ændring i lov for Færøerne om sprængstoffer. Vedtaget den 28. april 1978. Ændringen er en skærpende af loven, der medfører, at offentlige myndigheder ikke mere må erhverve sprængstoffer uden tilladelse fra politiet, ligesom det kan pålægges købere og ihæندهavere af sprængstof at føre fortegnelse over mængderne af dette.
- Sag nr. 50. Ændring i lov om rettens pleje. Vedtaget den 26. april 1978. Lov nr. 285 af 14. juni 1974 og lov nr. 88 af 26. marts 1975 om ændring af retsplejeloven sættes i kraft for Færøerne.

- Sag nr. 52. Landsstyressager. Vedtaget den 10. maj 1978. Lagtinget tager landsstyrets forhandlingsprotokol for tiden 4. august 1976 til 15. juli 1977 til efterretning.
- Sag nr. 53. Tilladelse til indførsel af kvæg. Vedtaget den 13. april 1978. Lagtinget henstiller til landsstyret at give tilladelse til, at der i 1978 indføres 40-50 stykker kvæg af racen Norsk Rødt Fe samt nogle kalve af samme race.
- Sag nr. 54. Lagtingslov om salg af landskassens ejendom matr. nr. 90 af Thorshavn by. Vedtaget den 18. april 1978. Landskassen bemyndiges til at sælge nævnte ejendom (Afholdshuset bag ved det gamle apotek).
- Sag nr. 55. Lagtingslov om fornyelse af fiskerflåden. Vedtaget den 12. april 1978. Den pågældende lagtingslov samler bestemmelserne om lån til anskaffelse af fiskerskibe og erstatter de hidtidige tilskudslån med 20-årige lavtforrentede lån.
- Sag nr. 56. Lagtingslov om ændring i lagtingslov om de færøske kommuner. Vedtaget den 5. maj 1978. Den tidligere lovs bestemmelser om, at personer, der har siddet i kommunalbestyrelsen i mere end otte år, kan begære sig fritaget for opstilling, ændres, således at de otte år ændres til to valgperioder.
- Sag nr. 57. Tilladelse for fiskerfartøjer fra Sverige, Polen og DDR til at fange sortmund i havene omkring Færøerne i 1978. Vedtaget den 5. maj 1978. Det tillades tre skibe fra Sverige, to fra Polen og to fra DDR at drive nævnte fiskeri.
- Sag nr. 58. Tunnel i forbindelse med udbedring af vejen til Leirvík. Vedtaget den 13. april 1978. Det pålægges landsstyret i forbindelse med en udbedring af nævnte landevej at anlægge en tunnel på et nærmere angivet stykke af vejen.
- Sag nr. 60. Lagtingslov om brændselsolietilskud til fiskerskibe. Vedtaget den 27. april 1978. Landskassen yder 12 øre i tilskud for hver liter brændselsolie. Indkøbes til

en lavere pris end 80 øre, nedsættes tilskudet med 1 øre for hver 1 øre, prisen ligger under dette beløb.

- Sag nr. 62. Lagtingslov om valg til Færøernes lagting. Vedtaget den 11. maj 1978. Antallet af kredsmandater forhøjes fra 20 til 27, og det maksimale antal lagtingsmedlemmer forhøjes fra 30 til 32. Antallet af underskrifter til anmeldelse af et nyt parti forhøjes fra 600 til 800. De enkelte partier skal godkende lister, opstillet i tilknytning til de pågældende partier. For at opnå tillægsmandat(er) skal et parti have flere stemmer end det gennemsnitlige antal stemmer, der kræves til kredsmandaterne. Herudover foretages en ájourføring af en række bestemmelser og en ny fordeling af kredsmandater på områder.
- Sag nr. 64. Lagtingslov om ændring i lagtingslov om autorisation af fødemiddelproducerende virksomheder og fartøjer. Vedtaget den 18. april 1978. Ændringen muliggør sanktioner i form af bøder og dagbøder for overtrædelse af loven. Tidligere var eneste sanktion fratagelse af autorisationen.
- Sag nr. 65. Revision af offentlige regnskaber. Vedtaget den 13. april 1978. Lagtinget godkender landskassens regnskaber for finansårene 1973/74 og 1974/75 samt en række andre regnskaber, bl. a. sygehusenes, med tilhørende revisionsbemærkninger.
- Sag nr. 67. Lagtingslov om ændring i lagtingslov om færdsel. Vedtaget den 8. maj 1978. Lagtingsloven medfører en række ændringer i den gældende lov, bl. a. en ændring af fartgrænserne fra 70 til 80 km uden for og fra 30 til 50 km i tættere bebygget område. Minimumsalderen for knallertførere forhøjes fra 15 til 16 år.
- Sag nr. 68. Lagtingslov om ændring i lagtingslov om mindsteløn og anden støtte til fiskerierhvervet. Vedtaget den 18. april 1978. Mindstelønnen fastsættes til 5.105 kr. om måneden.
- Sag nr. 69. Lagtingslov om ændring i lagtingslov om mindsteløn og anden støtte til fiskerierhvervet. Vedtaget den 9. maj 1978. Der ydes et tilskud på 7 øre pr. kg for

fangst, der føres til fiskevirksomheder uden for indhandlingsstedet, fordi dette ikke kan behandle fangsten.

- Sag nr. 70. Lagtingslov om tilskud til udvidelse af hvilehjemmet "Naina". Vedtaget den 11. maj 1978. Landskassen yder i hvert af finansårene 1978/79 - 1983/84 et tilskud på 100.000 kr. til udvidelse af hjemmet.
- Sag nr. 71. Forskellige rigslove. Vedtaget den 13. april 1978. Lov nr. 620 af 14. december 1977 om ændring af mortifikationsloven m. v. sættes i kraft på Færøerne.
- Sag nr. 72. Forskellige rigslove. Vedtaget den 13. april 1978. UNESCO konventionen af 1972 om bevarelse af verdens kultur- og naturrigdomme udstrækkes til Færøerne.
- Sag nr. 73. Lagtingslov om ændring i lagtingslov om tilskud til fangst af industrifisk. Vedtaget den 2. maj 1978. Sammensætningen af et 6 mands nævn, der skal fastsætte indhandlingsprisen på industrifisk, og et ankenævn fastlægges.
- Sag nr. 74. Lagtingslov om tilskud til fiskeri af kammusling. Vedtaget den 28. april 1978. I tidsrummet 1. september 1978 til 31. marts 1979 ydes et tilskud på 20 øre pr. kg.
- Sag nr. 78. Veje og landingspladser. Vedtaget den 18. april 1978. Det godkendes, at der ydes 75 % tilskud til en række nærmere angivne veje og landingspladser.
- Sag nr. 79. Lagtingslov om ændring i skatteloven. Vedtaget den 2. maj 1978. Kontantfradraget i skatten forhøjes fra 400 kr. til 800 kr. pr. barn under 16 år.
- Sag nr. 83. Lagtingslov om anskaffelse af et skib til inspektions- og bjærgningstjenesten. Vedtaget den 10. maj 1978. Landsstyret bemyndiges til at optage indtil 5 mill. kr. i lån til anskaffelse af et inspektions- og bjærgningsskib i stedet for m/s "Dagstjørnan".
- Sag nr. 85. Lagtingslov om 40 timers arbejdsuge. Vedtaget den 9. maj 1978. Normalarbejdsugen aftrappes fra 1. oktober 1978 til 1. januar 1980 fra 42 ned til 40 timer.

Samtidig med nedtrapningen sker der en procentvis forhøjelse af bruttotimelønningerne, således at der ikke sker nogen nedgang i den ugentlige løn.

- Sag nr. 88. Lagtingslov om lån til Telefonverk Føroya Løgtings. Vedtaget den 9. maj 1978. Selskabet bemyndiges til at låne op til 20 mill. kr. til finansiering af udbygningen i finansårene 1977/78-1979/80, og landsstyret bemyndiges til på landskassens vegne at garantere for lånet.
- Sag nr. 89. Lagtingslov om tilskud til Lervig, Sjøv, Skåle, Sørvåg og Sand kommuner til diverse arbejder i forbindelse med opførelse af industribygninger på vedkommende havns areal. Vedtaget den 8. maj 1978. Der bevilges tilskud på 75 % af anlægsudgifterne ved en række angivne arbejder af nævnte karakter. Beløbene udbetales i lige store rater over 1-4 år for de enkelte kommuner. De samlede anlægsudgifter er 4,5 mill. kr.
- Sag nr. 90. Lagtingslov om garanti for lån til Våg kommune. Vedtaget den 9. maj 1978. Landsstyret bemyndiges til på landskassens vegne at garantere for indtil 12 mill. kr. i lån til kommunen. Beløbet skal anvendes til skolebyggeri (7 mill. kr.), havnebyggeri (3 mill. kr.), administrationsbygning (1 mill. kr.) og byplanlægning (1 mill. kr.).
- Sag nr. 91. Omdannelse af skolehjemmet i Thorshavn til lærlinge-hjem. Vedtaget den 2. maj 1978. Det pålægges landsstyret at undersøge mulighederne for nævnte omdannelse.
- Sag nr. 92. Udbygning af vandkraft. Vedtaget den 10. maj 1978. Det pålægges landsstyret at afsætte 10 mill. kr. årlig i finansårene 1979/80 - 1983/84 til tilskud til SEV til udbygning af vandkraften.

Lagtinget har i samlingen behandlet 54 forslag til lagtingslove, og et fremlagt forslag er trukket tilbage; af de behandlede forslag er 36 forslag resulteret i vedtagelse af lagtingslove, 4 er forkastede, og 14 er ikke blevet færdigbehandlede. Der er fremlagt 35 forslag til lagtingsbeslutninger; heraf er der vedtaget beslut-

ning i 27 tilfælde, 1 forslag er forkastet, 3 er sendt til videre behandling i landsstyret, og 4 er ikke færdigbehandlede. Endelig er der besvaret 6 forespørgsler.

Da flere af de sager, der var omtalt i samarbejdsaftalen mellem landsstyrespartierne, blev færdigbehandlet i tidsrummet 29. juli - 4. oktober 1978, er det anset for hensigtsmæssigt at medtage de lagtingslove og -vedtagelser, der er vedtaget i dette tidsrum.

Oversigt over lagtings-sager, behandlet
i tiden 29. juli - 4. oktober 1978

- Sag nr. 2. Tillægsbevillingslagtingslov 1977/78. Vedtaget den 8. september 1978. Loven bekræfter i realiteten de afholdte udgifter og indtægter. Balancen er 424,5 mill. kr., medens finanslovens balance var 376,5 mill. kr.
- Sag nr. 3. Lagtingslov om aktier i p/g Klivar, Nolsø. Vedtaget den 15. september 1978. Landsstyret bemyndiges til at tegne aktier til et beløb af 102.000 kr. svarende til 20 % af aktiekapitalen i nævnte selskab.
- Sag nr. 4. Lagtingslov om tunnel gennem Leirvíks-fjeldet. Vedtaget den 25. september 1978. Landsstyret bemyndiges til at lade udføre en tunnel gennem Leirvíks-fjeldet og optage de fornødne lån til dette formål.
- Sag nr. 5. Folkeskolelagtingslov. Vedtaget den 29. september 1978. Lagtingsloven regulerer med udgangspunkt i rammelov for Færøerne om folkeskolen folkeskolens forhold. I henhold til lagtingsloven er der 7 års undervisningspligt. Fortsættelsesskolen moderniseres, og realafdelingen afskaffes.
- Sag nr. 6. Ophævelse af forbudet om at fange atlantoskandinaviske sild. Vedtaget den 4. september 1978. Det pålægges landsstyret at leje to skibe til forsøgsfiskeri med garn efter bemeldte sild.
- Sag nr. 7. Lagtingslov om rentetilskud til opsparing til boligbyggeri. Vedtaget den 23. august 1978. Landsstyret yder et rentetilskud på 1½ % af opsparingen. Indskud

på opsparingskonto til formålet må højst andrage 10.000 kr. pr. år og samlet indskud højst 50.000 kr.

- Sag nr. 8. Lagtingslov om byggemodning af areal på Bordø. Vedtaget den 18. september 1978. Landsstyret pålægges at overdrage landsingeniøren at projekttere og foretage omkostningsberegninger for en vej mellem Norddeble og Mule.
- Sag nr. 10. Lagtingslov om aktier i p/f Borgin, Sand. Vedtaget den 18. september 1978. Landsstyret bemyndiges til at tegne aktier for indtil 20 % af aktiekapitalen i nævnte virksomhed. Aktiekapitalen er anslået til 1.060.000 kr.
- Sag nr. 11. Lagtingslov om aktier i p/f Føroya Alginatvirki, Strænder. Vedtaget den 18. september 1978. Landsstyret bemyndiges til at tegne aktier for indtil 20 % af aktiekapitalen i nævnte virksomhed. Aktiekapitalen er 1,5 mill. kr.
- Sag nr. 12. Lagtingslov om tilskudslån til landingsanlæg for hjemmefiskeri. Vedtaget den 21. september 1978. Landsstyret bemyndiges til sammen med finansudvalget at yde 20-årige rente- og afdragsfrie tilskudslån på indtil 30 % af anlægsudgifterne ved opførelse af landingsanlæg for hjemmefiskere.
- Sag nr. 13. Lagtingslov om tilskud til fiskeri af kammusling. Vedtaget den 31. august 1978. Der ydes i tiden 1. september 1977 til 31. marts 1978 et tilskud på 20 øre pr. kg til fiskeri af kammusling.
- Sag nr. 14. Lagtingslov om tunnel mellem Lobra og Sumbø. Vedtaget den 19. september 1978. Landsstyret bemyndiges til at lade nævnte arbejde udføre og at optage de fornødne lån.
- Sag nr. 19. Lagtingslov om tilskud til Fuglefjord kommune til diverse arbejder i forbindelse med opførelse af industribygninger på havnens areal. Vedtaget den 15. september 1978. Der ydes tilskud af landskassen, svarende til 75 % af anlægsudgifterne ved nævnte arbejder, dog højst 75 % af 475.000 kr.

- Sag nr. 20. Lagtingslov om midlertidig støtte til filét- og saltfiskfiskeri. Vedtaget den 15. september 1978. Udover de gældende tilskud ydes der tilskud til mandskabet ved landing på Færøerne af nævnte produkter.
- Sag nr. 23. Plan for person- og godstransport. Vedtaget den 15. september 1978. Lagtinget bemyndiger landsstyret og samfærdselsudvalget til at fortsætte arbejdet med en koordination af person- og godstransporten og at udarbejde planer for Suderø, Sandø, Vågø og Norderøerne.
- Sag nr. 24. Lagtingslov om regulering af færøsk fiskeri udenfor fiskeriterritoriet. Vedtaget den 15. september 1978. Landsstyret bemyndiges til efter samråd med lagtingets markedsudvalg at fastsætte regler for, hvordan fiskeriet skal udøves på de territorier, hvortil færøske fiskere har adgang til ifølge tosidede aftaler. Bemyndigelsen gælder også for fiskeri på dansk og grønlandsk territorium. Bestemmelserne skal forelægges lagtinget een gang i hver samling.
- Sag nr. 26. Lagtingslov om garanti for lån til Fuglefjord kommune. Vedtaget den 11. september 1978. Landsstyret bemyndiges til at garantere for lån indtil 10 mill. kr. Lånet skal anvendes til delvis finansiering af havneudbygning, vejanlæg og byggemodning. Lånet vil blive optaget i udlandet.
- Sag nr. 32. Hængebro over Vestmannasund, kombineret med tunnel og vej til Vatnsoyri. Vedtaget den 15. september 1978. Lagtinget pålægger landsstyret at undersøge mulighederne for etablering af ovennævnte.
- Sag nr. 33. Lagtingslov om Føroya Landsbanki. Vedtaget den 29. september 1978. Landsbanken skal være det offentlige bank og skal primært fungere som landskassens bankforbindelse. Banken skal formidle landskassens og andre offentlige institutioners indlån og udlån. Banken må kun modtage indskud fra private, når dette sker som led i et mellemværende med en offentlig institution.
- Sag nr. 34. Vejforbindelse til Sydredal. Vedtaget den 15. september 1978. Det pålægges landsstyret at projekttere vejen,

foretage omkostningsberegninger og bygge den.

- Sag nr. 35. Lagtingslov om grundfondsbevis vedrørende Landsbanki Føroyas grundfond. Vedtaget den 29. september 1978. Følge lagtingslov til lagtingslov om landsbanken.
- Sag nr. 36. Lagtingslov om etableringslån til Landsbanki Føroya. Vedtaget den 29. september 1978. Landsstyret bemyndiges til af landskassen at yde etableringslån til landsbanken op til 1 mill. kr.
- Sag nr. 37. Lagtingslov om ændring i lagtingslov om garanti for lån til Klaksvig kommune. Vedtaget den 21. september 1978. Ændringen åbner mulighed for, at kommunen kan optage et lån på 10 mill. kr. i udlandet i stedet for i Kreditforeningen af Kommuner i Danmark.
- Sag nr. 40. Lagtingslov om ekstraordinært tilskud til driften af de tekniske skoler i Thorshavn og Klaksvig. Vedtaget den 21. september 1978. Der bevilges de to skoler ekstraordinære tilskud på henholdsvis 210.000 kr. og 120.000 kr.
- Sag nr. 41. Lov nr. 54 af 17. februar 1978 om Kongeriget Danmarks Fiskeribank. Vedtaget den 15. september 1978. Lagtinget godkender, at nævnte lov sættes i kraft på Færøerne.
- Sag nr. 43. Bygning af olietanke i Søldarfjørður. Vedtaget den 25. september 1978. Det pålægges landsstyret sammen med landsingeniøren at finde et passende sted til et hovedlager for olieprodukter.
- Sag nr. 44. Tunnel fra Kambsdal. Vedtaget den 18. september 1978. Lagtinget pålægger landsstyret at drage omsorg for, at landsingeniøren undersøger og foretager omkostningsberegninger for nævnte arbejde.
- Sag nr. 46. Dagpengeordning. Vedtaget den 20. september 1978. Lagtinget godkender, at forslag til rigslov om en dagpengeordning fremsendes til rigsmyndighederne til videre foranstaltning.
- Sag nr. 47. Lagtingslov om vagt- og bjærgningstjenesten. Vedtaget den 22. september 1978. Det formelle grundlag for vagt- og bjærgningstjenestens virksomhed fastlægges, herunder at tjenesten administrerer den færøske del

af vagt- og bjærgningstjenesten ved Færøerne i samarbejde med Færøernes Kommando.

- Sag nr. 48. Lagtingslov om aktier i P/f Kovin, Sandavágur. Vedtaget den 25. september 1978. Landsstyret bemyndiges til at tegne aktier for 20 % af aktiekapitalen dog højst 300.000 kr. Aktieselskabet agter at fremstille konserver af rogn og fiskelever.
- Sag nr. 49. Lagtingslov om aktier i P/f Flakavirkioð i Sørvágur under oprettelse. Vedtaget den 25. september 1978. Landsstyret bemyndiges til at tegne aktier for 20 % af aktiekapitalen dog højst 400.000 kr. Aktieselskabet skal drive filétfremstilling.
- Sag nr. 50. Ændring i aftalen mellem Norge og Færøerne om indbyrdes fiskerettigheder i 1978. Vedtaget den 21. september 1978. Lagtinget godkender, at makrelkvoten ændres fra 15.000 til 13.000 tons, medens der til gengæld gives tilladelse til brislingefiskeri.
- Sag nr. 51. Ændring i arrangementet mellem Færøerne og EF om indbyrdes fiskerettigheder i 1978. Vedtaget den 21. september 1978. Lagtinget godkender en række kvote- og områdexændringer.
- Sag nr. 52. Lagtingslov om aktier i en fryse- og agncentral. Vedtaget den 21. september 1978. Landsstyret bemyndiges til at tegne aktier for 25 % af aktiekapitalen dog højst 450.000 kr.
- Sag nr. 53. Revision af de offentlige regnskaber. Vedtaget den 25. september 1978. Lagtinget godkender revisionsbetænkningen vedrørende landskassens regnskab for 1975/76 samt for en række offentlige institutioner og fonds hovedsageligt for årene 1976/77 enkelte fra 1973/74 til og med 1977/78.
- Sag nr. 54. Lagtingslov om boligfond. Vedtaget den 25. september 1978. Fonden skal yde lån til og deltage i opførelse og drift af beboelseshuse og boligejendomme til udlejning. Fonden skal have en grundfond på 5 mill. kr., der tilvejebringes af landskassen i finansåret 1979/80. Dens midler tilvejebringes iøvrigt ved årlige tilskrivninger fra landskassen samt ved optagelse af lån.

- Sag nr. 55. Finansieringsordning for udbygning af havnen i Skopen. Vedtaget den 25. september 1978. Lagtinget pålægger landsstyret at udarbejde forslag til en finansieringsordning for havnen, således at den kan udbygges til en samfærdselshavn for Sandø.
- Sag nr. 56. Lagtingslov om garanti for lån til Nordafar A/S. Vedtaget den 29. september 1978. Landsstyret bemyndiges til på landskassens vegne at garantere for et driftslån på indtil 2 mill. kr.
- Sag nr. 57. Lagtingslov om rentetilskud til Føroya Eggvirki. Vedtaget den 28. september 1978. Lagtingsloven giver selskabet rentetilskud i tiden 1. april 1977 - 31. marts 1980 af lån med landskassegaranti på oprindelig 2,4 mill. kr. efter samme regler som landbrugslån fra jordfonden.
- Sag nr. 58. Lagtingslov om undervisningsvæsenets administration. Vedtaget den 29. september 1978. Lagtingsloven fastslår, at landsstyret er højeste administrative myndighed for undervisningsvæsenet på Færøerne. Den daglige administration varetages af et undervisningsråd på 5 medlemmer, hvoraf 4 udpeges af lagtinget og eet af landsstyret, og et undervisningsdirektorat, der ledes af en undervisningsdirektør.
- Sag nr. 59. Lagtingslov om støtte til folkehøjskoler. Vedtaget den 25. september 1978. Lagtingsloven giver hjemmel til at give folkehøjskoler tilskud efter samme regler, som er gældende for husholdningsskoler.
- Sag nr. 61. Samordning af administrationen af undervisningsvæsenet (rammelovene). Vedtaget den 29. september 1978. Lagtinget henstiller, at forslag til lov for Færøerne om folkeskolen, forslag til lov for Færøerne om læreruddannelsen, forslag til lov for Færøerne om fritidsundervisning m. v. og forslag til lov for Færøerne om handelsskoler, tekniske skoler samt maskinmester- og maskinistiskoler fremsendes til rigsmyndighederne til videre foranstaltning.
- Sag nr. 62. Lagtingslov om ændringer i skatteloven. Vedtaget den 29. september 1978. Den gældende skattelov ændres på forskellige punkter, bl. a. bortfalder skattefradrags-

reglerne, og en række små fradrag samles i eet fradrag. Kommuneskatten bliver fremtidig proportional, og skatteskalaen ændres med højere skattefri bundgrænse. Renter af privat gæld fratrækkes med 42 % i skatten, og der vil ske delvis ophævelse af sambeskatningen af ægtefæller. Det særlige folkepensionsbidrag bortfalder.

- Sag nr. 63. Lagtingslov om fordeling af sociale udgifter. Vedtaget den 29. september 1978. Lagtingsloven fastsætter, at kommunerne fremtidig skal betale 10 % af den færøske andel af folkepensionsudgifterne. Dette er en konsekvens af bortfaldet af folkepensionsbidraget.
- Sag nr. 64. Lagtingslov om ændring i lagtingslov om landsskat og kommuneskat. Vedtaget den 29. september 1978. Lagtingsloven ændrer reglerne om skatteligning og klagers behandling.
- Sag nr. 65. Lagtingslov om bogføring m. v. Vedtaget den 29. september 1978. Lagtingsloven udvider den nuværende bogføringspligt i meget betydelig grad.
- Sag nr. 66. Lagtingslov om ændring i lagtingslov om beskatning af renteforsikring m. v. Vedtaget den 29. september 1978. Lagtingsloven ophæver den hidtidige ret til fradrag af udgifter til sygeforsikring, ulykkesforsikring, pensionsforsikring og livsforsikring (hidtil 800 kr. for enlige og 1.200 kr. for gifte).
- Sag nr. 67. Lagtingslov om lærlingeforhold. Vedtaget den 29. september 1978. Lagtingsloven fastsætter højere lønninger for håndværkslærlinge.
- Sag nr. 68. Lagtingslov om ekspropriation af arealer til forbrændingsanlæg m. v. Vedtaget den 29. september 1978. Lagtingsloven giver kommunerne hjemmel til ekspropriation af de nødvendige arealer til forbrændingsanlæg, lossepladser m. m.
- Sag nr. 69. Lagtingslov om ny landbrugsskole og forsøgsstation. Vedtaget den 29. september 1978. Lagtingsloven bemyndiger landsstyret til at opføre en ny forsøgsstation, hvor der også kan gives uddannelse i landbrug.

- Sag nr. 70. Lagtingslov om oprettelse af fjernsyn. Vedtaget den 29. september 1978. Lagtingsloven giver landsstyret bemyndigelse til at påbegynde bygning af TV-station og til at optage de fornødne lån hertil.
- Sag nr. 72. Lagtingslov om boliglånefond. Vedtaget den 28. september 1978. Lagtingsloven er en form for lovbekendtgørelse af hidtil vedtagne bestemmelser om boliglånefonden (Húsalánsgrunnurin). Herudover giver lagtingsloven nye tilskrivninger fra landskassen, 10 mill. kr. i hvert af finansårene 1978/79 - 1983/84, ligesom den åbner mulighed for fonden for at optage lån og udstede obligationer. Fonden kan yde lån op til 90 % af vurderingssummen for huse indtil 120 m², medens der for huse over denne størrelse kun kan opnås lån indtil 40 % af vurderingssummen.
- Sag nr. 73. Lagtingslov om ændringer i indførselsafgifter. Vedtaget den 4. oktober 1978. Der foretages en række afgiftsforhøjelser, bl. a. for øl og spirituos.

Oversigt over rigslove, bekendtgørelser m. v.,
der er kundgjort med henblik på ikrafttræden
på Færøerne i 1978

- 1) Sikringsstyrelsens bekendtgørelse nr. 587 af 1. december 1977 om ændring af bekendtgørelse om de indtægtsforhold m. v., der betinger A-medlemskab i en anerkendt sygekasse på Færøerne.
- 2) Indenrigsministeriets bekendtgørelse nr. 84 af 7. marts 1977 om transport af lig til og fra udlandet.
- 3) Lov nr. 620 af 14. december 1977 om ændring af mortifikationsloven.
- 4) Lov nr. 3 og lov nr. 6 af henholdsvis 8. juni og 16. november 1977 om indfødsrets meddelelse (lovt. C).
- 5) Socialministeriets bekendtgørelser nr. 403 for Færøerne og nr. 404 for Færøerne begge af 18. august 1978 om henholdsvis hvilende medlemsret i sygekasse under ophold på institution og om visse sygekasseforhold under ophold på institution.
- 6) Lov nr. 483 af 27. september 1978 om ændring af valgretsalderen til folketinget.

- 7) Udenrigsministeriets bekendtgørelse af 2. juni 1978 om udvidelse til Færøerne af de dansk-schweiziske overenskomster til undgåelse af dobbeltbeskatning (lovt. C).
- 8) Bekendtgørelse nr. 200 af 4. juni 1965 om radiostationer i den bevægelige landtjeneste.
Bekendtgørelse nr. 214 af 30. maj 1975 om ændring af samme bekendtgørelse.
- 9) Bekendtgørelse nr. 53 af 15. februar 1971 om amatørradiostationer.
Bekendtgørelse nr. 579 af 22. december 1972 om ændring af samme bekendtgørelse.
Bekendtgørelse nr. 497 af 12. september 1977 om ændring af samme bekendtgørelse.
- 10) Bekendtgørelse nr. 140 af 13. marts 1974 om indretning og benyttelse af radiomodtagere.
- 11) Bekendtgørelse nr. 431 af 21. august 1974 om radiostationer i skibe og luftfartøjer.
Bekendtgørelse nr. 620 af 9. december 1975 om ændring af samme bekendtgørelse.
- 12) Bekendtgørelse nr. 619 af 9. december 1975 om prøver for radiotelegrafister og radiotelefonister.
- 13) Bekendtgørelse for Færøerne nr. 527 af 21. oktober 1978 om foranstaltninger til imødegåelse af ulovlig benyttelse af radioanlæg.
- 14) Bekendtgørelse for Færøerne nr. 525 af 13. oktober 1978 om koppevaccination af visse rejsende.
- 15) Lov nr. 540 af 1. november 1978 om ændring af lov for Færøerne om folkepension.
- 16) Lov nr. 541 af 1. november 1978 om ændring af lov for Færøerne om invalidepension.
- 17) Udenrigsministeriets bekendtgørelse af 26. oktober 1978 af aftale af 27. november 1977 med Sovjetunionen om gensidige fiskerirelationer mellem Færøerne og Sovjetunionen (lovt. C).

ADMINISTRATION

Færøernes landsstyre

Lagmanden og landsstyresmedlemmerne udnævnes af lagtinget, jfr. lagtingslov nr. 1 af 13. maj 1948 om Færøernes styrelsesordning i særanliggender. Det nuværende landsstyre, der har seks medlemmer, 2 fra socialdemokratiet, 2 fra tjóðveldisflokkun og 2 fra folkeflokkun, bygger på et flertal bestående af disse partiers 20 mandater.

Atli Dam, lagmand (sd.): Styrelsesanliggender og udenrigsanliggender.

Heðin Klein (tjv.): Fiskeri og kommunale anliggender.

Jákup Lindenskov (sd.): Offentlig forsorg, industrisager, herunder skibsbygning, samt retsvæsen.

Demmus Hentze (flk.): Finanssager.

Dánjal P. Danielsen (flk.): Veje, handel, landbrug og kulturelle anliggender.

Hergeir Nielsen (tjv.): Samfærdsel, telefonvæsen, skole- og boligspørgsmål.

Landsstyrets administration

Kontorchef Johan Djurhuus

Kontorchef Einar Kallsberg

Fuldmægtig Jens Pauli Ellendersen: Samfærdsel og undervisning.

Fuldmægtig Gunnar Gunnarsson: Fiskeri

Fuldmægtig Esbern Zachariassen: Kommunale anliggender.

Fuldmægtig Jalgrim Hilduberg: Løn-, valg- og erhvervsager samt retsvæsen.

Fuldmægtig Jørgen Hansen: Industri og handel.

Fuldmægtig Kristoffur Thomasen: Sager vedrørende søernæring, fiskeri, fornyelse af fiskerflåden samt told og skat.

Fuldmægtig Inger Christiansen: Socialvæsen, sundhedsvæsen, kultur og kirker.

Fuldmægtig Hans Jákup Kass: Udenrigsøkonomi og fiskeripolitik.

Fuldmægtig Jóngerð Purkhús: Budgetlægning og budgetkontrol.

Rigsmyndigheder

Rigsombudsmanden på Færøerne er rigets øverste repræsentant på Færøerne og leder af rigets administration. Rigsombudet er bindeledet mellem hjemmestyret og rigsmyndighederne og administrerer, indtil overførelsen af undervisningsadministrationen til hjem-

mestyret finder sted, folkeskolesager og visse sundhedssager samt som overøvrighed en række familieretlige sager, såsom separation og skilsmisse, bevillinger til adoption og navnebevillinger.

Rigsombudet på Færøerne

Rigsombudsmand Leif Groth

Kontorchef Arne Juul Arnskov

Fuldmægtig Kjeld Jensen: Undervisningssager og erhvervsager

Fuldmægtig Søren Thorning: Sundhedssager, lovsager, kirkesager og kulturelle sager.
(fra 1. august 1979 fuldmægtig Bent Rasmussen)

Fuldmægtig Chr. P. Dahl: Overøvrighedssager.

Vicebiskop E. Vilhelm

Sorenskriver (dommer) Joen H. Andreasen

Landfoged (politimester) M. Nepper-Christensen

Landslæge H. D. Joensen

VALG

Lagtingsvalg

I henhold til lagtingslov nr. 49 af 20. juli 1978 om valg til Færøernes lagting fastsættes antallet af kredsmandater til 27, medens tillægsmandater tildeles i det omfang, partierne ikke ved fordelingen af kredsmandaterne er blevet fuldt forholdsmæssigt repræsenteret, når stemmerne opgøres under eet for hele landet. Antallet af tillægsmandater kan dog maksimalt blive 5, og antallet af tingmedlemmer kan således variere fra 25 til 32. Der afholdes valg hvert 4. år, og lagtinget kan bortset herfra kun opløses ved lagtingsbeslutning, men ikke af lagmanden eller landsstyret.

Tabel 1. 1. Stemme- og mandatfordelingen ved lagtingsvalgene
(mandatfordeling i parentes)

<u>Parti</u>	<u>Nov.1966</u>	<u>Nov.1970</u>	<u>Nov.1974</u>	<u>Nov.1978</u>
Folkeflokk	3.808(6)	3.615(5)	4.069(5)	4.067(6)
Sambandsflokk	4.177(6)	3.921(6)	3.799(5)	5.966(8)
Socialdemokratiet	4.748(7)	4.904(7)	5.125(7)	5.062(8)
Selvstyreflokk	867(1)	1.010(1)	1.430(2)	1.626(2)
Tjóðveldisflokk	3.529(5)	3.962(6)	4.461(6)	4.614(6)
Frémsskríðts- og fískeriflokk	490(1)	667(1)	487(1)	1.389(2)
Særliste (kun opstillet i Suðurstreymoy)			487(-)	
Ialt	17.619(26)	18.079(26)	19.858(26)	22.724(32)
<u>Valgdeltagelse</u>	<u>80 %</u>	<u>80 %</u>	<u>80 %</u>	<u>86 %</u>

Kilde: Valgbogen

Tabel 1. 2. Afgivne stemmer ved lagtingsvalget den 7. november 1978, fordelt på partier og områder

<u>Valg-</u> <u>kreds</u>	<u>Folke-</u> <u>flokken</u>	<u>Samb.-</u> <u>flokken</u>	<u>Soc.-</u> <u>dem.</u>	<u>Gl.</u> <u>selvst.</u>	<u>Tjóðv.-</u> <u>flokken</u>	<u>Fremskr.-</u> <u>og fisk.fl.</u>	<u>Ialt</u>
Norðoyar	690	484	658	503	608	255	3.198
Eysturoy	692	1.578	617	446	994	361	4.688
Norð- streymoy	339	544	250	62	443	74	1.712
Suður- streymoy	1.532	1.753	1.426	480	1.648	438	7.277
Vágar	263	666	336	41	167	48	1.521
Sandoy	227	169	224	48	239	50	957
Suðuroy	324	772	1.551	46	515	163	3.371
<u>Ialt</u>	<u>4.067</u>	<u>5.966</u>	<u>5.062</u>	<u>1.626</u>	<u>4.614</u>	<u>1.389</u>	<u>22.724</u>

Kilde: Valgbogen for Færøerne

Folketingsvalg

Ifølge grundlovens § 28 vælges 2 af folketingets medlemmer på Færøerne. Lov om folketingsvalg på Færøerne foreskriver, at valgdagen på Færøerne skal kundgøres senest på fem ugers dagen for afstemningen. Ved en ændring i loven, der får virkning fra 1. marts 1977, er denne frist ligesom i Danmark fastsat til tre uger. 5 ugers regelen har bevirket forskellige valgdage i Danmark og på Færøerne. Eksempelvis afholdtes det sidste folketingsvalg den 1. marts 1977 på Færøerne og den 15. februar 1977 i Danmark.

Tabel 1. 3. Stemmetal og procentvis fordeling af stemmer ved folketingsvalgene 1968-77

	<u>23/1-68</u>	<u>5/10-71</u>	<u>13/12-73</u>	<u>9/1-75</u>	<u>1/3-77</u>
Socialdemokratiet	4.051 32,5 %	4.170 31,8 %	3.772 28,6 %	4.112 29,7 %	3.681 22,5 %
Tjóðveldisflokkun	-	2.410 ¹⁾ 18,4 %	3.312 25,1 %	3.363 25,7 %	3.057 18,7 %
Folkeflokkun	4.294 34,4 %	2.680 20,4 %	2.690 20,4 %	2.957 21,3 %	2.773 17,0 %
Sambandsflokkun	3.242 26,0 %	2.855 21,8 %	2.533 19,2 %	3.219 23,3 %	5.183 31,7 %
Selvstyreflokkun	-	648 4,9 %	553 4,2 %	-	551 3,4 %
Fremskridtsflokkun	889 7,1 %	362 2,7 %	258 1,9 %	-	207 1,3 %

(fortsættes)

Stemmetal og procentvis fordeling af stemmer ved folketingsvalgene 1968-77 (fortsat)

	<u>23/1-68</u>	<u>5/10-71</u>	<u>13/12-73</u>	<u>9/1-75</u>	<u>1/3-77</u>
Uden for partierne	-	-	81	-	891
	-	-	0,6 %	-	5,4 %
Gyldige stemmer ialt	12.476	13.125	13.199	13.651	16.343
Valgdeltagelse	56,5 %	56,8 %	54,4 %	56,4 %	62,9 %

1) Zakarias Wang

Kilde: Valgbogen for Færøerne

Ved valgene i 1968 og 1973 var der listeforbund mellem folkeflokken og fremskridtsflokken, medens der i 1971 var listeforbund mellem folkeflokken, fremskridtsflokken og Zakarias Wang. I 1977 var der listeforbund mellem folkeflokken og uttanflokka-listen (N. P. Danielsen og Zakarias Wang) og mellem selvstyreflokken og fremskridtsflokken.

Folketingsmænd

Ved folketingsvalget den 1. marts 1977 valgtes Pauli Ellefsen (sb.) og Johan Nielsen (sd.).

Kommunale valg

Bestemmelserne i lagtingslov nr. 44 af 29. juni 1972 om valg til samtlige færøske kommuner er første gang anvendt ved valget i Tórshavn kommune i december 1972 og i de øvrige færøske kommuner i december 1974. Samtidige valg i alle færøske kommuner fandt sted den 2. december 1976 og vil derefter blive afholdt hvert 4. år.

I henhold til lagtingslov nr. 45 af 29. juni 1972 om færøske kommuner benævnes kommunalbestyrelserne bygderåd, idet kommuner med over 1.500 indbyggere har mulighed for at benytte benævnelsen byråd. Bortset fra Fuglafjørður anvender alle kommuner over 1.500 indbyggere d.v.s. Tórshavn, Klaksvík, Runavík, Tvøroyri og Vágur denne benævnelse.

Byrådsvalg i Tórshavn

Resultatet af valget den 2. december 1976 blev, idet tallene i parentes angiver resultaterne fra valget den 8. december 1972, at socialdemokratiet opnåede 808 (651) stemmer og 2 mandater (2), fremskridtsflokken 277 (346) stemmer og 0 mandater (1), sambandsflokken 608 (655) stemmer og 2 mandater (2), tjóðveldisflokken 524 (723) stemmer og 1 mandat (2), folkeflokken 983 (710) stemmer og 3 mandater (2), selvstyreflokken 386 (312) stemmer og 1 mandat (1), privatlisten (Petur í Gong) 1.153 (911) stemmer og 4 mandater (3).

I forhold til byrådsvalget i 1972 vandt folkeflokken og privatlisten hver 1 mandat, medens tjóðveldisflokken og fremskridtsflokken hver tabte 1, for fremskridtsflokkens vedkommende det eneste mandat.

Valgdeltagelsen var 70 % mod 69 % ved byrådsvalget i 1972.

By- og bygderådsvalg uden for Tórshavn

Valget i de øvrige færøske kommuner var præget af mange sær-liste i de enkelte kommuner, og det er derfor ikke muligt tabellærisk at give et samlet billede.

Kap. 2

BEFOLKNINGS- OG BOLIGFORHOLD

BEFOLKNINGSFORHOLD

Færøernes folketal opgøres ved folketællinger, der nu afholdes efter aftale mellem Færøernes landsstyre og Danmarks Statistik, og ved landsfolkeregistrets løbende registrering. De sidste folketællinger på Færøerne, der er afholdt af Danmarks Statistik i samarbejde med landsfolkeregistret, har fundet sted i 1966, 1970 og 1977.

Folketællingerne bruges som en korrektion til folkeregistrene. Herudover indeholder folketællingerne en række oplysninger om erhvervs-, uddannelses- og arbejdsforhold. De seneste folketællinger har været kombineret med boligællinger, der skal belyse en lang række forhold som boligens størrelse, udstyr, alder og ejerforhold. For at få folketællingerne så nøjagtige som muligt afholdes de på tidspunkter, hvor befolkningen må anses for at være "i ro". D. v. s. man undgår ferieperioder eller tidspunkter, hvor der typisk finder arbejdsskift sted. Den seneste folketælling blev afholdt den 22. september 1977. Materialet fra denne er endnu ikke færdigbearbejdet, men der foreligger på indeværende tidspunkt en opgørelse af befolkningstal og antallet af husstande fordelt på geografiske områder. En fordeling efter alder og køn kan forventes udarbejdet i løbet af 1979.

I tabellerne 2.1.-2.4. hidrører oplysningerne for 1966, 1970 og 22. september 1977 fra folketællinger, medens oplysningerne for 30. juni 1977 og 30. juni 1978 stammer fra landsfolkeregistret.

De 7 områder, der er anvendt i nedenstående tabeller, er: Tórshavn-området (Tórshavn og Tórshavn udenbys kommuner), Klaksvík-området (Klaksvík og Hvannasund kommuner), Nordøyar iøvrigt (Fugloy, Svínoy, Viðareiði, Kunoy, Mikladalur og Húsar kommuner), Skálafjørður-området m. v. (Sjógv, Skáli, Runavík, Nes, Leirvík, Gøta og Fuglafjørður kommuner), Eysturoy iøvrigt (Elduvík, Oyndarfjørður, Sund, Eiði, Gjógv og Funningur kommuner), Sandoy-området (Sandur, Húsavík, Skopun, Skálavík og Skúvoy kommuner), Suðuroy (Hvalba, Froðba, Fámjin, Hov, Porkeri, Vágur og Sumba kommuner) samt de resterende kommuner på Færøerne, betegnet "Øvrige områder", (Haldarsvík, Saksun, Hvalvík, Hósvík, Kollafjørður, Vestmanna, Kvívík, Kaldbak (indtil 1976), Kirkjubøur, Hestur, Nólsoy, Bøur, Sørvágur, Miðvágur, Sandavágur, Mykines).

Tabel 2. 1. Befolkningen 1966, 1970 og 1977, opgjort ved folketællinger, samt 30/6 1977 og 30/6 1978, opgjort af landsfolkeregisteret, fordelt på områder

Område	Absolutte tal				
	Folketællinger			Registerfolketal	
	1966	1970	1977	30/6-77	30/6-78
Tórshavn	10.534	11.695	13.183	13.113	13.374
Klaksvík	4.551	4.717	5.016	5.007	5.079
Norðoyar iøvrigt	771	710	649	677	633
Skálafjørður m. v.	6.227	6.677	7.523	7.456	7.673
Eysturoy iøvrigt	1.487	1.420	1.485	1.510	1.505
Sandoy	1.684	1.632	1.706	1.709	1.728
Suðuroy	5.734	5.574	5.804	5.734	5.833
Øvrige områder	6.134	6.187	6.601	6.600	6.655
Ialt	37.122	38.612	41.967	41.806	42.480

Kilde: Danmarks Statistik og landsfolkeregisteret

Fra medio 1977 til medio 1978 voksede den samlede befolkning med 674 personer svarende til 1,6 %. Væksten skyldtes både et fødselsoverskud og et indvandringsoverskud. Tórshavn og Skálafjørður-området har fået den største del af denne tilvækst. I lighed med de senere år er folketallet gået tilbage på "Norðoyar iøvrigt".

Ved folketællingen i 1977 blev folketallet opgjort til 41.967 personer fordelt på 11.012 husstande. Det fremgår af tabel 2. 1., at der er overensstemmelse mellem folketællingsresultaterne og landsfolkeregisterets opgørelser.

Tabel 2. 2. Befolkningen 1966, 1970 og 1977, opgjort ved folketællinger, samt 30/6 1977 og 30/6 1978, opgjort af landsfolkeregisteret, fordelt på områder

Område	Procentvis fordeling				
	Folketællinger			Registerfolketal	
	1966	1970	1977	30/6-77	30/6-78
Tórshavn	28,4	30,3	31,4	31,4	31,5
Klaksvík	12,3	12,2	12,0	12,0	12,0
Norðoyar iøvrigt	2,1	1,8	1,6	1,6	1,5
Skálafjørður m.v.	16,8	17,3	17,9	17,8	18,1
Eysturoy iøvrigt	4,0	3,7	3,5	3,6	3,5
Sandoy	4,5	4,2	4,1	4,1	4,1
Suðuroy	15,4	14,4	13,8	13,8	13,7
Øvrige områder	16,5	16,1	15,7	15,7	15,6
Ialt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Kilde: Danmarks Statistik og landsfolkeregisteret

Der skete kun små forskydninger i befolkningens relative fordeling på geografiske hovedområder fra 1977 til 1978, idet det dog skal bemærkes, at Skálafjörður-området har en stadig vækst i andel af befolkningen.

Tabel 2. 3. Befolkningen 1966, 1970 og 1977, opgjort ved folketællinger, samt 30/6 1977 og 30/6 1978, opgjort af landsfolkeregistret, fordelt efter kommunernes størrelse

<u>Kommuner</u>	Absolutte tal				
	Folketællinger			Registerfolketal	
	<u>1966</u>	<u>1970</u>	<u>1977</u>	<u>30/6-77</u>	<u>30/6-78</u>
Over 2.000 indbyggere	16.028	17.167	20.589	20.503	20.781
1.000-1.999	5.528	5.821	5.920	5.800	7.070
500-999	10.318	10.612	10.427	10.395	9.578
200-499	2.909	2.715	2.990	2.993	3.009
Under 200	2.339	2.297	2.041	2.115	2.042
<u>Ialt</u>	<u>37.122</u>	<u>38.612</u>	<u>41.967</u>	<u>41.806</u>	<u>42.480</u>

Kilde: Danmarks Statistik og landsfolkeregistret

Tabel 2. 4. Befolkningen 1966, 1970 og 1977, opgjort ved folketællinger, samt 30/6 1977 og 30/6 1978, opgjort af landsfolkeregistret, fordelt efter kommunernes størrelse

<u>Kommuner</u>	Procentvis fordeling				
	Folketællinger			Registerfolketal	
	<u>1966</u>	<u>1970</u>	<u>1977</u>	<u>30/6-77</u>	<u>30/6-78</u>
Over 2.000 indbyggere	43,2	44,5	49,1	49,0	48,9
1.000-1.999	14,9	15,1	14,1	13,9	16,6
500-999	27,8	27,5	24,9	24,9	22,6
200-499	7,8	7,0	7,1	7,2	7,1
Under 200	6,3	5,9	4,8	5,0	4,8
<u>Ialt</u>	<u>100,0</u>	<u>100,0</u>	<u>100,0</u>	<u>100,0</u>	<u>100,0</u>

Kilde: Danmarks Statistik og landsfolkeregistret

Fordelt efter kommunernes størrelse viste gruppen med 1.000-1.999 indbyggere den største stigning og gruppen 500-999 det største fald. Baggrunden herfor er især, at Miðvágur kommune i løbet af 1. halvår 1978 passerede de 1.000 indbyggere og dermed skiftede kategori. De mindste kommuner er fortsat i tilbagegang.

Set over en længere årrække har den andel af befolkningen, der bor i de større kommuner, været jævnt stigende og antallet af personer i kommuner med under 500 indbyggere været tilsvarende faldende. Næsten halvdelen af befolkningen bor i kommuner med over 2.000 indbyggere.

Tabel 2. 5. Sammenlignende oversigt over folketællingerne 1966, 1970 og 1977

	<u>Folketællingen</u>			<u>Procentvis ændring</u>		<u>Procentvis fordeling</u>		
	<u>1966</u>	<u>1970</u>	<u>1977</u>	<u>1966-70</u>	<u>1970-77</u>	<u>1966</u>	<u>1970</u>	<u>1977</u>
<u>Hele befolkningen</u>	<u>37.122</u>	<u>38.612</u>	<u>41.967</u>	<u>4,0</u>	<u>8,7</u>	<u>100,0</u>	<u>100,0</u>	<u>100,0</u>
<u>Efter områder:</u>								
Tórshavn	10.534	11.695	13.183	11,0	12,7	28,4	30,2	31,4
Klaksvík	4.551	4.717	5.016	3,6	6,3	12,3	12,2	12,0
Norðoyar iøvrigt	771	710	649	÷7,9	÷8,6	2,1	1,9	1,6
Skálafjørður m.v.	6.227	6.677	7.523	7,2	12,7	16,8	17,3	17,9
Eysturoy iøvrigt	1.487	1.420	1.485	÷4,5	4,6	4,0	3,7	3,5
Sandoy	1.684	1.632	1.706	÷3,1	4,5	4,5	4,2	4,1
Suðuroy	5.734	5.574	5.804	÷2,8	4,1	15,4	14,5	13,8
Øvrige områder	6.134	6.187	6.601	0,9	6,7	16,5	16,0	15,7
<u>Efter køn:</u>								
Mænd	19.425	20.151		3,7		52,3	52,2	
Kvinder	17.697	18.461		4,3		47,7	47,8	
<u>Efter ægteskabelig stilling:</u>								
Ugift	19.989	20.344		1,8		53,8	52,7	
Gift	15.326	16.282		6,2		41,3	42,2	
Separeret	31	86		177,4		0,1	0,2	
Fraskilt	112	151		34,8		0,3	0,4	
Enkestand	1.664	1.749		5,1		4,5	4,5	
<u>Efter alder:</u>								
0- 6 år	5.816	6.072		4,4		15,7	15,7	
7-14 år	5.967	6.190		3,7		16,1	16,0	
15-19 år	3.544	3.310		÷6,6		9,5	8,6	
20-24 år	2.830	2.901		2,5		7,6	7,5	
25-39 år	6.512	6.884		5,7		17,6	17,8	
40-64 år	9.298	9.871		6,2		25,0	25,6	
<u>65 år og derover</u>	<u>3.155</u>	<u>3.384</u>		<u>7,3</u>		<u>8,5</u>	<u>8,8</u>	

Kilde: Folke- og bolig-tællingerne 1966, 1970 og 1977

I tabel 2. 5. sammenlignes resultaterne af de seneste tre folketællinger. Der har været en kraftig vækst i den samlede befolkning både fra 1966 til 1970 og fra 1970 til 1977. Denne vækst har især samlet sig om Tórshavn og Skálafjørður, mens nogle områder har haft en tilbagegang.

Området "Norðoyar iøvrigt" er således gået tilbage i hele perioden 1966-77, medens områderne "Eysturoy iøvrigt", "Sandoy" og "Suðuroy", der havde en tilbagegang i folketallet i perioden 1966-70, i 1977 er nået op på et folketal, der ligger lidt over 1966-niveauet.

Tabel 2. 6. Levendefødte, døde og fødselsoverskud 1966-1978

År	Levendefødte		Døde		Fødsels- overskud
	Antal	Pr. 1.000 indb.	Antal	Pr. 1.000 indb.	Pr. 1.000 indb.
1966	967	26,0	271	7,3	18,7
1967	951	25,3	299	8,0	17,3
1968	882	23,2	278	7,3	15,9
1969	845	22,0	278	7,2	14,8
1970	816	21,1	298	7,7	13,4
1971	786	20,3	316	8,2	12,1
1972	799	20,7	269	7,1	13,6
1973	814	20,6	303	7,7	12,9
1974	802	20,0	294	7,3	12,7
1975	785	19,2	272	6,7	12,5
1976	759	18,3	292	7,1	11,2
1977	761	18,2	265	6,3	11,9
1978	744	17,5	300	7,0	10,5

Kilde: Landslægen og landsfolkeregistret

Den faldende tendens i antallet af fødsler, der har været et hovedtræk siden kulminationen i 1966, hvor der fødtes 26,0 børn pr. 1.000 indbyggere, fortsatte i 1978, og antallet af levendefødte pr. 1.000 indbyggere var i lighed med de sidste år under 20. Antallet af døde har varieret fra 6-8 pr. 1.000 indbyggere uden nogen klar tendens. Fødselsoverskudet, der fremkommer ved at trække antallet af døde fra antallet af levendefødte, har som følge af faldet i fødselshyppigheden vist en faldende langtidstendens.

Tabel 2. 7. Nettoudvandringen 1967-1978

<u>Periode</u>	<u>Gns1. årlig nettoudvandring</u>	
	<u>Antal</u>	<u>Pr. 1.000 indb.</u>
1967-72	269	7,1
1973	÷127	÷ 3,2
1974	÷133	÷ 3,3
1975	÷257	÷ 6,3
1976	103	2,5
1977	÷ 35	÷ 0,8
1978, 1. halvår	÷171	...

Kilde: Landsfolkeregistret

Den ændring i vandringsmønstrer, der begyndte i 1973, kun afbrudt i 1976, er fortsat i 1. halvår 1978, hvor nettoindvandringen var betydelig.

Tabel 2. 8. Oversigt over befolkningens bevægelser 1966-1978

<u>År</u>	<u>Levendefødte</u>		<u>Døde</u>	<u>Netto-udvandring</u>	<u>Vielser</u>	<u>Skilsmisser</u>
	<u>Ialt</u>	<u>Heraf udenfor ægteskab</u>				
1966/70 gns1.	892	118	274	170	263	9
1971/75 gns1.	797	189	291	÷ 7	205	18
1976	759	221	292	103	191	13
1977	761	214	265	÷ 35	244	22
1978	744	...	300	...	249	16

Kilde: Folke- og bolig-tællingen 1970, landslægen, landsfolkeregistret, rigsombudet, politikontoret, dommerkontoret og bispekontoret.

Tabel 2. 8. er en oversigtstabel over bevægelserne i befolkningen. Det fremgår af tabellen, at antallet af vielser er steget svagt, medens antallet af skilsmisser er faldet.

Tabel 2. 9. Befolkningsudviklingen i 1. halvår 1978 i de enkelte kommuner

<u>Kommune</u>	<u>Folke- tal 1/1</u>	<u>Ind- van- drede</u>	<u>Ud- van- drede</u>	<u>Til- flyt- tede</u>	<u>Fra- flyt- tede</u>	<u>Fødte</u>	<u>Døde</u>	<u>Folke- tal 30/6</u>
Fugloy	83	o	o	1	4	o	1	79
Svínoy	88	o	o	o	4	o	1	83
Viðareiði	242	o	o	1	1	1	1	242
Hvannasund	349	o	o	7	1	1	2	354
Klaksvík	4.678	47	3o	35	37	47	15	4.725
Kunoy	1o1	o	o	o	2	2	o	1o1
Mikladalur	63	o	o	3	2	o	1	63
Húsar	67	o	o	1	3	o	o	65
Elduvík	117	o	o	1	1	4	1	12o
Oyndarfjørður	188	o	o	2	2	1	o	189
Fugláfjørður	1.539	23	1o	19	19	19	6	1.565
Leirvík	7o7	3	3	11	6	8	4	716
Gøta	826	13	6	23	3	8	5	856
Runavík	2.o83	18	15	18	24	3o	5	2.1o5
Nes	918	6	3	2	8	9	2	922
Skáli	626	5	o	5	3	5	o	638
Sjógv	866	2	o	2	4	6	1	871
Sund	369	5	o	12	6	3	2	381
Eiði	58o	2	1	9	4	3	3	586
Gjógv	1o9	o	o	o	1	o	o	1o8
Funningur	121	o	o	2	2	o	o	121
Haldarsvík	321	1	o	1	6	2	1	318
Saksun	24	o	o	o	o	o	o	24
Hvalvík	328	o	1	1	o	1	1	328
Hósvík	186	2	o	3	o	3	o	194
Kollafjørður	675	6	o	15	6	9	2	697
Kvívík	466	1	11	9	8	5	2	46o
Vestmanna	1.253	5	12	6	3	1o	6	1.253
Tórsh.uttanb.	1.48o	12	4	65	24	16	4	1.541
Kirkjubøur	117	2	o	4	o	o	o	123
Hestur	76	o	o	o	o	o	1	75
Nólsoy	35o	6	3	9	7	o	4	351
Sandavágur	754	2	5	4	1o	3	3	745
Miðvágur	99o	15	o	6	6	4	4	1.oo5

(fortsættes)

Befolkningsudviklingen i 1. halvår 1978 i de enkelte kommuner
(fortsat)

<u>Kommune</u>	<u>Folke- tal 1/1</u>	<u>Ind- van- drede</u>	<u>Ud- van- drede</u>	<u>Til- flyt- tede</u>	<u>Fra- flyt- tede</u>	<u>Fødte</u>	<u>Døde</u>	<u>Folke- tal 30/6</u>
Sørvágur	972	9	11	2	7	7	2	970
Bøur	77	0	0	2	1	0	1	77
Mykines	32	0	0	3	1	1	0	35
Sandur	608	0	0	4	1	1	2	610
Skopun	572	7	4	10	6	3	1	581
Skálavík	243	3	3	4	2	2	2	245
Húsavík	179	2	0	5	2	1	0	185
Skúvoy	113	1	1	2	8	0	0	107
Hvalbøur	828	2	1	5	9	6	1	830
Froðbøur	2.092	19	9	27	13	15	13	2.118
Fámjin	153	0	0	0	5	0	1	147
Hov	145	0	0	2	1	1	1	146
Porkeri	331	0	0	0	1	2	2	330
Vágur	1.695	17	27	22	9	13	5	1.706
Sunnbøur	562	1	4	5	6	1	3	556
Tórshavn	<u>11.760</u>	<u>271</u>	<u>173</u>	<u>116</u>	<u>207</u>	<u>102</u>	<u>36</u>	<u>11.833</u>
Ialt	42.102	508	337	486	486	355	148	42.480

Kilde: Landsfolkeregistret

Tabel 2. 10. Befolkningsudviklingen i 1. halvår 1978 i de enkelte områder

<u>Område</u>	<u>Folke- tal 1/1</u>	<u>Ind- van- drede</u>	<u>Ud- van- drede</u>	<u>Tilflyt- tede (netto) fra andre steder på F.</u>	<u>Fødte</u>	<u>Døde</u>	<u>Folke- tal 30/6</u>
Tórshavn	13.240	283	177	+ 50	118	40	13.374
Klaksvík	5.027	47	30	4	48	17	5.079
Norðoyar iøvrigt	644	0	0	+ 10	3	4	633
Skálafjørður m. v.	7.565	70	37	13	85	23	7.673
Eysturoy iøvrigt	1.484	7	1	10	11	6	1.505
Sandoy	1.715	13	8	6	7	5	1.728
Suðuroy	5.806	39	41	17	38	26	5.833
Øvrige områder	<u>6.621</u>	<u>49</u>	<u>43</u>	<u>10</u>	<u>45</u>	<u>27</u>	<u>6.655</u>
Ialt	42.102	508	337	0	355	148	42.480

Kilde: Landsfolkeregistret

Tabel 2. 10. angiver de bevægelser, der har fremkaldt ændringerne i folketallet i løbet af 1. halvår 1978 i de geografiske hovedområder. De fleste områder havde indvandrings- og fødselsoverskud. Med hensyn til flytningerne afgav Tórshavn netto en del folk til øvrige områder på Færøerne. (Der er formentlig en del af de indvandrede, der bruger Tórshavn som et foreløbigt opholds- og arbejdssted, inden de rejser til de øvrige dele af landet.)

Tabel 2. 11. Sammenlignende oversigt over befolkningens erhvervsforhold i 1966 og 1970

	<u>Folketællingen</u>		<u>Pct. vis ændring</u> 1966-70	<u>Pct. vis fordeling</u>	
	<u>1966</u>	<u>1970</u>		<u>1966</u>	<u>1970</u>
<u>Hele befolkningen</u>	37.122	38.612	4,0	100,0	100,0
<u>Efter erhverv:</u>					
Fiskeri	8.950	8.242	+ 7,9	24,1	21,4
Landbrug og gartneri	1.178	935	+20,6	3,2	2,4
Fiskeindustri	1.639	1.402	+14,5	4,4	3,6
Øvrige industri og håndværk	9.757	10.094	3,5	26,3	26,1
Handel og omsætning	2.902	3.500	20,6	7,8	9,1
Transportvirksomhed	4.141	4.255	2,8	11,1	11,0
Administration, liberale erhv.	2.844	3.583	26,0	7,7	9,3
Andre erhverv, serviceerhverv	592	646	9,1	1,6	1,7
Uoplyst erhverv	933	1.429	53,2	2,5	3,7
Formue, rente, understøttelse	4.186	4.526	8,1	11,3	11,7
I erhverv ialt	14.027	14.751	5,2	37,8	38,2
Uden for erhverv ialt	23.095	23.861	3,3	62,2	61,8
<u>Personer i erhverv ialt</u>	<u>14.027</u>	<u>14.751</u>	<u>5,2</u>	<u>100,0</u>	<u>100,0</u>
<u>Efter køn:</u>					
Mænd	11.610	11.705	0,8	82,8	79,4
Kvinder	2.417	3.046	26,0	17,2	20,6
Heraf gifte kvinder	727	1.238	70,3	5,2	8,4
<u>Efter alder:</u>					
14-19 år	2.232	1.930	+13,5	15,9	13,1
20-24 år	1.992	2.015	1,2	14,2	13,7
25-44 år	3.962	5.774	45,7	28,2	39,1
45-64 år	5.243	4.393	+16,2	37,4	29,8
65 år og derover	598	639	6,9	4,3	4,3
<u>Efter arbejdsstilling:</u>					
Selvstændige m. v.	1.821	2.203	21,0	13,0	14,9
Partsfiskeri m. v.	858	10	+98,8	6,1	0,1
				(fortsættes)	

Sammenlignende oversigt over befolkningens erhvervsforhold i 1966 og 1970 (fortsat)

	<u>Folketællingen</u>		<u>Pct. vis</u>	<u>Pct. vis</u>	
	<u>1966</u>	<u>1970</u>	<u>ændring</u>	<u>fordeling</u>	<u>1966 1970</u>
Funktionærer, tjenestemænd	3.476	4.379	26,0	24,8	29,7
Arbejdere	7.872	8.159	3,6	56,1	55,3
<u>Efter erhvervsgruppe:</u>					
Fiskeri	3.491	3.207	÷ 8,1	24,9	21,7
Landbrug og gartneri	430	362	÷15,8	3,1	2,5
Minedrift, stenbrud o.l.	118	309	÷ 7,6	0,8	0,7
Fiskeindustri	718	627	÷12,7	5,1	4,3
Øvrige fremstillingsvirksomh.	2.201	2.366	7,5	15,7	16,0
Bygge- og anlægsvirksomhed	1.509	1.470	÷ 2,6	10,8	10,0
Offentlige værker	88	94	6,8	0,6	0,6
Handel og omsætning	1.443	1.814	25,7	10,3	12,3
Transportvirksomhed	1.621	1.633	0,7	11,5	11,1
Offentlig administration	376	431	14,6	2,7	2,9
Undervisning, bibliotek, kirke	480	635	32,3	3,4	4,3
Sundhedsvæsen, soc. institutioner	504	648	28,6	3,6	4,4
Anden liberal virksomhed	67	102	52,2	0,5	0,7
Servicevirksomhed	420	462	10,0	3,0	3,1
<u>Uoplyst erhverv</u>	<u>561</u>	<u>791</u>	<u>41,0</u>	<u>4,0</u>	<u>5,4</u>

Kilde: Folke- og bolig-tællingerne 1966 og 1970

En voksende del af befolkningen er erhvervsaktiv; i 1966 var den erhvervsaktive del af befolkningen 37,8 % og i 1970 38,2 %. Denne vækst skyldes, at en stadig større del af de gifte kvinder er kommet ud på arbejdsmarkedet.

Man ser endvidere, at de helt unge, gruppen 14-19 år, udgør en faldende del af arbejdsstyrken. Dette må ses i sammenhæng med den forlængede skoleuddannelse.

Under opsplitningen på arbejdsstilling lægger man mærke til, at partsfiskerne er så godt som forsvundet. Gruppen selvstændige samt funktionærer og tjenestemænd er steget kraftigt.

Fordelingen på erhvervsgrupper viser en tilbagegang i antallet af beskæftigede ved fiskeri og fiskeindustri samt landbrug m. v. og en kraftig fremgang i antallet af beskæftigede ved administration og liberale erhverv samt handel og omsætning.

Disse to udviklingstendenser - et faldende antal beskæftige-

de i primære erhverv som landbrug og fiskeri - og et stigende antal beskæftigede i tertiære erhverv som administration, liberale erhverv og diverse serviceerhverv - er velkendte i de fleste moderne samfund. Et fald i antallet af beskæftigede i primærerhvervene medfører ikke nødvendigvis, at disse erhvervs økonomiske betydning, herunder bidraget til bruttonationalproduktet, mindskes. Ofte er disse erhverv i stand til at rationalisere og producere stadig mere pr. beskæftiget.

BOLIGFORHOLD

Tabel 2. 12. Sammenlignende oversigt over boligtællingerne 1966 og 1970

	<u>Boligtællingen</u>		<u>Opregnede tal (se anm.)</u>		<u>Pct. vis ændring</u>	<u>Pct. vis fordeling</u>	
	<u>1966</u>	<u>1970</u>	<u>1966</u>	<u>1970</u>	<u>1966-70</u>	<u>1966</u>	<u>1970</u>
Antal lejligheder	8.670	9.619	.	.	10,9	.	.
Antal beboere	36.919	38.377	.	.	3,9	.	.
Antal beboere pr. lejlighed	4,26	3,99	.	.	÷ 6,3	.	.
Antal private husstande	9.663	10.345	.	.	7,1	.	.
Antal husstande m. egen lejlighed	8.670	9.619	.	.	10,9	.	.
Antal indlogerede husstande	993	726	.	.	÷ 26,9	.	.
Antal personer i indlogerede husstande	2.747	2.137	.	.	÷ 22,2	.	.
<u>Antal lejligh. ialt</u>	<u>8.670</u>	<u>9.619</u>	<u>8.670</u>	<u>9.619</u>	<u>10,9</u>	<u>100,0</u>	<u>100,0</u>
<u>Efter husets art:</u>							
Enfamiliehuse	7.401	8.168	7.598	8.168	7,5	87,6	84,9
Tofamiliehuse	724	882	743	882	18,7	8,6	9,2
Trefamiliehuse	129	163	133	163	22,6	1,5	1,7
Flerfamiliehuse i øvr.	161	322	165	322	95,2	1,9	3,3
Erhvervsejendom, institution	30	84	31	84	171,0	0,4	0,9
Uoplyst	225	-	.	.	.	.	.
<u>Efter bygningsmateriale:</u>							
Sten eller beton	4.239	4.881	4.474	4.908	9,7	51,6	51,0
Træ beklædt med jern	2.528	2.796	2.668	2.812	5,4	30,8	29,3
Træ uden beklædn.	1.410	1.763	1.488	1.773	19,2	17,2	18,4
Andet materiale	38	125	40	126	215,0	0,4	1,3
Uoplyst	455	54	.	.	.	.	.

(fortsættes)

Sammenlignende oversigt over boligtællingerne 1966 og 1970 (fortsat)

	<u>Boligtæl-</u> <u>lingen</u>		<u>Opregnede</u> <u>tal (se anm.)</u>		<u>Pct.vis</u> <u>ændring</u>	<u>Pct.vis</u> <u>fordeling</u>	
	<u>1966</u>	<u>1970</u>	<u>1966</u>	<u>1970</u>	<u>1966-70</u>	<u>1966</u>	<u>1970</u>
<u>Efter opførelses-</u> <u>periode:</u>							
1940 ell. tidligere	4.066	4.015	4.394	4.137	+ 5,8	50,7	43,0
1941-60	2.979	3.042	3.220	3.134	+ 2,7	37,1	32,6
1961-65	977	1.113	1.056	1.147	8,6	12,2	11,9
1966-70	.	1.166	.	1.201	.	.	12,5
Uoplyst	648	283	.	.	.	.	.
<u>Efter lejeforhold:</u>							
Lejligh. beboet af ejer	7.348	8.051	7.478	8.051	7,7	86,3	83,7
Tjenestebol., fribol.	216	341	220	341	55,0	2,5	3,5
Udlejet lejlighed	855	1.020	870	1.020	17,2	10,0	10,6
Udl.klubvær. o.l.	100	207	102	207	102,9	1,2	2,2
Uoplyst	151	-	.	.	.	.	.
<u>Efter antal værelser:</u>							
1 værelse	122	232	142	241	69,7	1,6	2,5
2 værelser	206	253	239	263	10,0	2,8	2,7
3 værelser	394	449	458	466	1,7	5,3	4,9
4 værelser	886	994	1.029	1.033	0,4	11,9	10,7
5 værelser	1.284	1.522	1.492	1.581	6,0	17,2	16,4
6 værelser	1.289	1.767	1.497	1.835	22,6	17,3	19,1
7 værelser	1.061	1.368	1.233	1.421	15,2	14,2	14,8
8 værelser	838	1.092	973	1.134	16,5	11,2	11,8
9 værelser	525	675	610	701	14,9	7,0	7,3
10 ell. flere vær.	858	909	997	944	+ 5,3	11,5	9,8
Uoplyst	1.207	358	.	.	.	.	.
<u>Efter antal beboere</u> <u>pr. værelse:</u>							
Under 1,0	5.293	6.935	6.149	7.203	17,1	70,9	74,9
1,0-1,9	2.005	2.216	2.330	2.302	+ 1,2	26,9	23,9
2,0-2,9	147	100	171	104	+39,2	2,0	1,1
3,0-3,9	12	9	14	9	+35,7	0,2	0,1
4,0-4,9	3	1	3	1	+66,7	0,0	0,0
5,0 eller flere	3	-	3	-	.	0,0	-
Uoplyst antal vær.	1.207	358	.	.	.	.	.

(fortsættes)

Sammenlignende oversigt over boligtællingerne 1966 og 1970 (fortsat)

	<u>Boligtæl-</u> <u>lingen</u>		<u>Opregnede</u> <u>tal (se anm.)</u>		<u>Pct. vis</u>	<u>Pct. vis</u>	
	<u>1966</u>	<u>1970</u>	<u>1966</u>	<u>1970</u>	<u>ændring</u>	<u>fordeling</u>	
					<u>1966-70</u>	<u>1966</u>	<u>1970</u>
<u>Efter kogeinstal-</u> <u>lation:</u>							
Elektricitet	5.082	7.033	5.422	7.075	30,5	62,5	73,6
Flaskegas	965	1.256	1.030	1.264	22,7	11,9	13,1
Brændselskomfur	1.874	1.272	2.000	1.280	+36,0	23,1	13,3
Andet	204	-	218	-	.	2,5	-
Uoplyst	545	58	.	.	.	.	.
<u>Efter varme-</u> <u>installation:</u>							
Centralvarme	4.031	7.277	4.449	7.492	68,4	51,3	77,9
Kakkelovn, kamin	3.210	1.383	3.542	1.424	+59,8	40,9	14,8
Flyttelige ovne	615	683	679	703	3,5	7,8	7,3
Uoplyst	814	276	.	.	.	.	.
<u>Efter badeforhold:</u>							
Eget bad med kar	3.832	5.941	4.830	6.503	34,6	55,7	67,6
Eget bad med bruse alene	214	497	270	544	101,5	3,1	5,7
Adgang til fælles bad	134	405	169	443	162,1	2,0	4,6
Ingen adgang til bad	2.698	1.945	3.401	2.129	+37,4	39,2	22,1
Uoplyst	1.792	831	.	.	.	.	.
<u>Efter opvarmnings-</u> <u>midler:</u>							
Fjernvarme	29	7	32	7	+78,1	0,4	0,1
Olie- petroleum	5.210	8.571	5.817	8.695	49,5	67,1	90,4
Fast brændsel	1.995	755	2.228	766	+65,6	25,7	8,0
Gas	26	15	29	15	+48,3	0,3	0,1
Elektricitet	505	134	564	136	+75,9	6,5	1,4
Uoplyst	905	137	.	.	.	.	.

Kilde: Folke- og boligtællingerne 1966 og 1970

Anm. Ved boligtællingen 1966, som var den første almindelige bolig-
tælling på Færøerne, forekom der et relativt stort antal uop-
lyste boligforhold sammenlignet med boligtællingen 1970. For
at skabe mulighed for sammenligning mellem de 2 tællinger er
boligtællingsoplysningerne opregnet ved fordeling af de uop-
lyste boligforhold ud fra en forudsætning om, at de uoplyste
tilfælde fordeler sig på samme måde som de oplyste tilfælde.

De efterfølgende beregninger af procentvise ændringer og procentvise fordelinger er foretaget på grundlag af de opregnede tal.

Af tabel 2. 12. fremgår det, at den overvejende del af befolkningen bor i enfamiliehuse, ejerboliger og i store boliger (4-8 vær.). En sammenligning mellem 1966 og 1970 viser en fremgang i mange henseender. Der er blevet flere boliger, antallet af indlogerede husstande (d. v. s. husstande uden egen bolig) er faldet, der er blevet færre beboere pr. lejlighed og pr. værelse, og boligerne er blevet mere velforsynede med diverse installationer. Endvidere viser tallene - måske særlig aktuelt nu - at mange huse mellem 1966 og 1970 har erstattet fast brændsel med olie eller petroleum som opvarmningsmiddel.

Tabel 2. 13. Udlejede almindelige beboelseslejligheder fordelt efter huslejens størrelse november 1970

	0- 249 kr.	250- 499 kr.	500- 799 kr.	800 kr. og der- over	Uoplyst husleje	Antal udlejede lejlighede- der ialt	Gnsl. måned- lig leje
<u>Lejligheder med centralvarme</u>							
Tórshavn	25	205	123	57	144	554	482
Klaksvík	17	44	7	0	11	79	313
Norðoyar iðvrigt	0	0	0	0	0	0	0
Skálafjørður m. v.	9	21	13	0	15	58	357
Eysturoy iðvr.	1	3	0	0	1	5	250
Sandoy	0	2	0	0	1	3	275
Suðuroy	7	7	3	0	4	21	307
Øvrige områder	5	13	2	0	4	24	334
<u>Færøerne ialt</u>	<u>64</u>	<u>295</u>	<u>148</u>	<u>57</u>	<u>180</u>	<u>744</u>	<u>439</u>

Kilde: Folke- og boligtællingen 1970

Tabel 2. 14. Udlejede almindelige beboelseslejligheder fordelt efter huslejens størrelse november 1970

	0- 249 kr.	250- 499 kr.	500- 799 kr.	800 kr. og der- over	Uoplyst husleje	Antal udlejede lejligheder der ialt	Gns1. måned- lig leje
<u>Lejligheder uden centralvarme</u>							
Tórshavn	49	36	8	1	34	128	241
Klaksvík	10	8	0	0	2	20	217
Norðoyar iðvrigt	0	0	0	0	0	0	0
Skálafjørður m. v.	13	2	0	0	9	24	161
Eysturoy iðvrigt	4	2	0	0	5	11	179
Sandoy	6	1	0	0	2	9	134
Suðuroy	14	5	0	0	13	32	186
Øvrige områder	21	1	0	0	13	35	158
<u>Færøerne ialt</u>	<u>117</u>	<u>55</u>	<u>8</u>	<u>1</u>	<u>78</u>	<u>259</u>	<u>210</u>

Kilde: Folke- og boligtællingen 1970

Tabel 2. 13. og 2. 14. viser, at begrebet udlejningslejlighed i overvejende grad er knyttet til Tórshavn, idet 68 % af samtlige udlejningslejligheder fandtes i Tórshavn-området, og huslejen er højest her. Som venteligt er den gennemsnitlige husleje for lejligheder udstyret med centralvarme højere end for lejligheder uden denne installation.

At lejligheden har centralvarme er ofte udtryk for, at den også på andre områder har en højere standard, f. eks. bad, end boligen uden centralvarme.

Kap. 3

ERHVERV

FISKERI

Ifølge folketællingen i 1970 var mere end en fjerdedel af de erhvervsaktive på Færøerne beskæftiget i fiskerierhvervet. Ca. en trediedel af bruttofaktoringkomsten stammer fra fiskerierhvervet, og i 1978 var ca. 96% af eksporten fisk og fiskevarer.

Internationale reguleringer og fiskeriaftaler

Den store ændring skete i året 1977, da kystlandene i det nordlige Atlanterhav flyttede fiskerigrænserne ud til 200 sømil. Følgen blev, at havet inden for de nye fiskerigrænser kom under national jurisdiktion (lovgivning). Dette medførte bl. a., at de to kommissioner ICNAF (International Commission for the North-west Atlantic Fisheries) og NEAFC (North East Atlantic Fisheries Commission) mistede hjemmelsgrundlaget for størstedelen af de forpligtelser og det arbejde, kommissionerne havde haft de seneste 20-30 år. ICNAF og NEAFC-kommissionerne havde sammen med den fiskeribiologiske undersøgelseskommission ICES (International Commission for the Exploration of the Sea) forberedt og iværksat forskellige foranstaltninger til bevarelse af fiskebestanden og til at sikre fornuftigt fiskeri i de områder, de havde ansvaret for, henholdsvis den vestlige og den østlige del af Atlanterhavet.

Flere lande har siden da opsagt medlemskabet af ICNAF og NEAFC, selv om der straks blev truffet forberedelser til at nydanne kommissionerne med bestemmelser, der var i overensstemmelse med de ændrede forhold. Medens det endnu ikke er lykkedes at få vedtaget en ny overenskomst (konvention) for NEAFC, der nu blot har færre administrative forpligtelser, lykkedes det i efteråret 1978 at opnå overenskomst om fornyelse af ICNAF under navnet NAFO (Northwest Atlantic Fisheries Organization), hvor Danmark på Færøernes vegne samt 8 andre parter (parties) underskrev den nye konvention den 24. oktober 1978, således at denne fra 1. januar 1979 har afløst ICNAF. Færøerne fik i 1978 en stigende indflydelse i dette samarbejde mellem landene med hensyn til fiskeriet, idet f. eks. en repræsentant for landsstyret var vicepræsident og finansudvalgsformand i NEAFC samt medunderskriver af NAFO, medens en repræsentant for Fiskirannsóknarstovan var formand for ICES's bundfiskudvalg, som er af central betydning, medens andre repræsentanter for Fiskirannsóknarstovan er medlemmer af forskellige ICES-arbejdsgrupper.

1978 var sidste år, hvor ICNAF-kommissionen foruden det videnskabelige undersøgelsesarbejde havde hjemmel til at fastsætte bestemte fangstmængder for visse fiskearter til bestemte medlemslande i have uden for canadisk jurisdiktion i den nordvestlige del af Atlanterhavet. For færøsk fiskeri var dette af betydning for torskefiskeriet på Flemish Cap (ICNAF-statistikområde 3M), hvor Færøerne fik tildelt 6.840 tons torsk. ICNAF havde også delvis hjemmel til at behandle spørgsmål vedrørende bestande, der færdes inden- og udenfor canadisk havområde. Efter indstilling fra ICNAF og med godkendelse fra Canada fik færøske skibe tilladelse til at fiske 660 tons øst og nord for New Foundland, og med tilladelse fra Canada 150 tons mod syd. De fastsatte torskemængder blev fanget af linebåde. For torskebestanden ved Grønland fastsatte ICNAF den højst tilladte fangstmængde (TAC) til 0, og der var derfor ikke færøsk fiskeri dér i 1978, medens den højst tilladte fangstmængde af rejer ved Vestgrønland, øst for den grønlandsk-canadiske grænse, blev sat til 40.000 tons, hvoraf Færøerne gennem forhandlinger med EF fik tildelt 8.500 tons, af hvilke 1.147 tons skulle fiskes i canadiske have. Da Grønland på grund af for lille fangstkapacitet afgav 3.000 tons af den tildelte rejefangstmængde, fik færøske skibe tilladelse til at fiske yderligere 825 tons. For 1978 fastsatte Canada den færøske hellefisk-fangstmængde i det nordlige Labradorområde til 100 tons og fangstmængderne af lodde øst og nord for New Foundland til 7.000 tons og til 1.000 tons mod syd.

Foruden landenes samarbejde inden for ICNAF- og NEAFC-kommissionerne havde Færøerne i 1978 følgende ordninger om indbyrdes fiskerirettigheder med andre nationer og EF-fællesskabet:

Island

I henhold til aftale af 12. december 1977 var det i vinteren 1978 tilladt 15 færøske skibe at fange højst 35.000 tons lodde ved Island, idet kun 8 skibe ad gangen måtte være inden for den islandske fiskerigrænse, medens 15 islandske skibe fik lov til at fange 35.000 tons blåhvilling ved Færøerne fra marts til juni 1978. Såfremt man anvendte partrawl, blev det tilladt 17 skibe at fiske.

Fiskeriet efter bundfisk fortsatte i henhold til gensidig overenskomst mellem Færøerne og Island af 22. marts 1976. Overenskomsten, der fra begge sider kunne opsiges med 6 måneders frist, blev forlænget. Færøernes samlede årsfangst var begrænset til 17.000 tons, heraf 7.000 tons torsk og 10.000 tons andenklassens fisk.

Der var i bestemte områder inden for 12 sømil fra grundlinien tilladt snellefiskeri i visse tidsrum, medens line- og trawlfiskeri kun var tilladt uden for 12 sømil. Antallet af trawlere var begrænset til 12.

Herudover var der enighed om, at samarbejdet mellem færinger og islændinge om undersøgelser af blåhvillingens vandring skulle fortsætte. Parterne skulle ligeledes indbyrdes og sammen med andre lande, som har blåhvilling i deres havområde, fremme samarbejdet om fornuftig anvendelse af blåhvilling. Der blev også aftalt samarbejde indbyrdes og med andre andelshavende lande om undersøgelser af sild i det nordlige Atlanterhav og inden for ICES.

Norge

Den 21. februar 1977 blev der indgået en overenskomst mellem Færøerne og Norge, der fastsætter, hvorledes de indbyrdes fiskeriforhold skal tilrettelægges de kommende 10 år eller længere, såfremt den ene part ikke opsiger overenskomsten. Der er ikke fastsat noget om de mængder, parterne kan fiske i hinandens fangstområde. Grundreglen er, at hver af parterne årlig skal bestemme den højst tilladte fangst af de enkelte bestande. Derefter skal parterne efter forhandling i overensstemmelse med visse i overenskomsten fastlagte synspunkter blive enige om de mængder, parterne får tilladelse til at fiske i hinandens farvande.

Med udgangspunkt i den nævnte overenskomst blev der den 7. december 1977 sluttet aftale med Norge om indbyrdes fiskerirettigheder i 1978. Den gav de færøske skibe ret til at fiske 12.000 tons bundfisk i den norske del af Barentshavet og i det fredede område ved Svalbard, heraf måtte 8.500 tons være torsk, 1.500 tons kuller og 2.000 tons andre fiskearter (d. v. s. rødfisk, storsej og hellefisk). Fiskeriet i Svalbard-området var dog begrænset til 1.000 tons torsk og 500 tons af andre fiskearter. Syd for 62° n. br. var det tilladt at fange højst 15.000 tons makrel og en øget mængde industrifisk i forhold til 1977. På norsk anmodning og i overensstemmelse med fiskeribiologernes indstilling blev den tilladte fangst af makrel i august 1978 nedsat til 13.000 tons. Det blev samtidig tilladt norske skibe at fange 12.000 tons bundfisk i færøske have. Dette fiskeri sigtede imod fiskeri af lange, brosme og byrkelange, medens torsk kun i mindre omfang kunne fanges som bifangst. Desuden blev det tilladt norske skibe at forøge fangsterne af blåhvilling i forhold til 1977.

EF

En overenskomst, formuleret som den med Norge, blev indgået med EF den 15. marts 1977. Den var grundlaget for fortsatte forhandlinger med EF om gensidigt fiskeri i 1978, der resulterede i en ordning den 3. februar 1978. I mellemtiden havde fiskeriet i de respektive områder været standset bortset fra fiskeri med line, og fangsterne blev indregnet i de for året 1978 sidenhen tilladte mængder. I henhold til ordningen af 3. februar 1978 var det tilladt færøske skibe at fange følgende mængder i EF-havet i 1978:

2.000 tons sild vest for Shetland, 29.000 tons makrel, hvoraf 12.000 tons skulle fanges i den østlige del og 17.000 tons i den vestlige del af det område, hvor bestanden befandt sig, 37.500 tons hvilling, 10.000 tons næbbesild, 30.000 tons brisling. Hvis brislinge-mængderne ikke var opfisket, blev det tilladt at overfiske de nævnte mængder næbbesild og hvilling med 2.500 tons hver. Det samme gjaldt for respektive næbbesild og hvilling, medens det ikke var tilladt at fange mere end 30.000 tons brisling, 950 tons lange og 550 tons brosme med line i Rock All-området.

Det var også tilladt at fange 1.200 tons af forskellige bundfiskearter som bifangst først og fremmest i tilknytning til industrifiskeriet i Nordsøen, foruden 1.000 tons sild i Skagerak og 8.500 tons rejer i Vestgrønland i de såkaldte ICNAF-områder 0 og 1. Fastsættelsen af disse mængder var betinget af en godkendelse af de canadiske myndigheder og af de bestemmelser, som EF og Canada nåede til enighed om vedrørende fælles foranstaltninger til at styre forbruget af rejebestandene eller rejebestandene i område 0 og område 1.

Til gengæld var det tilladt fiskerfartøjer, indregistreret i EF-landene, at fange følgende mængder i færøske have i 1978:

3.400 tons torsk og 3.600 tons kuller. For året 1977 havde EF-skibe tilladelse til at fange 11.600 tons torsk og kuller tilsammen. I de foregående år har fordelingen mellem torsk og kuller stort set været lige.

25.000 tons storsej. De tilladte mængder i 1977 var 30.000 tons.

7.000 tons rødfisk, 6.000 tons byrkelange, 1.500 tons lange og 500 tons brosme.

600 tons forskellige fladfisk og 600 tons andre ikke nærmere angivne fiskearter; i begge tilfælde var der for det meste tale om bifangster.

Antallet af EF-fiskerfartøjer, der fik tilladelse til at fiske på det færøske havområde i 1978, var begrænset således, at højst 27 trawlere havde tilladelse til at fiske samtidig uden for 21 sømil fra grundlinien bortset fra et område vest for Mykines (mellem 240° retvisende fra Trøllhøvdi og 320° retvisende fra Barið) og på Munkebanken (mellem 150° retvisende fra Akraberg og 195° retvisende fra Akraberg), hvor grænsen var henholdsvis 24 og 28 sømil fra grundlinien. Mellem 12 sømil fra grundlinien og førnævnte grænse var det tilladt 20 mindre trawlere (130 fod og mindre) at fiske efter de samme regler, som var gældende for færøsk trawlfiskeri. Det var ikke tilladt for EF-skibe at fiske i visse områder i bestemte tidsrum.

Ændrede betingelser for ordningen af 3. februar 1978 forårsaget af ensidige britiske bevaringsforanstaltninger for bestanden medførte, at færøske skibe ikke kunne fiske de i ordningen fastsatte 2.000 tons sild vest for Shetland. Forhandlinger med EF-kommisjonen om mulighederne for at genoprette balancen i det indbyrdes fiskeri resulterede den 4. august 1978 i, at den tilladte færøske fangst af makrel i EF-have blev forhøjet til 41.000 tons, d. v. s. en stigning på 12.000 tons, samtidig med, at det i henhold til fiskeribiologisk indstilling blev vedtaget, at de færøske skibe skulle være med til at skåne makrellen i det østlige område af bestanden, hvor denne formodedes at være i dårlig stand, hvorfor fiskeriet sigtede imod kun at fange 10.000 tons i det østlige og 31.000 tons i det vestlige område af bestanden.

Fra 1. november 1978 blev der indført en nyordning vedrørende fiskeri i EF-have, således at færøske skibe fra dette tidspunkt skulle meddele EF-kommisjonen i Brüssel, når man sejlede ind på og ud fra EF-området, at de én gang ugentlig skulle sende EF-kommisjonen fangstoversigter, og at de skulle føre fiskeridagbog. Desuden blev det for første gang nødvendigt for færøske skibe at have fiskeritilladelse fra EF-myndighederne.

Sverige, Polen og Østtyskland

Disse lande fik igen i 1978 tilladelse til at udøve fiskeri efter blåhvilling i færøske havområder, Sverige med 3 skibe, Polen og Østtyskland med 2 skibe hver.

Sovjetunionen

Forhandlinger med Sovjetunionen førte den 27. november 1977 til en overenskomst om hovedreglerne for indbyrdes fiskeri

i de kommende år efter stort set samme mønster som overenskomsterne med Norge og EF. Samtidig blev der oprettet en overenskomst om gensidigt fiskeri i 1978.

Ordningen indebærer, at færøske skibe fik tilladelse til i Sovjetunionens havområde at fiske 8.000 tons torsk og kuller, 2.000 tons rødspætter eller anden fladfisk, og 25.-30.000 tons lodde med 10-12 skibe. Det var også tilladt 5 færøske skibe at udøve forsøgsfiskeri i sovjetiske have. Samtidig blev det tilladt 12 sovjetiske skibe at fange 50.-60.000 tons blåhvilling til konsum i færøsk havområde, medens det blev tilladt 5 sovjetiske skibe at udøve forsøgsfiskeri i færøsk havområde, på dybder over 700 meter i overensstemmelse med fiskeriplaner, som parterne nærmere aftaler.

For så vidt angår Færøernes fangstrettigheder i 1979 er der med udgangen af 1978 kun afsluttet overenskomster om gensidigt fiskeri med Sovjetunionen (20. december 1978).

Fiskeriinspektion og redningstjeneste

Tilsynet med og beskyttelsen af det ved kgl. anordning af 1. januar 1977 fastlagte "Fiskeriterritorium ved Færøerne", kaldet 200 sømils fiskerigrænsen, varetages i henhold til en samarbejdsaf-tale af Landsstyrets vagt- og bjærgningstjeneste og Færøernes Kommando. I 1978 var deltagelsen i tjenesten, regnet for hele året, således:

Et inspektionsskib af Hvidbjørnen/Beskytteren-klassen med Alouette III helikopter

Inspektionsskibet Tjaldrið

Inspektionsskibet Dagstjørnan/Ólavur Halgi

Et inspektionsskib af Maagen/Teisten-klassen (omkring 7 måneder)

C-47, C-130 fly og Cessna fly

Vagt- og bjærgningstjenestens og marinens inspektionsskibe har sejlet 145.000 sømil ialt.

Helikopteren har fløjet 484 timer.

C-47-, C-130-, Merlin II- og Cessnaflyene har fløjet 250 timer.

I tidsrummet 1. januar til 31. december 1978 har fiskeriin-spektionen registreret nedenfor stående udenlandske fiskerskibe på landsoklen:

England	51 skibe	271 ture	2.858 dage
Norge	89 skibe	274 ture	3.126 dage
Vesttyskland	25 skibe	138 ture	1.923 dage

Frankrig	54 skibe	290 ture	1.431 dage
Rusland	35 skibe	119 ture	1.714 dage
Østtyskland	4 skibe	9 ture	159 dage
Island	6 skibe	12 ture	108 dage
Sverige	2 skibe	6 ture	39 dage
Polen	4 skibe	6 ture	123 dage
Holland	4 skibe	10 ture	70 dage
<u>Ialt</u>	<u>274 skibe</u>	<u>1.135 ture</u>	<u>11.551 dage</u>

I 1978 er der foretaget redskabs- og fangstundersøgelser på åbent hav i 140 fartøjer imod 95 i 1977. Siden maj måned 1978 har også danske inspektionsskibe taget del i disse undersøgelser, som hidtil kun har været foretaget af færøske skibe.

Der er foretaget undersøgelse af 27 færøske, 60 britiske, 19 vesttyske, 9 franske, 10 russiske, 3 polske og 9 norske skibe samt to skibe fra DDR og et dansk skib.

Herudover har de færøske inspektionsskibe inspiceret 25 skibe, medens de har ligget i havn.

Hjælpe- og bjærgningstjenesten

Foruden transport mellem øerne har fiskeriinspektionen deltaget i 139 hjælpeaktioner.

Vagt- og bjærgningstjenestens skibe har haft 97 hjælpeaktioner, heraf 65 med at tage skibe på slæb, og i 54 tilfælde har frømand været nede at rense skruen.

Fiskeriinspektionsskibene har været anvendt til patientbefordring i 5 tilfælde. Helikopteren har været anvendt til redningsforanstaltninger eller sygetransport i 13 tilfælde.

Den nye aftale om fiskeriinspektion

Da fiskerigrænsen blev flyttet ud den 1. januar 1977, forøgedes de områder, der skal inspiceres, fra ca. 4.500 sømil² til ca. 80.000 sømil².

Det er målet med fiskeriinspektionen, at den skal udbygges, efterhånden som der kan bevilges midler dertil, så den bliver lige så effektiv inden for den nye fiskerigrænse, som den var inden for den hidtidige 12 sømilsgrænse.

For at forhindre gentagne lovovertrædelser antages det at være nødvendigt, at inspektionens skibe eller fly patruljerer hele området mindst en gang ugentlig. Dette er endnu ikke gennemført fuldt ud, idet skibene hidtil for det meste har været beordret til at føre opsyn med de kendte fangstområder.

Med den forøgede flyvning og især efter, at C-130-Hercules-flyet med radar blev taget i brug, har man inspiceret større områder, men det opfylder stadig ikke ovennævnte mål. Man forventer ikke at dette opnås førend omkring 1980/81, når nye, specialudstyrede fiskeriinspektionsfly kan tages i brug.

Ved udflytningen af fiskerigrænsen og ved aftalerne med andre lande om fiskerirettigheder, bl. a. med fastsættelse af kvotaordninger og nye redskabsbestemmelser, har fiskeriinspektionen skiftet præg fra at være den inspektion af grænsen, den var før, til at være inspektion af områder. Dette har bevirket, at inspektionen er blevet udvidet ved den pålagte meddelelsespligt, og med at kontrollere, at alle, som man kommer frem til på fiskeriterritoriet, har de nødvendige tilladelser og overholder de love og kundgørelser, som landsstyret har givet.

Vagt- og bjærgningstjenesten påbegyndte regelmæssige bølgemålinger i april 1978.

De færøske fiskerikort, som Vagt- og bjærgningstjenesten har ladet udarbejde, udkom i april 1978.

Ulovligt fiskeri i 1978

I 1978 blev der ved Færøernes ret pådømt 7 sager vedrørende udenlandske fiskerskibes overtrædelser af fiskerilovgivningen. Medens 1 af sagerne drejede sig om fiskeri i ulovlige områder, vedrørte øvrige brud på reglerne om for små maskevidder. Bødernes størrelse lå fra 20.000 op til 30.000 kr.

I 1978 blev der afsagt een dom om et færøsk fiskerskibs overtrædelse af fiskeriloven. Bøden var på 30.000 kr.

Statistik om fiskeri

Siden 1973 har alle skibe over 100 tons haft pligt til at føre dagbog med udførlig redegørelse om fiskeriet. Samtidig gjorde Færøernes landsstyre en ensartet afregningsblanket (F 1-blanketten), lovpligtig for alle købere af fisk på Færøerne. Denne er oplysningsdokument for al ferskfisk, der bliver landet på Færøerne.

Saltfisk bliver nu som før anmeldt gennem vragerinstitutionen på såkaldte A-blanketter, og med hensyn til landinger i udlandet er der fastsat forskellige indberetningsordninger pr. telex. Dagbøgerne anvendes til at opdele landingsstatistikken på statistikområder og til at fremskaffe de nøjagtige oplysninger, der er nødvendige for fiskeribiologerne. Al statistisk bearbejdelse af dette materiale blev i efteråret 1976 efter landsstyres-vedtagelse samlet

i fiskeristatistikkontoret i Tinganes, der herefter er den institution, der har ansvaret for at fremskaffe og bearbejde alle statistiske oplysninger vedrørende fiskefangst, som myndighederne og de internationale institutioner så som ICES, ICNAF, FAO m. fl. kræver.

Fiskeristatistikkontoret har samtidig ansvaret for, at det statistiske materiale, der skal fremskaffes i henhold til overenskomster om fiskerirettigheder med andre lande, bliver udarbejdet.

Fangst og tilvirkning af fisk og fiskeprodukter

På trods af, at totalfangsterne for færøske skibe i 1978 mængdemæssigt steg med ca. 18.000 tons i forhold til 1977, faldt den samlede værdi.

Så at sige alle områder er nu under regulering med kvoter i henhold til overenskomster med andre lande eller internationale aftaler. 1977 var et af de første år, hvor reguleringerne for alvor fastlagde fangstmønstret for fiskerflåden. Dette fremgår tydeligt af tabellerne 3. 1., 3. 2. og 3. 3.

Tabel 3. 1. De færøske skibes fiskefangster 1971 og 1975-1978
(kammusling og hummer ikke medregnet)

<u>Tons</u>	<u>1971</u>	<u>1975</u>	<u>1976</u>	<u>1977</u>	<u>1978</u>
<u>Nære områder</u>					
<u>Færøbanken</u>					
Torsk	12.754	22.986	28.959	29.028	28.430
Kuller	10.488	8.757	12.714	20.079	18.282
Brosme	1.489	2.166	2.548	3.062	2.521
Lange	752	1.281	1.500	1.675	1.975
Storsej	5.653	2.517	2.560	5.153	15.900
Andet	1.398	2.403	2.707	3.498	5.760
Sild	1.704	-	2.092	50	323
Blåhvilling	-	22	10.314	22.816	25.880
<u>Ialt</u>	<u>34.238</u>	<u>40.132</u>	<u>63.394</u>	<u>85.361</u>	<u>99.071</u>
<u>Midterområder</u>					
<u>Island</u>					
Torsk	8.565	9.440	8.772	7.261	7.306
Lodde	-	-	-	22.298	36.305
Blåhvilling	-	-	-	593	2.810
Andet	6.553	6.169	7.989	10.094	10.286
<u>Ialt</u>	<u>15.118</u>	<u>15.609</u>	<u>16.761</u>	<u>40.246</u>	<u>56.707</u>

(fortsættes)

De færøske skibes fiskefangster 1971 og 1975-1978
(kammusling og hummer ikke medregnet) (fortsat)

<u>Tons</u>	<u>1971</u>	<u>1975</u>	<u>1976</u>	<u>1977</u>	<u>1978</u>
<u>Nordsøen, Skagerak, vest for de britiske øer</u>					
Sild	64.796	37.802	19.481	20.502	1.030
Brisling	-	41.967	44.542	2.183	732
Makrel	3.603	25.184	68.939	47.177	46.330
Hvilling	47.238	65.138	72.604	50.936	38.190
Blåhvilling	-	482	2.560	6.280	14.500
Havtobis	-	4.910	7.582	11.393	12.139
Andet	156	2.420	1.302	-	1.489
<u>Ialt</u>	<u>115.793</u>	<u>177.903</u>	<u>217.010</u>	<u>138.471</u>	<u>114.410</u>
<u>Rock All, øst</u>					
Torsk	-	584	462	1.447	11
Andet	-	629	616	1.087	337
<u>Ialt</u>	<u>-</u>	<u>1.213</u>	<u>1.078</u>	<u>2.534</u>	<u>348</u>
<u>Jan Mayen</u>					
Lodde	-	-	-	-	3.353
<u>Fjerne områder</u>					
<u>New Foundland</u>					
Hellefisk	-	825	916	1.280	810
Torsk	17.604	9.421	11.260	6.860	8.707
Andet	46	131	415	370	126
<u>Ialt</u>	<u>17.650</u>	<u>10.377</u>	<u>12.591</u>	<u>8.510</u>	<u>9.643</u>
<u>Grønland</u>					
Laks	232	260	-	-	-
Torsk	16.440	5.718	3.460	7.346	-
Rejer	496	5.263	11.179	12.841	7.759 ²⁾
Andet	556	54	40	84	-
<u>Ialt</u>	<u>17.724</u>	<u>11.295</u>	<u>14.679</u>	<u>20.271</u>	<u>7.759</u>
<u>Nordnorge</u>					
Torsk	5.877	11.309	11.511	9.167	9.057
Kuller	81	299	537	213	32

(fortsættes)

De færøske skibes fiskefangster 1971 og 1975-1978

(kammusling og hummer ikke medregnet) (fortsat)

<u>Tons</u>	<u>1971</u>	<u>1975</u>	<u>1976</u>	<u>1977</u>	<u>1978</u>
<u>Nordnorge</u>					
Lodde	-	16.847	-	-	14.847
Sild	-	-	-	-	-
Andet	218	102	265	2.638	1.202
<u>Ialt</u>	<u>6.176</u>	<u>28.557</u>	<u>12.313</u>	<u>12.018</u>	<u>25.138</u>
<u>Samlede fangster</u>	<u>206.699</u>	<u>285.086</u>	<u>337.826</u>	<u>307.411</u>	<u>316.429³⁾</u>

1) Foreløbige tal 2) til 9. december 1978

Kilde: Fiskeristatistikkontoret

Tabel 3. 2. De færøske skibes fiskefangster 1971 og 1975-1978 i %

<u>Fangster i %</u>	<u>1971</u>	<u>1975</u>	<u>1976</u>	<u>1977</u>	<u>1978¹⁾</u>
Nære områder	16	14	19	28	31
Midterområder	65	68	69	60	55
Fjerne områder	19	18	12	12	14
	100	100	100	100	100

1) Foreløbige tal

Kilde: Fiskeristatistikkontoret

Tabel 3. 3. De færøske fiskerskibes fangster i tons i 1976, 1977 og i 1978 fordelt på økonomiske områder i procenter

	<u>1976</u>	<u>1977</u>	<u>1978</u>
Internationale have (Svalbard, Flemish Cap og Jan Mayen)	2	3	8
Norske områder	15	6	6
EF-områder	49	35	30
Dansk-grønlandsk område	5	9	3
USSR-norsk område	1	2	3
Islandsk område	5	14	18
Canadisk område	3	2	1
Ukendt økonomisk område	1	-	-
<u>Færøsk område</u>	<u>19</u>	<u>29</u>	<u>31</u>
	100	100	100

Kilde: Fiskeristatistikkontoret

Tabel 3. 1. viser ændringerne inden for færøsk fiskeri fra 1971 til 1978. Hovedændringerne de seneste år har været øget fiskeri ved Færøerne og mindsket fiskeri i Nordsøen.

Hovedændringerne fra 1977 til 1978 har været, at sildefiske-

riet så at sige er forsvundet, industritrawlernes fangster er blevet mindre, idet et mindre antal skibe deltager i dette fiskeri, loddefiskeri både ved Island og i internationale områder ved Jan Mayen og i Barentshavet er forøget. Ligeledes har de store trawlere, der sædvanligvis fisker i fjerne områder, fisket ved Færøerne de seneste 4 måneder af året.

Ser man nærmere på fangsterne i de forskellige områder og med de forskellige skibstyper, så har bevægelsen været:

Fjernfiskeriet

Til fjerne områder henføres sædvanligvis New Foundland-Labrador, Flemish Cap, Vestgrønland, Nordnorge, Bjørnøen (Jan Mayen) og Svalbard.

Ca. 200 tons isfisk kom fra Nordnorge i 1978, alt fra norsk fiskeriterritorium. Iøvrigt var alt saltfisk (5 trawlere, 1 saltfisktrawler kom til foruden de 4, der fiskede i fjor) og filét (1 trawler). Fordelingen af de forskellige arter på økonomisk område var følgende: (opgivne tal til kystlandene fra skibene).

	Norsk <u>område</u>	Gråt om- råde (Ba- rentshavet)	Russisk <u>område</u>	Svalbard beskyttet <u>område</u>	<u>Ialt</u>
Torsk	6.525	1.111	1.417	4	9.057
Andet	1.128	5	1	-	1.134

Alle skibe tog hjem i september, da der ikke var nogen fisk, og de fik derfor kun to ture i 1978.

3 notskibe fiskede lodde i Barentshavet i 1978. De var hele tiden øst for Hopen henholdsvis i internationalt område og i Svalbard-området. Et kort tidsrum var de ved Jan Mayen. Fiskeriet foregik i august-september. Fangsterne blev landet til moderskibe i området.

1 skib fiskede rejer i september-oktober helt mod øst og fik 66 tons.

9 linebåde fiskede fra januar til oktober i Flemish Cap og fik 1-2 ture hver. To af dem fiskede nogle tons i canadisk område sidste del af turen.

2 skibe fiskede sildehaj og 3 fiskede hellefisk i 1978.

Midterområder

Til midterområderne henregnes sædvanligvis Island, Nordsøen, Rock All og Østgrønland.

I Nordsøen svigtede fiskeriet af brisling i 1978 ligesom i 1977. Der var så at sige intet sildefiskeri, kun en lille kvote

i Skagerak var til rådighed for færøske skibe. Makrelfiskeriet foregik både i norske områder og i EF-områder.

Efter økonomisk område var fordelingen af fangsterne følgende (jfr. opgørelse til fiskivinnustovan) i tons:

	Norsk område		EF-område		Ukendt økonomisk område
	<u>1977</u>	<u>1978</u>	<u>1977</u>	<u>1978</u>	<u>1977</u>
Sild	2.604	-	17.755	1.030	144
Makrel	13.681	12.312	32.457	34.018	1.038
Brisling	-	-	2.183	732	1.222
Hvilling	4.279	5.350	45.435	32.840	
Blåhvil- ling	314	-	5.966	14.500	
Havtobis	3.509	1.200	7.884	10.939	
Konsum	181	-	871	1.489	
Andet	-	-	502	-	
Ialt	24.568	18.862	113.053	95.548	2.404

Foruden i Nordsøen fik notskibene en betydelig del af årsfangsterne ved Island (lodde), i Barentshavet (lodde), i fangsterne af blåhvilting vest for De britiske øer og ved Færøerne. 17 notbåde var i årsdrift i 1978.

Antallet af industritrawlere faldt fra 25 til 17 (en enkelt fisker fra dansk havn). Forskellige begrænsninger (hvilling-kassen) hindrede fiskeriet, men i den sidste halvdel af foråret havde skibene meget godt fiskeri i et område syd for Hebriderne.

Fordelingen af landingerne efter landingsplads og anvendelse fremgår af tabellerne 3. 4. og 3. 5.

Tabel 3. 4. Landinger fra not- og industriskibene, fordelt efter landingspladser 1970 og 1975-78

<u>Tons</u>	<u>1970</u>	<u>1975</u>	<u>1976</u>	<u>1977¹⁾</u>	<u>1978</u>
På Færøerne	65.519	113.000	62.442	122.766	110.488
I udlandet	43.540	87.000	112.738	67.376	86.322
Ialt	109.059	200.000	175.180	190.142	196.810

1) Foreløbige tal

Kilde: Fiskivinnustovan

Tabel 3. 5. Fangster fra not- og industriskibene fordelt efter anvendelse 1970 og 1975-1978

<u>Tons</u>	<u>1970</u>	<u>1975¹⁾</u>	<u>1976¹⁾</u>	<u>1977¹⁾</u>	<u>1978</u>
Til konsum udenlands	31.573	52.000	35.000	42.000	34.510
Frosset	1.325	-	1.000	-	-
Saltet	905	11.000	5.000	3.000	-
Til mel	<u>75.356</u>	<u>135.000</u>	<u>190.000</u>	<u>145.000</u>	<u>162.300</u>
Ialt	<u>109.159</u>	<u>198.000</u>	<u>231.000</u>	<u>190.000</u>	<u>196.810</u>

1) Afrundede tal

Kilde: Fiskivinnustovan

Kvoten af isfisk ved Island blev opfisket i 1978, godt 7.000 tons torsk og 10.000 tons anden fisk. Dette var fordelt på 6 trawlere, 16 linebåde og 30 snellebåde. Fiskeriet foregik fra april til oktober. Der var nogle få ture i januar.

Lineskibene fiskede næsten intet ved Østgrønland i 1978 og fangsterne ved Rock All var også mindre end i 1977.

Nærfiskeriet

Hertil regnes områderne ved Færøerne, d. v. s. selve landsoklen, Færø Banke, Bill Bailey og Ydre Bill Bailey eller Lousy Bank samt Islandsryggen. Dette er i overensstemmelse med statistikområdet V_b hos det internationale råd for havundersøgelser, ICES.

Fiskeriet ved Færøerne ændredes betydeligt i 1978. Mange nye skibe kom til Færøerne at fiske, bl. a. var der en vækst i antallet af isfisktrawlere (stålskibe) fra 6 til 32 fra begyndelsen af 1977 til slutningen af 1978. Dette var både skibe, som var bygget til dette formål, og ombyggede skibe (Cubatrawlere, polske linebåde og industritrawlere). Denne gruppe har forskelligt fiskeri afhængig af maskinkraften. De skibe, som har maskinkraft til at fiske på dybere vand, fisker op til 70 % storsej, medens de, der fisker på lavere vand får mest torsk og kuller. Herudover er fiskeriet hos disse skibe på Færøbanken vokset betydeligt i 1978.

Fangsttallene er påvirket af, at hjemmefiskeriet med mindre skibe har været hæmmet hele efteråret på grund af dårlige vejrforhold. Landinger af de forskellige arter og sorter fra landsoklen og Færø Banke fremgår af tabel 3. 6.a og b og 3. 7.a og b.

Tabel 3. 6.a Landinger af fangster ved Færøerne efter størrelse og kvalitet, fordelt på måneder
 ICES område V_b, 1978^{x)}

Måned	Torsk					Kuller	
	1A	1B	2A	2B	3	1A	1B
1	677	12	913	10	4	1.989	49
2	1.284	27	1.131	41	8	2.334	42
3	2.306	76	966	25	9	1.013	43
4	1.828	59	1.252	51	2	1.220	81
5	793	25	1.378	79	5	411	30
6	725	15	1.067	71	15	367	32
7	717	16	809	47	1	478	61
8	587	18	536	36	3	805	78
9	338	13	361	20	2	1.033	65
10	369	17	487	15	1	1.278	25
11	210	6	428	16	2	710	21
12	-	-	-	-	-	-	-
<u>Ialt</u>	<u>9.834</u>	<u>284</u>	<u>9.328</u>	<u>411</u>	<u>52</u>	<u>11.638</u>	<u>527</u>

x) Frem til omkring 1. december 1978

Kilde: Fiskeristatistikkontoret

Torsk 1: Over 70 cm   Kuller 1: Over 40 cm
 - 2: 44-70 cm   - 2: Under 40 cm
 - 3: Under 44 cm

A fisk er 1. klasses fisk, der opnår højeste pris

B fisk er ikke lige så god som A og opnår lavere pris

Tabel 3. 6.b Landinger af fangster ved Færøerne efter størrelse og kvalitet, fordelt på måneder
 ICES område V_b, 1978¹⁾

Måned	Kuller 2	Stor-sej 1	Stor-sej 2	Lange	Brosme 1	Brosme 2	Andet
1	15	304	9	59	89	41	60
2	19	1.360	6	114	156	69	250
3	18	1.327	2	144	181	58	307
4	16	412	-	111	170	61	330
5	10	1.014	-	149	166	34	625
6	6	1.030	1	168	108	28	590

(fortsættes)

Landinger af fangster ved Færøerne efter størrelse og kvalitet, fordelt på måneder (fortsat)

ICES område V_b, 1978¹⁾

<u>Måned</u>	<u>Kuller 2</u>	<u>Stor-sej 1</u>	<u>Stor-sej 2</u>	<u>Lange</u>	<u>Brosme 1</u>	<u>Brosme 2</u>	<u>Andet</u>
7	7	1.166	-	189	141	28	555
8	13	1.193	-	197	164	23	775
9	19	841	-	82	82	10	427
10	27	952	-	49	34	13	1.147
11	12	986	2	55	43	14	852
12	-	-	-	4	5	-	61
<u>Ialt</u>	<u>162</u>	<u>10.585</u>	<u>20</u>	<u>1.321</u>	<u>1.399</u>	<u>379</u>	<u>5.979</u>

1) Frem til omkring 1. december 1978

Kilde: Fiskeristatistikkontoret

Tabel 3. 7.a Landinger fra Færø Banke efter størrelse og kvalitet, fordelt på måneder

ICES-område V_{b2}, 1978¹⁾

<u>Måned</u>	<u>Torsk</u>					<u>Kuller</u>	
	<u>1A</u>	<u>1B</u>	<u>2A</u>	<u>2B</u>	<u>3</u>	<u>1A</u>	<u>1B</u>
1	3	-	1	-	-	4	-
2	274	20	128	38	8	359	39
3	214	6	30	3	-	229	22
4	455	21	41	2	1	69	9
5	136	4	38	2	-	142	11
6	147	2	69	1	-	207	9
7	194	5	33	4	-	174	11
8	115	3	27	2	-	56	2
9	167	3	51	1	-	129	9
10	275	5	119	5	-	235	17
11	357	21	179	18	-	248	22
12							
<u>Ialt</u>	<u>2.337</u>	<u>90</u>	<u>716</u>	<u>76</u>	<u>9</u>	<u>1.852</u>	<u>151</u>

1) Frem til omkring 1. december 1978

Kilde: Fiskeristatistikkontoret

Tabel 3. 7.b Landinger fra Færø Banke efter størrelse og kvalitet,
fordelt på måneder
 ICES-område V_{b2}, 1978¹⁾

Måned	Kuller 2	Stor- sej 1	Lange	Brosme 1	Brosme 2	Andet
1	-	-	-	1	-	-
2	11	381	59	62	18	73
3	3	515	30	30	8	63
4	-	44	13	8	3	20
5	-	128	23	25	8	13
6	-	231	32	29	10	72
7	1	137	50	50	11	29
8	-	124	9	6	1	13
9	-	270	19	4	2	39
10	1	60	24	12	5	30
11	2	21	33	33	9	26
12	-	-	-	-	-	-
Ialt	18	1.911	292	260	75	378

1) Frem til december 1978

Kilde: Fiskeristatistikkontoret

I de internationale aftaler er mængderne af torsk og kuller nok dem, der er stærkest begrænsede. Dette har medført, at færøske trawlere i torskefiskeriet har overtaget pladsen fra de udenlandske trawlere.

Tabel 3. 8. og 3. 9. viser fangsten af torsk og kuller fordelt efter redskaber, for færøsk fiskeri og helhedsfangsten ved Færøerne.

Tabel 3. 8. Fangster ved Færøerne, fordelt efter redskaber
 1974-78 tons isfisk, uslagt (saltfisk ikke medregnet)

<u>Færøerne</u>						
<u>Torsk</u>	<u>Line</u>	<u>Snelle</u>	<u>Trawl</u>	<u>Garn</u>	<u>Andre</u>	<u>Ialt</u>
1974	2.655	3.462	3.303	3.087	24	12.531
1975	6.011	4.600	6.381	5.601	15	22.608
1976	11.085	5.601	7.554	4.240	22	28.502
1977	11.388	5.140	8.624	3.629	247	29.028
1978	8.245	3.127	14.727	2.246	85	28.430

(fortsættes)

Fangster ved Færøerne, fordelt efter redskaber
1974-78 tons isfisk, uslagt (saltfisk ikke med-
regnet) (fortsat)

<u>Færøerne</u>						
<u>Kuller</u>	<u>Line</u>	<u>Snelle</u>	<u>Trawl</u>	<u>Garn</u>	<u>Andre</u>	<u>Ialt</u>
1974	3.680	108	1.003	19	1	4.811
1975	6.781	147	1.688	55	86	8.757
1976	11.071	228	1.374	37	4	12.714
1977	17.495	700	1.743	61	80	20.079
1978	14.424	-	3.693	-	165	18.282

Kilde: Fiskeristatistikkontoret

Tabel 3. 9. Alle nationer ved Færøerne. Fangst på redskaber i %

<u>Torsk</u>	<u>Line</u>	<u>Snelle</u>	<u>Trawl</u>	<u>Garn</u>	<u>Andet</u>
1974	10,8	14,1	60,6	14,4	0,1
1975	16,6	12,7	51,3	19,3	0,1
1976	27,8	14,0	44,2	13,9	0,1
1977	31,7	14,3	40,4	12,9	0,7
1978	26,5	10,1	55,9	7,2	0,3
<u>Kuller</u>					
1974	25,0	0,7	74,2	0,1	-
1975	33,0	0,7	65,6	0,3	0,4
1976	42,3	0,9	56,7	0,1	-
1977	68,7	2,7	28,1	0,2	0,3
1978	76,1	-	23,0	-	0,9

Kilde: Fiskeristatistikkontoret og Fiskirannsóknarstovan

I det hele taget blev udenlandsk fiskeri efter torsk og kuller formindsket til næsten intet i 1978, kvoterne, særlig af kuller, blev slet ikke opfisket. Det samme gør sig gældende for storsejfisheriet. Kun rødfiskekvoten blev opfisket, særlig af vesttyske trawlere.

Ifølge de foreløbige tal var 1978 rekordår for fiskeri ved Færøerne. Godt 300.000 tons, hvoraf det meste var blåhvilling, blev især fisket af norske og russiske skibe. Nordmænd fisker kun industrifisk i maj-juni, medens de sovjetiske skibe fisker hele året og anvender blåhvillingen til konsum.

Herudover havde de sovjetiske skibe forsøgsfiskeri på dybt vand (mere end 700 m dybde) og fiskede bl. a. ca. 700 tons langstjert (*Macrorus coryphaenoid*) på disse områder.

De store færøske trawlere, der sædvanligvis er på saltfiskeri, fiskede på temmeligt dybt vand, og dette bevirkede, at byrkelange og rødfisk for første gang blev fanget i nævneværdigt omfang af færøske skibe ved Færøerne. Også nogle af de mindre trawlere fiskede disse fiskearter. En del af denne fangst blev landet udenlands bl. a. i England og Tyskland.

Vurdering af værdierne fra de forskellige områder

Ligesom sidste år er fangsterne på forskellige områder målt i værdi. Eksporttallene FOB er benyttet, og også afskibningsværdien for skibe og både er vurderet.

For fisk, der er landet udenlands, er eksportværdien den samme som afskibningsværdien. Tabel 3. 10.

Tabel 3. 10. Anslået afskibnings- og eksportværdi af fisk fra forskellige områder 1975, 1977 og 1978

	<u>Afskibningsværdi</u>			<u>Eksportværdi</u>		
	<u>1975</u>	<u>1977</u>	<u>1978</u>	<u>1975</u>	<u>1977</u>	<u>1978</u>
	<u>‰</u>	<u>‰</u>	<u>‰</u>	<u>‰</u>	<u>‰</u>	<u>‰</u>
<u>Nære områder</u>						
Råfisk + saltfisk	21	29	38	24	34	45
<u>Island, Rock All, Østgrønland</u>						
Råfisk + saltfisk	9	9	9	8	14	13
<u>Nordsøen</u>						
Sild, makrel, industrifisk + råfisk	32	25	14	31	22	12
<u>New Foundland, Labrador</u>						
Saltfisk, hellefisk	10	6	11	9	5	8
<u>Grønland</u>						
Råfisk + saltfisk	18	26	20	19	21	15
<u>Nordnorge</u>						
Saltfisk, filét og råfisk	10	5	9	9	4	7

Kilde: Fiskeristatistikkontoret

Råfisklandinger på Færøerne

Råfisklandingerne på Færøerne steg igen, tabel 3. 11., til trods for et meget dårligt efterår og til trods for, at antallet af landinger udenlands steg. Også antallet af landinger fra udenlandske skibe var større end sædvanligt.

Grunden til væksten er det stærkt forøgede antal skibe og dermed et øget fiskeri ved Færøerne. Hele væksten stammer fra Færøområdet. Størstedelen af væksten stammer fra øget storsej-fiskeri, og i mindre omfang fra landinger af rødfisk og byrkelange, som ikke tidligere har været landet i særlig mængde til færøske filétfabrikker.

Tabel 3. 11. Råfisklandinger på Færøerne i 1970 og 1974-1978
(tons levende vægt) fra alle områder

<u>Tons</u>	<u>1970</u>	<u>1974</u>	<u>1975</u>	<u>1976</u>	<u>1977</u>	<u>1978</u>
Torsk	15.174	19.064	27.480	37.517	36.815	35.394
Kuller	11.578	5.790	10.030	13.553	22.325	20.536
Storsej	3.105	7.393	4.139	6.463	8.616	20.671
Andet	<u>5.310</u>	<u>12.265</u>	<u>9.833</u>	<u>11.233</u>	<u>16.911</u>	<u>14.566</u>
<u>Ialt</u>	<u>35.167</u>	<u>44.512</u>	<u>51.482</u>	<u>68.766</u>	<u>84.667</u>	<u>91.167</u>

Kilde: Fiskeristatistikkontoret

Tabel 3. 12. Landinger fra udenlandske skibe til færøske filétfabrikker i 1978

<u>Skibe fra</u>	<u>Tons uslagt</u>
Island	869,3
Danmark	70,4
Norge	4,1
<u>Irland</u>	<u>0,1</u>
<u>Ialt</u>	<u>943,9</u>

Kilde: Fiskeristatistikkontoret

Totalfangsten ved Færøerne og TAC

Totalfangsten ved Færøerne satte igen ny rekord og oversteg i år 300.000 tons. Tallene fra 1973 til 1977 er de der er opgivet til det internationale råd for havundersøgelser, ICES, medens 1978 tallene er foreløbige tal, hvor de udenlandske landinger er de, der er blevet opgivet fra felterne til Vagt- og bjærgningstjenesten, medens de færøske er tallene fra FISKHAG ordningen.

For fiskearterne torsk, kuller og storsej fastsætter det internationale råd for havundersøgelser, ICES TAC (Total Allowable Catch), og denne er fastsat for årene 1979 og 1980. For blåhvilling foreligger der forskellige udregninger og man regner med, at gennemsnitsfangsten om nogle år vil være omkring 600.000 tons for hele bestanden, d. v. s. fiskeriet vest for de britiske øer, ved Færøerne og nordfor om sommeren.

For fiskearterne brosme og byrkelange er der endnu ikke sat nogen TAC, men fiskerilaboratoriet har anbefalet, at fangsten ikke bliver forøget.

ICES har fastsat TAC for den rødfiskebestand, som er ved Østgrønland, Island og Færøerne under et. Total TAC for dette område er 70.000 tons, men der er ikke fastsat noget om, hvor stor fangsten kan være på Færøområdet.

For de tre bestande torsk, kuller og storsej antager man, at tilgangen i torskebestanden har været mindre, og at bestanden derfor nu er mindre, end den var i 1975-77, for kuller er bestanden på højden, den er i det hele taget påvirket af maskeforøgelsen til 135 og formindskelsen af trawlfangsten, foruden en god tilgang i 1972-74. I storsejbestanden har tilgangen været meget mindre de seneste år end først i 70'erne og TAC er formindsket på grund af dette.

I tabel 3. 13. er de TAC, som det rådgivende udvalg under ICES, ACFM (Advisory Committee on Fishery on Management), har anbefalet.

Man bør erindre, hvilke vilkår, der er for disse indstillinger. Sædvanligvis prøver man på at anbefale et fiskeri, hvor der ikke bliver taget mere fra bestanden end den årlige tilgang, men ACFM anbefaler ikke forøgelse i fangsten, hvis fangsten er blevet mindre end det, der kan tages under disse betingelser, da man mener det er rigtigst at bevare en reserve mod for hårdt fangstryk på bestanden, når der er mulighed for dette uden at nedskære fangsten. Dette er en af forklaringerne på, at TAC er så meget formindsket for storsej, og til en vis grad også for kuller, selvom størsteparten af nedgangen i alle tre bestande skyldes mindsket tilgang.

Tabel 3. 13. Sammenligning af totalfangsten for alle nationer og de TAC, fiskeribiologer har foreslået for 1975, 1976, 1977, 1978 og 1979 for områderne ved Færøerne, tons uslagt

	Torsk		Kuller		Storsej	
	Fangst	TAC ¹⁾	Fangst	TAC	Fangst	TAC
1975	39.000	-	21.000	-	41.000	-
1976	42.000	28.000	26.000	17.000	33.000	50.000
1977	36.000	32.000	26.000	17.000	35.000	40.000
1978	31.000	30.000 ^{x)}	19.000	23.000 ^{x)}	28.000	40.000 ^{x)}
1979		28.000 ^{x)}		20.000 ^{x)}		31.000 ^{x)}

1) Total Allowable Catch (størst tilladte fangst), fastsat af det internationale råd for havundersøgelser, ICES, for de nævnte år

x) Udregnet februar 1978

Tabel 3. 14. Fangster ved Færøerne 1971-1978, tons uslagt, ICES område V_b

Tons	Færøerne	V. Tysk-land	Frankrig	UK	Norge	Andre ¹⁾	
						lande	Ialt
<u>1971</u>							
Torsk	12.754	580	820	12.587	881	2	27.624
Kuller	10.488	19	815	8.085	-	29	19.436
Storsej	5.653	2.254	12.394	10.503	1.839	63	32.706
Brosme, lange, byrkelange	2.241	1.565	728	1.463	5.327	-	11.324
Anden fisk	2.639	2.325	1.577	2.621	197	6	9.365
<u>Ialt</u>	<u>33.775</u>	<u>6.743</u>	<u>16.334</u>	<u>35.259</u>	<u>8.244</u>	<u>100</u>	<u>104.455</u>
<u>1972</u>							
Torsk	12.143	451	224	9.502	266		22.586
Kuller	8.314	25	1.496	5.480	-		15.315
Storsej	5.696	3.440	24.006	8.678	470		42.290
Brosme, lange, byrkelange	3.490	2.992	866	1.320	7.582		16.250
Anden fisk	1.477	4.773	1.140	2.141	247	1.015	10.793
<u>Ialt</u>	<u>31.120</u>	<u>11.681</u>	<u>27.732</u>	<u>27.121</u>	<u>8.565</u>	<u>1.015</u>	<u>107.234</u>

(fortsættes)

Fangster ved Færøerne 1971-1978, tons uslagtet, ICES
område V_b (fortsat)

<u>Tons</u>	<u>Færøerne</u>	<u>V.Tysk-</u> <u>land</u>	<u>Frank-</u> <u>rig</u>	<u>UK</u>	<u>Norge</u>	<u>Andre¹⁾</u> <u>lande</u>	<u>Ialt</u>
<u>1973</u>							
Torsk	13.276	310	1.472	11.835	115	419	27.427
Kuller	6.018	46	3.535	7.214	-	1.190	18.003
Storsej	2.973	9.329	22.676	17.658	355	4.050	57.041
Brosme, lange, byrkelange	4.830	3.232	1.012	1.685	10.707	11	21.477
Anden fisk	<u>3.388</u>	<u>10.567</u>	<u>1.158</u>	<u>3.558</u>	<u>13.523</u>	<u>2.887</u>	<u>35.081</u>
<u>Ialt</u>	<u>30.485</u>	<u>23.484</u>	<u>29.853</u>	<u>41.950</u>	<u>24.700</u>	<u>8.557</u>	<u>159.029</u>
<u>1974</u>							
Torsk	13.237	292	551	11.727	446	380	26.633
Kuller	4.811	70	1.451	7.689	5	737	14.763
Storsej	3.726	6.661	19.428	12.129	1.660	2.555	46.159
Brosme, lange, byrkelange	3.018	2.076	686	1.308	5.790	13	12.891
Anden fisk	<u>1.710</u>	<u>7.891</u>	<u>2.878</u>	<u>3.338</u>	<u>9.117</u>	<u>1.328</u>	<u>26.262</u>
<u>Ialt</u>	<u>26.502</u>	<u>16.990</u>	<u>24.994</u>	<u>36.191</u>	<u>17.018</u>	<u>5.013</u>	<u>126.708</u>
<u>1975</u>							
Torsk	22.986	458	1.612	11.906	1.353	577	38.892
Kuller	8.757	173	2.298	8.504	56	927	20.715
Storsej	2.517	5.229	23.630	7.378	486	1.986	41.226
Brosme, lange, byrkelange	3.447	1.776	4.681	1.111	9.104 ^{x)}	20	20.139
Anden fisk	<u>2.494</u>	<u>8.265</u>	<u>406</u>	<u>3.316</u>	<u>185</u>	<u>1.599</u>	<u>16.265</u>
<u>Ialt</u>	<u>40.201</u>	<u>15.901</u>	<u>32.627</u>	<u>32.215</u>	<u>11.184</u>	<u>5.109</u>	<u>137.237</u>

x) incl. blåhvilling

1976

Torsk	28.959	247	1.607	9.459	1.283	574	42.129
Kuller	12.714	22	2.542	10.284	20	629	26.211
Storsej	2.548	2.605	15.367	8.923	2.232	1.261	32.936
Anden fisk	<u>20.219</u>	<u>6.759</u>	<u>13.726</u>	<u>6.031</u>	<u>19.006</u>	<u>15.080</u>	<u>80.821</u>
<u>Ialt</u>	<u>64.440</u>	<u>9.633</u>	<u>33.242</u>	<u>34.697</u>	<u>22.541</u>	<u>17.544</u>	<u>182.097</u>

(fortsættes)

Fangster ved Færøerne 1971-1978, tons uslagt, ICES område V_b (fortsat)

<u>Tons</u>	<u>Færøerne</u>	<u>V.Tysk-land</u>	<u>Frank-rig</u>	<u>UK</u>	<u>Norge</u>	<u>Andre¹⁾ lande</u>	<u>Ialt</u>
<u>1977</u>							
Torsk	29.028	332	1.669	4.889	949	2	36.869
Kuller	20.079	49	700	4.637	45	31	25.541
Storsej	5.153	3.086	17.038	8.221	1.273	58	34.829
Anden fisk	<u>31.051</u>	<u>7.365</u>	<u>10.138</u>	<u>3.781</u>	<u>35.453</u>	<u>48.757</u>	<u>136.545</u>
<u>Ialt</u>	<u>85.311</u>	<u>10.832</u>	<u>29.545</u>	<u>21.528</u>	<u>37.720</u>	<u>48.828</u>	<u>233.764</u>
<u>1978 foreløbige tal</u>							
Torsk	28.430	21	77	2.310	236	0	31.074
Kuller	18.282	0	2	600	59	0	18.943
Storsej	15.900	807	8.816	1.266	1.159	0	27.948
Brosme, lange, byrkelange	4.900	715	2.595	1	2.717	765	11.693
Rødfisk	1.068	6.995	131	1	0	0	8.195
Blåhvilling	25.880	579	75	2.513	82.727	83.999	195.773
Anden fisk	<u>4.611</u>	<u>641</u>	<u>593</u>	<u>790</u>	<u>1.522</u>	<u>1.065</u>	<u>9.222</u>
<u>Ialt</u>	<u>99.071</u>	<u>9.758</u>	<u>12.289</u>	<u>7.481</u>	<u>88.420</u>	<u>85.829</u>	<u>302.848</u>

1) USSR, Holland, Belgien, Polen, Spanien, DDR

Kilde: Fiskeristatistikkontoret

Forarbejdning af fangsten

Tabel 3. 15. viser, hvorledes råfiskelandingerne anvendes.

For fiskeproduktionen som helhed udviser tabel 3. 16. fordelingen.

Af tabellen fremgår, at det kun er produktionen af frosne fiskefiléer og tran, der er forøget.

Tabel 3. 15. Råfiskelandinger fordelt efter anvendelse i 1970 og 1974-78

<u>Tons</u>	<u>1970</u>	<u>1974</u>	<u>1975</u>	<u>1976</u>	<u>1977</u>	<u>1978¹⁾</u>
Saltet	12.822	26.162	22.300	30.313	31.000	26.338
Isfisk	371	482	1.500	3.694	300	8.995
Frosset	21.432	17.353	28.400	27.652	46.800	45.223
Direkte til anvendelse på Færøerne	<u>542</u>	<u>515</u>	<u>600</u>	<u>1.566</u>	<u>1.600</u>	<u>487</u>
<u>Ialt</u>	<u>35.167</u>	<u>44.512</u>	<u>52.800</u>	<u>63.225</u>	<u>79.700</u>	<u>81.043</u>

1) Foreløbige tal

Kilde: Fiskeristatistikkontoret og statistikkontoret

Tabel 3. 16. Produktionen af fiskevarer 1970 og 1974-78

<u>Tons</u>	<u>1970</u>	<u>1974</u>	<u>1975</u>	<u>1976</u>	<u>1977</u>	<u>1978¹⁾</u>
Frosset filét	11.064	8.647	13.361	15.451	18.736	20.764
Saltfisk	22.680	22.431	21.703	22.725	21.071	18.904
Salt- og kryddersild	2.904	3.661	3.569	5.906	1.528	808
Fiske- og sildemel	14.837	27.562	24.644	28.297	27.895	24.318
Tran	5.821	7.446	1.240	6.332	6.003	6.491
Rejer			4.237	9.679	12.401	10.093
<u>Ialt</u>	<u>57.306</u>	<u>69.747</u>	<u>68.754</u>	<u>88.390</u>	<u>87.634</u>	<u>81.378</u>

1) Foreløbige tal

Kilde: Statistikkontoret

Tabel 3. 17. Lagre af fisk og fiskevarer ved slutningen af 1975, 1977-1978

	<u>1975</u>		<u>1977</u>		<u>1978</u>	
	<u>Tons</u>	<u>1000 kr.</u>	<u>Tons</u>	<u>1000 kr.</u>	<u>Tons</u>	<u>1000 kr.</u>
Frosset filét	800	4.896	1.035	9.741	1.951	17.507
Saltfisk	3.400	28.798	2.780	25.976	959	7.841
Salt- og kryddersild	2.000	9.800	2.561	12.534	43	331
Fiske- og sildemel	3.600	7.416	1.274	3.505	1.377	2.754
Tran	2.000	3.800	958	2.873	500	876
Rejer	300	2.520	660	7.590	700	8.400
<u>Ialt</u>	<u>12.100</u>	<u>57.230</u>	<u>9.268</u>	<u>62.219</u>	<u>5.530</u>	<u>37.709</u>

Kilde: Statistikkontoret

Driftsresultater

Tabel 3. 18. viser det samlede driftsresultat for nogle skibstyper og gennemsnitsoverskuddet for hver skibstype. Oversigten omfatter 113 fiskerskibe.

Tabel 3. 18. Driftstal for fiskerskibene 1977

	Salt- fisk- og filét	Stål- line- skibe	Is- fisk# traw- lere	Line- skibe til is- fisk	Kraft- blok- skibe	Reje- og fryse- skibe	Indu- stri- fisker- skibe	Ialt
<u>Antal skibe</u>	<u>5</u>	<u>17</u>	<u>14</u>	<u>16</u>	<u>17</u>	<u>19</u>	<u>25</u>	<u>113</u>
<u>1.000 kr.</u>								
<u>Brutto-</u>								
<u>indtægter</u>	<u>66.183</u>	<u>44.950</u>	<u>35.400</u>	<u>36.322</u>	<u>134.627</u>	<u>140.252</u>	<u>41.840</u>	<u>499.574</u>
Olie og smørolie	6.709	2.808	5.858	2.700	8.890	12.687	7.373	47.025
Is og salt	1.923	1.003	1	15	6.865	893	132	10.832
Fiskered- skaber	4.335	3.525	4.037	3.445	4.673	7.878	3.366	31.259
Repara- tioner	4.838	4.961	3.516	4.176	7.341	12.099	5.164	42.095
Agn		2.618		3.718				6.336
Hyrer	25.826	21.600	12.786	17.752	46.846	51.804	14.561	191.175
Proviant	1.229	1.424	764	1.248	1.777	2.995	913	10.350
Landingsud- gifter m.m.	6.434	1.996	934	291	12.929	10.936	2.465	35.985
Forsikring	2.599	2.018	2.013	1.802	4.903	4.651	2.515	20.501
Diverse	294	223	231	678	351	862	852	3.491
Udgifter ialt	54.187	42.176	30.140	35.825	94.575	104.805	37.341	399.049
Overskud	11.996	2.774	5.260	497	40.052	35.447	4.499	100.525
Gennem- snits- overskud ¹⁾	2.399	163	376	31	2.356	1.866	180	889

1) Til renter, afdrag, administration, afskrivninger og nettofor-
tjeneste

Kilde: Statistikkontoret

Tabellerne 3. 19. og 3. 20. viser de samlede resultater for
udroerbåde med og uden trawltilladelse udarbejdet efter størrelse
og gennemsnitsoverskud for hver bådtype.

Tabel 3. 19. Driftstal for udroerbåde 1977

	<u>med trawltilladelse</u>			<u>Ialt</u>
	<u>15-25</u> <u>BRT</u>	<u>25-40</u> <u>BRT</u>	<u>40-55</u> <u>BRT</u>	
<u>Antal både</u>	<u>5</u>	<u>8</u>	<u>16</u>	<u>29</u>
<u>1.000 kr.</u>				
<u>Bruttoindtægter</u>	<u>3.353</u>	<u>7.815</u>	<u>16.494</u>	<u>27.662</u>
Redskaber, olie, landingsudgifter, agn	655	1.698	3.467	5.820
Hyrer og proviant	1.543	3.872	8.289	13.704
Vedligeholdelse	377	785	1.625	2.787
Forsikring	93	256	571	920
Diverse	219	115	248	582
Driftsudgifter	2.887	6.726	14.200	23.813
<u>Overskud¹⁾</u>	<u>466</u>	<u>1.089</u>	<u>2.294</u>	<u>3.849</u>

1) Til renter, afdrag, administration, afskrivninger, skatter og nettofortjeneste

Kilde: Statistikkontoret

Tabel 3. 20. Driftstal for udroerbåde 1977

	<u>uden trawltilladelse</u>				<u>Ialt</u>
	<u>15-25</u> <u>BRT</u>	<u>25-40</u> <u>BRT</u>	<u>40-60</u> <u>BRT</u>	<u>60-</u> <u>BRT</u>	
<u>Antal både</u>	<u>64</u>	<u>14</u>	<u>13</u>	<u>14</u>	<u>105</u>
<u>1.000 kr.</u>					
<u>Bruttoindtægter</u>	<u>19.302</u>	<u>9.961</u>	<u>8.725</u>	<u>12.829</u>	<u>50.817</u>
Redskaber, olie, landingsudgifter, agn	4.019	2.001	1.759	2.839	10.618
Hyrer og proviant	9.216	4.894	4.496	6.639	25.245
Vedligeholdelse	1.712	880	851	1.687	5.130
Forsikring	636	297	293	532	1.758
Diverse	870	352	287	320	1.829
Driftsudgifter	16.453	8.424	7.686	12.017	44.580
<u>Overskud¹⁾</u>	<u>2.849</u>	<u>1.537</u>	<u>1.039</u>	<u>812</u>	<u>6.237</u>

1) Til renter, afdrag, administration, afskrivninger, skatter og nettofortjeneste

Kilde: Statistikkontoret

For at belyse resultaterne for de forskellige skibsmandskaber, er der i tabel 3. 21. opsat gennemsnitsdriftsresultat for årene 1970 og 1975-77. Af tabellen fremgår, at indtægten for alle

skibstyper er forøget fra 1975 til 1977.

Tabel 3. 21. De gennemsnitlige driftsresultater for de forskellige skibstyper 1970 og 1975-77

<u>Beløb i 1.000 kr.</u>	<u>1970</u>	<u>1975</u>	<u>1976</u>	<u>1977</u>
<u>Saltfisk- og filét- trawlere</u>				
<u>Antal skibe</u>	<u>12</u>	<u>4</u>	<u>4</u>	<u>5</u>
Bruttoindtægt	4.456	8.709	12.659	13.237
Driftsudgifter	<u>4.329</u>	<u>7.246</u>	<u>10.787</u>	<u>10.838</u>
Nettofortjeneste inden skat og afskrivning	<u>127</u>	<u>1.463</u>	<u>1.872</u>	<u>2.399</u>
<u>Stållineskibe</u>				
<u>Antal skibe</u>	<u>24</u>	<u>18</u>	<u>17</u>	<u>17</u>
Bruttoindtægt	1.266	2.312	2.474	2.644
Driftsudgifter	<u>1.381</u>	<u>2.247</u>	<u>2.303</u>	<u>2.486</u>
Nettofortjeneste inden skat og afskrivning	<u>÷ 115</u>	<u>65</u>	<u>171</u>	<u>158</u>
<u>Isfisktrawlere</u>				
<u>Antal skibe</u>	<u>-</u>	<u>7</u>	<u>9</u>	<u>14</u>
Bruttoindtægt	-	1.885	3.094	2.529
Driftsudgifter	<u>-</u>	<u>1.871</u>	<u>2.500</u>	<u>2.153</u>
Nettofortjeneste inden skat og afskrivning	<u>-</u>	<u>14</u>	<u>594</u>	<u>376</u>
<u>Lineskibe til isfisk</u>				
<u>Antal skibe</u>	<u>-</u>	<u>10</u>	<u>13</u>	<u>16</u>
Bruttoindtægt	-	1.501	1.547	2.270
Driftsudgifter	<u>-</u>	<u>1.563</u>	<u>1.556</u>	<u>2.239</u>
Nettofortjeneste inden skat og afskrivning	<u>-</u>	<u>÷ 62</u>	<u>÷ 9</u>	<u>31</u>
<u>Kraftblokskibe</u>				
<u>Antal skibe</u>	<u>17</u>	<u>19</u>	<u>20</u>	<u>17</u>
Bruttoindtægt	3.175	4.225	6.017	7.919
Driftsudgifter	<u>2.545</u>	<u>3.448</u>	<u>4.468</u>	<u>5.563</u>
Nettofortjeneste inden skat og afskrivning	<u>630</u>	<u>777</u>	<u>1.549</u>	<u>2.356</u>
<u>Reje- og fryseskibe</u>				
<u>Antal skibe</u>	<u>8</u>	<u>12</u>	<u>15</u>	<u>19</u>
Bruttoindtægt	1.281	4.273	5.157	7.382
Driftsudgifter	<u>1.347</u>	<u>3.477</u>	<u>4.241</u>	<u>5.516</u>
Nettofortjeneste inden skat og afskrivning	<u>66</u>	<u>796</u>	<u>916</u>	<u>1.866</u>

(fortsættes)

De gennemsnitlige driftsresultater for de forskellige skibstyper 1970 og 1975-77 (fortsat)

<u>Beløb i 1.000 kr.</u>	<u>1970</u>	<u>1975</u>	<u>1976</u>	<u>1977</u>
<u>Industrifiskerskibe</u>				
<u>Antal skibe</u>	<u>9</u>	<u>22</u>	<u>25</u>	<u>25</u>
Bruttoindtægt	885	1.063	1.392	1.674
Driftsudgifter	<u>848</u>	<u>1.051</u>	<u>1.294</u>	<u>1.494</u>
Nettofortjeneste inden skat og afskrivning	37	12	98	180

Kilde: Statistikkontoret

Hyreoversigter

Tabel 3. 22. viser en oversigt over hyrerne på en del af fiskerflåden. Mandskabshyrerne er efter afregning, medens officersparterne er regnet efter gennemsnitstallene for 1978.

Til sammenligning er mandskabshyrerne for 1977 medtaget.

Tabel 3. 22. Hyreoversigter

<u>Skibstype</u>	<u>Dage</u>	<u>Parter</u>	<u>Ferie- løn</u>	<u>Tillæg + 9,5%</u>	<u>Ialt</u>	<u>Pr. dag</u>
<u>Industritrawlere</u>						
Mandskab 1977	241	85.519	8.124	2.259	95.902	398
Mandskab 1978	<u>265</u>	<u>91.547</u>	<u>8.697</u>	<u>4.517</u>	<u>104.761</u>	<u>395-1%</u>
Kaptajn	265	146.475	8.697	4.517	159.689	603
Styrmand og maskinmester	265	109.856	8.697	4.517	123.070	464
Kok	265	98.827	8.697	4.517	112.041	423
<u>Notskibe</u>						
Mandskab 1977	252	135.428	12.865	3.244	151.537	601
Mandskab 1978	<u>219</u>	<u>94.828</u>	<u>9.003</u>	<u>6.788</u>	<u>110.619</u>	<u>505-16%</u>
Kaptajn	219	260.777	9.003	6.788	276.568	1263
1. styrmand og 1. maskinmester	219	165.949	9.003	6.788	181.740	830
2. styrmand og 2. maskinmester	219	118.535	9.003	6.788	134.326	613
Kok	219	124.551	9.003	6.788	140.342	641
<u>Notskibe til blåhvilling</u>						
Mandskab 1977	58	31.042	2.950	585	34.577	596
Mandskab 1978	<u>63</u>	<u>23.930</u>	<u>2.273</u>	<u>4.437</u>	<u>30.640</u>	<u>486-18%</u>
Kaptajn	63	65.808	2.273	4.437	72.518	1151

(fortsættes)

Hyreoversigter (fortsat)

<u>Skibstype</u>	<u>Dage</u>	<u>Parter</u>	<u>Ferie- løn</u>	<u>Tillæg + 9,5%</u>	<u>Ialt</u>	<u>Pr. dag</u>
1. styrmand og 1. maskinmester	63	41.878	2.273	4.437	48.588	771
2. styrmand og 2. maskinmester	63	29.913	2.273	4.437	36.623	581
Kok	63	31.455	2.273	4.437	38.165	606
<u>Isfisklineskibe</u>						
Mandskab 1977	232	57.118	5.153	11.078	73.349	316
Mandskab 1978	229	64.698	6.057	11.647	82.402	360+14%
Kaptajn	229	232.913	6.057	11.647	250.617	1094
Styrmand	229	132.631	6.057	11.647	150.335	656
Maskinmester	229	113.222	6.057	11.647	130.926	571
Kok	229	87.164	6.057	11.647	104.868	458
<u>Isfisktrawlere (store)</u>						
Mandskab 1977	294	97.534	9.260	22.067	128.861	438
Mandskab 1978	297	114.921	10.918	23.713	149.552	504+15%
Kaptajn	297	229.842	10.918	23.713	264.473	890
1. styrmand og 1. maskinmester	297	172.382	10.918	23.713	207.013	697
2. styrmand og 2. maskinmester	297	143.651	10.918	23.713	178.282	600
Kok	297	151.810	10.918	23.713	186.441	628
<u>Isfisktrawlere (små)</u>						
Mandskab 1977	239	71.922	6.833	15.393	94.148	394
Mandskab 1978	227	90.929	8.638	18.984	118.551	522+32%
Kaptajn	227	181.858	8.638	18.984	209.480	923
Styrmand og maskinmester	227	136.394	8.638	18.984	164.016	723
Kok	227	119.897	8.638	18.984	147.519	650
<u>Hektrawlere over 600 BRT</u>						
Mandskab 1977	279	103.153	9.800	12.095	125.048	448
Mandskab 1978	253	76.830	7.299	13.359	97.488	385-14%
Kaptajn	253	376.467	7.299		383.766	1516
1. styrmand og 1. maskinmester	253	215.124	7.299	13.359	235.782	932
2. styrmand og 2. maskinmester	253	167.490	7.299	13.359	188.148	744
1. kok	253	100.654	7.299	13.359	121.312	479
2. kok	253	95.695	7.299	13.359	116.353	450
Bådsmand	253	96.037	7.299	13.359	116.695	461

(fortsættes)

Hyreoversigter (fortsat)

<u>Skibstype</u>	<u>Dage</u>	<u>Parter</u>	<u>Ferie- løn</u>	<u>Tillæg + 9,5%</u>	<u>Ialt</u>	<u>Pr. dag</u>
<u>Lineskibe til saltfisk</u>						
Mandskab 1977	228	84.631	8.040	9.866	102.537	450
Mandskab 1978	226	85.255	8.099	12.984	106.338	471+5%
Kaptajn	226	255.765	8.099		263.864	1168
1. styrmand	226	136.408	8.099	12.984	157.491	697
2. styrmand	226	119.357	8.099	12.984	140.440	621
1. maskinmester	226	152.180	8.099	12.984	173.263	767
2. maskinmester	226	108.274	8.099	12.984	129.357	572
Kok	226	112.777	8.099	12.984	133.860	592

Lineskibe på is- og saltfiskefangst

Mandskab 1977	206	58.200	5.529	10.038	73.767	358
Mandskab 1978	205	60.918	5.667	10.314	76.899	375+5%

Bemærkning: Da man har afregnet efter to forskellige kontrakter er det ikke muligt at regne officersparterne.

Snelleskibe på saltfiskefangst

Mandskab 1977	89	21.926	2.083	3.090	27.099	304
Mandskab 1978	86	23.408	2.224	1.839	27.471	319+5%
Kaptajn	86	65.542	2.224	1.839	69.605	809
1. styrmand og 1. maskinmester	86	35.112	2.224	1.839	39.175	456
2. styrmand og 2. maskinmester	86	31.601	2.224	1.839	35.664	415
Kok	86	32.126	2.224	1.839	36.189	421

Skibe på isfiskefangst med garn

Mandskab 1978	81	28.237	2.682	4.639	35.558	439
Kaptajn	81	62.121	2.682	4.639	69.442	857
Styrmand	81	38.120	2.682	4.639	45.441	561
Maskinmester	81	45.179	2.682	4.639	52.500	648
Kok	81	37.521	2.682	4.639	44.842	554

Rejetrawlere

Mandskab 1977	240	136.693	13.005		149.698	625
Mandskab 1978	226	114.263	10.855	224	125.342	555+1%
Kaptajn	226	314.223	10.855	224	325.302	1439
1. styrmand og 1. maskinmester	226	199.960	10.855	224	211.039	934
2. styrmand og 2. maskinmester	226	142.829	10.855	224	153.908	681
Kok	226	149.037	10.855	224	160.116	708

Tallene er foreløbige
Kilde: Føroya Fiskimannafelag

Tallene viser, at der er tale om forøgede indtægter på de nære områder og faldende eller næsten stagnerende indtægter på de fjerne områder. At indtægterne er højere i 1978 end i 1977 kommer af højere råfiskepriser, og for de små isfisktrawlere er der også tale om forbedring i fangsten.

Formindskelsen på de fjerne områder kommer delvis af de mere og mere begrænsede fangstmuligheder og delvis af mindre fangst f. eks. i Grønland og Nordnorge.

Råfiskefonden

Råfiskefonden er etableret i henhold til lagtingslov nr. 15 af 5. maj 1975. Fonden har til formål at sikre den del af den færøske fiskerflåde, der sælger fersk fisk til filétfabrikkerne på Færøerne, rimelig og ensartet salgspris over længere tidsrum.

Fonden har endvidere til formål at sikre fiskefabrikkerne en rimelig afregningspris.

Fonden bestyres af en 7 mands bestyrelse, 2 medlemmer valgt af Færøernes landsstyre, 1 af udroerforeningerne, 1 af Føroya Fiskimannafelag, 1 af råfiskekøberne og 1 af eksportselskaberne. Disse vælger så en formand.

Hver fjerde måned fastsætter udvalget salgspriser, d. v. s. mindstepriser for 1. klasses fuldslagtet råfisk, slagtet med hoved og vejet på køberens vægt. Ligeledes fastsætter udvalget hver 14. dag afregningspriser, d. v. s. prisopgørelse mellem råfiskekøbere og råfiskefonden.

For at sætte fonden i stand til at fungere ydes der fra landskassen tilskud med hjemmel i finanslagttingsloven.

I finansåret 1976/77 var tilskuddet kr. 17.100.000, hvoraf 4.000.000 kr. i reservefond, medens der i finansåret blev udbetalt 13.387.113,- kr. som tillæg til råfiskepriserne.

Driftsunderskuddet i 1977/78 398.966 kr. er delvis modregnet i den fulde saldo fra sidste år 376.305,- kr. Restunderskuddet 22.660,- kr. er overført til næste år.

Fiskepriserne

De fleste fiskepriser var ved slutningen af 1978 lavere end på samme tid i 1977. Men ellers fremgår bevægelsen i priserne for de forskellige fiskearter af tabel 3. 23.

Tabel 3. 23. Øversigt over priserne på råfisk 1975-1978

	1977			1978				Gennemsnit	
	<u>1/2</u>	<u>1/6</u>	<u>1/10</u>	<u>1/2</u>	<u>1/6</u>	<u>25/6</u>	<u>1/10</u>	<u>1976</u>	<u>1975</u>
Torsk 1A	3,50	3,40	3,60	3,60	3,25	3,30	3,30	3,10	2,57
- 1B	2,65	2,55	3,20	3,20	2,85	2,90	2,90	2,38	
- 2A	2,85	3,00	3,45	3,45	3,10	3,20	3,20	2,36	2,08
- 2B	2,50	2,65	3,10	3,10	2,75	2,75	2,75		
3	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00		
Kuller 1A	2,80	3,25	3,40	3,40	3,15	3,25	3,25	2,38	2,05
- 1B	2,45	2,90	3,05	3,05	2,80	2,80	2,80		
Brosme 1	2,35	2,60	2,85	2,85	2,55	2,80	2,80	1,54	1,35
- 2	1,35	1,45	1,70	1,70	1,40	1,65	1,65		
Lange	2,80	2,80	3,30	3,30	3,25	3,30	3,30	2,11	1,80
Storsej	1,80	2,10	2,50	2,50	2,50	2,50	2,50	1,46	1,10
Rødfisk	1,10	1,10	1,15	1,15	1,15	1,15	1,15		
Havkat	2,10	2,20	2,65	2,65	2,65	2,65	2,65		
Byrkelange	1,80	1,80	2,50	2,50	2,50	2,50	2,50		
Helle- flynder 2	11,50	12,10	12,10	12,10	12,10	12,10	12,10		
Rødspætte	2,60	2,75	2,75	2,75	2,75	2,75	2,75		
Tunge	3,05	4,00	4,30	4,30	4,30	4,30	4,30		
Torskerogn	3,20	-	-	3,20	-	-	-		
<u>Storsejrogn</u>	<u>2,70</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>2,70</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>		

Kilde: Råfiskefonden

Priserne på saltfisk

Her fremgår bevægelserne de seneste år af tabel 3. 24. Der er tale om landingspriser på saltfisk i den sidste del af året.

Tabel 3. 24. Øversigt over priserne på saltfisk 1973-1978

<u>Pr. kg.</u>	<u>12-16 "</u>	<u>16-19 "</u>	<u>19-22 "</u>	<u>Over 22 "</u>
1973	5,20	6,12	6,40	6,72
1974	6,41	7,99	8,80	9,12
1975	3,71	5,24	6,34	6,79
1976	6,84	7,63	8,99	9,72
1977	7,72	8,59	9,19	9,97
<u>1978</u>	<u>6,87</u>	<u>7,88</u>	<u>8,46</u>	<u>9,23</u>

Kilde: Føroya Fiskimannafelag

Industrifisk

1. januar 1978 var prisen på industrifisk (spørting) 46 øre pr. kg. Markedet for fiskemel er stadig vigende og prisen pr. kg. var ved årets slutning 33 øre. Forskellen er i virkeligheden endnu større, da der i prisfastsættelsen er foretaget den ændring, at isen ikke længere er gratis. Dette betyder 1 øre ekstra pr. kg.

Rejer

Rejer har i flere år kostet omkring 8-10 kr. pr. kg. I efteråret 1977 begyndte prisen at stige betydeligt, så i begyndelsen af 1978 var den 16-17 kr. pr. kg. Siden er prisen dalet lidt igen, således at afregningsprisen 1. januar 1979 var omkring 11-12 kr. pr. kg.

Hellefisk

3 skibe har deltaget i dette fiskeri den sidste del af året, og de har fisket ved Canada. Prisen er lavere end i 1977.

Sild

Her har vi kun haft en kvote på 1000 tons i Skagerak, og denne kvote blev fordelt mellem de mindre kraftblokskibe. Prisen var mellem 6-8 kr. pr. kg.

Finansieringen af fiskerskibe

De færøske fiskerskibe bliver sædvanligvis finansieret med et 10-årigt 1. prioritetslån fra Færøernes Realkreditinstitut på 50 % af købsværdien (efter vurdering), et 15-årigt 2. prioritetslån fra Danmarks Fiskeribank på 15-20 % og et 3. prioritetslån fra landskassen på 15-25 %, medens de 10-15 %, der resterer, er egenkapital. Desuden har landskassen hjemmel til at yde 4. prioritetslån til betaling af eventuelle kurstab.

For at effektiviteten af fiskerskibsflåden ikke skal nedsættes, men også for at de færøske skibsværfter fortsat skal have tilstrækkeligt arbejde, har landsstyret desuden i 1973, jfr. lagtingslov nr. 43 af 24. august 1973 om lån til skibsbygning, industri og håndværk, fået hjemmel til at optage udenlandske lån op til 50 mill. kr. På dette grundlag har landsstyret optaget et lån på 30 mill. kr. i Luxembourg, og disse penge er anvendt til byggefinansiering af 3 kraftblokskibe på Skála Skipasmiðja. 2 af skibene blev leveret i 1975 og det sidste i 1976, men det er usikkert, om de endelige udgifter for landskassen til dette ikke overstiger de allerede optagne lån. Lånene er ydet som 1. prioritetslån på 50 %

Instituttets udlån, låntagning og egenkapital (fortsat)

	<u>Udlån</u>		<u>Låntagning</u>		<u>Egenkapital</u>	
	<u>Antal</u>	<u>Restgæld</u>	<u>Obl. lån</u>	<u>Andre lån</u> ¹⁾	<u>Ialt</u>	
		<u>Mill.kr.</u>	<u>Mill.kr.</u>	<u>Mill.kr.</u>	<u>Mill.kr.</u>	<u>Mill.kr.</u>
1968	94	29,5	27,0	2,0	29,0	20,6
1969	106	32,4	29,4	2,0	31,4	22,8
1970	119	37,5	32,5	2,0	34,5	23,3
1971	119	39,7	36,2	2,0	38,2	26,0
1972	118	44,0	39,5	2,0	41,5	29,2
1973	117	46,3	42,8	2,0	44,8	31,3
1974	112	53,7	44,6	2,0	46,6	32,3
1975	107	62,0	51,1	2,0	53,1	37,3
1976	101	69,3	56,8	2,0	58,8	40,6
1977	100	78,4	61,9	1,5	63,4	43,4
1978	102	94,5	71,9	1,0	72,9	48,3
1979 ²⁾	109	106,9	88,2	0,5	88,7	48,8

1) Den anførte låntagning er sket hos Danmarks Nationalbank og hos færøske institutioner 2) Pr. 1. januar

Kilde: Færøernes Realkreditinstitut

Realkreditinstituttet har givet følgende tilsagn om lån til udbetaling efter den 1. januar 1979:

- 1 ferskfisktrawler (Skotland)
- 1 " (Danmark)
- 2 " (Frankrig)
- 1 50 tons båd (Færøerne)
- 1 agnsætningsmaskine til lineskib (Norge)
- 4 ombygninger af lineskibe til trawl (Færøerne)
- 2 20 tons både (Norge)
- 2 plastbåde (Norge)
- 11 udroerbåde (Færøerne)

Kongeriget Danmarks Fiskeribank

Ved lov nr. 203 af 10. juli 1959 blev fiskeribankens låneområde udstrakt til også at omfatte Færøerne. Indtil da var der blevet ydet støtte i form af lån fra statskassen i henhold til en særlig lov. Fiskeribankens lån ydes normalt som 10- eller 15-årige obligationslån til en nominel rente, der i dag er 9 % p. a.

Tabel 3. 26. Fiskeribankens bevilgede lån til Færøerne

<u>Finansår</u>	<u>Antal</u>	<u>1.000 kr.</u>
1969/70	9	1.719
1970/71	20	6.338
1971/72	20	3.996
1972/73	24	4.204
1973/74	19	8.202
1974/75	14	9.851
1975/76	26	21.524
1976/77	32	23.022
1977/78	32	30.072
<u>Ialt</u>	<u>196</u>	<u>108.928</u>

Kilde: Kongeriget Danmarks Fiskeribank

Restgælden af færøske lån til fiskeribanken var den 31. marts 1978 ialt på 51,9 mill. kr.

Landskassens finansieringsbistand

Som allerede nævnt deltager landskassen i finansieringen af de nye fiskerskibe med tilskudslån, kurstabslån og ved garantiforpligtelser.

Tabel 3. 27. Landskassens tilskuds- og kurstabslån i årene 1970/71 og 1975/76 - 1977/78. Mill. kr.

<u>Finansår</u>	<u>Tilskudslån</u>	<u>Kurstabslån</u>
1970/71	2,0	0,1
1975/76	28,3	1,0
1976/77	34,3	1,5
<u>1977/78</u>	<u>21,8</u>	<u>4,4</u>

Kilde: Landskassen

Tilskudslånene er rente- og afdragsfri og skal kun tilbagebetales ved salg ud af landet eller skibbrud og lignende. De varierer i størrelse og er 15-20% af anskaffelsessummen for skibe, bygget i udlandet, og 25% for skibe, bygget på Færøerne.

I henhold til lagtingslov nr. 28 af 30. maj 1970 om fornyelse af fiskerflåden er der endvidere mulighed for 15% tilskud til udskiftning af motorer og tekniske installationer o. l. (i udlandet kun 8%). Desuden kan der, ifølge samme lov, gives 70% landskassegaranti til overbygning og installation af kraftblok. Endelig er der ved en ændring af toldloven i 1973 åbnet mulighed for refusion af toldudgifter ved visse installationer i fiskerskibe.

Lagtinglov nr. 63 af 3. september 1975 har åbnet mulighed for at garantere for lån til omfattende ombygning af dæksfartøjer. Lag-

tingslov nr. 12 af 5. marts 1976 giver hjemmel til 15% tilskud af investeringen til ombygning i forbindelse med omlægning til andet fiskeri eller til forlængelse af skibe o. l.

Lagtinglov nr. 24 af 1. juni 1978 om fornyelse af fiskerflåden, der giver landsstyret mulighed for at yde 1. tilskudslån og tilskud til byggeri, 2. tilskudslån til maskiner og andre tekniske installationer, 3. tilskud til fragt på materialer til byggeri, 4. garanti for lån og 5. kurstabslån er en samling af de lovændringer, der efterhånden er lavet. Herudover indeholder loven en principiel ændring af hjemmelen til at yde tilskud, således at der herefter er hjemmel til at bevilge 3. prioritetslån i stedet for den nu gældende hjemmel til at bevilge tilskudslån til nybyggeri af fiskerskibe.

Ifølge forslaget skal 3. prioritetslånene tilbagebetales til fonden til fornyelse af fiskerflåden over 17 år med 4% i rente pr. år, idet de første 3 år er afdragsfri.

Samtidig med at denne lov træder i kraft, bliver de ovenfor nævnte lagtingslove om støtte til fiskerskibe ugyldige.

Bevilgede ansøgninger om tilskudslån m. v. efter den hidtil gældende lov skal behandles som helhed efter den lov, der var gyldig, da ansøgningen blev bevilget.

Kurstabslån kan ydes ifølge gældende lov om fornyelse af fiskerflåden.

I 1974 blev der i flere tilfælde givet landskassegaranti i forbindelse med prioritering af skibe, der bygges i Norge. Det norske 1. prioritetslån dækker 70% af kontraktsummen, heraf har landskassen givet garanti for de sidste 14% (d. v. s. fra 56% op til 70%). Hertil kommer på de samme kontrakter tilsagn om et 3. prioritetslån på 20%.

Endvidere er der i en række tilfælde i 1975 i henhold til lagtingslov nr. 29 af 1. maj 1973 om garanti for lån til fiskerskibe og fiskerivirksomheder (kriseloven) givet landskassegaranti for lån til skibe, der er kommet i økonomiske vanskeligheder som følge af uheld eller dårlige fiskerimuligheder, og hvor der er udsigt til, at driften efter alle foreliggende oplysninger vil kunne blive rentabel. Landskassens garanti dækker 85% af den nødvendige nye kapital, og det er en betingelse for garantien, at rederiet selv har de resterende 15%.

LANDBRUG

Landbruget var indtil århundredskiftet Færøernes hovederhverv, men produktionen er nu i forhold til andre erhverv ret begrænset, og ifølge nationalregnskabet for 1977 bidrog landbruget kun med 1,5 % af Færøernes samlede bruttofaktoriindkomst (fiskerierhvervet 28,3 %).

Ifølge folketællingen for 1970 arbejdede 2,5 % af de erhvervsaktive i landbruget.

Trods dette er der sket ændringer i landbruget. Medens det for få år siden var de små landbrug med en eller to køer, som producerede hovedparten af mælken, er der nu færre brug med flere køer på hvert brug.

Landbrugets hovedprodukter er kød og mælk samt kartofler og grøntsager.

Tabel 3. 28. Kvæghold i 1965, 1970 og 1974-77

	<u>1965</u>	<u>1970</u>	<u>1974</u>	<u>1975</u>	<u>1976</u>	<u>1977</u>
Antal besætninger	1.156	810	537	514	469	417
Hornkvæg ialt	2.589	2.550	2.155	2.133	2.075	2.017
Heraf køer og kvier, der har kælvet	1.839	1.699	1.307	1.268	1.238	1.196
Antal malkekøer gennem- snitlig pr. besætning	1,6	2,1	2,4	2,5	2,6	2,9

Kilde: Statistikkontoret

Tabel 3. 28 viser, at antallet af besætninger fra 1965 til 1977 er gået ned fra 1.156 til 417, medens antallet af malkekøer m. m. gennemsnitlig pr. besætning i samme tidsrum er steget fra 1,6 til 2,9.

Mælkeproduktionen

På trods af fald i antallet af malkekøer har mælkeproduktionen været den samme. Mælkeproduktionen er i 1978 forøget med 400.000 liter, således at det samlede antal liter, der var ydet tilskud til i 1978, kan anslås til 3 mill. liter. Det samlede lital for konsummælk er antagelig ca. 4,4 mill. liter.

Grunden til, at mælkeproduktionen har været den samme, medens antallet af malkekøer er dalet, er, at såvel malkekvæget som staldbygningerne og fodringen er forbedret.

Der ydes 15 øre i tilskud pr. liter og 10-20 øre i transporttilskud, og disse tilskud har været gældende henholdsvis fra 1956

og 1974.

De stalde, der er blevet bygget i 1970^{erne}, er til gennemsnitlig 13 køer, og de største stalde er til 20-45 køer. Disse er bygget i forbindelse med nyopdyrkning. Byggeudgifterne for disse stalde ligger i dag mellem 300.000 og 600.000 kr. alt efter størrelsen.

Pr. 31. december 1978 var jordfondens samlede udlån på 24 mill. kr. Størstedelen af udlånene er brugt til stalde, redskaber til opdyrkning og til fårehuse.

Kødproduktionen

Produktionen af fårekød er ca. 500 tons om året, og dette udgør ca. halvdelen af det samlede forbrug.

Det samlede kilotal, som der blev ydet tilskud til for slagtekvæg, var i 1978 80 tons, hvilket er en forhøjelse på 10 tons i forhold til 1977. Det skal dog bemærkes, at produktionen antagelig er højere, idet der ikke opnås tilskud til det, der bliver slagtet hjemme og anvendt i husholdningen.

Tilskudet er henholdsvis 5,00 kr. pr. kg for kød solgt privat og 7,00 kr. pr. kg for kød solgt i forretninger, og dette trådte første gang i kraft den 19. september 1975.

Der importeres ca. 250 tons udenlandsk oksekød. Dette kød kommer fra EF-lande med overskudsproduktion, således at importpriserne ligger langt under, hvad det koster at producere kød på Færøerne.

Tabel 3. 29. Fårehold i 1965, 1970 og 1975-77

	<u>1965</u>	<u>1970</u>	<u>1975</u>	<u>1976</u>	<u>1977</u>
Antal får 1/12	70.451	65.349	70.924	71.207	60.613
Antal lam	50.451	42.029	50.969	50.494	43.842
Slagtninger: får og lam	46.315	37.630	46.968	46.422	41.029
Uld i kg	50.502	45.176	53.291	55.355	48.298

Kilde: Statistikkontoret

Opdyrkning

Langt den største del af det, der opdyrkes, er i forbindelse med bygning af nye stalde eller til større foderproduktion til eksisterende stalde.

I 1977/78 blev der opdyrket 560.000 m² ny jord, og der ydes 1,35 kr. pr. m² i tilskud. Denne opdyrkning skete for langt den største dels vedkommende med opdyrknings- og gravemaskiner, der nu findes på så at sige hver eneste ø.

Finansieringen af opdyrkningsforegår for det meste således,

at der ydes opdyrkningslån, der skal afdrages over 5 år, og derefter delvis tilbagebetales ved opdyrkningstilskud, når arbejderne er færdige, synet og godkendt. Resten bliver omskrevet til nye lån, der skal tilbagebetales over 37 år med 5 % om året i renter og afdrag, idet de første 5 år er afdragsfri.

For de fæstere, der har penge på fæstekonto for solgt jord, skal denne andel betales af denne konto.

Tabel 3. 30. Oversigt over opdyrkning

	<u>Nyopdyrkning m²</u>	<u>Forbedring af indmark m²</u>
1973	170.000	65.000
1974	216.000	24.000
1975	190.000	16.000
1976	234.000	88.000
1977	437.000	55.000
<u>1978</u>	<u>560.000</u>	<u>64.000</u>

Kilde: Færøernes jordråd

Kartoffelproduktionen har været stigende siden 1975. Kartoffelproduktionen var i 1977 knap 1.600 tons, hvilket er en stigning i forhold til 1975 og 1976 på henholdsvis 587 og 238 tons.

Tabel 3. 31. Kartoffelavl 1965, 1970 og 1975-77

	<u>1965</u>	<u>1970</u>	<u>1975</u>	<u>1976</u>	<u>1977</u>
Antal dyrkere	2.424	2.382	1.924	2.343	2.403
Dyrket areal i 1.000 m ²	1.113	976	772	954	1.005
Kartoffelhøsten i 100 kg	14.291	16.364	10.063	13.549	15.936
<u>Udbyttet i kg pr. 1.000 m²</u>	<u>1.284</u>	<u>1.677</u>	<u>1.303</u>	<u>1.420</u>	<u>1.585</u>

Kilde: Statistikkontoret

Landsdyrlægen

I henhold til hjemmestyreloven er veterinærvæsen særanliggende. Landsdyrlægen er rådgivende for landsstyret og andre myndigheder med hensyn til veterinære spørgsmål og har pligt til at varetage alt sædvanligt dyrlægearbejde såsom tilsyn med gældende veterinære bestemmelser, fremsættelse af forslag til iværksættelse af bestemmelser til forebyggelse af sygdomme hos husdyr og iøvrigt iværksættelse af foranstaltninger i akutte tilfælde for at forebygge sygdomme hos husdyr og ferskvandsfisk. Landsdyrlægen skal efter omstændighederne være folk behjælpelig med almindelig dyrlægehjælp.

Hygiejnisk laboratorium

Ved lagtingslov nr. 18 af 6. maj 1975 om offentligt laboratorium er Hygiejnisk laboratorium underlagt landsdyrlægeembedet. Laboratoriet har til formål at foretage undersøgelser af vand, råstoffer og alle stoffer overhovedet til fødevarereproduktion m. m.

I begyndelsen lægges hovedvægten på garanti for madvarer til eksport. I denne forbindelse er arbejdet på fiskerilaboratoriet, der var i funktion fra 1950 til 1975, underlagt laboratoriet.

I henhold til reglement nr. 82 af 12. november 1975 er laboratoriet ekspedition for tilsynsmyndighederne, der virker i henhold til lagtingslov nr. 41 af 22. juni 1972 om autorisation for virksomheder og fiskerfartøjer til produktion af fødevarer og reglement nr. 47 af 21. september 1973 om indretning af og tilsyn med fiskevirksomheder og fiskerfartøjer med senere ændringer.

Laboratoriet lægger vægt på at fremskaffe bemyndigelseslove ("offentlig madvarelov" og "offentlig lov om kvalitetstilsyn med fisk og fiskevarer m. m."), der giver laboratoriet hjemmel til at gøre omfattende undersøgelser af madvarer (eksport, import på stedet), således at forbrugerne bliver skånet for

1. falske varer
2. sundhedsfarlige varer.

Der lægges for tiden stor vægt på at få fiskevirksomheder og fiskerfartøjer gjort forskriftsmæssige (jfr. eksisterende lov), foretage forskellige madvareundersøgelser i egen interesse og være med til forskellige undersøgelser, der kan tjene helheden (undersøgelser af mælk, vand, hellefisk m. m.). Institutionen er rådgivende for landsstyre, sundhedskommissioner, fiskevirksomheder m. m.

Laboratoriet er opdelt i to afdelinger. En kemisk ingeniør er afdelingsleder på den kemiske afdeling, og en dyrlæge er afdelingsleder på den bakteriologiske afdeling. Afdelingslederne varetager sammen med landsdyrlægen ledelsen af laboratoriet. Foruden afdelingslederne er 1 korrespondent, 2 laboranter på fuld tid og 1 laborant på halv tid beskæftiget på laboratoriet.

HÅNDVÆRK, INDUSTRI, BYGGE- OG ANLÆGSVIRKSOMHED M. V.

Betydningen af denne gren inden for færøsk økonomi fremgår af det nationalregnskab, som Búskaparráðið har opstillet.

En oversigt over udviklingen i årene 1970, 1975, 1976 og 1977 fremgår af tabellen nedenfor.

Tabel 3. 32. Bruttofaktorindkomsten for håndværk og industri, bygge- og anlægsvirksomhed i 1970, 1975, 1976 og 1977

	1970		1975 ^{x)}		1976 ^{x)}		1977 ^{x)}	
	1000 kr.	%	1000 kr.	%	1000 kr.	%	1000 kr.	%
Håndværk og industri	80.344	14,0	213.679	17,4	270.171	17,5	314.166	16,0
Bygge- og anlægsvirksomhed	60.600	10,0	108.625	8,9	118.523	7,7	191.453	9,8
<u>Ialt</u>	<u>140.944</u>	<u>24,0</u>	<u>322.304</u>	<u>26,3</u>	<u>388.694</u>	<u>25,2</u>	<u>505.619</u>	<u>25,8</u>

Kilde: Búskaparráðið

x) Foreløbige tal

Fra 1970 til 1974 steg denne del af erhvervslivets andel af Færøernes samlede bruttofaktorindkomst fra 24,0 til 27,7 %, men der har derefter været en tilbagegang, og den var således i 1977 25,8 %.

Egnsudvikling

I henhold til lov nr. 219 af 7. juni 1972 om egnsudvikling er der mulighed for at opnå lån og tilskud op til 50 % af investeringerne i større virksomheder, der bygges med produktion til eksport for øje. I finansåret 1977/78 har egnsudviklingsrådet behandlet 4 ansøgninger. Tilsagn om lån er bevilget to virksomheder inden for transportmiddelindustrien, en virksomhed inden for tøj- og læderindustrien og en virksomhed, der forarbejder næringsmidler og nydelsesstoffer, ialt 11.100.000 kr., og til investeringsstøtte på ialt 2.250.000 kr. Tre tidligere meddelte tilsagn om lån er forhøjet med ialt 1.260.000 kr., og et tidligere givet tilsagn om investeringsstøtte er forhøjet med ialt 30.000 kr.

I tidsrummet fra 1. april til 31. december 1978 er der behandlet 2 ansøgninger om lån. Der er meddelt en virksomhed inden for transportmiddelindustri og en virksomhed inden for kemisk industri tilsagn om lån på ialt 4.350.000 kr. og om investeringsstøtte på ialt 1.950.000 kr.

I 1977/78 er der udbetalt færøske virksomheder investeringsstøtte på ialt 2.775.000 kr.

Færøernes industrifond

Færøernes industrifond er stiftet i henhold til lagtingslov nr. 60 af 24. september 1970 med det formål at yde lån til håndværks- og industrivirksomheder, til nybygninger, udvidelser, rationalisering og tilpasning til ændrede markedsforhold.

Fonden ledes af en bestyrelse på 5 medlemmer, der er valgt

af Færøernes landsstyre.

Fonden yder lån mod pant i bygninger og arbejdsredskaber at tilbagebetale over henholdsvis 20 og 10 år. Renten er 9 % p. a. Fondens grundkapital er 4,5 mill. kr., og fonden har til ydelse af lån fået lån fra Investeringsfonden for Færøerne og fra Industriefondens investeringsfond.

I finansåret 1977/78 behandlede fonden 54 ansøgninger om lån, heraf 46 nye på ialt 25.600.000 kr. 25 ansøgninger på ialt 18.096.850 kr. blev bevilget, medens 11 ansøgninger blev afslået og 12 ikke færdigbehandlede. I finansåret blev der udbetalt 4 nye lån på ialt 1.120.000 kr., og den 31. marts 1978 havde fonden bevilget 77 lån på ialt 39.942.450 kr. Fondens egenkapital var den 31. marts 1978 9.778.431 kr.

Den 31. december 1978 havde fonden bevilget 81 virksomheder lån på ialt 44.705.000 kr. Lånene fordeler sig således på områder i landet:

Norðoyar	14 lån	kr. 5.102.000 = 11,4 %
Eysturoy	29 lån	kr. 22.833.000 = 51,1 %
Streymoy	20 lån	kr. 11.600.000 = 25,9 %
Vágar	7 lån	kr. 3.175.000 = 7,1 %
Sandoy	2 lån	kr. 350.000 = 0,8 %
Suðuroy	9 lån	kr. 1.645.000 = 3,7 %
Ialt	81 lån	kr. 44.705.000 = 100,0 %

Industriens udviklingsfond

Ved lagtingslov nr. 37 af 26. juni 1973 blev Industriens udviklingsfond (Menningargrunnur Ídnaðarins) etableret. Fonden ledes af en bestyrelse på 3 medlemmer valgt af Færøernes lagting hvert tredje år, dog således at der hvert år afgår et medlem.

Fonden finansieres ved bevilling på finansloven.

Fondens formål er at yde støtte til fremme af foranstaltninger, der kan skabe bedre forhold for industri, håndværk og serviceforetagender på følgende måde:

1. ydelse af opbygningskredit,
2. ydelse af eksportkredit eller eksportgaranti,
3. ydelse af rentetilskud,
4. ydelse af tilskud til oplæring, undersøgelser og vareudvikling,
5. ydelse af hjælp til markedsundersøgelser, eksporttilskud o. l.,
6. ydelse af hjælp til udvikling på særlige pladser,
7. ydelse af lån og/eller tilskud til tillægsinvesteringer, finan-

siering og drift af nydannede virksomheder og omdannelse af eksisterende til ændrede markedsforhold o. l.

Fra det tidspunkt, hvor udviklingsfonden begyndte at virke, og indtil 31. marts 1978 er der bevilget lån på ialt 21.198.431 kr. og tilskud på ialt 2.858.736 kr. De samlede bevillinger fra landskassen til udviklingsfonden var da 20 mill. kr.

Heraf blev der bevilget i finansåret 1973/74	4 mill. kr.
" 1974/75	4 mill. kr.
" 1975/76	3,5 mill. kr.
" 1976/77	4 mill. kr.
" 1977/78	4,5 mill. kr.

Der er ialt i 1977/78 indkommet 69 nye ansøgninger om lån og tilskud.

Der er bevilget:

31 lån	ialt kr.	7.250.000
9 tilskud	ialt kr.	1.106.500
3 opbygningskreditter	ialt kr.	960.000
1 eksportgaranti	ialt kr.	300.000
1 garanti for driftslån	ialt kr.	300.000

Industrikontoret

Færøernes industriforening har etableret og driver Industrikontoret (Ídnaðarstovan) med en industrirådgiver som leder.

Institutionens formål er generelt at varetage industriens interesser og i konkrete tilfælde at bistå de enkelte virksomheder bl. a. med udarbejdelse af ansøgning om lån og tilskud fra forskellige offentlige fonds såsom de forskellige færøske fonds til udbygning og udvikling af industrien og egnsudviklingsfonden. Behandlingen i industrikontoret omfatter i hovedtræk projektering, overslag, driftsbudget, formulering af ansøgninger og indstillinger m. m.

Industrikontoret har siden sin etablering beskæftiget sig med patent og mønsterbevarelse, markedsundersøgelser/-vurderinger, vareudvikling/-vurdering/-forsøg (testing) samt undersøgelse af projekter/-vurdering, ligesom det har været med i arbejdet for at samordne undervisningen inden for fiskerierhvervet i de nordiske lande.

I 1977 har kontoret indsendt 41 ansøgninger om lån og tilskud til bygning af nye virksomheder, udvidelse af ældre og til moderniseringer til de forskellige låneinstitutter, fonds m. fl. Heraf

har 41 ansøgere fået bevilget lån, medens 15 er blevet afslået, og 10 ikke blev færdigbehandlet. To af de sidstnævnte - til et samlet beløb på 20 mill. kr. - den nye filétfabrik i Strendur og ombygningen af saltfiskfabrikken i Nólsoy til filétvirksomhed - er dog bevilget i begyndelsen af januar 1979.

Det samlede beløb for disse 41 projekter er på ca. 52 mill. kr.

Industrikontoret havde i slutningen af 1978 17 ansøgninger til behandling på ca. 30,0 mill. kr.

I forbindelse med energikommissionens stævne, som blev afholdt i efteråret 1978, blev der foretaget en undersøgelse af energiforbruget i en af de største filétfabrikker, og man arbejder for tiden med udgivelse af forelæsninger fra stævnet.

Landsstyret v/industrirådgiveren nedsatte i 1977 et udvalg, hvis hovedopgave skulle være at fremkomme med en indstilling om forbedringer og initiativtagen i den færøske industri. Det første skridt i dette arbejde - en nøjagtig registrering af færøske industri-, håndværks- og serviceerhverv - afsluttedes i foråret 1978, og nogle af resultaterne fremgår af nedenstående tabel.

Det er hensigten, at disse registreringer foreløbig skal udføres hvert andet år. Bestyrelsen sendte en betænkning til landsstyret ved juletid 1978.

I de registrerede virksomheder er ikke medtaget offentlige arbejder så som landsingeniøren, SEV, telefonvæsenet, kystfarten, kommunale stenbrud, landbrug m. fl. Frisører og rutekørsel er heller ikke medtaget.

Tabel 3. 33. Folketal sammenholdt med salg inden for fiskeindustri, anden industri og håndværk og tjenesteydelser, fordelt på områder

	Folketal 31/12-1976		Fiskein- dustri		Industri		Håndv. og tjenesteyd.		Ialt	
	antal	%	mill.kr.	%	mill.kr.	%	mill.kr.	%	mill.kr.	%
Norðoyar	5.679	13,7	64,9	19,4	20,3	14,5	31,7	12,2	116,9	15,9
Eysturoy syd	7.726	18,6	141,2	42,1	59,9	42,7	41,7	16,1	242,8	33,1
Eysturoy nord	1.193	2,9	11,0	3,3	4,8	3,4	1,7	0,7	17,5	2,4
Streymoy nord	3.221	7,7	16,6	5,0	2,3	1,6	8,3	3,2	27,2	3,7
Streymoy syd	13.595	32,7	42,0	12,5	39,0	27,8	146,6	56,6	227,6	31,0

(fortsættes)

Folketal sammenholdt med salg inden for fiskeindustri, anden industri og håndværk og tjenesteydelser, fordelt på områder (fortsat)

	Folketal 31/12-1976		Fiskein- dustri		Industri		Håndv. og tjenesteyd.		Ialt	
	antal	%	mill.kr.	%	mill.kr.	%	mill.kr.	%	mill.kr.	%
Vágoy	2.771	6,7	12,3	3,7	8,1	5,8	7,0	2,7	27,4	3,7
Sandoy	1.688	4,1	10,2	3,0	0,9	0,6	1,9	0,7	13,0	1,8
Suðuroy	5.702	13,7	36,9	11,0	5,1	3,6	19,9	7,7	61,9	8,4
Fær. ialt	41.575	(100,0)	335,1	(45,6)	140,4	(19,1)	258,8	(35,2)	734,3	(100,0)
				(af 734,3)						

Kilde: Idnaðarstovan

Tabel 3. 34. Oversigt over antal virksomheder

<u>Virksomheder</u>	<u>Antal</u>
Filétfabrikker	17
Fiskemelsfabrikker	2
Andre fiskevirksomheder	10
Isfabrikker	2
Anden konsumproduktion	31
Manufakturvirksomheder	9
Skibsudrustning	8
Tømrere og anden træindustri	146
Møbelpolstrere	3
Entreprenører	18
Murere	14
Malere	39
Elektrikere	28
Stenhuggere og cementstøberier	11
Jernstøberier og sømproduktion	2
Skibs- og bådewærfter	21
Maskin-, bil-, cykle- og blikværksteder	116
Radiomekanikere	18
Trykkerier og bogbindere	16
Termorudfabrikker og glarmestre	3
Maler-, plast-, vulkanisering og anden industri	10
EDB-virksomheder	2
Andre virksomheder	<u>10</u>
<u>Ialt</u>	<u>534</u>

Kilde: Idnaðarstovan

Foruden ovennævnte 536 virksomheder er 102, hvor ejeren kun ca. halvdelen af året arbejder for sig selv. Det drejer sig her for det meste om håndværkere, der til tider er på hjemmefiskeri, er til søs, arbejder inden for landbruget o. s. v.

HANDEL, SERVICE- OG TRANSPORTERHVERV

Handel og serviceerhverv

Områderne er som andre erhvervsforhold særanliggende med færøsk lovgivning, dog er de almindelige erhvervsretlige love sat i kraft på Færøerne. Der kan nævnes lagtingslov nr. 33 af 20. december 1955 om næring med senere ændringer, lov nr. 115 af 4. april 1928 om forbud mod at drive erhverv med berusende drikke med senere ændringer, lagtingslov nr. 32 af 15. maj 1970 om passager- og godsbefordring og lagtingslov nr. 24 af 28. marts 1956 om forsikringsvirksomhed med senere ændringer.

Fra nationalregnskabet for de seneste år er bruttofaktoriindkomsten for denne del af erhvervet vist i nedenstående tabel.

Tabel 3. 35. Bruttofaktoriindkomsten for handels-, service- og transporterhvervene i 1970 og 1974-1977

Årets priser

<u>1.000 kr.</u>	<u>1970</u>	<u>1974</u>	<u>1975</u>	<u>1976</u>	<u>1977</u>
Handel, forlystelser og hoteller	56.671	129.426	156.214	198.026	251.048
Pengeinstitutter	31.058	65.861	74.316	77.108	115.970
Liberale erhverv	6.100	16.656	20.276	21.573	25.688
Husgerning	6.700	8.800	9.300	10.000	10.400
Skibsfart	11.660	35.930	35.897	51.040	62.807
Transport	19.900	24.800	27.200	31.600	44.000
<u>Ialt</u>	<u>132.089</u>	<u>281.473</u>	<u>323.203</u>	<u>389.347</u>	<u>509.913</u>

Kilde: Búskaparráðið

Færøske forsikringsselskaber har i henhold til lagtingslov monopol på at drive forsikringsvirksomhed, og alle sådanne selskaber er samlet i Tryggingarsambandið Føroyar. Det samlede antal nyttegnede forsikringer var i 1977 15.608 mod 13.663 i 1976. De samlede forsikringspræmier steg med omkring 12,2 mill. kr. til 65,0 mill. kr. svarende til en stigning på 23 %. I 1977 blev der anmeldt skader på skibe for 26,8 mill. kr. mod 25,8 mill. kr. i 1976. Tryggingarsambandiðs samlede nettofortjeneste for året 1977 var 7,6 mill. kr.

Tabel 3. 36. Antal aktieselskaber 1970-1978

	<u>Pr. 1. januar</u>	<u>Tilgang</u>	<u>Afgang</u>	<u>Pr. 31. december</u>
1970	264	25	3	286
1971	286	30	3	313
1972	313	41	0	354
1973	354	32	1	385
1974	385	41	7	419
1975	419	22	17	424
1976	424	25	6	443
1977	443	56	3	496
1978	496	36	1	531

Kilde: Aktieselskabsregistret

Ved udgangen af 1978 var der ialt 41 kommanditselskaber. Dette er uændret fra året før. At der i de nærmest foregående år blev etableret så mange kommanditselskaber skyldes utvivlsomt, at kommanditisterne kun blev beskattet af de beløb, de fik udbetalt fra selskabet. Dette er ændret, og nu bliver både kommanditselskaber og aktieselskaber beskattet efter særlige regler, således at indtægter under 40.000 kr. beskattes med 36 %, mellem 40.000 kr. og 100.000 kr. med 42 % og indtægter over 100.000 kr. med 48 %. (Denne skattebyrde svarer stort set til skattebyrden for personer.) Den almindeligste form for sammenslutning med henblik på indkøb af skibe er nu partsrederier.

Transport

Til person- og godstransport såvel søværts som landværts kræves en forud meddelt skriftlig tilladelse fra landsstyret. Denne tilladelse kan dog meddeles af kommunerne, hvis befordringen ikke rækker over kommunens grænser.

Al søtransport mellem øerne bliver nu varetaget af det offentlige. I 1974 overtog det landsejede rederi "Strandfaraskip Landsins" færgeforbindelsen Tórshavn-Skálafjørður, og i sommeren 1976 overtog landet også færgeforbindelsen mellem Vestmanna og Oyrar-gjógv.

Persontransporten til lands varetages af selskaber og enkeltpersoner. Fragtbefordringen i land, der helt har været på private hænder, drives nu delvis af det offentliges selskab, Strandferðslan, der med store lastbiler kører gods mellem bygderne.

Motor køretøjer

I året 1978 steg antallet af registrerede automobiler og motorcykler med 1.393. Ved årets slutning var tallet for disse køretøjer 10.708, medens tallet i 1965 var 2.052 og i 1970 3.639 samt i 1975 7.430. Medregnet dette tal er ikke knallerter, hvoraf der ved slutningen af 1978 var 2.655.

Tabel 3. 37. Fordeling af biler og motorcykler ultimo 1978

	Last- og va- revogne	Busser	Hyre- vogne	Person- vogne	Motor- cykler	Påhængs- vogne	Ialt
Tórshavn	745	4	114	3.071	67	34	4.035
Norðoyar	146	2	50	1.047	12	8	1.265
Eysturoy	305	20	47	2.042	9	13	2.436
Streymoy	135	11	31	699	5	4	885
Vágar	91	9	20	569	7	2	698
Sandoy	44	9	9	186	26	-	274
Suðuroy N	88	11	23	493	23	-	638
Suðuroy S	80	8	13	370	5	1	477
Ialt	1.634	74	307	8.477	154	62	10.708
Ultimo 1977	1.340	71	292	7.456	156	-	9.315
Ultimo 1976	1.204	68	282	6.683	156	-	8.393

Kilde: Landfogeden på Færøerne

I året er der indregistreret 1.899 nye biler og udstedt 1.337 nye førerbeviser.

Fra 1975 til 1976 steg antallet af køretøjer med 13 %, fra 1976 til 1977 med 11 % og fra 1977 til 1978 med 15 %. Knallerter ikke medregnet heri.

Passagertrafik til og fra Færøerne

Beflyvning

Flyvetrafikken er fællesanliggende. Alle udgifter i forbindelse med flyvepladsen i Vágar, herunder også driften, afholdes af staten. P/f Flogfelag Føroya har ekspeditionen.

Tabel 3. 38. Antallet af flyvepassagerer i årene 1970 og 1974-78

<u>Antal passagerer</u>	<u>1970</u>	<u>1974</u>	<u>1975</u>	<u>1976</u>	<u>1977</u>	<u>1978</u>
<u>Ankomst fra:</u>						
Danmark	6.164	14.411	13.220	15.004	17.796	19.256
Norge	900	1.000	820	513	661	847
Island	1.229	2.365	1.845	2.071	2.107	2.141

(fortsættes)

Antallet af flyvepassagerer i årene 1970 og 1974-78 (fortsat)

	<u>1970</u>	<u>1974</u>	<u>1975</u>	<u>1976</u>	<u>1977</u>	<u>1978</u>
Skotland	522	496	655	154	167	147
Færøerne		233				
Andre lande	-	-	29	5	25	25
<u>Ialt ankommet</u>	<u>8.815</u>	<u>18.505</u>	<u>16.569</u>	<u>17.747</u>	<u>20.756</u>	<u>22.467</u>
<u>Afrejse til:</u>						
Danmark	6.607	14.024	13.397	15.183	17.774	19.366
Norge	651	1.257	950	660	836	1.067
Island	1.189	2.284	1.480	1.980	1.909	1.920
Skotland	548	609	731	145	170	146
Færøerne		232				
Andre lande	-	-	24	5	20	78
<u>Ialt afrejst</u>	<u>8.995</u>	<u>18.406</u>	<u>16.582</u>	<u>17.973</u>	<u>20.709</u>	<u>22.577</u>
<u>Transit</u>	<u>142</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>5</u>
<u>Passagerer ialt</u>	<u>17.952</u>	<u>36.911</u>	<u>33.151</u>	<u>35.720</u>	<u>41.465</u>	<u>45.049</u>

Kilde: Statens luftfartsvæsen

I forhold til 1977 er antallet af passagerer i 1978 steget med 3.584 eller 8,6 %.

Passagerantallet fra Danmark steg med 8,2 %, fra Norge og Island med henholdsvis 28,1 % og 1,6 %, medens passagertrafikken fra Skotland dalede med 12,6 %.

Passagerantallet til Danmark steg med 9,0 %, til Norge og Island med henholdsvis 27,6 % og 0,6 %, medens passagerantallet til Skotland dalede med 14,1 %.

Efter forhandlinger mellem Færøernes landsstyre og rigsmyndighederne er det bestemt at forlænge flyvepladsen i Vágur med 150 meter, fra 1.100 op til 1.250 meter, og at opsætte radionavigatoriske landingshjælpeapparater. Herved skulle flyvepladsen opfylde de krav, der er fastsat af ICAO om flyvepladsers bredde og sikkerhedsforanstaltninger.

I 1976 påbegyndtes ny flyvepladsbygning, og denne blev færdig i 1978. I forhold til den gamle bygning rummer denne 4-5 gange så mange passagerer, ca. 800.

Besejling

Antallet af rejsende ad søvejen steg også i 1978 i forhold til 1977. Der blev transporteret ialt 36.167 passagerer i 1978, medens antallet i 1977 var 34.773. Dette er en stigning på 1.394 passage-

rer eller 4 %.

Passagertrafikken til Danmark dalede med 4 %, medens passagertrafikken til Island og Skotland steg med 11,1 % og til Norge med 5,6 %.

Antallet af passagerer fra Danmark var uændret fra året før, medens passagertrafikken fra Norge og Skotland steg med henholdsvis 4,6 % og 21,5 %, og fra Island dalede den med 0,3 %.

Tabel 3. 39. Antal skibspassagerer til og fra Færøerne i 1977 og 1978

	1977		1978	
	<u>Ankommet</u>	<u>Afrejst</u>	<u>Ankommet</u>	<u>Afrejst</u>
Danmark	7.235	7.119	7.237	6.837
Norge	4.515	3.675	4.721	3.880
Island	3.201	2.936	3.192	3.264
Skotland	2.549	3.543	3.097	3.939
Andre lande	-	-	-	-
<u>Ialt</u>	<u>17.500</u>	<u>17.273</u>	<u>18.247</u>	<u>17.920</u>

Kilde: Fa. H. C. Müller, P/f Skipafelagið Føroyar og Strandferðslan

SKIBSFLÅDEN

Den samlede skibsflåde, opgørelse for 1976, 1977 og 1978

Ved slutningen af 1978 var der 308 skibe på mere end 20 BRT med en samlet tonnage på 69.896 BRT.

I forhold til sidste år er dette en stigning på 12 skibe og ialt 3.478 BRT.

Tabel 3. 40. Opgørelse over skibsflåden i 1975, 1977 og 1978

	1975		1977		1978	
	<u>Antal</u>	<u>BRT</u>	<u>Antal</u>	<u>BRT</u>	<u>Antal</u>	<u>BRT</u>
Fiskerskibe	227	46.314	249	51.157	258	51.646
Passagerskibe	15	4.757	12	4.441	22	9.271
Fragtskibe	20	7.442	22	8.735	12	4.441
Sandskibe	11	1.226	8	1.077	10	1.439
Olieskibe	1	92	1	92	2	1.687
Havundersøgelsesskibe	1	138	1	138	1	138
Vagt- og bjærgningsskibe	-	-	2	689	2	1.185
Lystfartøjer	1	89	1	89	1	89
<u>Ialt</u>	<u>276</u>	<u>60.058</u>	<u>296</u>	<u>66.418</u>	<u>308</u>	<u>69.896</u>

Kilde: Statens skibstilsyn på Færøerne

Tabel 3. 41. Tilgang af fartøjer i 1978

<u>Navn</u>	<u>Byggeår</u>	<u>BRT</u>	<u>Art</u>	<u>Byggested</u>
Bakka Kristian	1977/78	53	hæktrawler	Frankrig
Bragd	1978	31	lineskib, stål	Norge
Brimborg	1977	133	hæktrawler	Danmark
Dalenni	1978	165	hæktrawler	Færøerne
Fram	1978	147	hæktrawler	Storbritanien
Gullberg	1977/78	53	hæktrawler	Frankrig
Jókul	1978	51	lineskib	Færøerne
Lómur	1978	948	fragtskib	Norge
Magnus Heinason	1978	459	hæktrawler	Norge
Oddvør	1978	49	sidetrawler	Danmark
Rólant II	1978	79	hæktrawler	Norge
Sjóriddarin	1966	50	sidetrawler	Danmark
Stella Nova	1973	1595	tankskib	Norge
Streymborg	1930	260	sandbåd	Sverige
Svalbard	1978	492	fryseskib	Sverige/ Færøerne
Vesturbúgvín	1978	147	trawler, stål	Skotland
<u>Ialt 16 skibe</u>		<u>4712 BRT</u>		

Kilde: Statens skibstilsyn på Færøerne

Af de 16 nyanskaffede skibe var de 12 nybygninger, medens de andre skibe var: Streymborg 48 år, Sjóriddarin 12 år, Stella Nova 5 år og Brimborg 1 år.

Tabel 3. 42. Afgang af fartøjer i 1978

<u>Navn</u>	<u>Byggeår</u>	<u>BRT</u>	<u>Art</u>	<u>Årsag</u>
Atlantsfarið	1936	168	Line- og trawl- skib, træ	Solgt til England
Hólmur	1919	412	Fragtskib, stål	Sunket ved Island
Marité	1921	200	Oplagt skib, træ	Solgt til Sverige
Polarfarið	1930	180	Oplagt skib, træ	Solgt til Danmark
<u>Ialt 4 skibe</u>		<u>960 BRT</u>		

Kilde: Statens skibstilsyn på Færøerne

Tabel 3. 43. Den samlede færøske skibsflåde 1970-1978

År	Pr. 1. januar		Tilgang		Afgang		Pr. 31. dec.	
	Antal	BRT	Antal	BRT	Antal	BRT	Antal	BRT
1970	216	45.314	12	2.231	5	712	233	46.833
1971	233	46.833	21	3.935	3	785	241	49.983
1972	241	49.983	30	2.939	6	1.491	265	51.431
1973	265	51.431	21	6.467	19	4.512	267	53.386
1974	267	53.386	15	6.075	15	5.207	267	54.368
1975	267	53.368	17	7.853	8	2.189	276	60.058
1976	276	60.058	20	6.975	14	3.326	282	63.735
1977	282	63.735	24	5.230	10	2.581	296	66.418
1978	296	66.418	16	4.712	4	960	308	69.896

Kilde: Statens skibstilsyn på Færøerne

Fiskerskibsflåden er vokset med 489 tons i 1978 og den øvrige del afflåden med 2.928 tons.

Til belysning af den fortsatte fornyelse og modernisering af fiskerflåden er der i næste tabel givet en oversigt over antallet af fiskerskibe i hver kategori, deres bruttotonnage og vejede gennemsnitsalder, d. v. s. alder pr. ton - ved udgangen af 1975, 1977 og 1978.

Tabel 3. 44. Fiskerflåden fordelt efter art i 1975, 1977 og 1978

	Antal			Bruttotons			Vejet gennemsnitsalder		
	1975	1977	1978	1975	1977	1978	1975	1977	1978
<u>Stålskibe:</u>									
Saltfisktrawlere	4	4	5	2.757	3.329	3.788	8,1	3,8	4,3
Filéttrawlere	10	12	34	4.250	4.742	8.205	6,4	7,7	7,2
Industri-trawlere	35	34	23	9.831	8.807	5.732	9,9	11,4	15,8
<u>Trawlere ialt</u>	49	50	62	16.838	16.878	17.725	8,7	8,8	9,4
Linebåde	31	38	36	7.707	8.859	8.152	12,8	12,7	13,5
Notskibe	19	18	18	7.672	7.639	8.010	7,5	10,5	10,7
Fryseskibe	16	21	24	5.346	7.917	9.467	8,0	7,2	8,4
<u>Ialt</u>	115	127	140	37.563	41.292	42.951	9,6	9,7	10,1
<u>Træskibe:</u>									
Trawlere	6	4	-	759	475		30,8	32,9	
Line- og trawlbåde	91	101	105	5.184	5.601		37,0	33,2	
Andre	5	1	-	677	103		63,9	28,0	
<u>Ialt</u>	102	106		6.620	6.179		39,1	33,1	
<u>Oplagte skibe</u>	10	16	12	2.132	3.685	2.117	33,9	31,6	38,5
<u>Fiskerskibe ialt</u>	227	249	257	46.314	51.156	51.186	14,6	14,1	13,9

Kilde: Statens skibstilsyn på Færøerne

Af tabellen ses, at gennemsnitsalderen efter vægt er større for træskibene end for skibe af stål, henholdsvis 38,5 og 13,9 år.

For den samlede fiskerflåde var den vejede gennemsnitsalder i 1978 13,9 år mod 14,1 år i 1977 og 16,7 år i 1970.

I 1978 blev 3 skibe solgt til udlandet, medens 1 skib sank ved Island.

Tabel 3. 45. Dæksfartøjer 5-20 BRT 1972-1978

	<u>Antal</u>	<u>BRT</u>
Ultimo 1972	123	1.682
" 1973	135	1.766
" 1974	155	1.931
" 1975	159	2.025
" 1976	174	2.111
" 1977	205	2.440
" 1978	191	2.319

Kilde: Skibsregistret

Tilbagegangen af dæksfartøjer mellem 5 og 20 tons var 14 og formindskelsen af tons 121, eller i gennemsnit 8,6 tons pr. skib.

Tabel 3. 46. Fiskerskibe i ordre og under bygning ultimo 1978

<u>Prod. land</u>	<u>Antal</u>	<u>Skibstype</u>
Danmark	1	trawler
Norge	1	line- og trawlbåd
England	3	trawlere
Frankrig	2	trawlere
<u>Ialt</u>	<u>7</u>	

Kilde: Færøernes landsstyre

OFFENTLIG VIRKSOMHED

(veje, elektricitetsforsyning, havne og landingspladser, telekommunikation og postvæsen)

Veje

I henhold til lagtingslov nr. 51 af 25. juli 1972 om landsveje henregnes følgende veje til landsveje: Veje mellem bygder og veje fra bygd til kaj, der har betydning for trafikken mellem øerne. Almindeligvis regnes kun en vej gennem bygder og mellem nabobygder som landsvej. Landet anlægger og vedligeholder landsvejene.

Anlæg af enkelte større vejstrækninger finansieres ved lån fra Investeringsfonden for Færøerne med op til 85 % af anlægsvær-

dien.

De øvrige bygdeveje er kommuneveje og anlægges og vedligeholdes af kommunerne.

Vejnettet er under stadig udbygning. I 1978 har flere vejstrækninger været under arbejde, ligesom der er sket forbedringer af eksisterende veje.

Tabel 3. 47. Vejenes længde, kapacitet og belægning

km	Ensporede veje		Tosporede veje		Ialt km
	asfalt- belagte	grus- belagte	asfalt- belagte	grus- belagte	
Norðoyar	8,5 ¹⁾	4,6	12,7	-	25,8
Eysturoy	66,2	6,5	61,0 ²⁾	-	133,7
Streymoy	23,5	18,0	63,9	8,1	113,6
Vágar	4,4	2,3	15,5	-	22,2
Sandoy	9,4	14,3	8,0	-	31,7
Suðuroy	44,0	1,0	24,0	-	69,0
Ialt i 1978	156,0	46,7	185,1	8,1	396,0
Ialt i 1977	155,5	65,1	170,5	1,6	392,7
Ialt i 1976	145,1	80,1	160,2	3,8	389,2

1) Heraf 3,8 km tunneller med betonkørebaner

2) Heraf 0,2 km bro over Streymin og 2,5 km tunnel med betonkørebaner

NB Som tosporede er regnet veje, der er 5 m eller mere brede

Kilde: Landsingeniøren

Tabel 3. 48. Udgifter til det færøske landevejsnet

Mill. kr.	1970/71	1973/74	1974/75	1975/76	1976/77	1977/78
Nyanlæg af veje og tunneller	14,8	30,0	39,5	48,2	36,6	38,1
Til stenbrud og asfaltværk	0,1	0,8	5,3	3,2	13,0	3,3
Til alm. vedligeholdelse og forbedringer	5,2	13,3	16,0	17,7	12,8	23,0
Værksteder, maskiner og redskaber	-	-	-	-	16,2	10,2
Tilskud til kommunale veje	-	-	-	-	-	4,9
Andet			3,9	0,3	3,3	1,9
Ialt	20,1	44,1	64,7	69,4	81,9	81,4

Kilde: Landsingeniøren

Asfaltering af landsveje

Bortset fra Kallsoy er der i 1978 asfalteret på alle øerne, hvor der findes landsveje, ligesom der er foretaget større og mindre forbedringer og ombygninger af dele af de ældre vejstrækninger.

På Suðuroy er der i året asfalteret 7,5 km, på Sandoy 4,8 km, på Vágar 4,8 km, på Streymoy 39,9 km, på Eysturoy 48,8 km og på Nordoyar 5,5 km. Ialt er der i året asfalteret 111,3 km af landsveje.

Asfaltering, tilskud til kommuner

På finanslagtingsloven har der fra og med finansåret 1974/75 at regne hvert år været sat et beløb, § 13, stk. 7, "Tilskud til kommuner til asfaltering i fond". Oprindeligt var der en bemærkning om, at kommunerne tildeles 100 kr./indbygger/år. i 1977/78 blev dette ændret til 120 kr./indbygger/år og i 1978/79 til 150 kr./indbygger/år.

Pr. 31. december 1978 blev der fra fonden ydet tilskud, stort ialt 14.862.561,- kr., og dette fordeler sig blandt kommunerne som vist i tabel 3. 49.

Tabel 3. 49. Tilskud til kommuner til asfaltering

	Ydet tilskud		
	<u>pr. 31/12-77</u>	<u>i 1978</u>	<u>pr. 31/12-78</u>
Viðareiði	281.925	-	281.925
Hvannasund	22.800	9.000	31.800
Klaksvík	1.067.323	314.716	1.382.039
Fuglafjørður	258.938	535.829	794.766
Leirvík	64.000	-	64.000
Gøta	267.888	134.867	402.755
Runavík	425.574	231.974	657.488
Nes	-	266.203	266.203
Skáli	151.250	58.467	209.717
Sjógv	231.550	-	231.550
Eiði	160.325	-	160.325
Gjógv	32.725	-	32.725
Funningur	33.275	-	33.275
Haldórsvík	-	143.912	143.912
Vestmanna	443.338	-	443.338
Tórshavnar uttanb.	440.355	-	440.355
Kirkjubøur	20.438	-	20.438
Nólsoy	125.788	48.645	174.433
Sandavágur	235.263	145.443	380.706

(fortsættes)

Tilskud til kommuner til asfaltering (fortsat)

	Ydet tilskud		
	pr. 31/12-77	i 1978	pr. 31/12-78
Miðvágur	85.300	-	85.300
Sørvágur	263.175	258.390	521.565
Bøur	6.200	-	6.200
Sandur	-	83.921	83.921
Skopun	80.974	-	80.974
Skálavík	90.263	-	90.263
Hvalba	286.738	144.357	431.095
Froðba	278.100	-	278.100
Porkeri	94.325	-	94.325
Vágur	429.549	421.740	851.289
Sumba	104.625	370.724	475.349
Tórshavn	3.888.538	1.823.891	5.712.429
<u>Ialt</u>	<u>9.870.542</u>	<u>4.992.079</u>	<u>14.862.560</u>

Kilde: Landsingeniøren

Vejarbejder i 1978

På Suðuroy er strækningen fra Vágur til Hov færdig, og arbejdet på at gøre vej til Víkarbyrgi er påbegyndt.

På Sandoy fortsætter arbejdet med ombygning af vejen mellem Skopun og Sandur, og nu er 4,5 km færdige.

På Vágar er 1,4 km sprængt igennem for at gøre vejen fra Sørvágur til Bøur bredere; det overskydende materiale herfra er lagt ud fra flyvepladsen mod Vatnsoyrar, og her er 1,0 km planeret. Arbejdsvejen vest for Bøur mod tunnellen til Gásadalur er også påbegyndt.

På Streymoy er vejbygningen Hoyvík, Hvítanes-Sund fortsat, og 1,5 km er asfalteret; samtidig arbejder man nu fra Sund mod Kaldbaksbotnur. På strækningen Kvívík-Vestmanna er 900 m Millum Gjáir færdige, og de 3 km, der resterede at bygge om på Høgareyn, bliver nu asfalteret. Tilbage er således strækningen fra Kráargil og ned til Fjørð, og her er den første af tre broer færdig. Strækningen Hvalvík-Hósvík er kommet ret langt og bliver færdigombygget i 1979.

På Eysturoy fortsætter ombygningen af Eiði-vejen, og man har påbegyndt vejbygningen fra Funningsfjørður mod Funningur. Ombygningen af vejen Skáli-Skálabotnur fortsætter.

På Norðoyar er man nået 2 km fra Hattarvík til Kirkjar. På

Viðareiði-vejen er ombygningen af de 300 m nord fra Selgjógv ved at være færdig. På strækningen Húsar-Mikladalur har man påbegyndt den første af de tre tunneller, og man er kommet godt 500 m ind fra Hattardalur.

Autoværn

Der opsættes autoværn langs med vejene efter behov. Der er ialt opsat 53,8 km autoværn, og de fordeler sig over de forskellige områder som vist i tabel 3. 50.

Tabel 3. 50. Autoværn opsat i 1978

	<u>Opsat i 1978</u>	<u>Ialt</u>	<u>Opsat i 1978</u>	<u>Ialt</u>
Suðuroy	1,7 km	11,3 km	Streymoy 4,4 km	13,8 km
Sandoy	-	5,3 km	Eysturoy 1,4 km	16,9 km
Vágar	0,6 km	1,6 km	Norðoyar 0,6 km	5,0 km
		18,2 km		35,7 km
			<u>Ialt</u>	<u>53,9 km</u>

Kilde: Landsingeniøren

Skilte

For at regulere færdselen gjorde man i 1976 forberedelser til opsætning af vejviser- og bygdenavneskilte, og i 1978 var dette arbejde færdigt.

Byggesager

Lagtingslov nr. 51 af 25. juli 1972 bestemmer, at den kommunale byggemyndighed ikke må give tilladelse til bygning langs med landsveje uden at forelægge sagen for landets vejmyndigheder. I 1978 behandlede landsingeniøren 130 sager vedrørende bygning ved landsveje.

Trafiktælling på hovedveje

Trafikken på hovedvejene tælles regelmæssigt og er nedenfor opstillet som gennemsnitstrafik pr. døgn, hvilket er det samlede antal køretøjer, der på et år kører i begge retninger over tællestedet, delt med antallet af dage i året (365)

Tabel 3. 51. Gennemsnitstrafik pr. døgn

Vej nr.	Tællested	Gennemsnitstrafik pr. døgn				
		1974	1975	1976	1977	1978
1o	Oyggjarvegur, på Bøllureyn	1.372	1.407	1.721	2.816	2.362
4o	Kollafjarðardalur, vest for Oyggjarvegur	700	721	725	768	1.094
1o	Kollafjarðardalur, øst for Oyggjarvegur	503	792	1.137	1.546	1.695
1o	Tunnelvejen, oven over Norðskáli	-	-	730	800	964
7o	Á Gøtueiði	1.005	1.021	1.053	1.178	1.490
1o	Í heiðunum, við Høgaból	1.993	2.239	2.890	4.279	4.488
2o	Á Nesi, Vágur	387	459	543	712	847
3o	Við Sandsvatn, inni í Vika	208	205	298	373	-
4o	Við Leitisvatn, v. Leitisrætt	730	862	775	944	1.290
7o	Mellem tunnellerne på Borðoy	377	483	423	478	571

Kilde: Landsingeniøren

El-forsyning

Tabel 3. 52. Den samlede produktion og salget af el

	70/71	74/75	75/76	76/77	77/78
El-prod., mill. kwh. brutto	71,41	95,60	106,15	115,10	123,47
(heraf vandkraft)	55,93	52,42	46,68	47,06	48,88
Salg af strøm, mill. kwh.	63,52	84,83	91,30	99,23	106,67
Driftsindtægter mill. kr.	14,73	24,60	31,41	38,93	48,93
Driftsudgifter mill. kr. ¹⁾	13,64	26,75	33,33	35,71	41,83
Anlægsværdi mill. kr.	99,98	149,86	155,00	166,15	161,73
Afskrivninger mill. kr.	33,06	50,39	55,89	62,50	63,83

1) Incl. afskrivninger 10,43 mill. kr.

Kilde: SEV

I 1974/75 blev Sundsværket tilsluttet med 2 x 6,0 MW

Tabel 3. 53. El-selskabet havde pr. 1. april 1978 følgende fordelingsanlæg

	60 kV	20 kV	10 kV	0,6 kV	0,4 kV
Ledninger og kabler km	48	350	210	13	510
Transformere stk.	8	120	131	6	-

Kilde: SEV

Havne- og landingspladser

Havnene og landingspladserne på Færøerne bygges og drives af kommunerne.

Udbygningen deles i økonomisk henseende i 2 grupper:

A. Større havne og B. Mindre havne og landingspladser.

A. Større havne, hvor hovedregelen er, at statskassen og landskassen yder tilskud, henholdsvis 25 og 50 % af de rene byggeudgifter og kommunerne selv afholder de resterende 25 % af finansieringsudgifterne. Disse havne er opført på de af lagtinget vedtagne havneplaner. Den næstsidste havneplan vedrører tiden indtil 31. marts 1979. I 1978 vedtog Færøernes lagting en ny havneplan for tidsrummet 1. april 1978 til 31. marts 1984.

De reelle anlægsudgifter bliver sædvanligvis større end det beløb, de er budgetteret til i havneplanerne, og derfor vedtog Færøernes lagting i maj 1974 en ekstraordinær bevilling til havnebyggerier på 36 mill. kr. for den da gældende havneplan, der går til 31. marts 1979, og i maj 1976 en ekstraordinær bevilling på 19,25 mill. kr. til Miðvágur/Sandavágur, Skopun og Sandur kommuner, som landskassen yder 75 % i tilskud til, medens statskassen intet yder.

Til Tórshavn kommune, der ikke var inkluderet i havneplanen 1969-1978, bevilgede Færøernes lagting i december 1965 50 % af 17.375 mill. kr. over 10 år til udbygning af Tórshavn havn, og i 1971 blev denne bevilling forhøjet med 3 mill. kr., og tidsfristen samtidig forlænget til 12 år. I maj 1970 fik Tórshavn havn yderligere en bevilling, der var på 50 % af 4,0 mill. kr. over 10 år.

Nedenfor er opstillet en tabel vedrørende bevillinger og investeringsudgifter i forbindelse med større havne pr. 31. december 1978.

Tabel 3. 54. Bevillinger og investeringsudgifter i forbindelse med større havne

	Bevilling					Bygget for	Rest af bev.
	10 års plan 69-78	Tillægsbev. 1974	Andre bevil-linger	6 års plan 78-84	Ialt		
	mill.kr.	mill.kr.	mill.kr.	mill.kr.	mill.kr.	kr.	kr.
Klaksvík	6.000	4.000		25.000	35.000	9.510	25.490
Fuglafjórður	2.000	1.500		10.000	13.500	3.620	10.000
Leirvík	6.500	2.500		5.000	14.000	8.700	5.300
Gøta	2.000	2.250		10.000	14.250	1.600	12.650

(fortsættes)

Bevillinger og investeringsudgifter i forbindelse med større havne

(fortsat)

	Bevilling				Ialt mill.kr.	Byg- get for mill. kr.	Rest af bev. mill. kr.
	10 års plan 69-78 mill.kr.	Tillægs- bev. 1974 mill.kr.	Andre bevil- linger mill.kr.	6 års plan 78-84 mill.kr.			
Runavík	6.500	2.000		15.000	23.500	8.920	15.000
Nes	1.400	1.000		8.000	10.400	3.000	8.000
Skáli	2.000	1.500		10.000	13.500	3.030	10.470
Sjógv	1.000	0.750		8.000	9.750	1.800	8.000
Eiði	2.000	1.000		8.000	11.000	3.210	8.000
Haldórsvík	1.000	0.750		6.000	7.750	2.300	6.000
Kollafjørður	2.000	1.000		6.000	9.000	0.700	8.300
Tórshavn			24.375	20.000	44.375	24.025	20.725
Vestmanna	2.000	2.500		15.000	19.500	2.260	17.240
Miðvágur							
Sandavágur	3.000	2.500	9.500	8.000	23.000	12.130	10.870
Sørvágur	1.500	1.350		8.000	10.850	3.700	8.000
Skopun	3.500	4.500	5.000	7.000	20.000	14.190	7.000
Sandur	3.750	2.300	4.750	8.000	18.800	10.600	8.200
Hvalba	1.000	0.850		10.000	11.850	1.190	10.660
Tvøroyri	4.000	2.000		15.000	21.000	7.000	14.000
Porkeri	1.000	0.750		5.000	6.750	1.100	5.650
Vágur	4.000	1.000		12.000	17.000	7.300	9.700
<u>Ialt</u>	<u>56.150</u>	<u>36.000</u>	<u>43.625</u>	<u>219.000</u>	<u>354.775</u>	<u>129.610</u>	<u>229.255</u>

Kilde: Landsingeniøren

I 1978 har man inden for gruppe A arbejdet i følgende kommuner.

Færdiggjorte arbejder:

Fuglafjørður: Udvidelse af havneanlæg

Nes: 60 m anløbsbro i Toftir

Skáli: Udvidelse af havneanlæg

Arbejder under udførelse:

Klaksvík: 120 m anløbsbro á Stongunum

Sørvágur: 102 m forlængelse af anløbsbroen

Hvalba: Skibshavn ved Hamranes

Vágur: 60 m anløbsbro á Tjørn

De seneste år har lagtinget ydet 75 % i tilskud til regulering og byggemodning af havneområder for visse af de større havne. Til disse arbejder yder statskassen ikke tilskud, og kommunerne finansierer de resterende 25 % af udgifterne.

Nedenfor er opstillet en tabel vedrørende disse tilskud pr. 31. december 1978. Dette er alle bevillinger, der første gang er ydet i 1968.

Tabel 3. 55. Tilskud til regulering og byggemodning af havneområder

	Bev. <u>1.000 kr.</u>	Bygget for <u>1.000 kr.</u>	Rest af <u>bev.1.000 kr.</u>
Fuglafjörður	975	500	475
Leirvík	250	-	250
Gøta	600	400	200
Runavík	300	300	-
Nes	320	256	64
Skáli	1.000	840	160
Sjógv	1.750	965	785
Eiði	400	380	20
Haldórsvík	600	360	240
Vestmanna	450	450	-
Sørvágur	1.000	-	1.000
Skopun	1.060	1.060	-
Sandur	500	-	500
Tvøroyri	640	172	468
Vágur	640	640	-
<u>Ialt</u>	<u>10.485</u>	<u>6.323</u>	<u>4.162</u>

Kilde: Landsingeniøren

De samlede byggeudgifter inden for gruppe A er i året ca. 11 mill. kr.

B. Mindre havne og landingspladser, hvor landskassen yder 75 % i tilskud og kommunerne de resterende 25 % af finansieringsudgifterne.

I maj 1974 vedtog lagtinget en 5 års plan for udbygning af mindre havneanlæg, anløbsbroer og bådbassin. Denne plan går til 31. marts 1979, og de samlede investeringsbeløb omfatter 15,4 mill. kr. Iøvrigt bevilger lagtinget sædvanligvis hvert år tilskud over bestemte åremål til udbygning af mindre havne og landingspladser efter ansøgninger fra kommuner.

De samlede tilskudsbevillinger for finansåret 1978/79 er 75 % af 19,1 mill. kr.

Nedenfor er opstillet en tabel vedrørende bevillinger og investeringsudgifter i forbindelse med mindre havne og landings-

pladser pr. 31. december 1978.

Tabel 3. 56. Bevillinger og investeringsudgifter i forbindelse med mindre havne og landingspladser

Kommune	Bevilling				
	5 års plan 74-79 1000 kr.	Alm. landingsbev. 1000 kr.	Ialt 1000 kr.	Bygget for 1000 kr.	Rest-bev. 1000 kr.
Fugloy		1.530	1.530	708,2	821,8
Svínoy		430	430	427,1	1,9
Viðareiði	320	150	470	320,0	150,0
Hvannasund	480	1.925	2.405	2.407,0	-
Klaksvík		1.910	3.910	1.835,6	2.074,4
Kunoy		1.860	1.860	1.597,9	262,1
Mikladalur		565	565	161,4	403,6
Húsar		50	50	-	50,0
Elduvík	500	1.985	2.485	2.135,0	355,0
Oyndarfjørður		6.360	6.360	11,1	6.348,9
Fuglafjørður		1.070	1.070	560,0	510,0
Leirvík		930	930	793,1	150,0
Gøta		1.400	1.400	648,5	800,0
Runavík	2.000	4.210	6.210	2.859,5	3.490,0
Nes		6.650	6.650	2.099,6	4.506,7
Skáli		1.000	1.000	202,0	850,0
Sjógv		2.940	2.940	2.023,2	916,8
Sund	850	700	1.550	976,0	687,1
Eiði		885	885	832,0	85,9
Gjógv		90	90	66,7	23,3
Funningur		-	-	-	-
Haldórsvík		1.205	1.205	1.058,0	147,0
Hvalvík		1.250	1.250	426,4	1.050,0
Hósvík		200	200	116,3	83,6
Kollafjørður		1.190	1.190	745,6	444,4
Kvívík		1.300	1.300	204,9	1.100,0
Vestmanna		800	800	-	-
Tórshavn/Kaldbak	1.300	1.300	2.600	2.795,6	-
Tórsh. uttanb.		1.000	1.000	500,0	500,0
Kirkjubøur		375	375	150,0	225,0

(fortsættes)

Bevillinger og investeringsudgifter i forbindelse med mindre havne og landingspladser (fortsat)

<u>Kommune</u>	Bevilling				
	5 års plan 74-79 1000 kr.	Alm. landingsbev. 1000 kr.	Talt 1000 kr.	Bygget for 1000 kr.	Restbev. 1000 kr.
Hestur		1.200	1.200	930,0	270,0
Nólsoy	2.850	2.500	5.350	3.110,3	2.239,7
Sandavágur	1.500	5.890	7.390	4.554,6	2.835,4
Miðvágur		1.780	1.780	54,8	1.725,2
Sørvágur		1.180	1.180	1.027,9	273,0
Bøur		50	50	13,6	36,4
Mykines		40	40	15,0	25,0
Sandur		1.780	1.780	691,6	1.118,0
Skopun		750	750	647,1	102,9
Skálavík	1.200	4.060	5.260	3.108,6	2.151,4
Húsavík	750	1.544	2.294	902,5	1.391,5
Skúvoy		-	-	-	-
Hvalba	1.600	2.370	3.970	1.752,5	2.217,5
Tvøroyri		1.635	1.635	646,1	988,9
Fámjin		600	600	-	600,0
Hov		175	175	80,4	94,6
Porkeri		1.035	1.035	828,3	171,7
Vágur		-	-	-	-
Sumba	2.000	3.490	5.490	2.653,4	3.836,6
	15.350	77.339	92.689	47.678,4	46.915,4

Kilde: Landsingeniøren

I 1978 har man arbejdet inden for gruppe B i følgende kommuner:

Færdiggjorte arbejder:

Klaksvík:	Første byggetrin af dæksbådehavn i Árnafjørður
Kunoy:	16 m forlængelse af landingsbro i Haraldsund
Elduvík:	48 m anløbsbro i Funningsfjørður
Gøta:	Forbedringer af landingspladsen i Syðrugøta
Runavík:	40 m anløbsbro i Bankka á Glyvrum
Nes:	Første byggetrin af dæksbådehavn i Toftir
Haldórvík:	83 m anløbsbro og havneareal
Hósvík:	Bådehavn
Kollafjørður:	70 m anløbsbro i bådehavnen

Kirkjubour: Stenkast ved landingsbroen
 Hvalba: 15 m forlængelse af molen i Sandvík
 Porkeri: 88 m anløbsbro

Arbejder under udførelse:

Kunoy: 250 m lang landingsvej
 Mikladalur: Forbedringer af "rennistrong"
 Hvalvík: Forbedringer af dæksbådehavn
 Kvívík: Forbedringer af landingspladsen
 Tórshavnar
 udenb. komm.: Stenkast i Argir
 Hvalba: 30 m forlængelse af anløbsbro
 Tvøroyri: Bådehavn vest for havnebassinet

De samlede byggeudgifter i året er ca. 9 mill. kr.

I forbindelse med havne og landingspladser er der i året udført arbejder for ca. 20 mill. kr. Regner man med, at arbejdslønnen ligger på 40 % af byggeudgifterne, d. v. s. 8 mill. kr., svarer dette til, at 200 mand har tjent størstedelen af deres årsindtægt ved disse arbejder.

Tabel 3. 57. Samlede investeringer i årene 1968, 1972 og 1976-78

<u>mill. kr.</u>	<u>1968</u>	<u>1972</u>	<u>1976</u>	<u>1977</u>	<u>1978</u>
Større havne incl. byggemodn.	7,0	19,8	8,7	15,9	ca.11
Mindre havne og landingspl.	1,9	3,3	9,3	7,3	ca. 9

Kilde: Landsingeniøren

På Færøerne er der 21 større havne, 11 mindre havne og 98 bådebassiner og landingspladser. En oversigt over aktiviteten i 6 af de største havne er vist i tabel 3. 58.

Tabel 3. 58. Aktiviteten i de 6 største havne 1974-78

	<u>Anløb</u>		<u>Godsmængde i 1000 t.</u>			<u>Samlede</u>
	<u>Antal</u>	<u>1.000 t.</u>	<u>Udlosset</u>	<u>Indladet</u>	<u>År</u>	<u>1.000 kr.</u>
Tórshavn ¹⁾	1974	6.389	982,7	110,0	10,5	73/74 3.951
	1975	6.912	1.179,9	116,0	15,7	74/75 3.794
	1976	6.615	1.363,0	132,8	20,2	75/76 3.917
	1977	6.488	1.299,1	144,9	20,6	76/77 4.648
	1978	6.788	1.484,3	151,6	28,4	77/78 5.077
Klaksvík	1974	1.518	207,4	47,8	20,2	73/74 1.429
	1975	1.503	285,7	48,3	19,4	74/75 1.373 (fortsættes)

Aktiviteten i de 6 største havne 1974-77 (fortsat)

		<u>Anløb</u>		<u>Godsmængde i</u> <u>1.000 tons</u>		<u>År</u>	<u>Samlede</u>
		<u>Antal</u>	<u>1.000 t.</u>	<u>Udlosset</u>	<u>Inkladet</u>		<u>indtægter</u> <u>1.000 kr.</u>
Klaksvík	1976	1.812	390,9	48,7	19,9	75/76	1.416
	1977	1.409	359,6	49,1	20,8	76/77	1.472
	1978	1.344	365,5	26,4 ²⁾	18,1	77/78	1.701
Fuglafj.	1974	1.681	201,7	33,5	50,0	73/74	497
	1975	1.446	173,0	17,7	46,9	74/75	568
	1976	1.507	176,2	17,0	49,2	75/76	524
	1977	1.434	169,8	23,6	51,7	76/77	618
	1978	1.573	232,3	28,1	47,5	77/78	651
Runavík	1974	1.239	164,1	56,0	27,0	73/74	660
	1975	1.190	160,7	50,6	27,7	74/75	704
	1976	1.320	160,4	46,8	30,6	75/76	824
	1977	1.737	191,6	62,7	27,8	76/77	871
	1978	1.843	219,3	59,7	20,7	77/78	948
Tvøroyri	1974	915	145,0	25,0	5,5	73/74	495
	1975	922	130,0	30,0	6,0	74/75	501
	1976	932	104,2	24,0	3,5	75/76	575
	1977	842	105,3	21,0	2,8	76/77	584
	1978	782	122,8	22,0	3,6	77/78	594
Vágur	1974	1.739	95,1	6,6	2,4	73/74	203
	1975	1.957	96,3	6,7	2,7	74/75	245
	1976	1.106	241,5	9,1	3,3	75/76	290
	1977	952	224,8	7,3	4,7	76/77	375
	1978	738	224,6	8,0	5,2	77/78	377

1) I opgørelsen vedr. Tórshavn er rutebådene medtaget

2) I oplysningerne vedr. Klaksvík er Strandfaraskip landsins ikke medtaget

Kilde: Oplysninger fra de enkelte havne

De indenlandske telefonforbindelser

De indenlandske telefonforbindelser varetages af Telefonverk Føroya Løgtings, der blev etableret i 1906, da den eneste telefonlinie på Færøerne mellem Vestmanna og Tórshavn blev overtaget af Færøernes lagting. I 1953 påbegyndtes en automatisering af telefonen i Tórshavn, men først i 1970^{erne} har automatiseringen taget fart.

I april 1978 blev landsautomatiseringen afsluttet. Kun ca. 30 abonnenter på udøerne har stadig ikke fået automattelefon. Disse bliver snart tilsluttet de eksisterende automatstationer. De store investeringer i 1977/78 stammer fra, at størstedelen af materiellet til den nye automatstation er kommet i finansåret 1977/78.

Telefonvæsenets investeringer er overvejende finansieret ved udenlandske lån og fra investeringsfonden. Den 31. marts 1978 var gælden til investeringsfonden 14,8 mill. kr.

Tabel 3. 59. Antal centraler og abonnenter ultimo finansårene 1970/71 - 1977/78

År	Centraler		Abonnenter		
	aut.	man.	aut.	man.	ialt
1970/71	5	48	4.474	2.438	6.912
1971/72	5	48	4.531	2.570	7.101
1972/73	8	33	5.476	2.029	7.505
1973/74	9	29	6.499	2.174	8.673
1974/75	13	23	8.520	1.561	10.081
1975/76	13	20	9.134	1.395	10.529
1976/77	17	12	11.052	348	11.400
1977/78	19	4	12.059	32	12.091

Kilde: Telefonverk Føroya Løgtings

Tabel 3. 60. Telefonvæsenets økonomi

År	Drifts- indt. 1000 kr.	Drifts- udg. 1000 kr.	Investe- ringer 1000 kr.	Anlægs- værdi pr.31/3 1000 kr.	Persona- le pr. 31/3	Vente- liste pr.31/3
1970/71	7.584	7.299	3.981	15.175	146	459
1971/72	8.824	8.466	12.719	26.670	149	750
1972/73	9.775	9.343	15.010	40.419	150	700
1973/74	12.750	12.520	16.629	55.040	150	967
1974/75	14.287	15.066	15.543	68.045	150	480
1975/76	21.631	21.102	15.525	79.575	150	467
1976/77	22.562	22.904	12.790	88.212	142	467
1977/78	26.486	24.127	27.886	111.002	128 ¹⁾	552 ²⁾

1) Heraf er 97 fastlønnede og 31 timelønnede

2) Af de 552 på venteliste er 517 i Tórshavn

Kilde: Telefonverk Føroya Løgtings

Telekommunikation med udlandet og med skibene

I 1906 blev der af Det Store Nordiske Telegraf-Selskab etableret en søkabelforbindelse mellem Sjetlandsøerne og Tórshavn og derfra videre til Island. Hermed fik Færøerne telegrafforbindelse med det europæiske fastland. I 1954 oprettede post- og telegrafvæsenet en radiotelefonforbindelse mellem Færøerne og Danmark, og i 1961 oprettede det britiske Post Office og Det Store Nordiske Telegraf-Selskab i fællesskab et nyt, moderne søkabelanlæg mellem Skotland og Færøerne med videre forbindelse til Island. Dette kabel blev taget i brug i 1962, og der blev da mulighed for samtidig overføring af telefon- og telegrafforbindelser samt oprettelse af telextjeneste.

I 1971 blev der nedlagt et nyt, moderne søkabel mellem Shetlandsøerne og Færøerne, og det blev taget i brug i slutningen af 1971. Telefontjenesten til udlandet sker nu i samarbejde mellem Det Store Nordiske Telegraf-Selskab, post- og telegrafvæsenet og Telefonverk Føroya Løgtings. Samtidig blev radiotelefonforbindelsen, der var oprettet i 1954, nedlagt.

Tabel 3. 61. Telekommunikation med udlandet og med skibene

	Udlandet			Skibene	
	Antal te- legrammer (x 1000)	Antal rigstele- fonsamtaler (x 1000)	Antal telex- abonnenter 31/12	Telegrammer	Samtaler
1966	102,5	94,0	26	16.621	24.891
1967	98,5	104,5	30	14.715	24.841
1968	102,0	99,0	40	13.076	24.670
1969	97,0	99,5	42	12.171	26.641
1970	94,5	111,5	44	11.566	28.599
1971	92,5	118,5	57	9.449	28.420
1972	83,0	194,0	59	8.450	33.252
1973	79,0	242,5	64	6.245	35.786
1974	76,5	290,5	68	4.861	40.242
1975	67,0	289,0	77	5.259	48.072
1976	52,3	91,3	77	5.161	55.744
1977	42,4	85,1	79	10.160	58.577
1978	39,2	67,3	91	18.352	64.447

Kilde: Det Store Nordiske Telegraf-Selskab

Vedrørende antallet af rigstelefonamtaler kan oplyses, at dette (67,3 x 1000) kun omfatter telefonistekspederede samtaler, da der ikke foreligger nogen opgørelse på samtalebasis over den trafik,

som foregår over telefonselvvalget.

Da telextjenesten sker over en fuldautomatisk central, er det ikke muligt at opgive antallet af telexmeddelelser. Det sidste år, hvor den manuelle telexstation var i brug (i 1968), var der 40 abonnenter, og de havde ved samme års slutning haft 38.500 telexmeddelelser.

I begyndelsen af 1920^{rne} blev Tórshavn Radio etableret med det formål at betjene trafikken mellem land og skibe. Indtil begyndelsen af 1930^{rne} var der kun tale om telegrafiforbindelse, men ved denne tid begyndte de første færøske skibe at anskaffe radiotelefonisendere og -modtagere, og stationen blev derfor også udstyret med radiotelefonianlæg. Dog var der stadig kun tale om udveksling af telegrammer mellem skibene og land. I 1953 påbegyndte man udbygningen og moderniseringen af stationen, og fra 1. januar 1954 var der mulighed for udveksling af telegrammer pr. telegrafi eller telefoni, ligesom det var muligt at tale mellem skibene og telefonabonnenter i land. I 1976 har stationen fået endnu en kanal på MF (fiskebølgen), i 1977 har stationen fået yderligere en VHF-kanal på Suðuroy, og i 1978 yderligere en VHF-kanal i Svínøy, således at man nu kan ekspedere op til 4 skibssamtaler samtidig.

Stigningen i skibstelegrammer kommer for det meste af, at fremmede fiskerfartøjer har fået pålagt meddelelsespligt, når de befinder sig på den færøske landsokkel.

Med det moderne radiofonianlæg til anvendelse i skibe er der skabt mulighed for, at selv små fiskerskibe kan have radiotelefonianlæg ombord.

I forbindelse med at automatisk telefonforbindelse blev taget i brug mellem Færøerne og udlandet den 12. november 1975, skete der en omlægning vedrørende rigstelefonen. Forinden denne automatisering skete hele ekspeditionen af rigstelefonamtaler på telegrafstationen. Den automatiske rigstelefonforbindelse drives nu af telefonvæsenet, medens telefonistekspederede rigstelefonamtaler fortsat ekspederes fra telegrafstationen.

Det færøske postvæsen

Det færøske postvæsen, som har hørt under det danske postvæsen, blev overtaget 1. april 1976 og er nu en institution under Færøernes landsstyre. Postvæsenet har til formål 1. at opfylde landets krav til post- og pengetransport på Færøerne og mellem Færøerne og udlandet, 2. at være tjenesteydende institution, og i så

høj grad som muligt drives ud fra forretningsmæssige hensyn, 3. at indrette sig efter samfundets udvikling og påtage sig forøget virksomhed, når forholdene taler derfor, og 4. på bredt grundlag samarbejde med strandferðslan, telefonvæsenet, gjaldstovan og andre offentlige institutioner.

Postvæsenet ekspederer brevforsendelser, pakker, postanvisninger, aviser, tidsskrifter og andre ekspeditioner, d. v. s. ekspedition af postoprævninger og udbringelse af adresseløse forsendelser.

Fra 1. april 1976 har det færøske postvæsen også ekspederet giro. Postvæsenet har sit eget regnskab, og finans-, drifts- og investeringsplan for postvæsenet bliver lagt hvert år og afgivet til landsstyret inden den 15. november.

Alle planer om udbygning, ændring og nyordning af postvæsenet bliver udarbejdet af postvæsenet i samråd med landsstyret, inden de bliver udført.

Postvæsenet kan som institution optage lån, dog betinget af landsstyrets og finansudvalgets godkendelse.

Posttaksterne bliver fastsat af landsstyret i samråd med finansudvalget.

Kun gyldige frimærker, udgivet af det færøske postvæsen, er anvendelige på Færøerne.

Personalet ved postvæsenet bliver aflønnet og arbejder efter regler, som er fastsat af landsstyret, hvor der ikke findes lovbestemmelser.

Personalet har organiseret sig i en fagforening. Foreningens navn er Færøernes Postforening. Dens arbejdsområde omfatter områder, hvor Færøernes Postforening i henhold til gældende love og kontrakter har forhandlingsretten, hvor medlemmer er i faste eller midlertidige stillinger.

Tabel 3. 62. De færøske posthuses virksomhed

	1975/76		1976/77		1978	
	1.000 mill. stk.	kr.	1.000 mill. stk.	kr.	1.000 mill. stk.	kr.
1. Indbetalte postanvisninger	1.084	516	456	543	440	392
2. Indbet. postgirokort (fær.)	-	-	706	233	770	328
3. Indbet. postgirokort (danske) og postanvisninger til udlandet	370	194	390	233	423	312

(fortsættes)

De færøske posthuses virksomhed (fortsat)

	1975/76		1976/77		1978	
	1.000 mill. stk.	kr.	1.000 mill. stk.	kr.	1.000 mill. stk.	kr.
4. Udbet. postanvisninger og udbetalingskort	1.035	502	388	327	425	376
	<u>1.000 stk.</u>		<u>1.000 stk.</u>		<u>1.000 stk.</u>	
5. Indskrevne breve, sendt	-		-			49
6. Pakker, sendt	166		148			116
heraf til Danmark og udlandet	-		-			37
7. Pakker, kommet	304		278			272
heraf fra Danmark og udlandet	-		-			193
8. Færøske aviser og blade, sendt	1.915		1.904			1.870
heraf til Danmark og udlandet	-		-			64
9. Brevforsendelser, sendt foruden dette har frimærkeafdelingen sendt	-		-			3.278
	-		-			380

Kilde: Det færøske postvæsen

Følgende frimærker er udgivet i 1978:

Nr.	Værdi	Billede	Udgivelsesdato	Førstedagskverter
FR 25	180 øre	Mykines	26/1 1978	359.769
FR 26	100 øre	"	"	
FR 27	130 øre	"	"	
FR 28	140 øre	"	"	
FR 29	150 øre	"	"	
FR 30	140 øre	Sule	13/4 1978	207.480
FR 31	180 øre	Søpapegøje	"	
FR 32	400 øre	Lomvie	"	
FR 33	140 øre	Pigespejder	7/12 1978	311.727
FR 34	140 øre	Landsbiblioteket	"	
FR 35	180 øre	"	"	

I 1978 blev følgende frimærker udsolgt:

Nr.	Værdi	Billede	Sidste salgsdag	Antal solgte frimærker
FR 4	60 øre	Kort over de nordiske lande	31/8 1978	973.400 stk.
FR 5	70 øre	Landskab	"	1.430.950 "
FR 7	90 øre	Kort over Færøerne	"	2.655.900 "
FR 11	300 øre	Landskab	"	1.192.250 "
FR 15	125 øre	Færøsk båd	"	2.573.200 "

Kap. 4

ØKONOMI

FÆRØERNES EKSPORT OG IMPORT

Eksport

Medens der i 1976 og 1977 var en stigning i eksporten på mellem 30 % og 40 % i forhold til foregående år, er der i 1978 indtruffet et fald i den færøske eksport på 87,1 mill. kr. svarende til godt 10 % af eksporten i 1977. Faldet skyldes en nedgang i de eksporterede mængder af visse varegrupper og en stagnation eller et fald i priserne for flere af de betydende eksportvarer. Udviklingen skal ses på baggrund af en som helhed positiv omend forskellig mængdeudvikling for eksporten og stigende priser for alle varegrupper i 1976 og 1977.

Tabel 4. 1. Eksportens fordeling på de vigtigste varegrupper 1970 og 1975-78

<u>Mill. kr.</u>	<u>1970</u>	<u>1975</u>	<u>1976</u>	<u>1977</u>	<u>1978</u>
Saltfisk	77,0	157,2	175,8	177,4	169,7
Saltfiskefilét	0,8	7,4	10,0	20,5	11,4
Frossen fiskefilét	59,0	84,8	127,3	215,3	221,3
Salt- og kryddersild	12,1	15,8	23,9	9,5	12,8
Fersk sild og fisk	40,4	54,2	57,0	98,8	69,8
Industrifisk	4,1	9,9	35,7	8,5	19,3
Silde- og fiskeolie	9,8	19,5	13,1	14,6	13,6
Helleflynder, hellefisk, sildehaj, laks	16,8	9,9	11,7	18,7	9,6
Rejer	1,8	36,5	77,1	143,6	132,9
Silde- og fiskemel	22,3	39,3	62,2	78,6	64,9
Fiskeaffald	2,2	2,6	3,8	6,4	12,3
Andre fiskevarer	2,1	7,8	10,3	22,4	9,6
Strikkede varer og uldgarn	1,2	1,6	1,7	3,3	2,9
Skibe	0,1	16,1	20,7	43,7	23,5
Andre varer	1,3	1,4	1,1	0,6	1,2
<u>Eksport ialt</u>	<u>251,0</u>	<u>464,0</u>	<u>631,4</u>	<u>861,9</u>	<u>774,8</u>

Kilde: Færøernes landsstyre

Bortset fra posten "skibe", der er meget svingende, består eksporten næsten udelukkende af fisk og fiskeprodukter, der i 1978 udgjorde godt 96 % af den samlede eksport. Denne andel har været stort set uændret i de seneste år.

Eksporten af mere forarbejdede varer som fiskefiléter samt fiskemel og fiskeolie har gennem de senere år været stigende og udgør nu omkring 39 % af den samlede eksport. Dette er muliggjort af de store investeringer i fiskeindustrien, der har fundet sted siden midten af 1960'erne. Ændringerne i eksportvarernes sammensætning mod mere forarbejdede varer må endvidere ses på baggrund af et øget færøsk fiskeri i de hjemlige farvande, der bl.a. er en følge af indskrænkningerne i de færøske fiskerirettigheder i fremmede farvande. Det øgede hjemmefiskeri har medført, at en større del af fisken efter kortere ture landes til videre forarbejdning på Færøerne endved det tidligere saltfiskeri, hvor fisken behandles og saltet om bord på ture af op til flere måneders varighed, og derefter ofte sejles direkte til aftagerlandet. Andelen af fisken, der af færøske skibe landes til forarbejdning på Færøerne må forventes at stige i de kommende år. Denne forventning afspejles i en fortsat betydelig investeringsaktivitet i fiskeindustrien.

Selv om udviklingen således går i retning af en større eksport af mere forarbejdede varer, har Færøernes traditionelle eksportvare, saltfisken fortsat meget stor betydning, ligesom eksporten af fersk sild og fisk. Udover eksporten af fisk og fiskeprodukter er der en mindre, ligeledes traditionel eksport af uldgarn, strikkede varer og fåreskind.

I de seneste år er eksporten af rejer steget meget kraftigt. Rejer er nu den tredjestørste eksportvare og har i 1977 og 1978 udgjort 17 % af den samlede eksport.

Ligeledes er eksporten af fiskeaffald steget betydeligt de seneste år. Affaldet, der anvendes til dyrefoder eksporteres hovedsagelig til Danmark. Stigningen i denne eksport må ses på baggrund af udbygningen af fiskefilétfabrikkerne.

I tabel 4. 2 og 4. 3 gives en oversigt over pris- og mængdeudviklingen for nogle betydende eksportvarer.

Tabel 4. 2. Eksporterede mængder af de vigtigste varegrupper 1970 og 1975-78

<u>Tons</u>	<u>1970</u>	<u>1975</u>	<u>1976</u>	<u>1977</u>	<u>1978</u>
Saltfisk	23.548	20.645	20.445	19.014	17.785
Fiskefilét	12.189	11.562	13.190	18.736	20.764
Sildemel	12.616	22.366	26.004	19.206	24.318 ¹⁾
Fersk sild og fisk	31.184	42.932	31.550	41.955	31.069
Industrifisk	12.356	43.778	70.331	10.928	44.040

(fortsættes)

Eksporterede mængder af de vigtigste varegrupper 1970 og 1975-78
(fortsat)

<u>Tons</u>	<u>1970</u>	<u>1975</u>	<u>1976</u>	<u>1977</u>	<u>1978</u>
Salt- og kryddersild	3.498	3.569	5.705	1.918 ²⁾	1.566
Rejer	200	4.238	9.063	12.401	10.093

1) Sildemel og fiskemel iøvrigt

2) Excl. sild eksporteret i glas

Kilde: Færøernes landsstyre

Tabel 4. 3. De gennemsnitlige eksportpriser 1970 og 1975-78

<u>Kr. pr. ton</u>	<u>1970</u>	<u>1975</u>	<u>1976</u>	<u>1977</u>	<u>1978</u>
Saltfisk	3.300	7.615	8.600	9.332	9.543
Fiskefilét	4.844	7.334	9.653	11.493	10.661
Sildemel	1.620	1.601	2.172	2.873	2.667
Fersk sild og fisk	1.206	1.239	1.807	2.314	2.247
Industrifisk	332	226	507	774	438
Salt- og kryddersild	2.264	4.432	4.144	4.442	8.160
Rejer	8.980	8.612	8.509	11.582	13.173

Kilde: Færøernes landsstyre

Eksporten af saltfisk er fra 1977 til 1978 faldet med knap 8 mill. kr. svarende til 4,3 %. Faldet skyldes hovedsagelig et fald i den eksporterede mængde. De væsentligste aftagerlande for saltfisken er Italien, Spanien og Grækenland, som tilsammen aftager 86 % af eksporten.

Eksporten af frosne fiskefiléter, der for den altovervejende dels vedkommende sælges til U. S. A. og Storbritannien, er i 1978 steget med knap 11 %. Stigningen skyldes en stigning i den eksporterede mængde, idet prisen på fiskefilét har været faldende.

Eksporten af fersk sild og fisk, der næsten udelukkende landes direkte i dansk havn af kraftblokskibene, er i 1978 faldet med 29 % som følge af et fald i den eksporterede mængde. Prisen er næsten uændret i forhold til 1977.

Efter et meget kraftigt fald i 1977 er eksporten af industrifisk igen steget i 1978. Stigningen skyldes en firedobling af den eksporterede mængde. Prisen er fra 1977 til 1978 faldet med omkring 50 %. Industrifisken afsættes næsten udelukkende til Danmark.

Eksporten af salt- og kryddersild er i 1978 steget med omkring 26 %. Et fald i mængden er blevet opvejet af en næsten fordobling af prisen. Salt- og kryddersild eksporteres hovedsagelig til Danmark, men også Sverige aftager en betydelig mængde.

Eksporten af rejer er i 1978 faldet med 7,5 %. Faldet skyldes en nedgang i den eksporterede mængde, idet prisen har vist en stigning på omkring 12 %. De største aftagerlande for rejeeksporten er Frankrig, Danmark og Sverige, der tilsammen aftager omkring 75 % af eksporten.

Tabel 4. 4 viser en samlet oversigt over den færøske eksports fordeling på aftagerlande.

Tabel 4. 4. Værdien af Færøernes eksport efter markedsområder 1970 og 1975-78

<u>1.000 kr.</u>	<u>1970</u>	<u>1975</u>	<u>1976</u>	<u>1977</u>	<u>1978</u>
<u>1. EF</u>					
Danmark	60.333	90.409	138.819	193.465	174.963
Italien	31.493	40.506	63.306	81.436	67.850
Storbritannien	25.021	60.906	95.946	97.878	100.167
Vesttyskland	29.473	8.426	19.928	23.384	51.306
Frankrig	706	15.291	36.665	71.131	65.845
Benelux	3.357	11.095	10.799	13.257	13.907
Grønland	769	43	6	59	26
Irland	-	-	-	2.137	-
<u>EF-lande ialt</u>	<u>151.152</u>	<u>226.676</u>	<u>365.469</u>	<u>482.747</u>	<u>474.064</u>
<u>2. Lande uden for EF</u>					
Norge	3.316	10.307	42.474	37.792	15.770
Sverige	6.670	18.624	35.861	28.348	35.103
Portugal	17.186	49.874	4.875	1.502	-
Spanien	17.067	47.934	43.426	50.729	69.232
Grækenland	10.614	11.045	22.752	10.698	13.399
Polen	6.312	14.223	9.394	7.448	2.145
USA	29.485	68.030	99.578	219.016	153.641
Øvrige lande	9.214	17.240	7.524	23.672	11.451
<u>Lande uden for EF ialt</u>	<u>99.864</u>	<u>237.277</u>	<u>265.884</u>	<u>379.205</u>	<u>300.739</u>
<u>Samlet eksport</u>	<u>251.016</u>	<u>463.953</u>	<u>631.353</u>	<u>861.952</u>	<u>774.803</u>

Kilde: Færøernes landsstyre

De største aftagerlande for den færøske eksport er Danmark, USA og Storbritannien. For eksporten til Danmark har der i 1978 været tale om et fald på 9,6 %, svarende nogenlunde til faldet i den samlede eksport. Eksporten til Storbritannien er i 1978 steget både absolut og relativt. Eksporten til Vesttyskland er i 1978 mere end fordoblet. Dette skyldes især en stigende eksport af fiskemel og frosne fiskefileter. Derimod er eksporten til USA

i 1978 faldet med omkring 30 %, altså væsentlig mere end faldet i den samlede eksport. Nedgangen i eksporten til USA skyldes bl. a. en betydelig nedgang i eksporten af rejer til det amerikanske marked. Også eksporten af fiskefileter til USA er faldet relativt mere i 1978 end den samlede eksport.

61 % af den færøske eksport gik i 1978 til lande inden for EF. Dette er en stigning i forhold til 1977, hvor EF's andel af eksporten udgjorde 56 %. De betydeligste aftagerlande uden for EF er USA, Spanien og Sverige.

Import

Ifølge en foreløbig opgørelse over Færøernes import i 1978 udgjorde denne ialt 1.006,9 mill. kr. Dette er en stigning i forhold til 1977 på 10,5 %. Til sammenligning kan nævnes, at importen steg med 15,3 % fra 1976 til 1977 og med 21,2 % fra 1975 til 1976.

Tabel 4. 5. Importen fordelt på lande 1970 og 1975-78

<u>1.000 kr.</u>	<u>1970</u>	<u>1975</u>	<u>1976</u>	<u>1977</u>	<u>1978¹⁾</u>
Danmark	167.876	431.516	524.765	656.776	705.300
Storbritannien	15.601	27.627	17.722	29.920	43.700
Norge	15.169	126.973	152.293	108.413	135.200
Island	4.985	5.030	7.854	18.194	18.500
Sverige	10.893	17.983	22.397	37.268	32.300
EF-lande bortset fra Danmark og Storbritannien	8.227	26.075	12.564	25.514	71.900
Øvrige lande	5.617	16.510	52.373	34.769	
<u>Import ialt</u>	<u>228.368</u>	<u>651.714</u>	<u>789.968</u>	<u>910.854</u>	<u>1.006.900</u>

1) Foreløbige tal

Kilde: Danmarks Statistik

Den andel af den samlede import, der kommer fra Danmark, har i de senere år udgjort godt to tredjedele. Norges andel af importen har som helhed været voksende i de senere år, hovedsagelig som følge af en betydelig import af skibe. Også importen fra Storbritannien er vokset betydeligt. Øvrige landes større andel af importen i 1976 skyldes især import af lineskibe fra Polen. For alle de nævnte landes vedkommende, Sverige dog undtaget, har der i 1978 været tale om en stigning i importen og importandelen.

Tabel 4. 6 viser importens fordeling på varegrupper. Ved bedømmelsen af tallene i tabellen må det tages i betragtning, at betydelige indkøb af proviant og andre forsyninger, som færøske fiskere foretager i udlandet til brug ombord, ikke er medregnet.

Tabel 4. 6. Importen fordelt på varegrupper 1970 og 1975-78

<u>Mill. kr.</u>	<u>1970</u>	<u>1975</u>	<u>1976</u>	<u>1977</u>	<u>1978¹⁾</u>
Fødevarer	38,8	73,6	90,3	100,9	117,2
Drikkevarer og tobak	5,7	10,4	13,7	15,9	18,9
Beklædning og fodtøj	9,3	16,4	23,7	27,5	33,3
Møbler, tekstiler, indbo, service	12,7	22,1	30,5	40,3	48,6
Olie og benzin til private	11,4	52,4	63,2	79,5	63,9
Køretøjer, dæk og slanger til private	7,6	18,6	29,1	37,5	47,8
Andet til private	<u>25,1</u>	<u>59,9</u>	<u>73,6</u>	<u>103,9</u>	<u>109,7</u>
<u>Forbrugsvarer ialt</u>	<u>110,6</u>	<u>253,4</u>	<u>324,1</u>	<u>405,5</u>	<u>439,4</u>
Råstoffer til landbrug	3,2	4,4	6,1	6,8	7,6
Råstoffer til fiskeri og fiskeindustri	9,0	19,6	28,0	37,9	23,2
Råstoffer til byggeri og skibsværfter	33,6	57,8	79,6	106,2	127,1
Brændselsstoffer til erhverv	10,8	39,5	48,2	60,9	72,8
Råstoffer iøvrigt	<u>23,1</u>	<u>48,9</u>	<u>62,6</u>	<u>70,3</u>	<u>75,6</u>
<u>Inputvarer ialt</u>	<u>79,7</u>	<u>170,2</u>	<u>224,5</u>	<u>282,1</u>	<u>306,3</u>
Maskiner og instrumenter	24,2	61,4	63,8	106,1	143,4
Transportmidler til er- hverv excl. skibe	2,4	8,4	13,8	14,6	24,1
Andre investeringsvarer	2,6	3,5	4,5	6,5	9,2
Skibe	<u>8,9</u>	<u>154,3</u>	<u>158,8</u>	<u>96,1</u>	<u>84,5</u>
<u>Investeringsvarer ialt</u>	<u>38,1</u>	<u>227,6</u>	<u>240,9</u>	<u>223,3</u>	<u>261,2</u>
<u>Import ialt</u>	<u>228,4</u>	<u>651,2</u>	<u>789,5</u>	<u>910,9</u>	<u>1.006,9</u>

1) Foreløbige tal

Kilde: Hagdeildin og Danmarks Statistik

Importen er i 1978 steget for alle varegrupper vedkommende med undtagelse af olie og benzin til privat brug, råstoffer til fiskeri og fiskeindustri samt skibe. I tabellen er foretaget en opdeling af importen på tre anvendelsesgrupper. Importen af forbrugsvarer er som helhed steget med 8,4 %, importen af rå- og hjælpestoffer med 8,6 % og importen af investeringsvarer med 17,0 %.

Når bortses fra posten "skibe" er importen af øvrige investeringsvarer steget med omkring 39 %. Denne betydelige stigning kan bl. a. forklares ved omstillingen til en større grad af forarbejdning af fisken, der er en følge af det større hjemmefiskeri og større landinger af fisk fra færøske fiskerskibe, og som nu medfører bety-

delige investeringer i maskiner m.v. til fiskeindustrien. Faldet i importen af skibe må antages at være en følge af den igangværende omstilling af den færøske fiskerflåde fra store skibe beregnet til fjernfiskeri til mindre skibe til fiskeri i færøske farvande. De senere års usikkerhed omkring det færøske fjernfiskeris fremtidige muligheder synes således nu at være slået igennem i en mindre import af skibe.

Inden for gruppen rå- og hjælpestoffer er der i 1978 sket et fald i importen af råstoffer til fiskeri og fiskeindustri. Dette skyldes antagelig mindre udenlandske landinger af fisk på Færøerne. Iøvrigt er posterne "råstoffer til byggeri og skibsværfter" samt "brændselsstoffer til erhverv" steget med ca. 20 %. Dette afspejler en fortsat betydelig aktivitet på værfterne og i bygge- og anlægssektoren.

Af forbrugsvarerne er særlig importen af møbler, tekstiler m.v. samt køretøjer til private steget. Ved en vurdering af posten "olie og benzin til private" må det tages i betragtning, at importen af olie til opvarmning, der udgør en væsentlig del af denne post, vil svinge under hensyn til vejrliget.

Udenrigshandel i faste priser og bytteforhold

I forbindelse med arbejdet med beregning af det færøske nationalprodukt i faste priser har Hagdeildin og Danmarks Statistik udregnet den færøske eksport og import i faste (konstante) priser. Det bemærkes, at skibe ligesom i de fleste andre landes statistikker er holdt uden for beregningen af import og eksport i faste priser. Dette skyldes de vanskeligheder, der er forbundet med at skønne prisudviklingen for skibe.

Den senest foretagne beregning af importen i faste priser fordelt på de enkelte varegrupper vedrører året 1976. Denne er vist nedenfor i tabel 4. 7.

Tabel 4. 7. Importens fordeling på varegrupper 1970 og 1972-76,
1970-priser

<u>Mill. kr.</u>	<u>1970</u>	<u>1972</u>	<u>1973</u>	<u>1974</u>	<u>1975</u>	<u>1976</u>
Fødevarer	38,8	41,0	43,9	46,3	45,9	50,1
Drikkevarer og tobak	5,7	7,3	7,6	7,3	7,3	8,5
Beklædning og fodtøj	9,3	12,8	13,2	14,1	10,2	12,4
Møbler, tekstiler, indbo, service	12,7	16,1	17,8	17,9	13,0	20,7
Olie og benzin til private	11,4	13,9	17,1	16,6	19,3	16,9

(fortsættes)

Importens fordeling på varegrupper 1970 og 1972-76, 1970-priser
(Fortsat)

Mill. kr.	1970	1972	1973	1974	1975	1976
Køretøjer, dæk og slanger til private	7,6	13,4	17,2	17,0	12,0	14,8
Andet til private	25,1	29,8	32,9	39,6	36,8	46,4
<u>Forbrugsvarer ialt</u>	<u>110,6</u>	<u>134,3</u>	<u>149,7</u>	<u>158,8</u>	<u>144,5</u>	<u>169,8</u>
Råstoffer til landbrug	3,2	3,3	2,6	3,1	2,6	3,2
Råstoffer til fiskeri og fiskeindustri	9,0	14,5	18,9	19,5	9,2	14,7
Råstoffer til byggeri og skibsværfter	33,6	34,8	35,9	46,2	33,4	42,0
Brændselsstoffer til erhverv	10,8	10,2	14,3	14,0	16,6	13,4
Råstoffer iøvrigt	23,1	26,9	27,5	27,9	31,7	40,6
<u>Inputvarer ialt</u>	<u>79,7</u>	<u>89,7</u>	<u>99,2</u>	<u>110,7</u>	<u>93,5</u>	<u>113,9</u>
Maskiner og instrumenter	24,2	35,8	43,2	48,1	41,8	44,8
Transportmidler til erhverv excl. skibe	2,4	7,7	5,9	8,9	5,2	6,6
Andre investeringsvarer excl. skibe	2,6	2,6	2,8	3,3	2,3	3,0
<u>Investeringsvarer ialt excl. skibe</u>	<u>29,2</u>	<u>46,1</u>	<u>51,9</u>	<u>60,3</u>	<u>49,3</u>	<u>54,4</u>
<u>Import ialt excl. skibe</u>	<u>219,5</u>	<u>270,1</u>	<u>300,8</u>	<u>329,8</u>	<u>287,3</u>	<u>338,1</u>

Kilde: Beregninger: Hagdeildin og Danmarks Statistik

En opgørelse i faste priser viser bevægelserne i de importerede mængder og giver dermed et indtryk af den realøkonomiske udvikling.

I perioden 1970-74 steg importen mængdemæssigt for alle tre hovedgrupper af importvarer, forbrugsvarer, inputvarer og investeringsvarer. Konjunkturtilbageslaget i 1975 viser sig meget tydeligt i tallene for dette år med en tilbagegang i importen for alle tre hovedgrupper. Fra 1975 til 1976 har der igen været tale om en mængdemæssig stigning for alle tre hovedgrupper.

I tabel 4. 8. gives en samlet oversigt over import og export i faste og løbende priser samt udviklingen i Færøernes bytteforhold over for udlandet.

Tabel 4. 8. Udviklingen i import og eksport (excl. skibe) i faste og løbende priser samt bytteforhold i 1970 og 1975-78
Index 1970 = 100

	<u>1970</u>	<u>1975</u>	<u>1976</u>	<u>1977</u>	<u>1978¹⁾</u>
Import i løbende priser	100	227	287	371	420
Prisindex for import	100	173	187	202	216
Import i faste priser	100	131	154	184	195
Eksport i løbende priser	100	179	243	326	299
Prisindex for eksport	100	142	168	191	197
Eksport i faste priser	100	126	145	171	148
<u>Bytteforhold</u>	<u>100</u>	<u>82</u>	<u>90</u>	<u>95</u>	<u>91</u>

1) Foreløbige tal

Kilde: Beregninger: Hagdeildin og Danmarks Statistik

Løbende priser er de priser, varerne rent faktisk er omsat til. Indexene for import og eksport i løbende priser angiver således den samlede virkning af pris- og mængdeændringer. Prisindexene angiver udviklingen i et gennemsnit af henholdsvis eksport- og importpriser. Import og eksport i faste priser er et udtryk for den mængdemæssige udvikling. Bytteforholdet er forholdet mellem indexene for eksport- og importpriser. At dette i 1978 udgjorde 91, betyder at Færøerne for den samme mængdemæssige eksport kun kunne opnå en importværdi på 91 % af, hvad der kunne opnås i 1970.

Importpriserne har været konstant stigende i hele perioden 1970-78. Ligeledes har importen i løbende priser været stigende siden 1970 bortset fra 1975, hvor der indtrådte et fald i de importerede mængder, som mere end opvejede de stigende priser.

Eksporten i løbende priser har bortset fra et fald i 1975 været konstant stigende indtil 1977, hvorefter der er indtrådt et fald. Udviklingen dækker over en forskellig pris- og mængdeudvikling i de enkelte år. Fra 1972 til 1973, 1975 til 1976 og 1976 til 1977 steg både mængder og priser. Fra 1973 til 1974 og fra 1977 til 1978 steg priserne, medens mængderne faldt. Fra 1974 til 1975 kunne en betydelig stigning i afsatte mængder ikke opveje det kraftige prisfald.

Den relativt stærkere stigning i importpriserne end i eksportpriserne fra 1977 til 1978 har betydet en forringelse af bytteforholdet med omkring 4 % fra 95 i 1977 til 91 i 1978. Forringelsen af bytteforholdet må dog ses på baggrund af en forbedring heri på omkring 7 % fra 1976 til 1977. De betydelige udsving i bytte-

forholdet er karakteristisk for et land med et ensidigt erhvervsgrundlag og afspejler samtidig følsomheden overfor de internationale konjunkturer. Bytteforholdsforringelsen med godt 4 % fra 1977 til 1978 betyder, at priserne for Færøernes import- og eksportvarer har udviklet sig således fra 1977 til 1978, at den samme mængdemæssige eksport kun har kunnet betale for en 4 % mindre import. Det skal bemærkes, at bytteforholdet stadig er betydeligt lavere end i perioden 1970-1974.

På grundlag af import- og eksporttallene kan opstilles følgende oversigt over handelsbalancen.

Handelsbalancen

Tabel 4. 9 Færøernes handelsbalance 1970 og 1975-78

<u>Mill. kr.</u>	<u>Eksport</u>	<u>Import</u>	<u>Handelsbalance</u>
1970	251,0	228,4	22,6
1975	464,0	651,7	+ 187,7
1976	631,4	789,5	+ 158,1
1977	861,9	910,9	+ 49,0
1978	774,8	1.006,9 ¹⁾	+ 232,1 ¹⁾

1) Foreløbige tal

Kilde: Danmarks Statistik og Færøernes landsstyre

Efter en betydelig forbedring af handelsbalancen i 1977 er underskuddet på denne mere end firedoblet fra 1977 til 1978. Underskuddet på handelsbalancen kan således anslås til 232,1 mill. kr. for 1978 mod 49,0 mill. kr. året før. Årsagen hertil er det forringede bytteforhold, faldet i de eksporterede mængder og en fortsat stigende import, særligt af investeringsvarer.

ARBEJDSFORHOLD, LØNNINGER OG PRISER

Arbejds-, løn-, og prisforhold er overtaget som særanliggende. De vigtigste love er

Lagtingslov nr. 13 af 20. marts 1958 om funktionærer,

Lagtingslov nr. 29 af 12. oktober 1954 om lærlingeforhold med senere ændringer,

Lagtingslov nr. 36 af 21. maj 1975 om pristalsbehandling af arbejdslønninger,

Lagtingslov nr. 31 af 19. marts 1951 om ferie med løn med senere ændringer,

Lagtingslov nr. 31 af 5. juli 1971 om landets tjenestemænd med senere ændring,

Lagtingslov nr. 72 af 22. december 1951 om fiskernes afregning og lønreguleringsfond med senere ændringer,

Lagtingslov nr. 69 af 26. september 1974 om mindsteløn og anden støtte til fiskerierhvervet med senere ændringer,
Lagtingslov nr. 30 af 21. maj 1975 om pristal,
Lagtingslov nr. 37 af 1. juni 1978 om 40 timers arbejdsuge,
Lagtingslov nr. 43 af 23. juni 1978 om priskontrol.

Arbejdsforhold

Det private arbejdsmarked

På det private arbejdsmarked sluttes der 2-årige overenskomster mellem arbejdsgiverorganisationerne på den ene side og håndværker- og arbejdsmandsforbundene på den anden. Den sidste er fra 1977. Overenskomsterne vedrører kun grundlønningerne, idet pristalsreguleringen er fastsat ved lagtingslov. Der er ikke nogen offentligt støttet arbejdsløshedsforsikring på Færøerne.

Håndværkerne er organiseret i Føroya Handverkarafelag. Dette forbund, der har ca. 1.200 medlemmer, slutter aftale for alle foreningens afdelinger.

Arbejds mændene i Tórshavn og Klaksvík er organiserede i lokale foreninger, medens arbejds mændene i det øvrige land er organiseret i Føroya Arbeiðarafelag. Foreningerne i Tórshavn og Klaksvík er ikke medlemmer af Føroya Arbeiðarafelag. Disse 3 forbund har omkring 7.500 medlemmer. I tallet indgår kvindelige arbejdere uden for Tórshavn, Klaksvík og Tvøroyri, idet kvindeforbundene disse tre steder ikke er medlemmer af Føroya Arbeiðarafelag. Det bemærkes, at en del fiskere er medlemmer af arbejdsmandsforbundene. Ved overenskomstforhandlingerne i 1977 udgjorde alle arbejdsmandsforbund een forhandlingspart.

Under overenskomstforhandlingerne i foråret 1977 på det private arbejdsmarked trådte mæglingssmanden til og stillede forligsforslag for de ufaglærte og de faglærte, der blev godkendt af organisationerne. Overenskomsterne indebærer for håndværkerne en lønstigning på 4,70 kr. i perioden, medens stigningen for de ufaglærte udgør 4,30 kr. Det blev endvidere aftalt, at man efter 4 års forløb skulle have opnået ligeløn mellem mænd og kvinder.

Ved lagtingslov af 16. oktober 1978 om ændring af lærlinge-loven er lønnen for lærlinge inden for håndværk og industri fastsat til 25 % af lønnen for en faglært arbejder i det første læreår, 35 % i andet år, 45 % i tredje år og 55 % i fjerde læreår. Dette er en forbedring i lærlingelønningerne i forhold til de hidtil gældende bestemmelser, hvor lærlingelønnen lå mellem 15

og 33 1/3 % af de faglærtes lønninger.

Typografernes aftale af 1976 med trykkerierne udløb i foråret 1977, men blev forlænget. I december 1977 blev der sluttet en overenskomst for perioden 1. januar 1978 - 30. april 1980 med stigninger i timelønnen på 2 kr. pr. 1. januar 1978, 1. maj 1978 og 1. maj 1979.

En organisation af handels- og kontorfunktionærer beskæftiget på det private arbejdsmarked i Tórshavn blev stiftet i 1973. Denne forening sluttede første gang overenskomst med Færøernes Købmandsforening og Færøernes Arbejdsgiverforening i 1974. Denne er blevet fornyet i 1977. En lignende organisation, der blev stiftet i Klaksvík i 1976, sluttede ligeledes overenskomst i 1977.

Normalarbejdstiden er ved lagtingslov fastsat til 42 timer om ugen pr. 1. oktober 1978. Arbejdsugen aftrappes til 40 timer pr. 1. januar 1980.

Fiskerne er sluttet sammen i Føroya Fiskimannafelag, der har ca. 3.300 medlemmer. Fiskerne aflønnes med en andel af fangsten, varierende mellem 26½ % af bruttoindtægten og 44½ % af nettoindtægten. Nettoindtægten fremkommer ved fra bruttoindtægten ved salg af fangsten at fratække de variable omkostninger, d. v. s. olie, agn, proviant, salt m. v.

Overenskomsten indeholder endvidere bestemmelser om den indbyrdes fordeling mellem mandskabet. Den seneste overenskomst er sluttet i 1978 og omfatter foruden generelle bestemmelser 12 særbestemmelser vedrørende fordeling af fangsten. I den nye overenskomst er der indføjet særbestemmelser om fangst af fersk fisk med garn og fangst af blåhvilling med kraftblokskibe. En særbestemmelse om gamle saltfisktrawlere er blevet ophævet, idet der ikke findes flere af disse skibe. På dette område er der herefter en særbestemmelse om saltfiskhæktrawlere. Udover fangstandelen får redere og fiskere en række pristilskud af landskassen. Disse varierer efter fiskeriets art.

Endelig har navigatører og maskinister deres egne organisationer, der indgår overenskomster med rederiforeningen.

De færøske arbejdsgivere er organiseret i fire foreninger: Føroya Arbejdsgevarafelag (arbejdsgiverforening), Føroya Handverksmeistarafelag (håndværksmesterforening), Føroya Keypmannafelag (købmandsforening) og Føroya Reiðarafelag (rederiforening). Alle foreningerne forhandler løn- og arbejdsforhold.

Det offentliges arbejds- og lønforhold

Indenfor det offentlige er funktionærer, ansat i landsstyret og dets institutioner aflønnet i henhold til overenskomst mellem funktionærernes organisation, Starvsmannafelagið og Færøernes landsstyre. Overenskomsterne er principielt 2-årige. Den seneste overenskomst er indgået i 1977. Der blev aftalt årlige lønforhøjelser på 3.000 kr. pr. 1. juli 1977, 2½% pr. 1. januar 1978 og 3.600 kr. pr. 1. juli 1978. Foreningen har omkring 300 medlemmer.

De færøske tjenestemandsløve er opbygget på samme måde som de danske fra 1969. Ændringer foretages ved aftale med en forening af tjenestemænd, der har omkring 50 medlemmer. Der er i 1973 indgået en aftale om opnormering af visse tjenestemandstillinger. I 1976 blev der indgået en aftale om justering af tjenestemandslønningerne bl. a. i forbindelse med overgangen til den ændrede pristalsregulering af lønningerne, der blev gennemført i 1975, og i 1977 blev der afsluttet en overenskomst med forhøjelser svarende til Starvsmannafelagið's samt visse opnormeringer.

Folkeskolelærerne aflønnes i henhold til lov nr. 65 af 8. marts 1972 om tjenestemænd m. fl. i folkeskolen på Færøerne. Grundlønninger og indplacering følger stort set reglerne i den danske tjenestemandsløve, men aftaler om lønninger og arbejdsforhold træffes mellem Færøernes landsstyre og Føroya Lærarafelag, der har omkring 400 medlemmer. Lønningerne pristalsreguleres i overensstemmelse med det færøske pristal. I 1977 blev der afsluttet en overenskomst efter samme retningslinjer som tjenestemandsoverenskomsten.

Herudover anvendes danske overenskomster i et vist omfang, især inden for sundhedsvæsen og administration.

De kommunale tjenestemænd og funktionærers arbejds- og lønforhold aftales med de enkelte kommuner. For funktionærernes vedkommende er vilkårene som hovedregel overensstemmende med aftalen mellem landsstyret og Starvsmannafelagið. Der findes faglige foreninger for kommunalt ansatte i Tórshavn og Klaksvík.

Lønninger

Der udarbejdes ikke statistik over udbetalte arbejds lønninger på Færøerne. Med henblik på at give et billede af lønudviklingen er der foretaget en beregning af den overenskomstmæssige timeløn for typiske funktionær- og arbejdergrupper pr. 1. januar i årene 1970 og 1975-78, som vist i tabel 4. 10.

Funktionærlønnen er lønnen for en assistent på 1. løntrin. Timelønnen er beregnet som årslønnen med tillæg af særlig ferie-godtgørelse i henhold til Starvsmannafelagið's overenskomst med landsstyret divideret med det årlige antal arbejdstimer. Da der ikke udbetales tillæg for skæve helligdage, er disse dage fratrukket.

Lønningerne for faglærte og ufaglærte arbejdere er den overenskomstmæssige timeløn ved sædvanligt arbejde med tillæg af feriepenge for henholdsvis faglærte håndværkere og ufaglærte mandlige og kvindelige arbejdere, hvorimod tillæg for særligt arbejde og overarbejdstillæg ikke er medregnet.

Da lønningerne er angivet i årets priser, er der med henblik på en vurdering af bevægelserne i reallønnen anført udviklingen i det færøske pristal pr. 1. januar i hvert af årene.

Tabel 4. 10. Arbejdslønninger og pristal 1970 og 1975-79

Pr. 1. jan.	Timeløn i øre					Index: 1970 = 100				
	Pris- tal	Assi- stent	Fag- lært	Ufaglært mdl.	Ufaglært kvl.	Pris- tal	Assi- stent	Fag- lært	Ufaglært mdl.	Ufaglært kvl.
1970	556	1208	1182	996	724	100	100	100	100	100
1975	941	2665	2427	2131	1925	169	221	205	214	266
1976	102 ¹⁾	2826	2658	2274	2069	176 ²⁾	234	225	228	286
1977	109 ¹⁾	3119	3057	2581	2375	188 ²⁾	258	259	259	328
1978	117 ¹⁾	3499	3462	2964	2824	202 ²⁾	290	293	298	390
1979	124 ¹⁾	3855	3835	3354	3212	212 ²⁾	319	325	337	444

1) Pristal juli 1975 = 100

2) Beregnet

Kilde: Organisationerne og Færøernes prisråd

I tiden siden 1970 er lønningerne til assistenter og faglærte og ufaglærte mænd godt og vel tredoblet, medens lønningerne til ufaglærte kvinder er mere end firedoblet. Da pristallet i samme periode kun er lidt mere end fordoblet, har der været tale om betydelige reallønsforbedringer for alle grupper. Assistentgruppen har i dag den højeste timeløn, hvilket har været tilfældet i den største del af det betragtede tidsrum. Trods den større stignings-takt er gruppen kvindelige arbejdere stadig den lavest lønnede med en timeløn, der er ca. 4 % lavere end de ufaglærte mandlige arbejders. Siden 1970, hvor kvindernes lønninger lå 27 % lavere end de ufaglærte mænds, er der dog sket en betydelig formindskelse

af lønforskellen mellem de to grupper, og overenskomstens ligelønsbestemmelse må forventes at reducere denne forskel yderligere. Forskellen mellem faglærte og mandlige ufaglærte arbejderes lønninger er nu knap 13 %, hvilket er lidt mindre end i 1970.

I 1978 er lønningerne for kontorfunktionærer steget med ca. 10 %. Faglærte arbejderes løn er steget med ca. 11 %, ufaglærte mandlige arbejderes løn er steget med 13 % og ufaglærte kvindelige arbejderes løn er steget med 14 %. Til sammenligning skal nævnes, at pristallet i 1978 steg med ca. 6 %.

Stigningen i lønningerne består udelukkende af overenskomst- og dyrtidsreguleringer, idet lønglidning er ukendt på Færøerne.

For så vidt angår indkomster for fiskere henvises til afsnittet om fiskeri.

Priser

Ved lagtingslov nr. 43 af 23. juni 1978 er nedsat et prisråd med 3 medlemmer valgt af landsstyret, ét repræsenterende forbrugerinteresser, ét repræsenterende sælgerinteresser og ét uvildigt medlem, der er formand for rådet. Prisrådet skal følge prisudviklingen og kan fastlåse varepriser i indtil et halvt år ad gangen, begrænse prisforhøjelser relativt eller absolut samt fastsætte maksimumspriser, såfremt rådet finder en pris eller en avance urimelig. Loven fastsætter endvidere visse bestemmelser om prismærkninger, om mellemhandlerudgifter, om garantier, om kalkulation m. v. Prisrådet erstatter det ved lagtingslov nr. 25 af 24. april 1952 oprettede valuta- og priskontrolråd.

I 1975 er der indført et nyt lønregulerende pristal. Pristallets vægtgrundlag er udarbejdet på grundlag af en forbrugsundersøgelse af 47 husstande i 1971 og 1972. Pristallet, der har juli 1975 = 100, udregnes hvert kvartal, første gang pr. 1. oktober 1975.

Det færøske pristal er lønregulerende for tjenestemænd og kontorfunktionærer ved landsstyret og dets institutioner, folkeskolens lærere og en del af det øvrige arbejdsmarked, der aflønnes efter færøske overenskomster. Hovedparten af denne gruppe er faglærte og ufaglærte arbejdere. Alle grupperes lønninger reguleres fire gange årligt efter det sidst udregnede pristal.

Tabel 4. 11. Pristallet oktober 1975 og januar 1978 - januar 1979

Julii 1975 = 100

<u>Varegruppe</u>	<u>Vægt</u>	<u>Okt.</u> <u>1975</u>	<u>Jan.</u> <u>1978</u>	<u>April</u> <u>1978</u>	<u>juli</u> <u>1978</u>	<u>okt.</u> <u>1978</u>	<u>jan.</u> <u>1979</u>
Brød og mel	4,39	99,8	110,4	113,4	117,3	119,2	120,4
Kød	10,23	100,6	116,3	118,6	120,0	120,9	123,4
Fisk	3,95	99,2	134,2	137,6	139,8	143,2	145,7
Mejeriprodukter, margarine, æg	10,58	99,2	106,2	107,5	110,3	111,2	113,5
Frugt og grøntsager	3,76	102,2	112,0	116,3	128,5	145,7	129,8
Kartofler	1,85	139,2	98,1	92,6	108,0	127,0	121,9
Sukker og sukkervarer	3,97	85,4	73,0	75,6	76,8	77,6	80,1
Andre fødevarer	0,69	101,8	124,5	125,8	129,7	133,8	137,0
Drikkevarer	2,77	99,2	192,3	193,6	187,5	181,9	173,0
Tobak	3,76	102,1	107,9	108,4	109,0	110,0	118,7
Øl, vin og spiritus	1,84	100,0	114,0	114,0	114,0	114,0	114,0
Beklædning og fodtøj	10,20	101,6	118,0	120,9	122,7	123,7	125,7
Vask og rengøring	3,32	101,3	119,4	122,9	127,2	130,9	135,8
Husholdningsred- skaber m. v.	8,18	101,4	115,2	117,0	118,7	120,1	121,6
Brændsel og belysning	10,49	105,9	128,4	125,7	127,5	126,5	127,1
Bolig	10,98	100,0	116,6	116,9	121,5	122,7	123,4
Andre varer	9,04	101,8	119,8	124,2	124,4	125,5	126,6
<u>Ialt</u>	<u>100,0</u>	<u>101,3</u>	<u>117,1</u>	<u>118,6</u>	<u>121,2</u>	<u>123,0</u>	<u>123,9</u>

Kilde: Færøernes prisråd

I priserne indgår told samt indførsels- og produktionsafgifter. Der foretages ikke sæsonudjævning af priserne. Pristallet steg i 1978 med 5,8 % fra 117,1 til 123,9. Stærkest steg posterne "frugt og grøntsager", "kartofler", "andre fødevarer" samt "vask og rengøring", medens posten "drikkevarer" faldt. Pristallet udløste en dyrtidsportion på 60 øre i timen eller 105 kr. om måneden pr. 1. april og pr. 1. juli 1978.

OFFENTLIGE INDTÆGTER

Skatter og afgifter er særانliggender. De fastsættes og opkræves af færøske myndigheder. Landskassen opkræver indkomstskatter, told, produktionsafgifter og motorafgifter, medens kommunernes indtægter næsten udelukkende stammer fra indkomstskatter. Skatter på fast ejendom findes ikke.

Skatter

Indkomst- og formueskatter opkræves i henhold til lagtingslov nr. 50 af 2. juli 1963 om landsskat og kommuneskat med senere ændringer. Særligt er der ved lagtingslovene nr. 4 af 11. februar 1977 og nr. 71 af 24. oktober 1978 om ændring af ovennævnte lov sket en række væsentlige ændringer i de hidtil gældende beskatningsregler.

Indkomstskatten til landet og kommunerne udskrives af den skattepligtige indkomst, der er fastsat som bruttoindkomsten med de undtagelser og begrænsninger, loven fastsætter. Således kan der ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst foretages fradrag for nødvendige udgifter til erhvervelse og vedligeholdelse af indkomsten, herunder f. eks. afskrivninger på erhvervsbygninger og driftsmidler samt renter af erhvervsmæssig gæld.

Lønmodtagere kan fradrage 20 % af lønindkomsten, dog højst 4.000 kr. Dette fradrag erstatter en række hidtidige fradrag, som f. eks. fradrag for personlige forsikringsudgifter, huslejeafdrag, fagforeningskontingenter, transportudgifter, udgifter ved dobbelt husførelse samt visse andre fradrag, der har været indrømmet forskellige grupper af lønmodtagere. Fradragets maksimumsbeløb på 4.000 kr. pristalsreguleres med udgangspunkt i pristallet pr. 1. oktober 1978. Herudover kan som hidtil foretages fradrag for underholdsbidrag til fraskilt eller frasepareret ægtefælle og til ikke hjemmeværende børn samt for bidrag til pensionsordninger med løbende udbetalinger.

Betalte skatter, der tidligere har kunnet fradrages i den skattepligtige indkomst, kan fra og med skatteåret 1977/78 (indkomståret 1976) for aktieselskaber og kommanditselskaber og fra og med skatteåret 1979/80 (indkomståret 1978) for personlige skatteydere ikke mere fradrages ved indkomstopgørelsen. Ligeledes er den hidtidige ret til fradrag af privat gæld i den skattepligtige indkomst ophævet og erstattet af et fradrag i den beregnede kom-

muneskat på 14 % af renteudgifterne og i den beregnede landsskat på 28 % af disse.

Skatten til landskassen udskrives fra skatteåret 1979/80 efter en fælles skatteskala for forsørgere og ikke-forsørgere. I den beregnede skat foretages et personfradrag, der eksempelvis er på 6.500 kr. for sambeskattede ægtepar, på 2.500 kr. for hver af ægtefællerne, hvis begge er sat selvstændigt i skat, og på 4.000 kr. for enlige. Fradraget aftrappes med stigende indkomster over 20.000 kr. Endvidere foretages i de beregnede skatter et børnefradrag for hvert hjemmeboende barn under 16 år på 150 kr. i kommuneskatten og 800 kr. i landsskatten.

Til og med skatteåret 1978/79 (indkomståret 1977) anvendtes ved skatteudskrivningen til landskassen 2 skatteskalaer, én for forsørgere og én for ikke-forsørgere. Ifølge de senest anvendte skatteskalaer, gældende for skatteårene 1977/78 og 1978/79 har der ikke skullet betales skat af de første 10.000 kr. skattepligtig indkomst for ikke-forsørgere og af de første 15.000 kr. skattepligtig indkomst for forsørgere. Endvidere opkrævedes et særligt folkepensionsbidrag på $2\frac{1}{2}$ % af den skattepligtige indkomst.

Kommuneskatten, der hidtil har været udskrevet af en skatteindkomst, der er fremkommet ved nedsættelse eller forhøjelse af den skattepligtige indkomst efter skalaer, der er fastsat ved kommunale vedtægter udskrives fra og med skatteåret 1979/80 af samme indkomst, som anvendes ved beregning af landsskatten, og med samme procent (ligningsprocenten) for alle skatteydere. Kommunernes hidtidige ret til at nedsætte eller forhøje indkomsten forinden påligningen er således bortfaldet, og kommuneskatten er herefter proportional. For skatteåret 1978/79 ligger ligningsprocenterne mellem 8 og 18,7.

Ægtefæller vil som hidtil være sambeskattet, men ved den senest foretagne ændring af skattelovene er der sket en udvidelse af de indkomstkilder, af hvilke den gifte kvinde sættes selvstændigt i skat. Ved fastsættelsen af de ovenfor nævnte personfradrag i skatten er tillige tilstræbt en mere ensartet beskatning af ægtepar, hvor kun den ene ægtefælle har indtægter, og ægtepar, hvor begge er sat selvstændigt i skat.

Aktieselskaber og kommanditselskaber, der til og med skatteåret 1976/77 er blevet beskattet som personer, pålignes herefter selskabsskat. Selskaberne svarer skat til landskassen og kommunen

med tilsammen 36 % af de første 40.000 kr. i skattepligtig indkomst, 42 % af de næste 60.000 kr. og 48 % af resten, som nævnt uden fradrag for betalte skatter. Denne skat fordeles med 30 % som kommuneskat og 70 % som landsskat. Udbyttet beskattes med 12½ % og lige-stilles således med renter af indestående i færøske pengeinstitutter, hvor der ved rentetilskrivningen overføres ½ % af indestående til det offentlige.

Antal skatteydere og skattepligtige indkomster

I tabel 4. 12. er vist det samlede antal skatteydere og den skattepligtige indkomst, idet der som følge af ændringen i reglerne for beregning af den skattepligtige indkomst for aktieselskaber fra og med skatteåret 1977/78, hvorefter disse ikke længere kan fradrage betalt skat, er foretaget en opdeling af skatteyderne i personlige skatteydere og aktieselskaber fra dette år.

Tabel 4. 12. Samlet antal skatteydere og skattepligtig indkomst i skatteårene 1970/71 og 1975/76 - 1978/79

Skatteår	Antal skatteydere		Skattepl. indkomst 1.000 kr.		Gns1. skpl. indkomst kr.	
	Person- lige	Selska- ber	Person- lige	Selska- ber	Person- lige	Selska- ber
1970/71		17.629		255.800		14.510
1975/76		19.152		529.120		27.627
1976/77		19.639		600.568		30.580
1977/78	19.816	370	652.246	71.300	32.915	192.703
1978/79	20.534	419	702.887	85.948	34.230	205.125

Kilde: Líkningarráð Føroya

Fra 1977/78 til 1978/79 er den samlede skattepligtige indkomst for personlige skatteydere steget med 50,6 mill. kr. svarende til en stigning på knap 8 %, medens indkomsten for aktieselskaber er steget med 14,6 mill. kr. eller godt 20 %. Da disse stigningsprocenter også dækker over en stigning i antallet af skatteydere, skal nævnes, at den gennemsnitlige skattepligtige indkomst fra 1977/78 til 1978/79 kun er steget med 4 % for personlige skatteydere og 6 % for selskaber. Under ét er de samlede indkomster for personlige skatteydere og selskaber steget med omkring 9 %. Stigningen i de skattepligtige indkomster fra 1975/76 til 1976/77 og fra 1976/77 til 1977/78 var på henholdsvis 14 % og 20 %. Der er således tale om en betydelig af-dæmpning af de hidtidige indkomststigninger.

Tabel 4. 13. Det samlede antal skatteydere fordelt efter størrelsen af den skattepligtige indkomst i skatteårene 1977/78 og 1978/79

Skattepligtig indkomst	1977/78				1978/79			
	Personlige skatteydere		Selskaber		Personlige skatteydere		Selskaber	
	kr.	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal
Under 5.000	1.365	6,9	180	48,6	1.293	6,3	225	53,6
5.000-10.000	1.038	5,2	17	4,6	1.042	5,1	28	6,7
10.000-15.000	2.052	10,4	18	4,9	1.433	7,0	22	5,3
15.000-20.000	2.394	12,1	11	3,0	2.464	12,0	4	1,0
20.000-30.000	3.068	15,5	13	3,5	3.022	14,8	23	5,5
30.000-40.000	3.437	17,3	11	3,0	3.067	14,9	17	4,1
40.000-50.000	2.627	13,3	12	3,2	2.790	13,6	11	2,6
50.000-75.000	2.895	14,6	35	9,5	3.876	18,9	26	6,2
75.000-100.000	640	3,2	9	2,4	1.034	5,0	10	2,4
100.000-200.000	279	1,4	25	6,8	476	2,3	23	5,5
200.000-300.000	15	0,1	12	3,2	29	0,1	9	2,1
Over 300.000	6	-	27	7,3	8	-	21	5,0
Ialt	19.816	100,0	370	100,0	20.534	100,0	419	100,0

Kilde: Likningarráð Føroya

Omkring 30 % af de personlige skatteydere havde i 1978/79 en skattepligtig indkomst på 20.000 kr. eller derunder, medens godt 2% havde en skattepligtig indkomst på over 100.000 kr. Det bemærkes, at folkepensionister beskattes efter de almindelige regler, også selv om de ikke har andre indtægter end folkepensionen. Op mod tre fjerdedele af de personlige skatteydere havde en skattepligtig indkomst mellem 15.000 kr. og 75.000 kr.

For selskabernes vedkommende bemærkes, at over halvdelen i 1978/79 havde en skattepligtig indkomst på under 5.000 kr. Dette tal synes særligt bemærkelsesværdigt, når det tages i betragtning, at selskaberne ikke i det nævnte år har kunnet fradrage betalte skatter. Kun 5 % af selskaberne havde en skattepligtig indkomst på over 300.000 kr.

Ved vurderingen af disse tal må dog tages i betragtning, at der på Færøerne findes et meget stort antal mindre selskaber, f. eks. oprettet omkring enkelte fiskerfartøjer.

Udskrevne skatter

Udskrevne skatter er i de 2 følgende tabeller skatter angivet uden fradrag for børnetilskud, der som nævnt fradrages i den beregnede skat (1978/79 9,8 mill. kr. i landsskatten og 1,8 mill. kr. i kommuneskatten). Tallene angiver de ved hovedligningen udskrevne beløb uden hensyn til senere ændringer.

Tabel 4. 14. Udskrevne skatter i skatteårene 1970/71 og 1975/76 - 1978/79

1.000 kr.	<u>Kommunale skatter</u>		<u>Landsskatter</u>		<u>Skatter</u>
	<u>Indkomst skat</u>	<u>Bygnings²⁾ skat</u>	<u>Landsskat</u>	<u>Folkepen- sionsbidr.</u>	<u>Ialt</u>
1970/71	34.437	617	36.364	4.777	76.195
1975/76	104.717 ¹⁾	-	136.466	11.655	252.838
1976/77	120.517 ¹⁾	-	161.450	13.107	295.074
1977/78	148.104 ¹⁾	-	192.747	14.480	355.331
1978/79	182.262 ¹⁾	-	252.137	17.268	451.667

1) Incl. kirkeskat i visse kommuner

2) Opkrævet i Tórshavn til og med 1971/72

Kilde: Føroya gjaldstova

I forhold til skatteåret 1977/78 er de udskrevne landsskatter (incl. folkepensionsbidrag) steget med 30 % og kommuneskatten (incl. kirkeskatter) steget med 28 %. Fra 1976/77 til 1977/78 var de tilsvarende stigningsprocenter henholdsvis 19 og 23. Dette må ses på baggrund af stigningen i de samlede skattepligtige indkomster, der fra 1976/77 til 1977/78 var på omkring 20 % og fra 1977/78 til 1978/79 på omkring 9 %. Medens stigningen i de udskrevne skatter fra 1976/77 til 1977/78 således svarede nogenlunde til indkomstudviklingen, har der fra 1977/78 til 1978/79 været tale om en betydelig relativ stigning i skatterne. Dette afspejles også i skatternes andel af de skattepligtige indkomster. Denne andel, der i 1970/71 udgjorde ca. 30 %, var i 1977/78 steget til 49 % og i 1978/79 til 57 %. Det må dog i denne forbindelse tages i betragtning, at de stigende indkomster som følge af progressionen i skatteskalaerne i sig selv vil medføre en relativ stigning i skatterne, også ved uændrede skatteskalaer.

Tabel 4. 15. Udskrevne skatter m. v. i skatteåret 1978/79 i de enkelte kommuner

<u>Kommune</u>	<u>Antal skatteydere</u>	<u>Gnsl. indkomst</u>	<u>Ligningsproc.</u>	<u>Udskr. Landskat</u>	<u>skatter i Folkep. bidrag</u>	<u>1000kr. Komm. skat¹⁾</u>	<u>Talt</u>
Tórshavn	6.011	41.018	18,7	103.275	5.767	71.884	180.926
Fugloy	49	30.024	10	390	32	205	627
Svínoy	48	26.100	9	240	24	156	420
Vidareiði	110	37.916	12	1.250	92	649	1.991
Hvannasund	179	36.242	12	1.802	144	1.044	2.990
Klaksvík	2.211	43.178	18,6	28.691	2.106	23.124	53.921
Kunoy	55	29.853	10	358	35	223	616
Mikladalur	36	27.767	9	177	18	98	293
Húsar	40	30.985	10	268	26	163	457
Oyndarfjørður	100	36.849	11	1.122	83	544	1.749
Elduvík	62	27.826	12	332	36	272	640
Fuglafjørður	709	37.802	15	6.900	558	5.344	12.802
Leirvík	334	34.005	15,5	2.915	247	2.337	5.499
Gøta	410	41.961	16	5.456	368	3.635	9.459
Nes	467	35.196	14	4.412	365	3.009	7.786
Runavík	851	44.029	15	10.778	788	7.201	18.767
Sjógv	438	33.732	16	3.791	310	3.055	7.156
Skáli	285	57.676	13,0	5.284	283	2.740	8.307
Eiði	292	37.549	13,5	2.823	231	1.962	5.016
Sund	154	39.213	13,5	1.779	140	1.120	3.039
Funningur	69	31.923	10	561	46	296	903
Gjógv	57	28.573	8	355	31	175	561
Haldarsvík	180	34.476	12	1.591	134	1.007	2.732
Saksun	13	27.385	10	66	7	36	109
Hvalvík	147	35.544	10	1.401	114	725	2.240
Hósvík	91	37.211	12	997	77	518	1.592
Kollafjørður	312	35.423	13	2.861	239	1.893	4.993
Kvívík	246	34.923	14	2.240	186	1.575	4.001
Vestmanna	649	35.186	17	6.158	485	5.023	11.666
Tórshavn uttanb.	663	43.765	16,2	9.879	682	6.231	16.792
Kirkjubøur	63	32.876	12,5	595	46	334	975
Hestur	46	21.550	14	170	18	194	382
Nólsoy	166	29.086	15	1.134	97	972	2.203
Sandavágur	340	38.171	14	3.230	252	2.357	5.839

(fortsættes)

Udskrevne skatter m. v. i skatteåret 1978/79 i de enkelte kommuner

(fortsat)

Kommune	Antal skatte- ydere	Gns1. ind- komst	Lig- nings- proc.	Udskr.skatter i 1000 kr.			Ialt
				Lands- skat	Folkep. bidrag	Komm. skat ¹⁾	
Miðvágur	470	32.891	15	3.926	312	3.070	7.308
Sørvágur	506	32.169	15	4.023	329	3.187	7.539
Bøur	39	20.954	9	126	14	105	245
Mykines	20	24.030	8	60	7	51	118
Sandur	324	32.610	16	2.515	214	2.237	4.966
Skopun	243	37.509	17	2.591	204	2.068	4.863
Skálavík	122	44.717	16	1.565	109	1.106	2.780
Húsavík	98	31.087	14	778	66	570	1.414
Skívoy	69	28.109	9,5	404	40	185	629
Hvalba	369	30.220	17	2.486	220	2.517	5.223
Tvøroyri	987	34.125	18,2	7.918	694	7.662	16.274
Fámjin	68	33.475	8	564	48	254	866
Hov	88	26.302	11	440	44	324	808
Porkeri	167	36.256	12	1.603	120	993	2.716
Vágur	783	34.500	18	7.207	583	6.379	14.169
Sumba	298	32.380	11	2.650	197	1.453	4.300
Ialt	20.534	38.416	-	252.137	17.268	182.262	451.667

1) Incl. kirkeskat

Kilde: Føroya gjaldstova

Restancerne udgjorde pr. 31. december 1978 102,0 mill. kr., hvoraf 38,7 mill. kr. vedrørte indeværende skatteår. De tilsvarende beløb udgjorde pr. 31. december 1977 72,0 mill. kr. og 22,6 mill. kr. De samlede restancer pr. 31. december 1978 udgjorde 23,2 % af de udskrevne skatter, fratrukket børnefradrag, i 1978/79 mod 20,7 % i det foregående år. Restancerne for 1978/79 udgjorde 8,8 % mod 6,5 % på tilsvarende tidspunkt i 1977/78. Der har således været tale om en ikke ubetydelig stigning i restancerne.

Afgifter

De vigtigste afgiftslove er lagtingslov nr. 23 af 11. februar 1950 om indførselsafgift m. v. med senere ændringer, lagtingslov nr. 9 af 27. april 1961 om særlig indførselsafgift med senere ændringer og lagtingslov nr. 23 af 9. maj 1968 om afgift på motorkøretøjer.

Alle importerede varer med undtagelse af visse fødevarer, råvarer og halvfabrikater samt bøger og tidsskrifter er belagt med en

generel indførselsafgift på 13% af fakturaværdien. Herudover er praktisk taget alle varer belagt med en mængdeafgift eller en værdiafgift eller en kombination af disse.

Der er endvidere produktionsafgift på ø1 (under 2,5 vægtprocent), sodavand, chokolade og sukkervarer.

Landskassens indtægter

Tabel 4. 16. viser landskassens indtægter fordelt på de forskellige indtægtskilder.

Tabel 4. 16. Landskassens indtægter 1970/71 og 1975/76 - 1979/80

1.000 kr.	<u>Landsskat</u> ¹⁾	<u>Motor- afgif- ter</u>	<u>Told og andre afgifter</u>	<u>Andre ind- tægter</u>	<u>Ialt</u>
1970/71	43.277	7.713	66.784	1.093	118.867
1975/76	155.371	4.761 ²⁾	144.211	13.508	317.851
1976/77	184.901	5.280	175.690	286	366.157
1977/78	212.248	6.593	210.398	3.171	432.410
1978/79 (FL)	250.000	6.500	201.716	2.825	461.041
<u>1979/80 (FFL)</u>	<u>270.000</u>	<u>6.500</u>	<u>242.517</u>	<u>2.825</u>	<u>521.842</u>

1) Incl. folkepensionsbidrag og landskassens andel af sømandsskat

2) Nedgangen skyldes benzinafgiftens overførsel til told og andre afgifter

Kilde: Landskasseregnskaber og finanslov (§§ 1, 2, 3, 4, 7 og 8)

Af landskassens indtægter stammer 49% fra indkomst- og formueskatter og de resterende 51% fra told og andre afgifter. Indkomst- og formueskatternes andel af landskassens indtægter har været stigende siden 1970/71.

OFFENTLIGE UDGIFTER M. V.

Statens og landskassens udgifter

Statens udgifter på Færøerne er for finansåret 1977/78 opgjort til 268,8 mill. kr. fordelt med 240,2 mill. kr., svarende til 89% som driftsudgifter og 28,6 mill. kr. svarende til 11% som anlægsudgifter.

Landskassens udgifter udgjorde i samme år ialt 432,4 mill. kr., hvoraf 258,2 mill. kr. eller ca. 60% var driftsudgifter, medens 174,2 mill. kr. eller ca. 40% var anlægsudgifter. En væsentlig del af landskassens anlægsudgifter finansieres af forskellige fonds, hvis midler tilvejebringes ved forskrivninger fra landskassen samt ved optagelse af lån. Henlæggelserne til sådanne fonds og afdrag på lån er derfor medregnet i anlægsudgifterne.

Den betydelige forskel i statskassens og landskassens andel af anlægsudgifterne må ses på baggrund af, at havne, trafikvæsen m. v. er overtaget som særanliggende.

Tabel 4. 17. Stats- og landskassens drifts- og anlægsudgifter 1970/71 og 1975/76 - 1977/78

Mill. kr.	Driftsudgifter			Anlægsudgifter			Samlede udgifter		
	Stats- kas- sen	Lands- kas- sen	Ialt	Stats- kas- sen	Lands- kas- sen	Ialt	Stats- kas- sen	Lands- kas- sen	Ialt
1970/71	72,1	88,2	160,3	15,5	30,7	46,2	87,6	118,9	206,5
1975/76	200,9	198,4	399,3	13,8	119,5	133,3	214,7	317,9	532,6
1976/77	214,8	235,9	450,7	25,8	130,3	156,1	240,6	366,2	606,8
1977/78	240,2	258,2	498,4	28,6	174,2	202,8	268,8	432,4	701,2

Kilde: Landskasseregnskab, statsregnskab og oplysninger fra statsinstitutioner.

Fra 1976/77 til 1977/78 er statens samlede udgifter på Færøerne steget med 28,2 mill. kr. eller 12%, medens landskassens udgifter er steget med 66,2 mill. kr. eller 18 %. Fordelingen af statens udgifter mellem driftsudgifter og anlægsudgifter er uændret i forhold til 1976/77, medens driftsudgifternes andel af landskassens udgifter har været faldende fra 1976/77 til 1977/78.

Tabel 4. 18. Stats- og landskassens udgifter efter hovedformål 1970/71 og 1975/76 - 1977/78

1.000 kr.	1970/71	1975/76	1976/77	1977/78
Administration m.v.	10.740	27.388	28.565	32.032
Sundhedsvæsen	31.110	57.405	69.139	76.777
Samfærdsel	24.013	77.868	96.516	112.917
Skolevæsen m. v.	29.246	77.595	86.689	98.249
Videnskab, litteratur og kunst	2.591	10.191	10.760	13.574
Fiskeri og søfart	28.308	82.091	94.794	113.874
Landbrug	2.067	4.697	5.299	5.882
Handel og industri	498	5.329	6.120	8.306
Socialvæsen ¹⁾	48.044	126.253	138.451	154.343
Rets- og politivæsen	4.190	7.955	9.285	9.887
Kirkevæsen	1.936	2.962	3.717	4.699

(fortsættes)

Stats- og landskassens udgifter efter hovedformål 1970/71 og 1975/76 - 1977/78 (fortsat)

<u>1.000 kr.</u>	<u>1970/71</u>	<u>1975/76</u>	<u>1976/77</u>	<u>1977/78</u>
Renter og afdrag	7.632	15.526	10.388	19.174
Garantihenlæggelser	5.000	4.000	4.000	4.000
Henl. til driftskap.	3.562	703	3.253	7.667
Andre udgifter	<u>7.581</u>	<u>32.472</u>	<u>39.783</u>	<u>39.850</u>
<u>Ialt</u>	<u>206.518</u>	<u>532.435</u>	<u>606.759</u>	<u>701.231</u>

1) Invalide- og folkepensionsbidraget er ikke fradraget

Kilde: Landskasseregnskab, statsregnskab og oplysninger fra statsinstitutioner

Statskassens og landskassens udgifter er tilsammen steget med 15,6 % fra 1976/77 til 1977/78. Den største stigning er sket inden for områderne samfærdsel, videnskab, kunst m.v. og fiskeri og søfart. Også posterne "renter og afdrag" samt "henlæggelser til driftskapital", der er rene landskassensudgifter, er steget væsentligt. Stigningen i udgifterne til samfærdsel, der for 85%'s vedkommende afholdes af landskassen, afspejler et betydeligt igangværende vej-, bro- og tunnelbyggeri. Stigningen i udgifterne inden for fiskeri og søfart skyldes hovedsagelig en stigning i tilskuddet til fornyelse af fiskerflåden samt i udgifterne til fiskeriinspektion m. v.

Statens udgifter

Tabel 4. 19. Statens udgifter efter hovedformål 1970/71 og 1975/76 - 1977/78

<u>1.000 kr.</u>	<u>1970/71</u>	<u>1975/76</u>	<u>1976/77</u>	<u>1977/78</u>
Administration m. v.	2.439	4.309	4.270	4.550
Sundhedsvæsen	21.150	36.174	38.727	47.803
Samfærdsel	3.805	5.887	12.504	16.590
Skolevæsen m.v.	16.758	44.725	49.496	55.932
Videnskab, litteratur og kunst	326	704	682	751
Fiskeri og søfart	9.138	23.597	26.435	27.794
Socialvæsen	26.282	70.417	72.738	79.770
Rets- og politivæsen	4.166	7.934	9.276	9.879
Kirkevæsen	1.526	2.375	2.827	3.674
Andre udgifter	<u>2.061</u>	<u>18.538</u>	<u>23.647</u>	<u>22.077</u>
<u>Ialt</u>	<u>87.651</u>	<u>214.660</u>	<u>240.602</u>	<u>268.820</u>

Kilde: Statsregnskaber og oplysninger fra statsinstitutioner

Tabel 4. 20. Specifikation af statens udgifter på Færøerne 1977/78

1.000 kr.	Driftsudgifter		Anlægsudgifter		Drifts- og an- lægsudg. ialt
	Statsin- stitu- tioner	Til- skud ¹⁾	Statsin- stitu- tioner	Til- skud ¹⁾	
<u>1. Statens administration:</u>					
Rigsombudet	2.589	-	-	-	2.589
Fær. oppebørselskontor	-	1.481	-	-	1.481
Fær. socialforvaltning	-	480	-	-	480
<u>Ialt</u>	<u>2.589</u>	<u>1.961</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>4.550</u>
<u>2. Sundhedsvæsen:</u>					
Vaccinationer m. v.	-	941	-	-	941
Landslægeembedet	302	-	-	-	302
Jordemødre og komm.læger	-	1.197	-	-	1.197
Sygehuse ²⁾	318	45.045	-	-	45.363
<u>Ialt</u>	<u>620</u>	<u>47.183</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>47.803</u>
<u>3. Samfærdsel:</u>					
Havnetilskud	-	-	-	5.000	5.000
Vågar flyveplads	2.854	-	8.736	-	11.590
<u>Ialt</u>	<u>2.854</u>	<u>-</u>	<u>8.736</u>	<u>5.000</u>	<u>16.590</u>
<u>4. Skolevæsen:</u>					
Folkeskolen ³⁾	61	30.330	-	3.609	34.000
Seminariet	5.057	-	-	-	5.057
Private skoler	-	2.004	-	-	2.004
Aftenskoler	-	976	-	-	976
Erhvervsskoler	-	6.655	-	206	6.861
Statens uddannelsesstøtte	-	7.034	-	-	7.034
<u>Ialt</u>	<u>5.118</u>	<u>46.999</u>	<u>-</u>	<u>3.815</u>	<u>55.932</u>
<u>5. Videnskab og kunst:</u>					
Fiskerilaboratoriet	160	256	-	-	416
Geologiske undersøgelser	241	-	-	-	241
Livsvarig hædersgave og fast årlig statsydelse	-	94	-	-	94
<u>Ialt</u>	<u>401</u>	<u>350</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>751</u>
<u>6. Fiskeri og søfart:</u>					
Skibstilsynet	969	-	-	-	969
Inspektionsskibene	19.505	-	-	-	19.505
Marinestationen	4.500	-	-	-	4.500
Fyrvæsenet	1.476	-	-	-	1.476

(fortsættes)

Specifikation af statens udgifter på Færøerne 1977/78 (fortsat)

1.000 kr.	<u>Driftsudgifter</u>		<u>Anlægsudgifter</u>		<u>Drifts- og an- lægsudg. ialt</u>
	<u>Statsin- stitu- tioner</u>	<u>Til- skud¹⁾</u>	<u>Statsin- stitu- tioner</u>	<u>Til- skud¹⁾</u>	
Meteorologisk institut	1.275	-	69	-	1.344
<u>Ialt</u>	<u>27.725</u>	<u>-</u>	<u>69</u>	<u>-</u>	<u>27.794</u>

7. Socialvæsen:

Folke- og invalide- pension m. v.	291	55.959	-	-	56.250
Hjælp efter forsorgsl.	-	5.126	-	-	5.126
Særforsorg	2.886	4.321	-	587	7.794
Børnebidrag	-	1.269	-	-	1.269
Børneforsorg	-	5.352	-	-	5.352
Sygekasser	-	3.979	-	-	3.979
<u>Ialt</u>	<u>3.177</u>	<u>76.006</u>	<u>-</u>	<u>587</u>	<u>79.770</u>

8. Rets- og politivæsen:

Politivæsen og sysselm.	8.181	-	600	-	8.781
Dommerembedet	518	-	-	-	518
Arrestvæsenet	580	-	-	-	580
<u>Ialt</u>	<u>9.279</u>	<u>-</u>	<u>600</u>	<u>-</u>	<u>9.879</u>

9. Kirkevæsen:

Lønninger og pensioner	2.949	-	-	-	2.949
Præstegårde	677	-	-	-	677
Befordring m. v.	48	-	-	-	48
<u>Ialt</u>	<u>3.674</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>3.674</u>

10. Andre udgifter:

Kompensation for ATP	2	-	-	-	2
Justervæsenet	80	-	-	-	80
Flyvestation Thorshavn	12.220	-	-	-	12.220
Investeringsf. for Fær.	-	-	-	7.000	7.000
Investeringstilskud i henh. til egnsudvik- lingsloven	-	-	-	2.775	2.775
<u>Ialt</u>	<u>12.302</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>9.775</u>	<u>22.077</u>
<u>Samlede udgifter 1-10</u>	<u>67.739</u>	<u>172.499</u>	<u>9.405</u>	<u>19.177</u>	<u>268.820</u>

- 1) Omfatter både lovbundne og ikke lovbundne tilskud
- 2) Incl. landssygehusets psykiatriske afdeling, det tidligere stats-
hospital
- 3) Udgifter til skolelægeordningen er medregnet under udgifterne
til sundhedsvæsenet

- Kilde: Statsregnskab og oplysninger fra institutionerne

Investeringsfonden for Færøerne er oprettet i henhold til lov nr. 28 af 29. januar 1964 om en investeringsfond for Færøerne m. v. med det formål at yde lån til investering i offentlige anlæg, som må anses for påkrævede eller ønskelige af hensyn til det færøske erhvervslivs udvikling. Fonden kan endvidere af indkomne renter og afdrag yde lån til erhvervsformål. Fondens udlån til erhvervsformål formidles af den færøske industrifond, jfr. pag. 101. Fondens midler er fremkommet ved tilskrivninger fra staten. Tilskrivningerne udgjorde i finansårene 1964/65 - 1971/72 10 mill. kr. pr. år, i finansårene 1972/73 og 1973/74 9 mill. kr. pr. år og i finansårene 1974/75 og 1975/76 8 mill. kr. pr. år.

I henhold til lov nr. 153 af 31. marts 1976 om ændring af lov om en investeringsfond for Færøerne m. v. er ledelsen overført fra den hidtidige bestyrelse, der bestod af 3 danske og 2 færøske medlemmer, til en bestyrelse, der udpeges af det færøske hjemmestyre, ligesom hjemmestyret skal fastsætte de nærmere regler om fondens virksomhed.

I henhold til loven har staten ydet et tilskud på 7 mill. kr. i hvert af finansårene 1976/77 og 1977/78 og på 6 mill. kr. i finansåret 1978/79. I finansåret 1979/80 yder staten et tilskud på 6 mill. kr. De samlede tilskrivninger vil herefter udgøre 140 mill. kr.

Den ny bestyrelse er udpeget i efteråret 1978. Fonden har ikke bevilget lån i finansåret 1977/78. Pr. 31. marts 1978 var der ca. 46 mill. kr. til disposition i fonden, og den samlede restgæld til fonden udgjorde pr. 31. marts 1978 115,1 mill. kr.

Danmarks Skibskreditfond har siden finansåret 1964/65 ydet lån til færøsk indregistrerede skibe. Lånene ydes som 7 % obligationslån til parikurs, idet skibskreditfondens obligationer ligesom realkreditinstituttets obligationer overtages til parikurs af Danmarks Nationalbank. Fonden har i 1977/78 udbetalt lån på ialt 5,6 mill. kr. til skibe hjemmehørende på Færøerne. Restgælden til fonden var pr. 31. marts 1978 17,4 mill. kr.

Kreditforeningen af Kommuner i Danmark. De færøske kommuner kan mod garanti fra landsstyret (efter lagtingslov for hver enkelt ansøgning) og staten opnå lån i Kreditforeningen af Kommuner i Danmark. Disse lån ydes med en løbetid, der varierer fra 6 til 40 år. I 1977/78 har kreditforeningen ydet lån til færøske kommuner på 14,3 mill. kr. Færøske kommuners restgæld til foreningen var pr. 31. marts 1978 på 125,7 mill. kr.

Tabel 4. 21. Statens og offentlige danske institutioners udlån, restgæld pr. 31. marts 1970 og 1975-78

<u>1.000 kr.</u>	<u>Staten</u>	<u>Investe- rings- fonden¹⁾</u>	<u>Fiske- riban- ken</u>	<u>Skibs- kredit- fonden</u>	<u>Kommune- kredit- forening</u>	<u>Ialt</u>
1970	68.992	37.687	18.532	14.178	20.969	160.358
1975	59.752	125.927	28.401	7.556	36.766	258.402
1976	59.001	132.486	33.841	5.280	83.617	314.921
1977	61.623	-	35.771	14.660	119.191	231.245
1978	68.688	-	51.915	17.400	125.702	263.705

1) Investeringsfondens restgæld er fra og med 31. marts 1977 overført til hjemmestyret

Kilde: Oplysninger fra institutionerne

Tabel 4. 22. Udviklingen i statens og offentlige danske institu-
tioners udlån i 1977/78¹⁾

<u>1.000 kr.</u>	<u>Restgæld pr. 1/4-77</u>	<u>Tilgang 1977/78</u>	<u>Afgang 1977/78</u>	<u>Restgæld pr. 31/3-78</u>	<u>Renter 1977/78</u>
<u>Statslån:</u>					
Landssygehuset	15,826	-	358	15.468	1.023
Klaksvik sygehus	853	-	86	767	61
Tórshavn kommune	7.721	2.230	848	9.103	223
El-selskabet SEV	18.957	-	1.554	17.403 ²⁾	1.018
Håndv. og industri	55	-	16	39	3
Egnsudviklingslån	8.184	8.525	828	15.881	578
Erhvervsskoler	10.027	-	-	10.027	-
Statslån ialt	61.623	10.755	3.690	68.688	2.906
<u>Fiskeribanklån</u>	35.771	19.670	3.526	51.915	3.298
<u>Skibskreditfondslån</u>	14.660	5.600	2.860	17.400	1.183
<u>Kommunekredit- foreningslån</u>	119.191	14.270	7.759	125.702 ³⁾	9.272
Ialt	231.245	50.295	17.835	263.705	16.659

1) Investeringsfondens restgæld er overført til hjemmestyret

2) Hovedparten af denne lånemasse udgøres af 14,2 mill. kr. genudlåning til det færøske, fælleskommunale elværk af et af staten optaget dollarlån efter tilsvarende regler som for danske elværker.

3) Heraf 1,6 mill. kr. udlånt til el-selskabet SEV

Kilde: Oplysninger fra institutionerne

Statens og de offentlige danske kreditinstitutioners udlån på Færøerne er siden 1970 steget med omkring 65 %. Fra 1977 til 1978 er udlånene steget ca. 14 %. Den stærkeste stigning er sket

i kommunekreditforeningens udlån, der siden 1970 er seksdoblet.

Statsgarantier

Tabel 4. 23. illustrerer udviklingen i statens garantier for færøske lån siden 1970, bortset fra garantier for kommunekreditforeningslån.

Tabel 4. 23. Statsgarantier pr. 31. marts 1970 og 1975-78

<u>1.000 kr.</u>	<u>Lands-</u> <u>kassen</u>	<u>Færøernes</u> <u>realkredit-</u> <u>institut</u>	<u>S. E. V.</u>	<u>Egnsudvik-</u> <u>lingsgaran-</u> <u>tier m. v.</u>	<u>Ialt</u>
1970	14.290	32.544	1.959	8.748	57.541
1975	4.240	51.076	1.250	10.541	67.107
1976	3.180	56.825	1.167	8.794	69.966
1977	2.120	61.883	1.083	6.846	71.932
1978	1.060	72.918	1.000	4.806	79.784

Kilde: Landskasseregnskab og oplysninger fra institutionerne

Tabel 4. 24. Udviklingen i statsgarantier i 1977/78

<u>1.000 kr.</u>	<u>Restgæld</u> <u>pr. 1/4-77</u>	<u>Tilgang</u> <u>1977/78</u>	<u>Afgang</u> <u>1977/78</u>	<u>Restgæld</u> <u>pr. 31/3-78</u>
Færøernes real- kreditinstitut	61.883	22.000	10.965	72.918
Landskassen	2.120	-	1.060	1.060
S. E. V.	1.083	-	83	1.000
Egnsudviklings- garantier m. v.	6.846	-	2.040	4.806
<u>Ialt</u>	<u>71.932</u>	<u>22.000</u>	<u>14.148</u>	<u>79.784</u>

Kilde: Landskasseregnskab og oplysninger fra institutionerne

Landskassens udgifter

Tabel 4. 25. Landskassens udgifter efter hovedformål i finans-
årene 1970/71 og 1975/76-1979/80

<u>1.000 kr.</u>	<u>Regn-</u> <u>skab</u> <u>1970/71</u>	<u>Regn-</u> <u>skab</u> <u>1975/76</u>	<u>Regn-</u> <u>skab</u> <u>1976/77</u>	<u>Regn-</u> <u>skab</u> <u>1977/78</u>	<u>Finans-</u> <u>lov</u> <u>1978/79</u>	<u>Finans-</u> <u>lovforsl.</u> <u>1979/80</u>
Lagting og lands- administration	8.301	23.079	24.295	27.482	29.964	33.856
Sundhedsvæsen	9.960	21.231	30.412	28.974	36.681	43.035
Samfærdsel	20.208	71.981	84.012	96.327	96.758	109.502
Skolevæsen	12.488	32.945	37.193	42.317	49.417	54.556
Videnskab og kunst	2.265	9.487	10.078	12.823	14.438	15.900
Fiskeri og søfart	19.170	58.494	68.359	86.080	84.858	94.431
Landbrug	2.067	4.697	5.299	5.882	11.344	11.758

(fortsættes)

Landskassens udgifter efter hovedformål i finansårene 1970/71 og 1975/76-1979/80 (fortsat)

<u>1.000 kr.</u>	<u>Regn- skab 1970/71</u>	<u>Regn- skab 1975/76</u>	<u>Regn- skab 1976/77</u>	<u>Regn- skab 1977/78</u>	<u>Finans- lov 1978/79</u>	<u>Finans- lovforsl. 1979/80</u>
Handel og industri	498	5.329	6.120	8.306	9.172	19.800
Socialvæsen	21.762	55.836	65.713	74.573	74.785	93.796
Rets- og politi- væsen	24	21	9	8	10	20
Kirkevæsen	410	587	890	1.025	1.220	1.265
Renter og afdrag ¹⁾	7.632	15.526	10.388	19.174	34.900	7.560
Garantihenlæggelse	5.000	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000
Henlæggelse til driftskapital	3.562	703	3.253	7.667	158	2
Andre udgifter	<u>5.520</u>	<u>13.934</u>	<u>16.136</u>	<u>17.773</u>	<u>13.338</u>	<u>32.361</u>
<u>Ialt</u>	<u>118.867</u>	<u>317.850</u>	<u>366.157</u>	<u>432.411</u>	<u>461.043</u>	<u>521.842</u>

1) Denne post omfatter landskassens nettoudgifter til renter og dens udgifter til afdrag på lån

Kilde: Landskasseregnskab og lagtingsfinanslove

Landskassens udgifter har været konstant stigende i de senere år og udgør for finansåret 1977/78 432 mill. kr., medens de i finansåret 1970/71 var 119 mill. kr. De fleste udgiftsgrupper er groft taget tredoblet i denne periode. Dog er grupperne "Samfærdsel", "Videnskab og kunst", "Fiskeri og søfart" og "Handel og industri" steget noget mere. Årsagerne må søges i den fortsat stærke udbygning af vejnettet, bl. a. broen mellem Streymoy og Eysturoy, udbygningen af Fróðskaparsetrið, udbygningen af fiskerflåden og de nyetablerede fonds til udbygning af erhvervslivet.

Den største stigning fra finansåret 1976/77 til finansåret 1977/78 er som nævnt sket inden for områderne samfærdsel, videnskab og kunst samt fiskeri og søfart. Også landskassens renteudgifter er steget stærkt.

I henhold til lagtingslov om fordeling af landskassens overskud, vedtaget den 20. december 1972, overføres en trediedel af overskuddet til fonden for fiskerflådens fornyelse og en trediedel til fonden til bygning af tunneller og broer. Overskuddet var i 1977/78 23,0 mill. kr. mod 9,8 mill. kr. i 1976/77.

På det fremlagte forslag til lagtingsfinanslov for 1979/80 påregnes den største stigning at ske inden for områderne socialvæsen, sundhedsvæsen og handel og industri. Inden for det sociale område

må en del af stigningen tilskrives ikrafttrædelsen af den nye lov om dagpenge ved sygdom og fødsel, jfr. kapitel 5.

Landskassens låneoptagelse og garantiforpligtelser fordelt efter formål

Tabel 4. 26. Landskassens lånerestgæld pr. 31. marts 1970 og 1975-78

<u>Mill. kr.</u>	<u>Sygehuse</u>	<u>Undervis- ning m. v.</u>	<u>Fisker- flåden</u>	<u>Veje og havne</u>	<u>Andre lån</u>	<u>Ialt</u>
1970	15,9	3,9	4,7	22,3	13,2	60,0
1975	17,8	1,3	31,0	51,7	52,0	153,8
1976	17,1	2,3	30,5	55,6	66,2	171,7
1977	16,7	10,3	30,4	92,8	65,8	216,0
1978	16,2	8,6	40,1	87,6	70,9	223,4

Kilde: Landskasseregnskab

Landskassens lånerestgæld udgør pr. 31. marts 1978 223,4 mill. kr. Dette er en stigning på godt 3 % i forhold til 1977 og omkring en firedobling siden 1970. Af restgælden på "andre lån" udgør gæld i forbindelse med landsstyrets strandfærdselsskibe omkring 20 mill. kr.

Af det under fiskerflåden optagne beløb vedrører 30 mill. kr. et i Luxembourg optaget lån.

Stigningen i lån til veje og havne i 1977 skyldes hjemtagelsen af et lån på 7 mill. \$ i Orion Bank, Guernsey.

Tabel 4. 27. Landskassens garantiforpligtelser pr. 1. januar 1970 og 1974-1977 fordelt efter formål

<u>Mill. kr.</u>	<u>Kommuner</u>	<u>S. E. V.</u>	<u>Telefon- værket</u>	<u>Erhvervs- livet</u>	<u>Ialt</u>
1970	28,1	59,2	9,2	55,7	152,2
1974	44,0	61,7	36,4	47,4	189,5
1975	40,8	72,6	39,5	47,4	200,3
1976	90,2	69,0	73,4	60,1	292,7
1977	111,3	68,4	92,6	69,7	342,0

Kilde: Landskasseregnskab

Den betydelige stigning i landskassens garantistillelse for kommunernes lån skyldes øget låneoptagelse i Kreditforeningen af Kommuner i Danmark. Stigningen for telefonværkets vedkommende skyldes, at dette har hjemført et stort udenlandsk lån.

PENGE OG KREDITFORHOLD

I medfør af lov nr. 248 af 12. april 1949 om pengesedler m.v. på Færøerne har Færøerne egne pengesedler. Sedlerne, der er det lovlige betalingsmiddel på Færøerne, fremstilles af Danmarks Nationalbank med pålydende værdi 100 kr., 50 kr. og 10 kr. og har samme værdi som de tilsvarende danske sedler. I februar 1978 udsendtes nye 10 kr.-sedler og i oktober 1978 nye 100 kr.-sedler.

Ombytning og udlevering af sedler foregår på rigsombudet. Færøernes landsstyre, de færøske banker, Færøernes realkreditinstitut og Føroya Sparikassi har hver en foliokonto hos rigsombudet.

Danske pengesedler kan anvendes på Færøerne, og som skille-mønt anvendes den i Danmark anvendte skillemønt.

Færøerne har 2 banker, Føroya Banki og Sjóvinnubankin i Tórshavn og 3 sparekasser, Føroya Sparikassi i Tórshavn, Norðøya Sparikassi i Klaksvík og Suðuroya Sparikassi i Vágur.

Foruden bankerne og sparekasserne er der af andre pengeinstitutter det tidligere nævnte Færøernes realkreditinstitut, det monopoliserede forsikringselskab "Tryggingarsambandið Føroyar", den af landsstyret oprettede boliglånefond - Húsalánsgrunnurin - der yder 3. prioritetslån til boligbyggeri, og Føroya Bankis datterselskab p/f Húsalán, der formidler bankens 2. prioritetslån til boligbyggeri.

Ved lagtingslov nr. 57 af 2. oktober 1978 er det vedtaget at oprette en færøsk landsbank, Føroya Landsbanki. Landsbanken skal primært være landskassens bank, men kan også fungere som bankforbindelse for andre offentlige myndigheder og institutioner. Banken skal formidle og administrere landskassens og andre offentlige institutioners långivning og låntagning og vil herunder kunne modtage indlån fra og yde lån til disse. Den daglige administration af offentlige fonds og finansieringsinstitutter vil kunne henlægges til banken.

På indlånsiden vil landsbanken iøvrigt kunne optage lån på Færøerne og i udlandet og modtage indlån fra pengeinstitutter og finansielle institutioner på og uden for Færøerne samt fra Danmarks Nationalbank og statslige institutioner. Banken vil derimod kun kunne modtage indskud fra private i det omfang, dette sker som led i et mellemværende med en offentlig institution.

På udlånsiden vil der, udover lån til offentlige myndigheder og institutioner, kunne blive tale om udlån til og placering af ind-

skud i private pengeinstitutter samt erhvervelse af værdipapirer udstedt på eller uden for Færøerne. I særlige tilfælde vil der endvidere være mulighed for udlån eller garantistillelse for lån til private erhvervsvirksomheder.

Banken, der skal ledes af et tilsynsråd med repræsentanter for det færøske erhvervsliv, en bestyrelse og en direktion, forventes at påbegynde sin virksomhed i løbet af 1979.

Som grundlag for landsbankens virksomhed er landsstyret ved lagtingslov nr. 89 af 1. november 1978 bemyndiget til at stille garanti for krav over for landsbanken indtil 50 mill. kr. Endvidere er landsstyret ved lagtingslov nr. 88 af samme dato bemyndiget til at yde landsbanken et etableringslån på op til 1 mill. kr.

Tabel 4. 28. Bankernes og sparekassernes samlede ind- og udlån samt seddelcirkulationen 1970 og 1975-79

Mill.kr.	Indlån			Udlån			Seddelcirkulation
	Sparekasser	Banker	Ialt	Sparekasser	Banker	Ialt	
1/1 1970	130,7	219,3	350,0	120,3	213,2	333,5	44,6
1/1 1975	287,2	611,0	898,2	261,4	612,9	874,3	78,1
1/1 1976	326,3	655,1	981,4	303,4	656,8	960,2	90,5
1/1 1977	380,5	774,0	1154,5	347,1	757,8	1104,9	100,4
1/1 1978	454,0	928,4	1382,4	393,0	989,9	1382,9	112,8
1/1 1979	524,0	1112,3	1636,3	464,3	1150,6	1614,9	124,3

Kilde: Pengeinstitutterne og materiale ved rigsombudet

De samlede indlån i banker og sparekasser udgjorde pr. 1. januar 1979 1.636,3 mill. kr. mod 1.382,4 mill. kr. pr. 1. januar 1978. Dette er en stigning på 18,4 % i løbet af 1978. I 1977 steg indlånene med 19,7 %. De samlede udlån androg pr. 1. januar 1979 1.614,9 mill. kr. mod 1.382,9 mill. kr. pr. 1. januar 1978. Der er således sket en stigning i de samlede udlån fra banker og sparekasser på 16,8 % i løbet af 1978 mod en stigning på 25,2 % i 1977.

Seddelcirkulationen er i løbet af 1978 steget med 10,2 % fra 112,8 mill. kr. til 124,3 mill. kr.

Tabel 4. 29 Pengeinstitutternes udlån pr. 31. december 1976, 1977 og 1978 fordelt efter hovedformål

<u>Mill.kr.</u>	<u>Banker</u>			<u>Sparekasser</u>			<u>Ialt</u>		
	<u>1976</u>	<u>1977</u>	<u>1978</u>	<u>1976</u>	<u>1977</u>	<u>1978</u>	<u>1976</u>	<u>1977</u>	<u>1978</u>
<u>Låneformål</u>									
Udrustningslån til skibe	30,6	32,3	43,3	-	-	-	30,6	32,3	43,3
Fiskeri, rederi m.v.	102,0	172,0	152,5	-	-	-	102,0	172,0	152,5
Skibsbygge-lån	22,6	39,6	60,7	0,4	1,0	2,0	23,0	40,6	62,7
Bilfinansie-ring	12,9	28,2	35,3	0,1	0,0	0,0	13,0	28,2	35,3
Handel	73,7	100,3	122,4	0,6	0,5	26,6	74,3	100,8	149,0
Håndværk og industri	103,3	120,7	145,6	1,9	1,2	0,4	105,2	121,9	146,0
Prioritets- og byggelån	196,9	254,6	359,1	281,1	322,2	357,3	478,0	576,8	716,4
Andre pri- vate lån	79,1	102,9	95,6	23,0	26,9	36,0	102,1	129,8	131,6
Off. lån	134,6	135,9	136,1	40,5	41,0	42,0	175,1	176,9	178,1
<u>Ialt</u>	<u>755,7</u>	<u>986,5</u>	<u>1150,6</u>	<u>347,6</u>	<u>392,8</u>	<u>464,3</u>	<u>1103,3</u>	<u>1379,3</u>	<u>1614,9</u>

Kilde: Banker og sparekasser

I 1978 er udlån til erhvervsformål steget med ca. 19%, prioritets- og byggelån med omkring 25%, medens offentlige lån og andre private lån bortset fra bilfinansieringslån er næsten uforandret.

Udlån til erhvervsformål, der i løbet af 1977 steg med omkring 40%, er således stagneret relativt i 1978. Erhvervsulån udgjorde ved udgangen af 1978 34% af bankernes og sparekassernes samlede udlån, hvilket er næsten uændret i forhold til året før. Lån til erhvervsformål ydes hovedsagelig af bankerne, af hvis samlede udlån disse lån udgjorde godt 45% ved udgangen af 1978.

For prioritets- og byggelån er der i løbet af 1978 sket en relativ stigning. Særligt bemærkes en kraftig fremgang for bankernes vedkommende. Prioritets- og byggelån udgjorde ved udgangen af 1978 77% af sparekassernes og 31% af bankernes samlede udlån.

Pr. 31. december 1978 var bankernes udlån fordelt på 11.700 lån og sparekassernes på 10.647 lån.

Den normale finansieringsmåde for boligbyggeri, der på Færøerne overvejende består af eenfamiliehuse, er følgende:

1. prioritet i sparekasse inden for 30-40% af værdien, normalt ikke over 130.000 kr. i Tórshavn og 100.000 kr. uden for Tórs-havn.

2. prioritet i bank eller p/f Húsalán med højst halvdelen af sparekasselånet.

3. prioritet i Húsalánsgrunnurin. Ved lagtingslov nr. 97 af 1. november 1978 er der sket en ændring af lånegrænserne, således at fonden kan yde lån op til 90% af vurderingssummen for huse op til 120 m², medens der for huse over denne størrelse kun kan gives lån op til 40% af vurderingssummen. Ifølge de nye bestemmelser skal renter og afdrag reguleres efter låntagerens indkomst, idet det tilstræbes, at en låntager ikke skal anvende mere end 20% af den skattepligtige indkomst til forrentning og afdrag på boligen. Prioritetslånene skal afdrages over mindst 20 og højst 40 år. Fonden, hvis midler hidtil er blevet tilvejebragt ved tilskrivninger fra landskassen, bemyndiges endvidere til med landsstyrets godkendelse at udstede obligationslån. I de seneste år er der sket en betydelig forøgelse af bevillingerne til fonden, således 7,5 mill. kr. i 1976/77, 9,5 mill. kr. i 1977/78 og 10 mill. kr. i 1978/79 mod 3,5 mill. kr. i de foregående finansår.

Den resterende del af udgifterne finansieres ved egenkapital og i et vist omfang ved eget arbejde.

Ved lagtingslov nr. 100 af 1. december 1978 er der oprettet en boligfond med det formål at forestå opførelse og drift af udlejningsboliger i samarbejde med kommunerne. Fondens grundfond er på 5 mill. kr., der udredes af landskassen i finansåret 1979/80. Fondens midler tilvejebringes iøvrigt ved tilskrivninger fra landskassen og ved optagelse af lån på og uden for Færøerne. Ved opførelse af boligejendomme udreder fonden ud af grundfond og landskassetilskrivninger 18% og kommunerne 18% af vurderingssummen. Resten tilvejebringes gennem boligfondens lånoptagelse. Lejligheder i ejendomme, som fonden lader opføre, må normalt ikke være større end 100 m².

Nedenstående tabel 4. 30. belyser boligbyggeriets omfang, navnlig tilgangen af nye prioritetslån i 1978.

Tabel 4. 30. Prioritetslån i boligbyggeri 1/1-1978 - 31/12-1978
i sparekasserne, p/f Húsalán og Húsalánsgrunnurin

<u>1.000 kr.</u>	<u>Restgæld</u> <u>1/1-1978</u>	<u>Tilgang</u> <u>1978</u>	<u>Afgang</u> <u>1978</u>	<u>Restgæld</u> <u>31/12-1978</u>
Føroya Sparikassi	236.106	67.176	17.478	285.804
Norðoya Sparikassi	56.073	12.100	5.676	62.497
Suðuroya Sparikassi	21.128	5.179	1.476	24.831
Sparekasser ialt	313.307	84.455	24.630	373.132 (fortsættes)

Prioritetslån i boligbyggeri 1/1-1978 - 31/12-1978
i sparekasserne, p/f Húsalán og Húsalánsgrunnurin
 (fortsat)

<u>1.000 kr.</u>	<u>Restgæld</u> <u>1/1-1978</u>	<u>Tilgang</u> <u>1978</u>	<u>Afgang</u> <u>1978</u>	<u>Restgæld</u> <u>31/12-1978</u>
p/f Húsalán	30.581	10.240	3.047	37.774
Húsalánsgrunnurin	56.925	20.380	1.877	75.428
<u>Ialt</u>	<u>400.813</u>	<u>115.075</u>	<u>29.554</u>	<u>486.334</u>

Kilde: Pengeinstitutterne

Sparekasserne samt p/f Húsalán og Húsalánsgrunnurin havde i 1978 en samlet tilgang af prioritetslån til boligbyggeri på ca. 115 mill. kr. svarende til 28% af lånemassen ved årets begyndelse. Denne stigningstakt er stort set uændret i forhold til 1977.

Af tilgangen i sparekassernes prioritetslån på 84 mill. kr. vedrører ca. 45% lån i nyopførte huse og ca. 55% lån i ældre huse som følge af ombygning eller omprioritering. Den betydelige stigning i Húsalánsgrunnurins udlån er muliggjort ved de større tilskud fra landskassen.

På grundlag af oplysninger fra sparekasserne kan tabel 4. 31. over færdige huse i de sidste 4 år opstilles.

Tabel 4. 31. Boligbyggeriet 1975-1978

	<u>Antal færdige huse</u>			
	<u>1975</u>	<u>1976</u>	<u>1977</u>	<u>1978</u>
Tórshavn	90	75	122	133
På bygd	171	154	193	236
<u>Ialt</u>	<u>261</u>	<u>229</u>	<u>315</u>	<u>369</u>

Kilde: Sparekasserne

Antallet af færdiggjorte huse steg fra 1977 til 1978 med 17%. Fra 1976 til 1977 var stigningen på 38%. Sammen med stigningen i bankers, sparekassers og de øvrige kreditinstitutioners prioritetslån afspejler disse tal de senere års betydelige byggeaktivitet.

Byggeaktiviteten kan også belyses ved oplysningerne om forskudslån fra bankerne (byggelån). I 1978 blev der ydet forskudslån til 665 huse mod 431 i 1977 og 382 i 1976. Der kan således forventes en fortsat stigning i antallet af færdiggjorte huse.

Til støtte for bankernes og dermed erhvervslivets likviditet har de færøske banker adgang til at rediskontere vekslere i Danmarks Nationalbank, ligesom de kan rediskontere for op til 50 mill. kr. landsstyresveksler.

Tabel 4. 32. Nationalbankens genbelåning af færøske vekslers
1971 og 1975-78

1.000 kr.	1971	1975	1976	1977	1978
Beholdning af re- diskonterede vek- sler pr. 1/1	o	25.237	37.907	49.540	68.810
Rediskonteret i årets løb	851	141.861	253.126	298.694	320.447
Betalt diskonto	14	2.313	4.721	6.164	6.159
Ialt	865	169.411	295.754	354.398	395.416
Indfriet i årets løb	865	131.504	246.214	285.588	317.488
Beholdning af redis- konterede vekslers pr. 31/12	o	37.907	49.540	68.810	77.928

Kilde: Materiale ved rigsombudet

I lighed med de foregående år har der i 1978 været en væsentlig stigning i rediskonteringerne. Således er disse steget med godt 7% i 1978 mod ca. 18% i 1977. Stigningen i disse to år er dog væsentlig mindre end tidligere, hvor der i visse år har været tale om næsten en fordobling. Den aftagende stigningstakt kan i væsentlig grad forklares ved gunstige afsætningsmuligheder og priser for fisk og fiskevarer. Af rediskonteringerne udgør landsstyresveksler beløbsmæssigt op mod 60%.

Udover rediskontering har bankerne adgang til genbelåning af obligationer i Danmarks Nationalbank efter særlige regler.

Tabel 4. 33. De færøske pengeinstitutters obligationsbeholdninger
1.000 kr.

	31/12-75	31/12-76	31/12-77	31/12-78
<u>Færøske obligationer:</u>				
Realkreditobligationer	-	-	-	-
Andre færøske obligationer	23.154	25.857	24.380	22.416
Færøske obligationer ialt	23.154	25.857	24.380	22.416
<u>Danske obligationer:</u>				
Statsobligationer	18.525	34.708	65.664	91.496
Fiskeribankobligationer	16.506	18.048	15.317	15.829
Skibskreditfondsobl.	8.155	9.185	7.875	9.898
Kommunekreditfor.obl.	7.355	5.861	5.133	4.872
Kreditfor.- og hypotek- foreningsobl. o.l.	137.230	138.215	141.369	174.365
Danske obligationer ialt	187.771	206.017	235.628	296.460
<u>Færøske + danske obl. ialt</u>	<u>210.925</u>	<u>231.874</u>	<u>260.008</u>	<u>318.876</u>

Kilde: Pengeinstitutterne

Pengeinstitutternes obligationsbeholdninger er i løbet af 1978 steget med ialt 59 mill. kr. svarende til 22 %. Dette er en noget stærkere stigning end de tidligere år. Stigningerne skyldes hovedsagelig indkøb af danske statsobligationer samt af danske kredit- og hypotekforeningsobligationer.

Det kan oplyses, at pengeinstitutterne ved udgangen af 1978 ligger inde med en aktiebeholdning på 9,2 mill. kr.

For så vidt angår Færøernes Industrifond og Udviklingsfonden henvises til omtalen af industri m. v. i kapitel 3.

NATIONALREGNSKABET FOR FÆRØERNE

Búskaparráðið (Færøernes økonomiske råd) har siden 1962 udarbejdet Færøernes nationalregnskab (tjóðarroknskapur). Det senest udarbejdede regnskab vedrører årene 1975-77. Regnskabet er udarbejdet i løbende priser, d. v. s. de faktisk konstaterede priser, lønninger m. v. i de enkelte år. Arbejdet med opstilling af nationalregnskabet i faste priser er påbegyndt og vil, når resultatet foreligger, danne grundlag for en mere sikker vurdering af den økonomiske udvikling. I det følgende er gengivet et uddrag af nationalregnskabet.

Bruttonationalproduktet, der er værdien af produktionen i samtlige erhverv med fradrag af værdien af de rå- og hjælpestoffer, erhvervene har forbrugt ved produktionen, er for årene 1975, 1976 og 1977 opgjort til henholdsvis 1.318,0 mill. kr., 1.657,0 mill. kr. og 2.109,9 mill. kr. Bruttonationalproduktet opgøres i markedspriser, d. v. s. incl. indirekte afgifter og med fradrag af offentlige tilskud til nedbringelse af priserne.

Bruttofaktorindkomsten er bruttonationalproduktet med fradrag af indirekte afgifter og med tillæg af offentlige pristilskud. Bruttofaktorindkomsten androg i 1975 1.211,8 mill. kr., i 1976 1.523,6 mill. kr. og i 1977 1.939,8 mill. kr.

Tabel 4. 34. Bruttofaktorindkomsten 1974-77 fordelt på erhverv

	1974 ¹⁾		1975		1976		1977	
	Mill. kr.	%	Mill. kr.	%	Mill. kr.	%	Mill. kr.	%
Årets priser								
Fiskeri	309,7	28,1	293,8	24,3	127,5	28,1	559,5	28,8
Landbrug m. v.	21,8	2,0	24,3	2,0	27,3	1,8	29,4	1,5
Grinde- og hvalfangst	0,6	0,1	0,9	0,1	0,8	0,1	1,9	0,1

(fortsættes)

Bruttofaktorindkomsten 1974-77 fordelt på erhverv

(fortsat)

Årets priser	1974 ¹⁾		1975		1976		1977	
	Mill. kr.	%	Mill. kr.	%	Mill. kr.	%	Mill. kr.	%
Fuglefangst og pelsdyrhold	0,7	0,1	1,0	0,1	1,3	0,1	1,6	0,1
Kulminer	0,2	0,0	0,2	0,0	0,3	0,0	0,2	0,0
Håndværk og industri ²⁾	177,1	16,1	213,7	17,6	270,2	17,3	314,2	16,2
Pengeinstitutter	65,9	6,0	74,3	6,1	77,1	5,1	116,0	6,0
Handel m. v.	106,8	9,7	131,5	10,9	169,6	11,1	217,0	11,2
Bygge- og anlægsvirksomhed	116,7	10,6	108,6	9,0	118,5	7,8	191,5	29,9
Skibsfart	35,9	3,3	35,9	3,0	51,0	3,4	62,8	3,2
Transport	32,0	2,9	35,1	2,9	40,2	2,6	53,3	2,8
Post, telegraf og telefon	23,4	2,1	29,8	2,5	33,4	2,2	39,9	2,1
El-værker	13,2	1,2	16,9	1,4	23,3	1,5	30,3	1,6
Liberale erhverv	16,7	1,5	20,3	1,7	21,6	1,4	25,7	1,3
Boligbenyttelse	33,3	3,0	35,2	2,9	37,0	2,4	40,4	2,1
Husgerning	8,8	0,8	9,3	0,8	10,0	0,7	10,4	0,5
Offentlige lønninger	<u>139,1</u>	<u>12,6</u>	<u>181,0</u>	<u>14,9</u>	<u>214,5</u>	<u>14,1</u>	<u>245,8</u>	<u>12,7</u>
Talt	1101,8	100,0	1211,8	100,0	1523,6	100,0	1939,8	100,0

1) Tallene er korrigeret i forhold til de tidligere opgivne foreløbige tal

2) Foreløbige tal

Kilde: Búskaparráðið

Fiskeriet er, med en produktionsværdi på ca. 29 % af bruttofaktorindkomsten, det væsentligste erhverv. Herefter kommer håndværk og industri med ca. 16 %, medens offentlig virksomhed, målt ved de udbetalte lønninger, udgjorde omkring 13 % af bruttofaktorindkomsten. Der er ikke i perioden fra 1974 til 1977 sket væsentlige forskydninger i de enkelte erhvervs andel af bruttofaktorindkomsten

Bruttoinvesteringerne er de faste investeringer og tilvæksten i lagerbeholdningerne. De faste investeringer omfatter foruden nyinvesteringerne også udgifter til reparation og vedligeholdelse af de allerede eksisterende bygninger, anlæg, transportmidler og maskiner m. v.

Tabel 4. 35. Samlede bruttoinvesteringer 1970 og 1975-78

<u>Mill. kr.</u>	<u>1970</u>	<u>1975</u>	<u>1976</u>	<u>1977</u>	<u>1978¹⁾</u>
<u>I. Faste investeringer:</u>					
1. Private investeringer:					
Fiskerskibe	11,0	131,6	177,0	165,7	122,3
Fiskeindustri	4,1	20,5	26,2	54,3	27,0
Fragt- og passagerskibe	10,1	42,3	14,7	7,5	82,4
Andre erhvervsinvesteringer	18,5	34,5	31,8	121,5	132,7
Boligbyggeri	<u>23,0</u>	<u>68,0</u>	<u>76,0</u>	<u>110,0</u>	<u>125,0</u>
Private nyinvesteringer ialt	<u>66,7</u>	<u>296,9</u>	<u>325,7</u>	<u>459,0</u>	<u>489,4</u>
2. Offentlige investeringer:					
Veje, havne og flyveplads	25,3	83,4	96,3	101,8	119,4
SEV, telefonselskabet m.v.	8,1	27,0	21,8	45,4	26,0
Undervisning	8,2	25,8	19,7	23,6	29,7
Sygehuse m. v.	13,2	0,7	-	1,0	5,4
Andre offentlige investeringer	<u>8,2</u>	<u>25,8</u>	<u>36,5</u>	<u>43,4</u>	<u>63,0</u>
Offentlige nyinvesteringer ialt	<u>63,0</u>	<u>162,7</u>	<u>174,3</u>	<u>215,2</u>	<u>243,5</u>
Samlede faste nyinvesteringer	<u>129,7</u>	<u>459,6</u>	<u>500,0</u>	<u>674,2</u>	<u>732,9</u>
Vedligeholdelse	<u>40,7</u>	<u>79,7</u>	<u>96,8</u>	<u>118,5</u>	<u>120,0</u>
Samlede faste investeringer	<u>170,4</u>	<u>539,3</u>	<u>596,8</u>	<u>792,7</u>	<u>852,9</u>
<u>II. Lagerinvesteringer:</u>					
Forøgelse af fiskelagre	÷ 0,3	÷ 9,4	13,0	1,6	÷13,6
Forøgelse af andre lagre	<u>3,8</u>	<u>0,0</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
Bruttoinvesteringer ialt	<u>173,9</u>	<u>529,9</u>	<u>609,8</u>	<u>794,3</u>	<u>839,3</u>

1) Foreløbige tal

Kilde: Búskaparráðið

Fra 1976 til 1977 steg de samlede faste nyinvesteringer med ca. 33 % og fra 1977 til 1978 med knap 8 %. Stigningen fra 1976 til 1977 skyldes især forøgede private investeringer, der steg 41 %, medens stigningen i de offentlige investeringer var på 23 %. Fra 1977 til 1978 var stigningen i de offentlige investeringer på 13 % og i de private investeringer på knap 7 %.

Indtil 1976 var de private investeringer præget af stærkt stigende investeringer i fiskerskibe. I 1977 er denne udvikling vendt, og investeringerne i fiskerskibe faldt med 6 % fra 1976

til 1977 og med 26 % fra 1977 til 1978. Denne udvikling afspejler den tidligere omtalte omstilling af fiskerflåden til mindre skibe. Investeringerne i fiskeindustrien kulminerede i 1977, da de var dobbelt så store som i 1976. I 1978 er de igen på 1976-niveauet. De øvrige erhvervsinvesteringer firedobledes fra 1976 til 1977 og viser fortsat stigning. Den pludselige stigning i 1977 må antagelig bl. a. tilskrives etablering af nogle større detailhandelsvirksomheder i Tórshavn-området. Boligbyggeriet viser i hele perioden en kraftig, men mere jævn stigning.

Udviklingen i de offentlige investeringer var fra 1976 til 1977 især præget af en stigning i elselskabet SEV's og telefonselskabets investeringer. Fra 1977 til 1978 har udviklingen hovedsageligt været præget af en stigning i investeringerne i havne, veje og lufthavn samt i sygehuse m.v. Endvidere er "andre offentlige investeringer" steget betydeligt.

Tabellerne 4. 36 og 4. 37. viser Færøernes betalingsbalance for 1976 og 1977.

Tabel 4. 36. Færøernes betalingsbalance 1976¹⁾

<u>A. Løbende poster</u>			
<u>Mill. kr.</u>	<u>Indtægter</u>	<u>Udgifter</u>	<u>Netto indtægter</u>
1. Samlet eksport (fob) og import (cif)	631,4	789,5	+158,1
2. Søtransport	58,0	18,0	40,0
3. Fiskerskibes køb i udlandet		63,0	+ 63,0
4. Rejser m. v.	17,0	60,0	+ 43,0
5. Forsikring, provision o. l.	7,3	10,7	+ 3,4
6. Varer og tjenester iøvrigt	18,0	35,0	+ 17,0
	731,7	976,2	+244,5
7. Gaver (netto) samt renter og udbytter	32,0	65,0	+ 33,0
8. Den danske stat	223,9		223,9
Løbende poster ialt	987,6	1.041,2	+ 53,6
Fejl og udeladelser			+ 5,8
			+ 59,4
<u>B. Kapitalbevægelser</u>			
<u>Nettoforøgelse af</u>	<u>Aktiver</u>	<u>Passiver</u>	<u>Nettopassiver</u>
1. Landskassen		41,9	41,9
2. Kommuner og SEV m. fl.		64,2	64,2
			(fortsættes)

Færøernes betalingsbalance 1976¹⁾ (fortsat)

<u>B. Kapitalbevægelser</u>			
<u>Nettoforøgelse af</u>	<u>Aktiver</u>	<u>Passiver</u>	<u>Netto-passiver</u>
3. Pengeinstitutter:			
a. banker og sparekasser	61,0		÷ 61,0
b. realkreditinstituttet		÷ 4,2	÷ 4,2
4. Seddelomløbet	9,9		÷ 9,9
5. Eksportselskaberne	10,1	3,0	÷ 7,1
6. Andre virksomheder og personer		35,5	35,5
<u>Kapitalbevægelser ialt</u>	<u>81,0</u>	<u>140,4</u>	<u>59,4</u>

1) Tallene er korrigeret i forhold til den i Årbog for Færøerne 1977 opstillede foreløbige betalingsbalance

Kilde: Búskaparráðið

I 1976 var der et underskud på Færøernes betalingsbalance på 59,4 mill. kr. Dette er en halvering i forhold til året før, hvor der var et underskud på 107,9 mill. kr. Nedgangen i underskuddet skyldes især en stigning i eksporten i 1976 samt en betydelig stigning i indtægterne fra søtransport. Formindskelsen af underskuddet har især givet sig udslag i en forøgelse af bankers, sparekassers og eksportselskabers tilgodehavender i udlandet, medens landskassens, kommunernes og elselskabets nettogæld til udlandet er steget.

Tabel 4. 37. Færøernes betalingsbalance 1977

<u>A. Løbende poster</u>			
<u>Mill. kr.</u>	<u>Indtægter</u>	<u>Udgifter</u>	<u>Netto-indtægter</u>
1. Eksport (fob) og import (cif)	861,9	910,9	÷ 49,0
2. Søtransport:			
a. fragtskibe	82,8	35,7	47,1
b. fiskerskibe	-	70,8	÷ 70,8
3. Rejser udenlands o. l.	20,4	120,0	÷ 99,6
4. Forsikringer, prov. o. l.	3,7	13,9	÷ 10,2
5. Varer og tjenester iøvrigt	50,2	74,4	÷ 24,2
Varer og tjenester ialt	1.019,0	1.225,7	÷ 206,7
6. Renter og gaver (netto) o.l. til og fra udlandet	27,6	72,6	÷ 45,0
7. Den danske stat	263,2	-	263,2
Løbende poster ialt	1.309,8	1.298,3	11,5
Fejl og udeladelser			÷ 3,7
			7,8

(fortsættes)

Færøernes betalingsbalance 1977 (fortsat)

B. Kapitalbevægelser

<u>Nettoforøgelse af</u>	<u>Aktiver</u>	<u>Passiver</u>	<u>Netto passiver</u>
1. Landskassen		10,9	10,9
2. Kommuner, SEV m. fl.		22,3	22,3
3. Pengeinstitutter:			
a. banker og sparekasser	0,9		÷ 0,9
b. realkreditinstituttet		22,3	22,3
4. Seddelomløbet	12,4		+12,4
5. Eksportselskaberne netto	51,9	+1,0	+52,9
6. Andre virksomheder og personer		2,9	2,9
<u>Kapitalbevægelser ialt</u>	<u>65,2</u>	<u>57,4</u>	<u>÷ 7,8</u>

Kilde: Búskaparráðið

I 1977 har den færøske betalingsbalance vist et overskud på 7,8 mill. kr. Ændringen fra underskud i 1976 til overskud i 1977 skyldes hovedsagelig en forbedring af handelsbalancen, jfr. foran. Et underskud på vare- og tjenestebalancen samt en nettorentudgift til udlandet mere end opvejes af tilskuddet fra den danske stat. Forbedringen af betalingsbalancen i 1977 har særlig givet sig udslag i en betydelig forbedring af landskassens, kommunernes og elselskabets samt eksportselskabernes stilling over for udlandet. Derimod er bankernes, sparekassernes og realkreditinstituttets nettotilgodehavende i 1976 vendt til en nettogæld i 1977.

Med det forringede bytteforhold i 1978 og det voksende importoverskud må forventes en forringelse af betalingsbalancen for 1978.

Med henblik på en belysning af den økonomiske udvikling i de seneste år er der i tabellerne 4. 38. - 4. 40. givet samlede oversigter over bruttonationalproduktets anvendelse, bruttoinvesteringerne, betalingsbalancen samt opsparingen i årene 1970 og 1974-77.

Tabel 4. 38. Bruttonationalproduktets anvendelse 1970 og 1974-77

<u>Mill. kr.</u>	<u>1970</u>	<u>1974</u>	<u>1975</u>	<u>1976</u>	<u>1977</u>
Bruttofaktorindkomst ¹⁾	590,6	1.101,8	1.211,8	1.523,6	1.939,8
+ indirekte afgifter	64,2	123,3	139,7	167,3	201,2
+ pristilskud	17,8	13,8	33,5	33,9	31,1
Bruttonationalprodukt	637,0	1.211,3	1.318,0	1.657,0	2.109,9
Import + eksport af varer og tjenester ²⁾	33,5	279,8	308,1	274,7	238,2
Varer og tjenester ialt til rådighed	670,5	1.491,1	1.626,1	1.931,7	2.348,1
der er anvendt således:					
Til faste nyinvesteringer	129,7	400,2	459,6	500,0	674,2
" vedligeholdelse	40,7	78,2	79,7	96,8	118,5
" lagerinvesteringer	3,5	27,5	÷9,4	13,0	1,6
" offentligt konsum	71,4	985,2	1.096,2	1.321,9	1.553,8
" privat konsum	425,2				
Ialt	670,5	1.491,1	1.626,1	1.931,7	2.348,1

1) Excl. indtægter fra sømænd på fremmede skibe 2) Incl. fejl og udeladelser

Kilde: Búskaparráðið

Tabel 4. 39. Samlede bruttoinvesteringer 1970 og 1974-77

<u>Mill. kr.</u>	<u>1970</u>	<u>1974</u>	<u>1975</u>	<u>1976</u>	<u>1977</u>
Faste nyinvesteringer:					
Boligbyggeri	23,0	55,6	68,0	76,0	110,0
Skibe	21,1	98,7	173,9	191,7	173,2
Andre erhvervsinvesteringer	22,6	73,4	55,0	58,0	175,8
Offentlige investeringer	63,0	172,5	162,7	174,3	215,2
Faste nyinvesteringer ialt	129,7	400,2	459,6	500,0	674,2
Vedligeholdelse	40,7	78,2	79,7	96,8	118,5
Faste investeringer ialt	170,4	478,4	539,3	596,8	792,7
Lagerinvesteringer	3,5	27,5	÷9,4	13,0	1,6
Samlede bruttoinvesteringer	173,9	505,9	529,9	609,8	794,3

Kilde: Búskaparráðið

Tabel 4. 4o. Betalingsbalancens hovedposter 197o og 1974-77

<u>Mill. kr.</u>	<u>Løbende poster</u>				
	<u>197o</u>	<u>1974</u>	<u>1975</u>	<u>1976</u>	<u>1977</u>
<u>Eksport (fob):</u>					
Fisk og fiskeprodukter	248,4	461,7	444,9	6o7,9	814,3
Skibe	o,1	2o,9	16,1	2o,7	43,7
Andre varer	<u>2,5</u>	<u>3,3</u>	<u>3,0</u>	<u>2,8</u>	<u>3,9</u>
Ialt eksport	251,0	485,9	464,0	631,4	861,9
<u>Import (cif):</u>					
Skibe	8,8	83,8	154,3	158,2	156,9
Andre varer	<u>219,6</u>	<u>553,0</u>	<u>496,9</u>	<u>631,3</u>	<u>754,0</u>
Import ialt	<u>228,4</u>	<u>636,8</u>	<u>651,2</u>	<u>789,5</u>	<u>910,9</u>
Handelsbalance	22,6	÷15o,9	÷187,2	÷158,1	÷49,0
Varer og tjensteydelser iøvrigt netto ²⁾	<u>÷42,6</u>	<u>÷98,5</u>	<u>÷1o1,9</u>	<u>÷86,4</u>	<u>÷157,7</u>
Saldo på vare- og tjeneste- balancel)	÷2o,0	÷249,4	÷289,1	÷244,5	÷2o6,7
Renter, udbytter, gaver netto	÷1o,4	÷13,6	÷7,4	÷33,0	÷45,0
Den danske stat	<u>85,9</u>	<u>152,2</u>	<u>183,8</u>	<u>223,9</u>	<u>263,2</u>
Saldo på løbende poster	55,5	÷11o,8	÷112,7	÷53,6	11,5
Fejl og udeladelser	<u>÷6,3</u>	<u>÷6,9</u>	<u>4,8</u>	<u>÷5,8</u>	<u>÷3,7</u>
Ialt	<u>49,2</u>	<u>÷117,7</u>	<u>÷1o7,9</u>	<u>÷59,4</u>	<u>7,8</u>

Kapitalbevægelser

Nettoforøgelse af passiver:

Landskassen	1,9	27,2	2o,4	41,9	1o,9
Kommuner, SEV	÷2,1	28,0	41,3	64,2	22,3
Banker og sparekasser	÷37,1	5o,5	÷23,2	÷61,0	÷o,9
Realkreditinstituttet	÷1,8	11,6	6,5	÷4,2	22,3
Seddelomløbet	÷2,8	÷1,3	÷12,5	÷9,9	÷12,4

Private virksomheder o. l.:

Eksportselskaberne netto	2,1	÷7,6	18,2	÷7,1	÷52,9
Andre virksomheder og per- soner	<u>9,4</u>	<u>9,3</u>	<u>57,2</u>	<u>35,5</u>	<u>2,9</u>
Ialt	<u>÷49,2</u>	<u>117,7</u>	<u>1o7,9</u>	<u>59,4</u>	<u>÷7,8</u>

1) Incl. søtransport, rejser udenlands samt forsikringer o. l.

Kilde: Búskaparráðið

Idet beløbet modtaget fra den danske stat henregnes til indkomsten, kan der opstilles følgende beregning af opsparingen på Færøerne.

Tabel 4. 41. Opsparingen 1970 og 1974-77

<u>Mill. kr.</u>	<u>1970</u>	<u>1974</u>	<u>1975</u>	<u>1976</u>	<u>1977</u>
Bruttonationalprodukt	637,0	1.211,3	1.318,0	1.657,0	2.109,9
Renter m. v. ¹⁾ vedrørende udlandet netto	+3,2	9,9	16,4	+8,6	+17,2
Bruttonationalindkomst	633,8	1.221,2	1.334,4	1.648,4	2.092,7
Den danske stat	85,9	152,2	183,8	223,9	263,2
Ialt	719,7	1.373,4	1.518,2	1.872,3	2.355,9
+ Offentligt og privat konsum	496,6	985,2	1.096,2	1.321,9	1.553,8
<u>Bruttoopsparing</u>	<u>223,1</u>	<u>388,2</u>	<u>422,0</u>	<u>550,4</u>	<u>802,1</u>

1) Incl. indtægter fra sømænd på fremmede skibe

Kilde: Búskaparráðið

Der har i hele perioden 1970-1977 været en betydelig stigning i bruttonationalproduktet. Fra 1974 til 1977 er nationalproduktet således vokset med 74 %. Alene fra 1976 til 1977 steg nationalproduktet med omkring 27 %. Da stigningen i pristallet fra 1974 til 1977 var på 36 %, har der i denne periode været en betydelig stigning også i nationalproduktets realværdi.

Bruttoinvesteringerne samt det samlede private og offentlige forbrug er i perioden 1974-1977 steget med henholdsvis 57 % og 58 %. Bruttoopsparingen er i samme periode steget med 107 %, eller omtrent to gange så meget som bruttoinvesteringerne.

Tabellerne afspejler som helhed den overordentlig gunstige økonomiske udvikling siden konjunkturtilbageslaget i 1975 og frem til og med 1977.

1976 og 1977 har været karakteriseret af en meget høj og stigende produktion og betydelige investeringer i skibe og i industri samt bygge- og anlægsvirksomhed. Et forbedret bytteforhold og en øget eksport har medført en betydelig formindskelse af betalingsbalanceunderskuddet i 1976 og har i 1977 vendt underskuddet til et overskud. Opgørelserne over udbetalte lønninger og skattepligtige indtægter viser betydelige nominelle indkomststigninger i de to år. Sammen med relativt beskedne prisstigninger har udviklingen således også medført en betydelig fremgang i de reale indkomster.

De tilgængelige oplysninger for 1978 tegner et mere usikkert billede af den fremtidige økonomiske udvikling. Selv om produktion og investeringer stadig er på et højt niveau, synes der at være tegn på en økonomisk afmatning. I 1978 har en forringelse af bytteforholdet og et fald i eksporten medført et betydeligt underskud på

handelsbalancen. Tallene for investeringer i 1978 synes også at vise en vis afsvækkelse i de seneste års vækst.

Kap. 5

SOCIALE FORHOLD

Regler og forvaltning

Sociale forhold omfatter almindelig forsorg, børneforsorg, børnebidrag, særforsorg, sygesikring, folke- og invalidepension og lovpligtig ulykkesforsikring. Området er fællesanliggende.

De gældende regler er fastlagt i følgende særlige love m. v. for Færøerne: Lovbekendtgørelse nr. 541 af 11. november 1976 (med senere ændring) om invalidepension m. v., lovbekendtgørelse nr. 131 af 29. marts 1977 (med senere ændring) om offentlig forsorg, lagtingslov nr. 36 af 4. maj 1977 om tillægsydelse til enker, lovbekendtgørelse nr. 130 af 29. marts 1977 om børneforsorg, lovbekendtgørelse nr. 12 af 9. januar 1978 om børnebidrag til enlige forsørgere m. v., lovbekendtgørelse nr. 542 af 11. november 1976 (med senere ændringer) om folkepension, lovbekendtgørelse nr. 554 af 7. november 1977 om offentlig sygesikring samt kgl. anordning nr. 389 af 15. november 1966 (med senere ændringer) om forsikring mod følger af ulykkestilfælde.

Der er nedsat et fast udvalg vedrørende Færøernes sociallovgivning under socialministeriet. Dette udvalg behandler løbende sociale spørgsmål for Færøerne, herunder om nye principper i sociallovgivningen i Danmark også bør gennemføres på Færøerne.

Almindeligvis udarbejdes forslag til sociale love i dette udvalg, hvorefter de af landsstyret forelægges lagtinget. De af lagtinget vedtagne og af landsstyret anbefalede forslag fremlægges herefter i folketinget og behandles endeligt som andre forslag til rigslove.

De kommuner, der har over 2.000 indbyggere, Tórshavn, Klaksvík og Tvøroyri, administrerer selv reglerne i forsorgsloven om de transbestemte ydelser: almindelig underholdshjælp og hjælp til enlige forsørgere. Iøvrigt varetages forvaltningen af landsstyrets socialforvaltning, Almannastovan (Færøernes Socialforvaltning), der også er ankeinstans for afgørelser, der er truffet af de 3 nævnte kommuner. Almannastovans administration omfatter den direkte forvaltning med kontakt med klienterne samt afgørelser og beregning vedrørende de fleste sociale ydelser (på samme måde som kommunerne i Danmark). En socialrådgiver ved Almannastovan gør tjeneste på Suðuroy. Herudover medvirker Almannastovan ved forvaltning med hensyn til institutioner og udfører forberedende arbejder med hen-

syn til landsstyrets regelfastsættende og lovforberedende opgaver. Almannastovans afgørelser i personsager kan indankes for landsstyret, der har den endelige administrative afgørelse.

I visse tilfælde er den direkte forvaltning henlagt til andre organer. Afgørelser om tilkendelse af invalidepension og revalideringsydelse træffes således af Færøernes ulykkesforsikringsråd, der består af sorenskriveren (dommeren), landslægen og 3 medlemmer, som lagtinget vælger. Ulykkesforsikringsrådet træffer tillige afgørelser i henhold til ulykkesforsikringsordningen, der iøvrigt forvaltes af det gensidige forsikringsselskab Føroya Vanlukkutrygging.

Rådets afgørelser i henhold til invalidepensionsloven og ulykkesforsikringsordningen kan indankes for Den sociale Ankestyrelse i København, og det samme er tilfældet for rådets afgørelser om førtidig folkepension.

De færøske sygekasser varetager sikringen mod følger af sygdom. De ledes af deres bestyrelser under tilsyn af sikringsstyrelsen.

Reglerne i børneforsørgsloven administreres af børneværnsudvalg i hver enkelt kommune. Deres afgørelser kan i visse tilfælde indankes for Færøernes nævn for børneforsørg, der består af sorenskriveren (dommeren), landslægen og en af landsstyret valgt person med med pædagogisk indsigt, og i andre tilfælde for Almannastovan.

Tabel 5. 1. Antal modtagere af sociale ydelser

	<u>1/1-70</u>	<u>1/1-75</u>	<u>1/1-78</u>	<u>1/1-79</u>
Indtægtsbestemt folkepension	2.898	3.436	3.828	3.880
Folkepensionens mindstebeløb	223	18	4	4
Invalidepension	853	1.019	1.037	1.046
heraf: laveste	67	118	119	119
mellemste	626	561	474	474
højeste	160	340	444	453
Invaliditetsydelse	36	39	41	46
Enkepension	103	141	191	181
Enkebørnsbidrag	412	444	399	405
Børneforsørg	56	64	76	66
Udvidet hjælp	18	36	43	49
Hjælp til enlige forsørgere	76	316	158	146
Almindelig underholdshjælp	110	100	104	92
<u>Ialt</u>	<u>4.785</u>	<u>5.613</u>	<u>5.881</u>	<u>5.915</u>

Kilde: Materiale i Almannastovan

Ydelsernes omfang og finansiering

Reglerne om kontantydelse i folkepensionsloven, invalidepensionsloven (der også indeholder regler om revalidering) og forsorgsloven svarer med hensyn til betingelserne for at opnå ydelser nogenlunde til de tilsvarende danske regler før bistandsloven, idet ydelsernes størrelse dog er noget mindre end de tilsvarende danske.

Ulykkesforsikringsanordningens regler svarer i princippet til de tilsvarende danske, dog med ret betydelige afvigelser; således er dagpenge bibeholdt, og ydelserne er uden hensyn til indtægten mindst halvdelen af den højeste ydelse. Desuden er dækningsområdet større end i Danmark, idet f. eks. færden til og fra arbejde er dækket.

Sygekasserne er bibeholdt på Færøerne, og reglerne svarer til de tidligere danske med den forskel, at befordring er en sygekasseydelse. Sygekassernes virksomhed omfatter således hovedsagelig betaling for lægehjælp, medicin og befordring i forbindelse med besøg hos og af praktiserende læge. Færinger på midlertidigt ophold i Danmark er omfattet af den danske sygesikring, og en modsvarende ordning gælder for danskere på midlertidigt ophold på Færøerne.

Til personer, der er ramt af midlertidig sygdom eller arbejdsløshed, ydes underholdshjælp efter forsorgsloven, idet der ikke findes altomfattende lovregulerede regler om dagpenge i sådanne tilfælde. For sygdoms vedkommende bemærkes dog, at Lønjavningargrunnur Skipsfiskimanna (Skibsfiskernes lønudligningsfond) i visse tilfælde udreder mindsteløn som sygeløn til skibsfiskere, ligesom der nogle steder er etableret sygelønsordninger for faglærte og ufaglærte arbejdere ved organisationsaftaler.

Enker har i henhold til forsorgsloven ret til enkepension, såfremt de har børn under 18 år. Enkepensionen er (som i Danmark) af samme størrelse som folkepensionen. Herudover ydes der - finansieret udelukkende af landskassen - en tillægsydelse, der svarer til omtrent halvdelen af den øvrige enkepension.

Børnetilskud ydes i form af fradrag i den beregnede kommune- og landsskat på henholdsvis 150 kr. og 800 kr. om året pr. barn under 16 år. Hvis den pågældende ikke betaler skat eller er pålignet mindre skat end summen af disse fradrag, udbetales det overskydende beløb kontant. Herudover findes ikke regler om børnetilskud til alle.

Ulykkesforsikringen finansieres udelukkende ved forsikringspræmier, og sygekasserne får statstilskud på omkring 25% af udgifterne, der iøvrigt finansieres ved medlemskontingenter.

De transbestemte ydelser efter forsorsloven afholdes med en fjerdedel af statskassen og tre fjerdedele fra færøsk side.

Alle andre kontantydelse, således særlig de store udgifter til folkepension og invalidepension, afholdes med halvdelen af statskassen og halvdelen fra færøsk side.

De udgifter, der således afholdes fra færøsk side, afholdes med fem sjettedele endeligt af landskassen, medens en sjettedel reparerer på kommunerne. Folkepensionen afholdes dog med 9/10 af landskassen, medens 1/10 reparerer på kommunerne. Kommunernes andel fordeles med halvdelen efter befolkningstal og halvdelen efter skatteindtægt. Kommunernes andel fordeles således ikke efter antallet af modtagere af sociale ydelser.

Tabel 5. 2. Sociale udgifter i finansåret 1977/78

<u>1.000 kr.</u>	<u>Lands-</u> <u>kassen</u>	<u>Stats-</u> <u>kassen</u>	<u>Kommu-</u> <u>nerne</u>	<u>Andre</u> ²⁾	<u>Ialt</u>
Folkepension m. v.	34.488	37.815	4.923	-	77.226
Invalidepension m. v.	13.876	16.651	2.775	-	33.302
Revalidering	758	550	92	-	1.400
Enkepension	2.169	1.493	249	-	3.911
Almindelig underholdshjælp	1.428	571	285	-	2.284
Hjælp til enlige forsørgere	2.627	1.051	525	-	4.203
Udvidet hjælp	263	315	53	-	631
Hjemmehjælp	2.199	2.639	440	-	5.278
Særforsorg	-	5	-	-	5
Enkebørnsbidrag	687	824	137	-	1.648
Forskudsbetaling af børnebidrag	371	445	74	-	890
Skattemæssigt børnetilskud	4.920	-	1.845	-	6.765
Børneforsorg	1.492	5.352	2.969	-	9.813
Skúlin á Trøðni	1.405	4.803	-	-	6.208
Åndssvageforsorgen	100	2.760	-	-	2.860
Sygekasser ¹⁾	-	3.979	18	12.549	16.546
Landsstyrets midler	152	-	-	-	152
Ulykkesforsikring ¹⁾	-	-	-	7.009	7.009
Sygeløn (Lønudligningsfond)	-	-	-	879	879
Hensat til byggeri	1.183	-	-	-	1.183
Administration af Ulykkesforsikringsrådet	-	291	-	-	291

(fortsættes)

Sociale udgifter i finansåret 1977/78 (fortsat)

<u>1.000 kr.</u>	<u>Lands-</u> <u>kassen</u>	<u>Stats-</u> <u>kassen</u>	<u>Kommu-</u> <u>nerne</u>	<u>Andre</u> ²⁾	<u>Ialt</u>
Åndssvageforsorgen	-	226	-	-	226
Almannastovan	893	480	14	-	1.387
<u>Ialt</u>	<u>69.011</u>	<u>80.250</u>	<u>14.399</u>	<u>20.437</u>	<u>184.097</u>

1) Vedrørende kalenderåret 1977 2) Medlemskontingenter, forsikringspræmier m. v.

Kilde: Landskasseregnskab, statsregnskab og materiale i Almannastovan.

Tabel 5. 2. omfatter - som i årbogen for 1977 - alle udgifter, der rettelig kan betegnes som sociale udgifter og kun sådanne. Tallene svarer derfor ikke til tallene i afsnittet om offentlige udgifter. I tabel 5. 2. er medtaget udgifter til almannastovan og skattemæssige børnetilskud, medens omvendt Húsalánsgrunnurin (Boliglånefonden) og tilskud til Afholds- og andre foreninger ikke er medregnet.

Tabel 5. 3. Sociale udgifter i hovedposter

<u>1.000 kr.</u>	<u>1970/71</u>	<u>1975/76</u>	<u>1976/77</u>	<u>1977/78</u>
Forsorg og bidrag	4.671	24.343	22.822	23.376
Børneforsorg	1.917	6.781	9.029	9.813
Sygekasser	6.033	14.504	15.699	16.546
Folke- og enkepension	26.642	62.661	68.987	81.137
Invalidepension	12.775	27.763	30.921	33.302
Skattemæssigt børnetilskud	1.917	6.828	6.737	6.765
Revalidering	565	1.794	1.517	1.400
Ulykkesforsikring	1.921	4.878	6.809	7.009
Andre udgifter	873	5.390	4.460	4.749
<u>Ialt</u>	<u>57.314</u>	<u>154.942</u>	<u>166.981</u>	<u>184.097</u>

Kilde: Landskasseregnskaber, statsregnskaber samt materiale i Almannastovan.

Tabel 5. 3. "Andre udgifter" omfatter særlig udgifterne ved Almannastovans administration og henlæggelser af landskassen til investeringsformål vedrørende specialskole og plejehjem. Fra 1970/71 til 1977/78 er der sket en betydelig stigning i de sociale udgifter. Årsagerne hertil er flere: a) stigning i det samlede antal modtagere af sociale ydelser, især folkepensionister b) lovbestemte forhøjelser af ydelserne c) pristalsregulering d) udbygning af hjemmehjælpen e) udbygning af institutionsforsorg (plejehjem, specialskole og daginstitutioner).

Institutioner m.v.

For børn under skolepligtig alder er der 9 daginstitutioner (tre vuggestuer og fem børnehaver i Tórshavn og en børnehave i Klaksvík) og tre dagplejeforordninger (Tórshavn, Klaksvík og Tórshavn udenbys kommune) med ialt 513 pladser. Daginstitutionerne og dagplejeforordningerne er under tilsyn af Socialstyrelsen og Almanna-stovan, og de i Danmark gældende almindelige regler for sådanne institutioners forhold finder i vidt omfang anvendelse her.

Der ydes tilskud fra staten med 40% og fra kommunen med 30% af driftsudgifterne, medens 30% af driftsudgifterne afholdes af forældrenes betaling for børnenes ophold. Som i Danmark er der mulighed for ydelse af friplads til mindrebemidlede forældre.

For børn findes kun en døgninstitution, Føroya Barnaheim, (Færøernes Børnehjem). Dette er under tilsyn m. v. på samme måde som daginstitutionerne, og driftsudgifterne dækkes fuldt ud med halvdelen af statskassen og halvdelen fra færøsk side.

I Tórshavn findes et alderdomshjem med 26 pladser og i Miðvágur på Vágar og i Tvøroyri på Suðuroy alderdoms- og plejehjem med henholdsvis 35 og 28 pladser. Disse hjem er under tilsyn af Almanna-stovan. 80% af driftsudgifterne afholdes af den almindelige folkepensionskonto, 5% direkte af landskassen og de resterende 15% kommunalt. Herudover findes plejeafdelinger på sygehusene i Tórshavn (26 pladser) og Klaksvík (17 pladser). Med hensyn til disse afdelinger har sygehusene formel status som plejehjem.

I Tórshavn findes et mindre hjem - Tórshavnar privata vistarheim - for selvhjulpne patienter, der ikke kan klare sig alene. I henhold til overenskomst med hjemmet, der har ca. 10 pladser i Tórshavn og ca. 10 pladser på en filial i Runavík, afholdes udgiften ved driften af den almindelige invalidepensionskonto.

Revalideringsinstitutionen ALV giver handelsskoleundervisning på lokaliteten við Áir nord for Tórshavn og driver et beskyttet værksted i Tórshavn, hvortil kommer salgsvirksomhed for ting, der er fremstillet af invalider. Institutionen er under tilsyn af Færøernes ulykkesforsikringsråd, og udgifterne til handelsskolen afholdes i form af elevdagsbetaling efter invalidepensionsloven, medens udgifterne ved de øvrige foranstaltninger afholdes af en fast bevilling på lagtingsfinansloven og af indsamlede midler.

I Tórshavn findes et aflastnings- og fritidshjem, "Fritíðarheimið í Skrivaragøtu", med 5 aflastningspladser til ophold og 10

pladser til dagaflastning (fritidshjem) for åndssvage og i et vist omfang andre handicappede. Hjemmet er en selvejende institution og driften afholdes efter aftale med halvdelen af statskassen og halvdelen fra færøsk side.

Skúlin á Trøðni yder undervisning til alle former for handicappede, ikke alene i skolealderen, men også før og efter denne. Skolen har et elevhjem. Den er en selvejende institution med egen bestyrelse under tilsyn af socialstyrelsen, og udgifterne afholdes af statskassen med tre fjerdedele og af landskassen med en fjerdedel. Elevtallet har været stærkt stigende siden skolens start i 1962 og er nu på 1121.

Tabel 5. 4. Antal elever ved Skúlin á Trøðni, fordelt efter handicap, behandlingsform og alder

Pr. 1/1	Talelydende ¹⁾	Hørelydende	Synslydende	Åndssvage	Ialt	In-terne	Ex-terne	Ambulante	Ialt
1970	147	14	7	0	168	53	30	85	168
1975	277	424	8	21	730	49	70	611	730
1976	296	501	8	37	842	51	69	722	842
1977	325	556	10	46	937	50	93	794	937
1978	340	588	10	49	987	43	90	854	987
1979	195	878	7	41	1121	33	94	994	1121
Heraf									
under	34	3	0	0	37	1	20	16	37
i	60	15	1	20	96	17	40	39	96
over	101	860	6	21	988	15	34	939	988
undervisningspligtig alder									

1) Samt ordblinde og bevægelseshæmmede

Kilde: Oplysninger fra Skúlin á Trøðni

Åndssvageforsorgen driver et værksted i Tórshavn og udøver virksomhed med hjemmevejledning for de hjem, der har åndssvage slægtninge boende. På landssygehuset driver åndssvageforsorgen en afdeling for 22 åndssvage børn og i en af landssygehusets boligblokke driver åndssvageforsorgen et pensionat for 11 selvhjulpne åndssvage. Disse afdelinger samarbejder med landssygehusets psykiatriske afdeling. Åndssvageforsorgens virksomhed på Færøerne henhører under forsorgscenter VI (Næstved-Rødbygård), og udgifterne afholdes udelukkende af staten.

Der ydes hjemmehjælp adskillige steder på Færøerne (pr. 1. januar 1979 til 443 hjem af 230 hjemmehjælpere). Hjemmehjælpen ydes

som midlertidig hjemmehjælp, hvor husmoderen er syg, som vedvarende hjemmehjælp til pensionister og til lejlighedsvis aflastning af dem, der i hjemmet passer en handicappet person.

Færøernes ulykkesforsikringsråd

Rådet har i 1978 afholdt 41 møder og behandlet 1.983 sager, fordelt med 1.166 sager vedrørende invalideforsikringen, 801 sager vedrørende ulykkesforsikringen og 16 sager om andre, navnlig generelle spørgsmål.

Tabel 5. 5. Oversigt over afgørelser truffet af ulykkesforsikringsrådet

A. Ulykkesforsikringen

	<u>1970</u>	<u>1975</u>	<u>1977</u>	<u>1978</u>
a) afvist som ikke henhørende under ulykkesforsikringsanordningen	17	6	20	21
b) ingen helbredsforringelse	52	89	105	136
c) invaliditetsgrad under 5%	48	52	65	69
d) invaliditetserstatning	25	20	36	37
e) erstatning til efterladte	3	5	1	1
<u>Ialt</u>	<u>145</u>	<u>172</u>	<u>227</u>	<u>264</u>

B. Invalideforsikringen

a) sager om invalidepension sluttet med tilkendelse af invalidepension (højeste 40, mellemste 57, laveste 5)	171	114	110	102
sluttet med afslag på forhøjelse af invalidepension	10	5	10	3
sluttet med afslag på invalidepension	42	21	11	11
<u>Ialt</u>	<u>223</u>	<u>140</u>	<u>131</u>	<u>116</u>
b) sager vedrørende berettigelsen af fortsat invalidepension ("kontROLSager"): afgjort med fortsat invalidepension (højeste 25, mellemste 23, laveste 5)	55	69	78	53
afgjort med inddragelse af invalidepension	14	9	10	7
<u>Ialt</u>	<u>69</u>	<u>78</u>	<u>88</u>	<u>60</u>

(fortsættes)

Oversigt over afgørelser truffet af ulykkesforsikringsrådet (fortsat)

	<u>1970</u>	<u>1975</u>	<u>1977</u>	<u>1978</u>
c) sager om hjælp i henhold til invalidepensionslovens § 31:				
Bevillinger til medicin	30	84	99	82
" " ortopæd. fodtøj	47	87	51	73
" " høreapparater	58	119	149	160
" " bandager m. v.	35	114	121	140
" " kørestole m. v.	7	18	29	17
" " rejser	3	19	23	15
" " uddannelse hos ALV	18	4	2	1
" " anden uddannelse	19	16	23	25
" " andre ydelser	12	51	94	90
Afslåede andragender	40	30	59	95
<u>Ialt</u>	<u>269</u>	<u>542</u>	<u>650</u>	<u>698</u>
d) andre sager:				
Vedrørende bistandstillæg	24	16	17	11
" plejetillæg	11	12	7	8
folkepension i henhold til folkepensionslovens § 2, stk. 3	47	43	47	27
vedrørende toldfritagelser	10	10	26	6
inddragelse af medicin	1	3	2	0
invaliditetsydelse (invalidepensionslovens § 16)	7	1	4	4
<u>Ialt</u>	<u>100</u>	<u>85</u>	<u>103</u>	<u>56</u>

Kilde: Ulykkesforsikringsrådet

Udviklingen i 1978

Ved lagtingslov nr. 74 af 24. oktober 1978 om fordeling af sociale udgifter ændredes reglerne om fordeling af den færøske andel af udgifterne til folkepension derhen, at kommunerne kun betaler 1/10 mod hidtil 1/6. Ændringen, der stod i forbindelse med skatte-lovsændringen medførte tillige afskaffelse af folkepensionsbidrag.

Ved lov nr. 540 af 1. november 1978 om ændring af lov for Færøerne om folkepension (Fordobling af de fradragsfri beløb for pensionstillæg) og ved lov nr. 541 af 1. november 1978 om ændring af lov for Færøerne om invalidepension (Fordobling af de fradragsfri beløb for pensionstillæg) ændredes reglerne for pensionstillæg derhen, at pensionister kan have større indtægter uden nedsættelse af pensionstillæg.

Ved lov for Færøerne nr. 644 af 13. december 1978 om dagpenge ved sygdom eller fødsel fastsattes regler om dagpengeordningen, der skal træde i kraft den 1. juli 1979.

Socialministeriet udfærdigede bekendtgørelse nr. 12 af 9. januar 1978 af lov for Færøerne om børnebidrag til enlige forsørgere m. v., der indeholder bidragsloven fra 1967, i den skikkelse, den har efter 4 ændringslove.

Opførelse af 2 afdelinger for åndssvage på landssygehusets område fortsatte.

Revalideringsudvalget afgav i marts 1978 betænkning til landsstyret.

Kap. 6 SUNDHEDSVÆSEN

Sundhedsvæsenet omfatter landslægen, sygehusene, kommunelægerne, tandlægerne, sygeplejerskerne, jordemødrene og apotekerne. Bortset fra apotekervæsenet er området fællesanliggende.

LANDSLÆGEN

Landslægen er lagtingets og rigsombudsmandens sagkyndige i alle lægelige, hygiejniske, miljømæssige og sociale medicinske forhold. Landslægen fører på sundhedsstyrelsens vegne tilsyn med sygehusene og den virksomhed, der udøves på Færøerne af apoteker, læger, tandlæger, jordemødre og andre medarbejdere inden for sundhedsvæsenet. Landslægen udarbejder og udgiver årlige medicinalberetninger for Færøerne, og han yder som embedslæge bistand til rets- og politimyndighederne.

De med landslægeembedet forbundne udgifter betales af statskassen.

SYGEHUSENE

Der er 3 sygehuse på Færøerne, Landssjúkrahúsið i Tórshavn, der nu også omfatter det tidligere statshospital, Klaksvík sygehus og Suðuroy sygehus. Området er et fællesanliggende, men sygehusene drives i henhold til lov nr. 621 af 22. december 1976 for Færøerne om sygehusvæsenet som institutioner under landsstyret. Udgifterne til det tidligere statshospital, der hidtil er afholdt fuldt ud af staten, er fra finansåret 1977/78 afløst af en fast ydelse svarende til nettodriftsudgifterne i finansåret 1976/77 reguleret i overensstemmelse med ændringerne i den danske bruttofaktorindkomst.

Ved den nye sygehuslovgennemførtes også med virkning fra 1. april 1977 en mere indgående og lovmæssig regulering af sygehusvæsenet og sygehusvæsenets ydelser end efter den hidtil gældende lov.

Sygehusene administreres fortsat af hver sin bestyrelse på 5 medlemmer, hvoraf lagtinget udpeger 3 medlemmer og indenrigsministeren og Færøernes landsstyre hver 1 (tidligere udpegede indenrigsministeren 2 medlemmer).

Der er i loven endvidere optaget en bestemmelse om nedsættelse af et planlægningsudvalg til at varetage udbygningen af det samlede sygehusvæsen. Udvalget, der er sammensat på samme måde som bestyrelserne, har påbegyndt sit arbejde i 1978.

De 3 bestyrelser er hidtil administrativt blevet bistået af en af disse ansat sygehusdirektør, hvilket hverv har været varetaget af lederen af landsstyrets administration. Ifølge den nye sygehuslov opretholdes stillingen som sygehusdirektør, men denne skal nu udnæv-

nes af landsstyret, og stillingen er ændret til en heldagsbeskæftigelse med et udvidet arbejdsområde. Den nye stilling som sygehusdirektør er blevet besat med tiltrædelse den 1. maj 1978.

Den daglige ledelse af de enkelte sygehuse forestås af en inspektør for hvert af de 3 sygehuse.

Den 6. oktober 1977 har landsstyret i henhold til den nye sygehuslov udsendt et nyt reglement for det færøske sygehusvæsen med nærmere regler for kompetence- og ansvarsfordelingen inden for sygehusvæsenet.

Statens tilskud til det færøske sygehusvæsen udgør i følge den nye sygehuslov det ovenfor nævnte tilskud baseret på nettoudgifterne til statshospitalet i finansåret 1976/77 og halvdelen af sygehusvæsenets øvrige nettodriftsudgifter. Tidligere modsvarede statens driftstilskud halvdelen af nettodriftsudgifterne for sygehuse bortset fra statshospitalet, men reguleringen skete efterfølgende efter årlig godkendelse af Folketingets finansudvalg. Med den ny sygehuslov er tilskuddet blevet lovbundet og den periodiske forskydning er undgået. De nye regler om en ophævelse af sygekassernes tilskud for hver sygedag og om sygehusvæsenets overtagelse af sygekassernes udgifter til befordring og befordringsgodtgørelse i forbindelse med indlæggelse har medført en merudgift for det færøske sygehusvæsen på ca. 2 mill. kr. og dermed for statskassen på ca. 1 mill. kr. Denne merudgift for staten kompenseres dog delvis af en besparelse på ca. 500.000 kr. ved, at statstilskuddet til de færøske sygekasser reduceres som følge af ovennævnte ydelsers bortfald.

Anlægsudgifter i forbindelse med udbygning af sygehuse afholdes traditionelt med halvdelen af statskassen og halvdelen af landskassen, således at sidstnævnte finansieres ved et lavt forrentet, langfristet statslån.

Landssjúkrahúsið har 294 sengepladser, heraf 80 i den psykiatriske afdeling og modtager primært patienter fra Streymoy, Vágar og Sandoy sysler samt en del fra Eysturoy syssel, men har iøvrigt indlæggelser fra hele landet i kraft af sygehusets funktion som centralsygehus og som følge af de på hospitalet værende afdelinger for psykiatriske og åndssvage patienter. Sygehuset har en kirurgisk og en medicinsk afdeling, en fødeafdeling, en røntgenafdeling, en fysiurgisk afdeling, en afdeling for intensiv terapi, en øre-, næse- og halsafdeling og en øjenklinik samt en psykiatrisk afdeling. Tuberkuloseafdelingen, der blev oprettet i 1962 til afløsning af det

selvstændige tuberkulosehospital, er nedlagt i 1973. Fra finansåret 1977/78 er udgifterne til tuberkuloses sygebehandling overgået fra en særlig bevilling til en udgift under det almindelige sygehusevæsen. Til Landssjúkrahúsið er der endvidere fra 1960 knyttet en sygeplejeskole, Sjúkrasystyraskúli Føroya. I 1978 er ansat en fast øjenlæge, og der er oprettet en patologisk afdeling.

Landssjúkrahúsið's psykiatriske afdeling, der modtager psykiatriske og åndssvage patienter, begyndte at modtage patienter i 1969 og har nu plads til 80 sindslidende og 31 åndssvage patienter. Der er endnu ikke opført særlige bygninger for de åndssvage, men disse benytter en etage i en af boligblokkene ved Landssjúkrahúsið samt en af de til sindslidende opførte afdelinger. 2 patientbygninger med plads til 48 åndssvage er færdigprojekteret, og byggeriet er blevet påbegyndt i efteråret 1977. Finansudvalget har tiltrådt, at der ydes et tilskud hertil på ialt 17,5 mill. kr., svarende til den samlede anlægsudgift for projektet opgjort i april 1977-priser, og således at tilskuddet vil blive reguleret i overensstemmelse med ændringerne i byggeomkostningsindekset. Efter opførelsen, der forventes afsluttet omkring 1. januar 1980, vil der være plads til 100 sindslidende og 59 åndssvage patienter, idet den afdeling, der for tiden er stillet til rådighed for åndssvage, vil blive tilbageført til sit oprindelige formål.

Åndssvageafdelingen administreres indtil videre fra forsorgscenter 6 i Næstved. Der har været forhandlinger om at overføre administrationen til det færøske hjemmestyre, og dette påregnes at ske i forbindelse med en decentralisering af åndssvageforsorgen i den øvrige del af riget. Åndssvageafdelingens driftsudgifter afholdes af socialstyrelsen. Udgifterne til driften af denne afdeling var i finansåret 1977/78 ca. 2,9 mill. kr.

Klaksvík sygehus har 48 blandede sengepladser og modtager patienter fra Norðoyar syssel og den østlige del af Eysturoy syssel.

Suðuroy sygehus har 26 blandede sengepladser og modtager patienter fra Suðuroy nordre og søndre sysler.

I 1976 oprettedes Hotel Tórshavn, en selvejende institution i København, som har til formål at tilbyde logi til patienter, der sendes til Danmark, og til disses pårørende. Sygehusvæsenet råder over mindst 8 sengepladser pr. døgn på hotellet og afholder selv udgiften for de benyttede værelser.

I finansåret 1977/78 var der 3.187 overnatninger af patienter og pårørende.

Tabel 6. 1. Sygehusenes kapacitet og belægning

<u>Antal sengepladser</u>	<u>1970/71</u>	<u>1974/75</u>	<u>1975/76</u>	<u>1976/77</u>	<u>1977/78</u>
Landssjúkrahúsið ¹⁾	178	294	294	294	294
Klaksvík sygehus	46	48	48	48	48
Suðuroy sygehus	<u>26</u>	<u>26</u>	<u>26</u>	<u>26</u>	<u>26</u>
<u>Ialt</u>	<u>250</u>	<u>368</u>	<u>368</u>	<u>368</u>	<u>368</u>
<u>Antal indlæggelser</u>					
Landssjúkrahúsið ¹⁾	4.149	4.686	4.867	5.133	5.204
Klaksvík sygehus	1.071	1.027	1.358	1.182	1.127
Suðuroy sygehus	<u>842</u>	<u>815</u>	<u>675</u>	<u>575</u>	<u>626</u>
<u>Ialt</u>	<u>6.062</u>	<u>6.528</u>	<u>6.900</u>	<u>6.890</u>	<u>6.957</u>
<u>Antal sygedage</u>					
Landssjúkrahúsið ¹⁾	64.570	90.491	93.828	94.990	98.471
Klaksvík sygehus	18.183	17.940	18.442	18.154	16.965
Suðuroy sygehus	<u>11.475</u>	<u>11.099</u>	<u>8.826</u>	<u>7.718</u>	<u>8.510</u>
<u>Ialt</u>	<u>94.228</u>	<u>119.530</u>	<u>121.096</u>	<u>120.862</u>	<u>123.946</u>
<u>Gns. antal sygedage pr. patient</u>					
Landssjúkrahúsið ¹⁾	15,6	19,3	19,3	19,3	18,9
Klaksvík sygehus	16,0	12,0	13,5	15,4	15,1
Suðuroy sygehus	<u>13,6</u>	<u>13,2</u>	<u>12,4</u>	<u>13,4</u>	<u>13,3</u>
<u>Ialt</u>	<u>15,5</u>	<u>18,3</u>	<u>17,6</u>	<u>17,5</u>	<u>17,8</u>
<u>Gns. belægningsprocent</u>					
Landssjúkrahúsið ¹⁾	99,4	84,3	87,4	88,5	91,8
Klaksvík sygehus	108,3	108,0	105,3	103,6	96,8
Suðuroy sygehus	<u>120,9</u>	<u>117,0</u>	<u>93,5</u>	<u>81,3</u>	<u>89,9</u>
<u>Ialt</u>	<u>103,3</u>	<u>89,0</u>	<u>90,2</u>	<u>90,0</u>	<u>92,3</u>

1) Inclusive det tidligere statshospital i Tórshavn, fra 1. januar 1977 Landssygehusets psykiatriske afdeling.

Kilde: Sygehusene

Det noget høje gennemsnitlige antal sygedage pr. patient på Landssjúkrahúsið, skyldes et stort antal kronisk syge patienter på den psykiatriske afdeling.

Klaksvík sygehus har som tidligere år en høj belægningsprocent. Der er i 1978 udarbejdet planer om opførelse af et plejehjem i forbindelse med sygehuset samt en ud- og ombygning af sygehuset. Plejehjemmet vil aflaste sygehuset for en del plejepatienter, og udbyg-

ningen af sygehuset vil bedre mulighederne for ortopædisk behandling, også af patienter udenfor sygehusets område.

Tabel 6. 2. Behandlingsformer for indlagte patienter på sygehusene

<u>Antal</u>	<u>1970/71</u>	<u>1974/75</u>	<u>1975/76</u>	<u>1/4-76- 1)</u> <u>31/12-76</u>	<u>1977</u>
<u>Operationer:</u>					
Landssjúkrahúsið	1.358	1.810	1.943	1.422	2.577
Klaksvík sygehus	215	349	790	472	401
Suðuroy sygehus	<u>456</u>	<u>276</u>	<u>257</u>	<u>179</u>	<u>277</u>
<u>Ialt</u>	<u>2.029</u>	<u>2.435</u>	<u>2.990</u>	<u>2.073</u>	<u>3.255</u>
<u>Fødsler:</u>					
Landssjúkrahúsið	501	588	570	425	564
Klaksvík sygehus	119	104	105	79	92
Suðuroy sygehus	<u>105</u>	<u>86</u>	<u>80</u>	<u>58</u>	<u>100</u>
<u>Ialt</u>	<u>725</u>	<u>778</u>	<u>755</u>	<u>562</u>	<u>756</u>
<u>Røntgenundersøgelser</u> <u>og -behandlinger:</u>					
Landssjúkrahúsið	4.974	5.395	5.512	4.196	6.324
Klaksvík sygehus	809	1.014	1.359	2.972	1.207
Suðuroy sygehus	<u>1.707</u>	<u>674</u>	<u>683</u>	<u>1.222</u>	<u>1.431</u>
<u>Ialt</u>	<u>7.490</u>	<u>7.083</u>	<u>7.554</u>	<u>8.390</u>	<u>8.962</u>
<u>Laboratorieundersøgelser:</u>					
Landssjúkrahúsið	78.748	81.579	92.490	78.195	85.974
Klaksvík sygehus	10.501	15.262	20.996	18.478	17.789
Suðuroy sygehus	<u>167</u>	<u>3.815</u>	<u>11.516</u>	<u>12.527</u>	<u>10.569</u>
<u>Ialt</u>	<u>89.416</u>	<u>100.656</u>	<u>125.002</u>	<u>109.200</u>	<u>114.332</u>

1) Indberetninger om antallet af forskellige behandlingsformer er alene foretaget for 3/4 år, da opgørelsen i fremtiden vil blive udarbejdet pr. kalenderår, første gang for 1977.

Kilde: Sygehusene

De lave tal for Klaksvík sygehus skyldes i det væsentlige, at den faste kirurgiske overlæge har haft orlov i $\frac{1}{2}$ år.

Tabel 6. 3. Sygehusenes ambulante virksomhed

<u>Antal</u>	<u>1970/71</u>	<u>1974/75</u>	<u>1975/76</u>	<u>1/4-76-¹⁾</u> <u>31/12-76</u>	<u>1977</u>
<u>Skadestuebehandlinger:</u>					
Landssjúkrahúsið	873	1.281	1.514	2.493 ²⁾	3.393 ³⁾
Klaksvík sygehus	634	377	607	634	670
Suðuroy sygehus	—	—	53	71	84
<u>Ialt</u>	<u>1.507</u>	<u>1.658</u>	<u>2.174</u>	<u>3.198</u>	<u>4.147</u>

Røntgenundersøgelser og -behandlinger:

Landssjúkrahúsið	5.302	7.342	8.514	5.422	8.414
Klaksvík sygehus	1.162	1.755	2.157	1.081	2.379
Suðuroy sygehus	<u>3.073</u>	<u>1.414</u>	<u>1.023</u>	<u>849</u>	<u>582</u>
<u>Ialt</u>	<u>9.537</u>	<u>10.511</u>	<u>11.694</u>	<u>7.352</u>	<u>11.375</u>

Laboratorieundersøgelser:

Landssjúkrahúsið	5.467	12.969	18.432	12.671	18.080
Klaksvík sygehus	2.997	4.114	6.188	4.991	7.596
Suðuroy sygehus	<u>193</u>	<u>1.109</u>	<u>3.435</u>	<u>3.947</u>	<u>6.661</u>
<u>Ialt</u>	<u>8.657</u>	<u>18.192</u>	<u>28.055</u>	<u>21.609</u>	<u>32.337</u>

1) Indberetninger om antallet af forskellige behandlingsformer er alene foretaget for 3/4 år, da opgørelsen i fremtiden vil blive udarbejdet pr. kalenderår, første gang for 1977.

2) Heraf 1.151 til efterbehandling

3) Heraf 1.363 til efterbehandling

Kilde: Sygehusene

Tabel 6. 4. Sygehusenes normerede personale

<u>Antal personer</u>	<u>1970/71</u>	<u>1974/75</u>	<u>1975/76</u>	<u>1976/77</u>	<u>1977/78</u>
<u>Læger:</u>					
Landssjúkrahúsið	20	25	26	27½	29,4
Klaksvík sygehus	2	3	4	5	5
Suðuroy sygehus	<u>2</u>	<u>2</u>	<u>2</u>	<u>2</u>	<u>2</u>
<u>Ialt</u>	<u>24</u>	<u>30</u>	<u>32</u>	<u>34½</u>	<u>36,4</u>
<u>Sygeplejepersonale:</u>					
Landssjúkrahúsið	138	222	222½	266	269,8
Klaksvík sygehus	23	33	36	38	38
Suðuroy sygehus	<u>16</u>	<u>16</u>	<u>16</u>	<u>16</u>	<u>16</u>
<u>Ialt</u>	<u>177</u>	<u>271</u>	<u>274½</u>	<u>320</u>	<u>323,8</u>

(fortsættes)

Sygehusenes normerede personale (fortsat)

<u>Antal personer</u>	<u>1970/71</u>	<u>1974/75</u>	<u>1975/76</u>	<u>1976/77</u>	<u>1977/78</u>
<u>Lægesekr. lab.per- sonale, fysio- og ergoterapeuter m.v.</u>					
Landssjúkrahúsið	25	37	39	62	64
Klaksvík sygehus	6	7½	9½	9½	9,5
Suðuroy sygehus	<u>3</u>	<u>3</u>	<u>5</u>	<u>5</u>	<u>5</u>
<u>Ialt</u>	<u>34</u>	<u>47½</u>	<u>53½</u>	<u>76½</u>	<u>78,5</u>
<u>Køkken- vaskeri- og rengøringspersonale:</u>					
Landssjúkrahúsið	80	107	107	108	108
Klaksvík sygehus	26	23	24	24	24
Suðuroy sygehus	<u>21</u>	<u>21</u>	<u>20</u>	<u>20</u>	<u>20</u>
<u>Ialt</u>	<u>127</u>	<u>151</u>	<u>151</u>	<u>152</u>	<u>152</u>
<u>Kontorpersonale:</u>					
Landssjúkrahúsið	15	19	19	15	15
Klaksvík sygehus	2	2	2	2	2
Suðuroy sygehus	<u>2</u>	<u>2</u>	<u>2</u>	<u>2</u>	<u>3</u>
<u>Ialt</u>	<u>19</u>	<u>23</u>	<u>23</u>	<u>19</u>	<u>20</u>
<u>Andet personale:</u>					
Landssjúkrahúsið	28	32	29½	28	29
Klaksvík sygehus	5	5½	5½	6½	7,5
Suðuroy sygehus	<u>2</u>	<u>2</u>	<u>3</u>	<u>3</u>	<u>3</u>
<u>Ialt</u>	<u>35</u>	<u>39½</u>	<u>38</u>	<u>37½</u>	<u>39,5</u>
<u>Personale ialt:</u>					
Landssjúkrahúsið	306	442	443	506½	515,2
Klaksvík sygehus	64	74	81	85	86
Suðuroy sygehus	<u>46</u>	<u>46</u>	<u>48</u>	<u>48</u>	<u>49</u>
<u>Ialt</u>	<u>416</u>	<u>562</u>	<u>572</u>	<u>639½</u>	<u>650,2</u>

Kilde: Sygehusene

Tabel 6. 5. Sygehusenes samlede driftsudgifter

<u>1.000 kr.</u>	<u>1970/71</u>	<u>1974/75</u>	<u>1975/76</u>	<u>1976/77</u>	<u>1977/78</u>
Landssjúkrahúsið ¹⁾	15.177	40.878	42.654	51.280	60.124
Klaksvík sygehus	3.147	7.153	8.916	10.124	11.347
Suðuroy sygehus	<u>2.371</u>	<u>4.370</u>	<u>4.872</u>	<u>5.636</u>	<u>6.325</u>
<u>Ialt</u>	<u>20.695</u>	<u>52.401</u>	<u>56.442</u>	<u>67.040</u>	<u>77.796</u>

1) Incl. udgifterne til det tidligere statshospital, Tórshavn, fra 1. januar 1977 landssygehusets psykiatriske afdeling. Fra og med finansåret 1977/78 indgår endvidere udgifterne til tuberkulosestationens drift i sygehusudgifterne

Kilde: Sygehusenes regnskaber og statsregnskabet 1977/78

Tabel 6. 6. Sygehusenes driftsudgifter pr. sygedag.

<u>Kr.</u>	<u>1970/71</u>	<u>1974/75</u>	<u>1975/76</u>	<u>1976/77</u>	<u>1977/78</u>
Landssjúkrahúsið ¹⁾	235,05	451,74	454,60	539,85	610,58
Klaksvík sygehus	173,07	398,52	483,46	557,76	668,85
Suðuroy sygehus	<u>206,64</u>	<u>393,73</u>	<u>552,01</u>	<u>730,20</u>	<u>743,24</u>
<u>Ialt</u>	<u>219,63</u>	<u>438,36</u>	<u>466,09</u>	<u>554,68</u>	<u>627,66</u>

1) Som tabel 6.5.

Kilde: Sygehusenes regnskaber og statsregnskabet 1977/78

Tabel 6. 7. De samlede sygehusudgifters fordeling

<u>1.000 kr.</u>	<u>1970/71</u>	<u>1974/75</u>	<u>1975/76</u>	<u>1976/77</u>	<u>1977/78</u>
Statens andel	9.587	27.236	34.012	35.389	45.045
Landskassens andel	9.525	23.099	20.124	29.639	28.119
Andre udgifter ¹⁾	<u>1.583</u>	<u>2.066</u>	<u>2.306</u>	<u>2.012</u>	<u>1.853</u>
<u>Ialt</u>	<u>20.695</u>	<u>52.401</u>	<u>56.442</u>	<u>67.040</u>	<u>75.017</u> ²⁾

1) I hovedsagen sygehusenes lejeindtægter

2) Forskellen mellem dette tal og totaltallet i tabel 6.5 skyldes, at efterregulering af statstilskud på 2.779.000 er konteret på landskasseregnskabet i 1977/78, medens det i statsregnskabet er konteret i regnskabsåret 1. april - 31. december 1978.

Kilde: Statsregnskabet og landskasseregnskabet 1977/78 samt sygekassernes regnskaber 1977.

SUNDHEDSPLEJEN

Kommunelægerne

Færøerne er opdelt i 11 kommunelægedistrikter, hvor der i øjeblikket praktiserer ialt 16 kommunelæger. Kommunelægerne er almindeligt praktiserende læger, der udover faste takster fra sygekasserne og indtægter ved profylaktiske undersøgelser modtager et fast honorar fra det offentlige, pr. 1. oktober 1978 ca. 61.000 kr. årligt. Statskassen betaler halvdelen af dette honorar og landskassen og kommunerne hver en fjerdedel. Herudover stiller kommunerne fri bolig, konsultationslokaler og uden for Tórshavn instrumentarium til rådighed.

Lagtinget har vedtaget at fremme hovedparten af de forslag, der er fremsat i den af kommunelægeudvalget i 1973 afgivne betænkning. Herefter skal antallet af kommunelæger forøges til 23, og udgiftsfordelingen ændres således, at udgifterne til store og faste instrumenter deles mellem landskassen og kommunerne, medens de mindre instrumenter skal anskaffes af lægerne selv. Med hensyn til konsultationslokaler er det fortsat den enkelte kommune, der skal stille disse til rådighed. Ved bygning af nye lægehuse vil der dog kunne gives tilskud fra landskassen på indtil halvdelen af udgifterne.

Baggrunden for nyordningen er ønsket om en bedre lægelig dækning af befolkningen. Denne skal opnås ved at mindske arbejdspresset for den enkelte læge, idet der ved gennemførelsen af nyordningen vil blive 1.300 - 2.000 patienter pr. læge (gennemsnitlig 1.800), og ved at etablere en mere hensigtsmæssig geografisk placering. Nyordningen forventes ligeledes at gavne sundhedsarbejdet i almindelighed, fordi den vil give lægerne bedre muligheder for at uddanne sig til og deltage i offentlige tillidshverv, først og fremmest i sundhedskommissionerne.

De første ansættelser efter nyordningen kan foretages, når de nødvendige boliger og konsultationslokaler er fremskaffet.

Tandlægerne

Udøvelse af tandlægevirksohmheden på Færøerne sker i henhold til lov nr. 190 af 11. juni 1954 om tandlægevirksohmhed. Ifølge lagtingslov nr. 38 af 11. juni 1958 om tandlægeordning bemyndiges landstytret til at drage omsorg for, at der ansættes en tandlæge i hvert kommunelægedistrikt. Hjemmestyret har endnu ikke taget stilling til spørgsmålet om eventuel ikrafttræden på Færøerne af tandlægeoven af

1976 (loven ophæver den gældende lov fra 1954).

Faste skoletandlæger findes nu i Tórshavn, Sørvágur, Klaksvík, Tvøroyri, Vágur, Fuglafjørður (har også klinik i Leirvík), Vestmanna, Skáli (har også klinik i Gøta) og Sandur. Herudover er der indrettet skoletandklinikker uden fast skoletandlæge i Glyvrar og Eiði.

Alle driftsudgifter ved skoletandplejen afholdes af kommunerne. Ved årets udgang var der på Færøerne 26 tandlæger.

Sygeplejerskerne

Der er ikke nogen lov om hjemmesygepleje på Færøerne, og de nuværende 12 ansatte hjemmesygeplejerskers ansættelsesforhold og lønvilkår er vidt forskellige og beror på lokale aftaler.

I henhold til lov nr. 140 af 31. marts 1960 for Færøerne om skolelæger er der for tiden ansat 11 skolesundhedsplejersker. Statskassen yder et tilskud pr. undersøgt person. Dette indbringer lidt under en trediedel af de samlede lønudgifter, medens den resterende del betales af kommunerne. Hjemmestyret har endnu ikke taget stilling til spørgsmålet om eventuel ikrafttræden på Færøerne af skolelægeloven af 1972. Efter det foreliggende anordningsudkast til ikrafttræden af denne lov yder staten et tilskud på 50% af udgifterne ved skolelægeordningen.

Der har siden 1973 været ansat 2 spædbørnssundhedsplejersker i Tórshavn kommune. Lønudgiften deles mellem statskassen og kommunen, jfr. den gældende anordning nr. 423 af 7. december 1965 om sundhedsplejerskeordning.

Lagtinget har vedtaget at fremme kommunelægeudvalgets forslag om en udvidet og koordineret hjemmesyge-, spædbørns- og skolesundhedsplejerskeordning, der kommer til at bestå af 11,5 hjemmesygeplejersker, 3 skolesundhedsplejersker, 4 spædbørnssundhedsplejersker, 8 blandede stillinger samt 1 leder. Lønudgifterne skal deles med halvdelen til statskassen og en fjerdedel til henholdsvis landskassen og kommunerne (jfr. den tilsvarende fordeling af lønudgifterne til kommunelæger). Udover skolelægeloven af 1972 forudsætter nyordningen på sygeplejerskeområdet en ikrafttræden på Færøerne af hjemmesygeplejerske- og sundhedsplejerskelovene af 1973.

Jordemødrene

Der har tidligere været ansat 28 distriktsjordemødre på Færøerne, men for tiden er der kun ansat 14, hvortil kommer 1 privatpraktiserende jordemoder i Tórshavn.

De gældende regler om jordemødrenes ansættelse, aflønninger m. v. er fastsat i anordning nr. 333 af 25. oktober 1962 om distriktsjordemødre på Færøerne, som ændret ved anordning nr. 457 af 8. september 1976. Distriktsjordemødrene har hidtil været tjenestemandsansatte, men med hjemmel i sidstnævnte anordning er det bestemt, at nyansættelse af jordemødre efter 1. januar 1977 skal ske på overenskomstvilkår. Lønudgiften deles med halvdelen til statskassen, en fjerdedel til landskassen og en fjerdedel til kommunerne. Ud over den faste løn får jordemødrene betaling for svangerskabsundersøgelser og medvirken ved fødsler. Sidstnævnte ydelse, der hidtil har været betalt af den fødende, er efter aftale mellem landsstyret og den færøske jordemoderforening med virkning fra 1. juni 1977 afløst af en fast ydelse fra det offentlige.

Hovedparten af fødslerne foregår på sygehusene; således fødte kun ca. 1% hjemme i 1978. Kommunalægeudvalget foreslog på denne baggrund en nyordning, hvorefter distriktsjordemoderordningen skulle ophæves, og jordemødrene hospitalsansættes. Lagtinget har haft forslaget til behandling og har vedtaget, at der skal ansættes 8 jordemødre, som skal have konsultation og undersøgelse på sygehusene, og 6 lokale jordemødre, der så vidt muligt skal have konsultation og behandling i kommunelægernes konsultationslokaler. Den sidstnævnte gruppe af jordemødre skal kunne følge de fødende til sygehuset. Der er af landsstyret nedsat et jordemoderudvalg, der arbejder med gennemførelsen af den nye jordemoderordning.

APOTEKERVÆSEN

Apotekervæsenet er som den eneste del af sundhedsvæsenet overtaget som særanliggende ved lagtingslov nr. 14 af 28. marts 1949.

Den færøske apotekerfond ejer apotekervæsenets bygninger, varelager og inventar. Administration, eftersyn m. v. sker ifølge et af landsstyret fastsat regulativ.

Foruden landsapotekeren, der udnævnes af landsstyret, er der ansat 5,8 farmaceuter, 10,5 apoteksassistenter, 18,6 defektricer og 8,2 øvrige funktionærer (omregnet til heltidsansatte).

Distribution af receptmedicin foregår fra apoteket i Tórshavn (Tjaldurs Apotekið), filialerne i Klaksvík og Tvøroyri samt fra 9 distribuerende læger. I finansåret 1977/78 blev der af apotekervæsenet ekspederet 192.300 recepter, heraf 6.100 gennem de distribuerende læger, mod 108.000 recepter, heraf 6.600 gennem de distribuerende læger, det forudgående finansår. I kalenderåret 1978 er ekspe-

deret 190.100 recepter, heraf 6.600 gennem distribuerende læger.

Apotekets håndkøbsvarer forhandles desuden af 43 autoriserede håndkøbsudsalg, der samtidig fortrinsvis er købmandsforretninger. Salget gennem håndkøbsudsalgene andrager ca. 70% af apotekervæsenets samlede omsætning.

Den samlede omsætning var i finansåret 1977/78 13,6 mill. kr. mod 11,9 mill. kr. i finansåret 1976/77. I kalenderåret 1978 har omsætningen andraget 14,7 mill. kr.

UDGIFTERNE TIL DET FÆRØSKE SUNDHEDSVÆSEN

De samlede udgifter til sundhedsvæsenet på Færøerne udgjorde i 1977/78 ca. 99,1 mill. kr. Af dette beløb afholdt statskassen ca. 47,5 mill. kr., landskassen ca. 29,0 mill. kr., kommunerne ca. 6,0 mill. kr. (incl. skolelæge- og skoletandlægeordning) og sygekasserne ca. 16,6 mill. kr. (vedrørende kalenderåret 1977, excl. private udgifter). I det sidstnævnte tal indgår et statstilskud til de færøske sygekasser på ca. 4,0 mill. kr.

Kap. 7

UNDERVISNINGSVÆSEN

Det færøske undervisningsvæsen omfatter børneskolen til og med studentereksamen og HF. Herudover er der lærlingeuddannelser inden for handels- og kontorfagene og de tekniske fag. I enkelte tilfælde må den teoretiske uddannelse finde sted på tekniske skoler i Danmark.

Af videregående uddannelser er der sygeplejerskeuddannelse, alle former for navigations- og skibsmaskinuddannelser bortset fra den udvidede maskinmestereksamen, lærereksamen samt videnskabelige specialkurser, herunder en naturvidenskabelig-filosofisk basisuddannelse på universitetsplan.

Af institutioner med mere almen undervisning kan nævnes Færøernes højskole. Der er endvidere etableret aftenskoleundervisning i de fleste kommuner.

Folkeskolen, Færøernes seminarium, de tekniske skoler, handelsskolen, maskinskolen og aftenskoleundervisningen er fællesansliggende, medens Færøernes gymnasium (Føroya Studentaskúli), Færøernes folkehøjskole, navigationsskolerne og det færøske akademi (Fróðskaparsetur Føroya) er overtaget som særanliggende.

Administration og tilsyn med den del af undervisningsvæsenet, der er særanliggende, varetages direkte af landsstyret, idet der ikke hidtil har eksisteret nogen særlig institution til varetagelse af disse opgaver.

Administrationen af folkeskolen varetages af Færøernes skoledirektion, der i henhold til lov nr. 117 af 30. marts 1962 om folkeskolen på Færøerne som ændret ved lov nr. 198 af 29. marts 1974 består af 5 medlemmer, 1 valgt af undervisningsministeren, 1 af Færøernes landsstyre og 3 af lagtinget. Skoledirektionen, der blev sammensat således første gang fra 1. august 1974, valgte det af undervisningsministeren udpegede medlem, rigsombudsmanden, til formand.

Skoledirektionen har en pædagogisk rådgiver, landsskolekonsulenten. Denne har en pædagogisk medhjælper, ligesom der er ansat en konsulent for specialundervisningen og en synskonsulent.

Færøernes skoledirektion har først og fremmest overtilsynet med folkeskolen i henhold til nævnte lov, men beskæftiger sig tillige i et vist omfang med seminariet, der er et statsseminarium, med de private skoler og med aftenskolerne. De af skoledirektio-

nen trufne afgørelser kan som hovedregel ankes til undervisningsministeriet.

De tekniske skoler, handelsskolen og maskinskolen er selvejende institutioner, underlagt undervisningsministeriet.

Overførsel af administrationen af undervisningsvæsenet

De i Årbog for Færøerne 1977 nævnte forslag til rammelove for hjemmestyrets overtagelse af administrationen af de ikke overtagne dele af undervisningsvæsenet, forslag til lov for Færøerne om folkeskolen, forslag til lov for Færøerne om læreruddannelsen, forslag til lov for Færøerne om fritidsundervisning m. v. samt forslag til lov for Færøerne om handelsskoler, tekniske skoler samt maskinmester- og maskinskoler blev vedtaget af folketinget i februar 1979. Lovene overlader inden for visse rammer kompetencen til regelfastsættelse på de pågældende områder til det færøske hjemmestyre. Rammelovene forudsætter uændrede regler for ydelse af statstilskud til det færøske undervisningsvæsen. Lovenes ikrafttrædelsestidspunkt fastsættes efter forhandling mellem undervisningsministeriet og hjemmestyret. Til forberedelse af overførslen af administrationen har lagtinget i september 1978 vedtaget lagtingslov om undervisningsvæsenets administration og lagtingslov om folkeskolen. Ifølge førstnævnte lov samles administrationen af hele det færøske undervisningsvæsen. Landsstyret bliver den højeste administrative myndighed for undervisningsvæsenet. Den daglige administration skal varetages af et undervisningsråd på 5 medlemmer, hvoraf 4 er udpeget af lagtinget og 1 af landsstyret, og et undervisningsdirektorat ledet af en undervisningsdirektør, der ansættes af landsstyret.

Undervisningsvæsenets virksomhed

I tabel 7. 1. gives en samlet oversigt over antallet af elever udskrevet af grundskolen og fagskolerne i årene 1970 og 1975-78.

Tabel 7. 1. Antal elever udskrevet af grundskolen og fagskolerne

	<u>1970</u>	<u>1975</u>	<u>1976</u>	<u>1977</u>	<u>1978</u>
<u>A. Grundskolen:</u>					
Studentereksamen	38	74	91	88	67
HF	.	.	76	70	94
Realeksamen	247	294	394	312	373
Udskrevet efter 10.kl. og 3.real (uden realeksamen)	-	199 ¹⁾	218 ³⁾	186 ⁵⁾	184 ⁷⁾⁸⁾

(fortsættes)

Antal elever udskrevet af grundskolen og fagskolerne (fortsat)

	<u>1970</u>	<u>1975</u>	<u>1976</u>	<u>1977</u>	<u>1978</u>
Udskrevet efter 9.kl. og 2.real	108	193 ²⁾	112 ⁴⁾	50 ⁶⁾	54 ⁹⁾
Udskrevet efter 8.kl. og 1.real	42	63	74	46	62
Udskrevet efter 7.kl.	<u>111</u>	<u>39</u>	<u>36</u>	<u>46</u>	<u>42</u>
Ialt	546	862	1.001	798	876

B. Faglige skoler:

Tekniske skoler

Svendeprøver	188	99	104	108	114
Teknisk forberedelseseksamen	16	-	11	-	20
Tekniske driftsassistentter	6	-	8	-	-

Handelsskoler

Handelsmedhjælpereksamen	77	71	69	52	74
Statskontr. fagprøver	90	172	193	196	170
Statskontr. højere fagprøver	-	13	35	36	18
Bankmedhjælpereksamen	-	-	-	-	18
Merkonomprøver	-	67	92	87	80

Sømandsskoler

Skibsførere	12	8	4	24	12
Styrmænd	20	9	15	25	24
Fiskeskippere	26	23	33	52	45
Telegrafister	1	2	4	6	3
Skibskokke	-	8	19	10	8

Maskinskoler

Aspirantkursus til maskinist	-	24	18	-	15
Maskinister	33	35	31	35	29
Færøsk maskineksamen	31	-	-	-	-
Maskinmestereksamen	13	24	21	24	11

Færøernes sygeplejeskole

Sygeplejersker	14	12	20	21	14
----------------	----	----	----	----	----

Færøernes seminarium

Lærereksamen	-	21	20	21	22
--------------	---	----	----	----	----

Ialt	527	588	695	697	677
-------------	------------	------------	------------	------------	------------

1) Heraf 196 med 10. kl. prøve	2) Heraf 163 med 9. kl. prøve
3) Heraf 213 med 10. kl. prøve	4) Heraf 92 med 9. kl. prøve
5) Heraf 184 med 10. kl. prøve	6) Heraf 27 med 9. kl. prøve
7) Heraf 180 med 10. kl. prøve	8) Heraf 31 med 9. kl. prøve
9) Heraf 1 udskrevet af 3. real uden realeksamen	

Kilde: Skolerne

Undervisningsvæsenets udgifter er fordelt på landskassen, statskassen, kommunerne og andre efter forskellige kriterier for de enkelte områder. Tabel 7. 2. giver en samlet oversigt over udgifterne ved driften af det færøske undervisningsvæsen.

Tabel 7. 2. Undervisningsvæsenets driftsudgifter 1977/78

<u>1.000 kr.</u>	<u>Stats-</u> <u>kassen</u>	<u>Lands-</u> <u>kassen</u>	<u>Kommu-</u> <u>nerne</u>	<u>Private</u>	<u>Ialt</u>
Folkeskolen					
Lærerlønninger m. v.	25.883	22.041	-	-	47.924
Pensioner	3.422	828	-	-	4.250
Skolernes drift (lys, varme, vedligeh., materiel m. v, skolelæge og -tandlæge)	63 ¹⁾	63 ¹⁾	12.700	-	12.826
Skolekørsel	851	851	1.480	-	3.182
Andre udgifter (lærerkursus m. v.)	110	458	-	-	568
Ialt	30.329	24.241	14.180	-	68.750
Private skoler	2.004	-	40	820	2.864
Gymnasiet	-	6.186	-	-	6.186
Handelsskolen	1.455	-	180	68	1.703
Tekniske skoler	4.110	-	495	225	4.830
Færøernes seminarium	5.057	-	-	-	5.057
Sømandsskoler	-	3.067	-	-	3.067
Færøernes maskinskole	1.290	-	-	-	1.290
Færøernes folkehøjskole	-	677	-	197	874
Færøernes akademi	-	2.514	-	-	2.514
Aftenskoler	976	504	634	-	2.114
1977/78 ialt	45.221	37.189	15.529	1.310	99.249
1976/77 ialt	39.697	32.839	13.735	1.169	87.440
1975/76 ialt	34.824	28.978	12.490	1.216	77.508

1) Tilskud til 8.-9. klasser. Statens udgifter til skolelægeordningen, for 1977/78 197.351 kr., er opgjort i forbindelse med sundhedsvæsenets udgifter, jfr. kap. 6.

Kilde: Statsregnskab, landskasseregnskab, kommuneregnskaber og skolernes regnskaber.

Oplysningerne om statskassens og landskassens udgifter til undervisningsvæsenets drift er tilvejebragt fra stats- og landskasseregnskaberne for 1977/78 samt fra regnskaber for de enkelte institutioner. Kommunernes udgifter til folkeskolen er skønnet

på basis af de foreliggende kommuneregnskaber for finansåret 1977/78. For så vidt angår aftenskolen og udgifterne til skolekørsel, er skønnet baseret på statskassens og landskassens udgifter til disse formål. Oplysningerne om private udgifter i forbindelse med undervisningen er hentet fra de enkelte institutters regnskaber.

Ud over driftsudgifterne på 99,2 mill. kr. har anlægsudgifterne i finansåret 1977/78 andraget 18,2 mill. kr. Hertil kommer elevunderstøttelser til et samlet beløb af 9,1 mill. kr., jfr. tabel 7. 12 og 7. 13.

De samlede udgifter har i finansåret 1977/78 således andraget ca. 126,6 mill. kr., der udredes med 44 % af statskassen, 35 % af landskassen, 20 % af kommunerne og 1 % af private. I 1976/77 udgjorde de samlede udgifter til undervisningsvæsenet 111,8 mill. kr. hvoraf 87,4 mill. kr. driftsudgifter. Der er således tale om en stigning fra 1976/77 til 1977/78 på omkring 13 %.

BØRNESKOLEN

Folkeskolen

Folkeskolen på Færøerne er kommunal. Dens styrelse er fastlagt i lov nr. 117 af 30. marts 1962 om folkeskolen på Færøerne. Kommunalbestyrelsen træffer bestemmelser om alle forhold vedrørende folkeskolen, der ikke er henlagt til andre myndigheder. Selve tilsynet med og styrelsen af en kommunes skole føres af en skolekommission. Denne vælges samtidig med og efter samme regler som kommunalbestyrelsen. Folkeskolen er under opsyn af Færøernes skoledirektion. Undervisningspligten er 7 år. Børneskolen er udelt til og med 7. årgang. Overbygningsundervisningen er opdelt i en 8.-10. årgang og en realafdeling, der afsluttes med realeksamen. Realafdelingen skal dog afvikles således, at realeksamen afholdes sidste gang i 1981

Lærerne ansættes af skoledirektionen efter indstilling af den lokale skolekommission og kommunalbestyrelse. Det kræves efter loven, at en lærer skal have eksamen fra Færøernes seminarium eller eksamen fra et dansk seminarium med tillæg af en særlig prøve i færøsk. Skoledirektionen kan fritage for dette krav, men det sker kun i meget ringe omfang. Inspektørerne er kgl. udnævnt efter indstilling fra undervisningsministeriet.

Lærernes lønningsforhold m. m. er fastsat i henhold til lov nr. 65 af 8. marts 1972 om tjenestemænd m. fl. i folkeskolen på

Færøerne. Lærerne i den færøske folkeskole er bortset fra de højeste stillinger fra viceinspektør og opefter indplaceret i samme lønramme som lærerne i den danske folkeskole. Da fastsættelse af grundbeløbene samt regulering af lønningerne sker efter aftale mellem Færøernes landsstyre og den færøske lærerforening, og dyrtidsreguleringen sker efter det færøske pristal, er lønningerne dog ikke identiske. Lærernes lønninger reguleres således på samme måde som de færøske tjenestemænds lønninger. Den færøske tjenestemandslovgivning er opbygget efter de samme principper som den danske tjenestemandslovgivning.

Lærerlønningerne, der udgør ca. 70 % af samtlige driftsudgifter for folkeskolen, afholdes fuldt ud af statskassen og landskassen og fordeles mellem disse med 55 % til statskassen og 45 % til landskassen. Pensionerne fordeles med 80 % til statskassen og 20 % til landskassen. Størsteparten af de øvrige driftsudgifter udredes af kommunerne. Folkeskolens samlede driftsudgifter, der i 1977/78 udgjorde knap 69 mill. kr., jfr. tabel 7. 2., har i de sidste år stort set været fordelt med 45 % på statskassen, 35 % på landskassen og 20 % på kommunerne.

Til anlægsudgifterne ved folkeskolebyggeri ydes der 30 % tilskud af landskassen og 20 % af statskassen, medens kommunerne selv dækker 50 % af anlægsudgifterne, ofte ved optagelse af lån i Kreditforeningen af Kommuner i Danmark. I finansåret 1977/78 er der af kommunerne investeret ca. 18 mill. kr. i skolebyggeri.

Ifølge den ovenfor omtalte lagtingslov om folkeskolen, der forventes at træde i kraft i august 1979, vil folkeskolen omfatte en syv-årig grundskole og en to-årig fortsættelsesskole, der kan videreføres med en 10. klasse. Undervisningspligten bibeholdes på 7 år. Realafdelingen bortfalder med den nye lov, og der vil herefter være tale om en enhedsskole, hvor differentieringen sker gennem en udstrakt valgfrihed i fagkombinationerne i fortsættelsesskolen, særligt i den nye 10. klasse. 9. og 10. klasse vil kunne afsluttes med en afgangsprøve.

Med ikraftsættelsen af lagtingsloven om undervisningsvæsenets administration vil der også på det lokale plan ske ændringer i folkeskolens styrelse. Fremtidig vil kommunalbestyrelsen alene have ansvaret for, at kommunens beboere kan få den fornødne undervisning, herunder at de nødvendige økonomiske midler stilles til rådighed, medens skolekommissionen tillægges kompetencen til af-

gørelse af alle sager vedrørende kommunens skolevæsen, der ikke udtrykkeligt er henlagt til andre myndigheder,

I konsekvens af disse ændringer af undervisningsvæsenets styrelse er et forslag til lov om ændring af den gældende lov om tjenestemænd i den færøske folkeskole under udarbejdelse. Endvidere kan et forslag til lagtingslov om fritidsundervisning m. v. udarbejdet af en af landsstyret nedsat arbejdsgruppe forventes fremsat i indeværende lagtingssamling.

Gennemførelse af de nævnte love om undervisningsvæsenet medfører ikke umiddelbart nogen ændring af de gældende tilskudsregler.

Private skoler

Der findes to private skoler, begge i Tórshavn. De får i henhold til finansudvalgsbeslutning af 25. juni 1952 et tilskud af statskassen på 85 % af de udbetalte lærerlønninger, svarende til de regler, der gjaldt i Danmark efter den gamle friskolelov af 12. juli 1946, medens de nye danske regler, der medfører tilskud på 85 % af alle tilskudsberettigede udgifter, ikke er gennemført. Statstilskudet, der i 1977/78 var på godt 2 mill. kr., dækker ca. 70 % af skolernes samlede udgifter. Der ydes ikke tilskud af landskassen, men kommunen yder et beskedent tilskud. Herudover deltager børn i de to skoler på lige fod med børn i kommunernes skoler i den kommunale skolelæge- og skoletandlægeordning. De to skoler er godkendte af skoledirektionen, landsstyret og undervisningsministeriet og står under tilsyn af skolekommissionen i det omfang, tilsyn kræves efter lovgivningen.

Gymnasiet og HF

I henhold til lagtingslov nr. 20 af 23. april 1976 om Færøernes gymnasium og HF-kursus er gymnasiet og HF-kurset en institution under landsstyret, der kan oprette afdelinger heraf. Rektor har den daglige ledelse og er ansvarlig for undervisningen. Til at varetage det pædagogiske og faglige ansvar for undervisningen m. m. er der nedsat et gymnasieskole- og HF-udvalg bestående af 3 medlemmer.

Landskassen udreder udgifterne, men der kan slutes aftale med rigsmyndighederne om, at en del af udgifterne til HF-kurset afholdes af statskassen. Driftsudgifterne ved gymnasiet og HF-kurset var i 1977/78 ialt ca. 6,2 mill. kr., jfr. tabel 7. 2.

Gymnasieundervisningen gives på Føroya Studentaskúli ved

Tórshavn på følgende linier: nysproglig, samfundssproglig, samfundsmatematisk, matematisk-naturfaglig og matematisk-fysisk. Undervisningen til HF gives sammesteds samt i Klaksvík, Tvøroyri og Vágur. I medfør af lagtingslov nr. 21 af 23. april 1976 om studentereksamen har landsstyret overtaget det pædagogiske ansvar for denne eksamen. Dette har hidtil hørt under undervisningsministeriet.

Det lovmæssige grundlag for HF, hvortil undervisningen påbegyndtes i 1974, er tilvejebragt ved lagtingslov nr. 22 af 23. april 1976 om højere forberedelseksamen. Eksamen blev for første gang afholdt i 1976.

I 1978 blev der optaget 5 HF-klasser, heraf 3 i Tórshavn, 1 i Klaksvík og 2 på Suðuroy. I gymnasiet optoges 4 1. g-klasser i 1978.

I Tórshavn varetages gymnasie- og HF-undervisningen af 35 lærere, der i efteråret 1978 underviste 509 timer. Af disse lærere er 29 heltidsansatte. HF-undervisningen i Klaksvík og Suðuroy varetages af 8 akademisk uddannede heltidsbeskæftigede lærere og 21 deltidsbeskæftigede med ialt 262 timer i efteråret 1978. Da det kun i begrænset omfang særlig uden for Tórshavn har været muligt at ansætte lærere, der fuldt ud opfylder de krav, der stilles til lærere ved HF, har man som en midlertidig ordning specielt for HF på Færøerne anvendt lokalt ansatte folkeskolelærere i en række fag, hvor eleverne, ud over den undervisning disse giver, yderligere får undervisning af støttelærere, der opfylder de krav, der stilles til lærere ved HF. Disse støttelærere har ansvaret for undervisningen i det pågældende fag.

Tabel 7. 3. Antal skoler, elever og lærere i kommunale og private skoler samt gymnasium og HF-kursus

	<u>1970/71</u>	<u>1975/76</u>	<u>1976/77</u>	<u>1977/78</u>	<u>1978/79</u>
A. <u>Antal skoler</u>	72	73	72	70	70
heraf med undervisning ud over 7. årgang	13	16	16	16	16
B. <u>Antal lærere</u> ¹⁾	353	441	456	466	476
C. <u>Antal elever</u>					
HF-klasser	.	162	189	193	156
gymnasieklasser	175	266	220	186	200
realklasser	942	1.142	1.180	1.310	1.347
8.-10. klasser	447	762	688	714	724

(fortsættes)

Antal skoler, elever og lærere i kommunale og private skoler samt gymnasium og HF-kursus (fortsat)

	<u>1970/71</u>	<u>1975/76</u>	<u>1976/77</u>	<u>1977/78</u>	<u>1978/79</u>
folkeskolen iøvrigt	5.153	5.629	5.661	5.600	5.596
privatskoler	434	468	474	474	456
<u>Elever ialt</u>	<u>7.151</u>	<u>8.429</u>	<u>8.412</u>	<u>8.477</u>	<u>8.479</u>

1) Heltidsansatte

Kilde: Oplysninger fra skolerne og materiale ved rigsombudet

Fra midten af 1960^{erne} er der sket en betydelig udvidelse af antallet af skoler med undervisning ud over 7. årgang. Med den senest oprettede skole, Fællesskolen i Oyrabakki, er så godt som hele landet dækket med skoler med undervisning ud over 7. årgang, således at kun børn fra de fjernest liggende øer må flytte hjemmefra for at få skolegang ud over 7. årgang.

Størrelsesmæssigt er der tale om en stor spredning mellem skolerne. Således har den største skole over 900 elever og de to næststørste over 600 elever, medens enkelte skoler kun har én elev.

I takt med udbygningen af skolerne er der sket en stigning i antallet af lærere. Der er i årets løb normeret 12 nye stillinger i folkeskolen, således at der nu ialt er normeret 414 lærerembeder, hvoraf 382 er besat. De ledige stillinger samt 52 midlertidige vikarstillinger bestrides af vikarer, hvoraf kun få har lærerereksamen. Hertil kommer, at der læses et meget stort antal overtimer, navnlig ved de større skoler.

Tabel 7. 4. Antal elever i skoleårene 1975/76 - 1978/79 fordelt på årgange og klassetrin

	<u>1975/76</u>	<u>1976/77</u>	<u>1977/78</u>	<u>1978/79</u>		<u>Ialt</u>
	<u>Ialt</u>	<u>Ialt</u>	<u>Ialt</u>	<u>Drenge</u>	<u>Piger</u>	
Forskolekl.	48	48	48	23	25	48
1. årgang	881	822	790	384	383	767
2. årgang	938	868	813	412	382	794
3. årgang	936	940	874	402	421	823
4. årgang	873	943	929	443	424	867
5. årgang	806	869	945	477	459	936
6. årgang	837	801	869	498	458	956
7. årgang	778	844	806	440	421	861

(fortsættes)

Antal elever i skoleårene 1975/76 - 1978/79 fordelt på årgange og
klassetrin (fortsat)

	1975/76	1976/77	1977/78	1978/79		Talt
	Talt	Talt	Talt	Dreng	Piger	
8. klasse	281	272	290	154	122	276
9. klasse	256	226	240	139	113	252
10. klasse	225	190	184	86	110	196
1. real klasse	446	470	508	219	269	488
2. real klasse	327	394	427	215	240	455
3. real klasse	369	316	375	169	235	404
1. gymn. kl.	72	59	62	40	41	81
2. gymn. kl.	93	69	56	30	32	62
3. gymn. kl.	101	92	68	24	33	57
1. HF-klasse	82	111	83	34	38	75
2. HF-klasse	80	78	98	48	25	73
Talt	8.429	8.412	8.465 ¹⁾	4.237	4.231	8.468 ²⁾

1) Hertil kommer 12 selvstuderende og enkeltfagsstuderende ved HF

2) Hertil kommer 8 selvstuderende og enkeltfagsstuderende ved HF

Kilde: Oplysninger fra skolerne

Det samlede elevtal er stort set uændret i forhold til skoleåret 1977/78.

Af den årgang, der i 1977/78 gik i 7. klasse, har 95 % fortsat skolegangen i 8. klasse eller 1. real i 1978/79, hvilket er det samme som de to foregående år. Andelen må dog tages med et vist forbehold, idet der i tallene indgår elever, der efter at have gået i 8. eller 9. klasse, er gået ind i 1. real.

I de kommende år må forventes en vis stigning i antallet af elever i børneskolen, idet fødselstallet i øjeblikket er noget højere end fødselstallet i de årgange, der for tiden hører til de ældste i folkeskolen.

SPECIALUNDERVISNINGEN

Udbygningen af specialundervisningen for handicappede børn er fortsat i 1978. Undervisningen finder sted ved de almindelige skoler og på Skúlin á Trøðni (Færøernes Specialskole). Pr. 1. januar 1979 blev der givet specialundervisning på 40 almindelige skoler. 165 lærere på disse skoler underviste 548 elever i 859 ugentlige timer. Egentlige hjælpeklasser fandtes på 2 af de 38 kommunale skoler, der har specialundervisning. Undervisningen af høre- og talehæmmede elever varetages af 4 høre- og talelærere. I forhold til skoleåret 1977/78 er der tale om et fald i antallet af elever

under specialundervisningen, men en stigning i antallet af læste specialundervisningstimer og i antallet af lærere, der deltager i denne undervisning. Udbygningen og intensiveringen af denne del af folkeskolens undervisning må forventes fortsat i de kommende år.

Tabel 7. 5. Antal elever under specialundervisningen pr. 1. januar 1979 i folkeskolen og privatskoler fordelt efter hovedhandicap

<u>Handicap</u>	<u>Tórshavn og omegn</u>	<u>Andre byer og bygder</u>	<u>Ialt</u>
Synshæmmede	12	20	32
Hørehæmmede	3	9	12
Talehæmmede	6	45	51
Læse-, skrive- og regneretarderede	103	296	399
Bevæg.hæmmede	-	4	4
Svagt begavede og åndssvage	6	34	40
<u>Adfærdsvanskelige</u>	<u>2</u>	<u>10</u>	<u>12</u>
1. januar 1979 ialt	132	418	550
1. januar 1978 ialt	196	372	568
<u>1. januar 1977 ialt</u>	<u>215</u>	<u>371</u>	<u>586</u>

Kilde: Oplysninger fra skolerne

Herudover undervises der på Skúlin á Trøðni (Færøernes Specialskole) daglig 127 elever, hvoraf 57 er i undervisningspligtig alder.

VIDEREGÅENDE UDDANNELSER

Færøernes akademi

Færøernes akademi er en selvejende institution, der er oprettet i henhold til lagtingslov nr. 28 af 20. maj 1965. Området er særanliggende, og institutionens driftsudgifter, der i 1977/78 udgjorde godt 2,5 mill. kr., dækkes fuldt ud af landskassen.

I september 1972 påbegyndte akademiet undervisning til en 2-årig naturvidenskabelig-filosofisk basisuddannelse. 6 studerende afsluttede denne i 1974. I 1974 påbegyndte 13 studerende uddannelsen og afsluttede denne i 1976. Det tredje hold med 15 studerende påbegyndte undervisningen i 1976. Efter en afgang på 6, hvoraf de fleste fortsætter studierne andetsteds, afsluttedes basisuddannelsen i 1978 af 9 studerende. I september 1978 startede hold nr. 4 med 10 studerende.

Hovedformålene med basisuddannelsen er følgende:

Opbygning af et naturvidenskabeligt akademisk miljø tilpasset færøske forhold.

Forberedelse til forskellige fremtidige højere uddannelser, som det færøske samfund har behov for.

Forberedelse til videregående uddannelser på højere læreanstalter i andre lande i henhold til generelle eller specielle aftaler - og dermed forkortelse af studietiden i udlandet.

Der er tidligere truffet aftaler med Odense Universitet samt universitetscentrene i Roskilde og Ålborg om optagelse af studerende med basisuddannelse fra Færøernes akademi. Herudover arbejdes der med at få direkte aftaler med Universitetet i Bergen samt Islands Universitet.

Undervisningen omfatter biologi, fysik, biokemi, matematik, statistik, datalogi samt filosofi og psykologi. Den faste lærerstab er på 4. I efterårssemestret har man gjort brug af en konsulent (timelærer).

Efter at man i 10 år havde gennemført årskurser i færøsk for lærere og studenter, oprettedes der i 1974 ved den færøske afdeling et ét-årigt eksamensstudium i nordisk, særlig færøsk sprog og litteratur. I 1975 afsluttede 8 studerende denne uddannelse, i 1976 11. Det ét-årige studium er foreløbigt godkendt som svarende til "grundfag" ved universiteterne i Oslo og Trondhjem.

I 1976 påbegyndtes undervisningen til exam. art. i nordisk, særlig færøsk sprog og litteratur. Dette er en et-årig fortsættelse af det i 1974 oprettede studium. Det udvidede studium afsluttedes i 1977 af 13 studerende (heraf 3 lærere). Efter ansøgning er den 2-årige uddannelse godkendt som ækvivalent med humanistiske bifag ved universiteterne i København og Odense.

Etableringen af exam. art.-studiet har medført, at årskurset i færøsk for lærere kun afholdes hvert andet år, nemlig samtidig med 1. års studiet, der i ret stor udstrækning lader sig koordinere med årskurset. Ligeledes er undervisningen tilrettelagt med mulighed for deltagelse i begge kurser. I 1977/78 havde den færøske afdeling ialt 11 studerende: på årskursus 7 (heraf 6 lærere), på eksamensstudiet 6 (iberegnet 2 af de nævnte 6 lærere).

I efteråret 1978 påbegyndtes for anden gang det ét-årige fortsættelsesstudium til exam. art. i nordisk, særlig færøsk sprog og litteratur med et hold på 5 studerende. Det ugentlige skematimet

ligger omkring 10, og undervisningen afsluttes med eksamen i maj 1979.

Til den færøske afdeling er der for øjeblikket knyttet 2 fastansatte lærere. I efterårssemestret har man endvidere i kortere perioder haft 5 gæstelærere til hjælp, og med støtte fra Nordisk Kulturfond har man været i stand til at invitere 3 gæsteforelæsere, der hver har holdt 5 dobbeltforelæsninger i litteratur. I forbindelse med gæsteforelæserbesøgene arrangeredes 1 forelæsning samt 1 oplæsning for offentligheden. Af timelærere har man i 1978/79 kun én.

Ved akademiet indledtes i september 1976 undervisningen i en to-årig propædeutisk uddannelse i teologi, svarende til forprøven ved de teologiske fakulteter i Danmark. Uddannelsen omfatter fagene græsk, hebraisk, bibelkundskab, filosofihistorie og kirkehistorie. Alle fag afsluttes med mundtlig eksamen.

I 1977/78 var antallet af heltidsstuderende 5, hvoraf 3 fuldførte studiet med eksamen i alle fag, medens 2 tog eksamen i flertallet af fagene.

I september 1978 påbegyndte et nyt hold det propædeutiske studium ved den teologiske afdeling (der er blevet oprettet i 1978). Der er 3 heltidsstuderende samt en, der tager et enkelt fag. I efterårssemestret 1978 er undervisningen varetaget af 2 timelærere med et ugentligt skematimetalt på omkring 12.

Fra det teologiske fakultet ved Københavns Universitet foreligger der en vedtagelse om, at uddannelsen med supplering af en enkelt disciplin er at betragte som ækvivalerende med forprøven ved universitetet. Dette indebærer, at en student herfra ifølge aftalen mellem Københavns og Århus Universitet vil kunne fortsætte studierne i Århus på samme vilkår som en student fra København.

Som led i akademiets aftenundervisning afholdes der i perioden oktober 1978 - marts 1979 kurser i 5 fag: færøsk, islandsk, gammel skrift og slægtsforskning, engelsk talesprog samt russisk. Der er oprettet 18 hold for ialt 254 tilmeldte elever. Antallet af lærere er 8 med et lærertimetalt på 36 pr. uge.

Herudover har der i 1978 været afholdt følgende offentlige forelæsninger: I foråret 6 forelæsninger af en række på ialt 12, der påbegyndtes i oktober 1977, en række med 3 forelæsninger og en med 5. De offentlige forelæsninger startede igen i slutningen af september med en enkelt forelæsning, hvorefter der kom en række med 2 forelæsninger samt en med 4. Disse 21 forelæsninger har været

fulgt af ialt 1.300 tilhørere. Endvidere har der i henholdsvis maj og december været afholdt 2 gæsteforelæsnings med et samlet tilhørertal på 130. Til et offentligt arrangement med digteren Regin Dahl, som den færøske afdeling og Felagið Varðin stod for, kom der 140 personer.

I 1976 udskrev akademiet to prisopgaver over følgende emner:

1. Den færøske kvinde og hendes livsvilkår. 2. Strømforhold på Færøerne.

På grund af manglende tilslutning vedtog man ikke at udskrive nogen ny opgave i 1977/78, men i stedet forlænge indleveringsfristen for 1976-opgaverne endnu et stykke tid.

Emnet for 1978/79-opgaven er: Færøske kirkeskikke.

Færøernes seminarium

Færøernes seminarium er et statsseminarium, og uddannelsen sker i henhold til lov nr. 36 af 7. februar 1962 om læreruddannelsen på Færøerne. Som nævnt har folketinget i februar 1979 vedtaget en ny rammelov for Færøerne om læreruddannelsen, ifølge hvilken hjemmestyret kan fastsætte regler på dette område fra ikrafttrædelsestidspunktet.

Tabel 7. 6. Antal elever ved Færøernes seminarium pr. 1. januar 1975-79

	<u>1975</u>	<u>1976</u>	<u>1977</u>	<u>1978</u>	<u>1979</u>
Præparandklasse	28	.	.	.	.
1. år	26	26	25	44	22
2. år	20	22	27	25	41
3. år	18	21	22	27	25
4. år	21	20	21	22	27
Ialt	113	89 ¹⁾	95 ²⁾	118 ³⁾	115 ⁴⁾

1) Heraf 32 kvinder

2) Heraf 34 kvinder

3) Heraf 40 kvinder

4) Heraf 42 kvinder

Kilde: Seminariet

Optagelsesbetingelserne på seminariet er bestået studentereksamen, HF eller lignende. Seminariet har ikke haft præparandklasse siden skoleåret 1974/75. I 1977/78 er for første gang optaget 2 klasser.

Seminariet har 9 fastansatte lærere og 17 deltidsansatte. Det ugentlige lærertimetal er på 400. Seminariets driftsudgifter, der i 1977/78 udgjorde godt 5 mill. kr., afholdes fuldt ud af statskassen.

Efteruddannelse af lærere

Lærerne efteruddannes ved deltagelse i årskursus og andre kortere kurser, først og fremmest på Danmarks Lærerhøjskole, Danmarks Sløjdlærerskole og Danmarks Højskole for Legemsøvelser samt på Fróðskaparsetur Føroya (Færøernes akademi). Herudover har færøske lærere deltaget i årskurser i andre lande. Endvidere afholdes årligt kortere kurser på Færøerne. Således er ved Danmarks Lærerhøjskoles foranstaltning afholdt kurser i tysk og i specialundervisning i 1978. Endelig kan nævnes, at den færøske idrætslærerforening har afholdt kurser for idrætslærere. Skoledirektionen har af sit rådighedsbeløb ydet støtte til afholdelsen af disse kurser, ligesom man i flere tilfælde har ydet tilskud til enkelte læreres deltagelse i efteruddannelseskurser.

Færøernes sygeplejeskole

Færøernes sygeplejeskole er oprettet af de 3 sygehuse og godkendt af sundhedsstyrelsen som egentlig sygeplejeskole. I modsætning til tidligere kan eleverne nu modtage al undervisning på Færøerne. Således er fra 1976 al psykiatrisk undervisning givet på Færøerne. Første hold, der blev undervist efter denne ordning, blev dimitteret i februar 1978. Den teoretiske undervisning er koncentreret på selve sygeplejeskolen, der ligger i forbindelse med Landssjúkrahúsið.

Udgifterne ved undervisningen betales af de 3 sygehuse i forhold til det antal sygeplejersker, de får uddannet på skolen.

Tabel 7. 7. Antal elever på sygeplejeskolen pr. 1. januar 1975-79

	<u>1975</u>	<u>1976</u>	<u>1977</u>	<u>1978</u>	<u>1979</u>
Forskole	16	17	14	15	18
1. år	20	15	17	13	15
2. år	20	20	14	17	13
3. år	<u>12</u>	<u>20</u>	<u>21</u>	<u>14</u>	<u>17</u>
<u>1.-3. år ialt</u>	<u>52</u>	<u>55</u>	<u>52</u>	<u>44</u>	<u>45</u>

Kilde: Skolen

Ved skolen er ansat en forstanderinde samt 4 heltidsbeskæftigede og 21 deltidbeskæftigede lærere.

ERHVERVSUDDANNELSER

Færøernes maskinskole

Færøernes maskinskole er en selvejende institution anerkendt af undervisningsministeriet. Den modtager statstilskud i henhold til anordning nr. 392 af 3. november 1965 for Færøerne om godken-

delse af handelsskoler, tekniske skoler samt maskinmester- og maskinistiskoler og tilskud m. v. til disse skoler. De samlede driftsudgifter, der i 1977/78 udgjorde knap 1,3 mill. kr., dækkes fuldt ud af statskassen. Skolen har indtil videre til huse i lejede lokaler i Tórshavn.

Tabel 7. 8. Antal elever på Færøernes maskinskole pr. 1. januar

	<u>1975</u>	<u>1976</u>	<u>1977</u>	<u>1978</u>	<u>1979</u>
<u>Maskinisteksamen</u>	-	35	-	-	-
<u>Maskinmestereksamen</u>					
1. semester	23	-	22	-	17
2. semester	21	27	-	22	-
3. semester	<u>20</u>	-	<u>30</u>	<u>17</u>	<u>20</u>
<u>Ialt</u>	<u>64</u>	<u>62</u>	<u>52</u>	<u>39</u>	<u>37</u>

Kilde: Skolen

I henhold til lov nr. 197 af 24. maj 1972 om uddannelse af maskinister og maskinmestre er maskinmesteruddannelsen af 1½ års varighed, og optagelsesbetingelsen er bestået maskinisteksamen. Ved indførelsen af de nye bestemmelser afskaffedes færøsk maskinisteksamen.

Skolen har 4 heltids- og 4 deltidsansatte lærere. Det samlede ugentlige lærertimetotal er på 96 timer.

Der påbegyndes aspirantkursus i januar måned og maskinistkursus i august måned. Begge disse kurser er af et halvt års varighed. Maskinmesterkursus påbegyndes hvert år i januar og afsluttes 1½ år senere. Skolen vil således have 3 kurser i første halvdel af året og 2 i anden halvdel.

I 1978 har 17 deltaget i aspirantkurset til maskinisteksamen, medens 24 har deltaget i maskinistkurset.

Tekniske skoler

De tekniske skoler på Færøerne er selvejende institutioner, der som Færøernes maskinskole er anerkendt af undervisningsministeriet og får statstilskud i henhold til den under maskinskolen nævnte anordning. Denne blev ved anordning nr. 518 af 23. september 1977 ændret således, at driftstilskud til lærlingeundervisning ydes fra staten med 80 % og fra kommunerne med 20 %. Ændringen har virkning for undervisningen af lærlinge, der har indgået lærlingeforhold den 1. april 1975 eller senere. Den hidtidige fordeling har været indtil 65 % fra staten, indtil 30 % heraf fra kom-

munerne og resten fra mestrene. Udgifterne ved undervisningen ved skolernes eksamensafdelinger dækkes med 100 % fra statskassen.

Endvidere kan der til bygninger m. v. af statskassen ydes rente- og afdragsfrie lån på indtil halvdelen af opførelsesværdien. Til anskaffelse af udstyr til lærlingeundervisningen yder statskassen tilskud på 85 % af udgifterne.

De samlede driftsudgifter ved de to tekniske skoler udgjorde i 1977/78 omkring 4,8 mill. kr. Heraf betalte statskassen 85 %, kommunerne godt 10 % og private de resterende 5 %.

De to tekniske skoler i Tórshavn og Klaksvík underviste i skoleåret 1977/78 i ialt 9 håndværksfag. Al lærlingeundervisning foregår på dagskole. Teknisk skole i Tórshavn har undervisning i alle fagene, medens teknisk skole i Klaksvík har undervisning i tømrer-, snedker-, elektriker- og maskinarbejderfagene. Fra og med skoleåret 1971/72 skal lærlinge, der påbegynder et læreforhold inden for maskinarbejder-, snedker- og tømrerfagene fra Eysturoy og Norðoyar, gå på skole i Klaksvík, medens de øvrige lærlinge undervises i Tórshavn.

Tabel 7. 9. Antal lærlinge på tekniske skoler i skoleåret 1977/78 fordelt på årgange

	<u>1. år</u>	<u>2. år</u>	<u>3. år</u>	<u>4. år</u>	<u>Ialt</u>
Automekanikere	26	12	17	10	65
Blikkenslagere og rørleggere	2	2	-	3	7
Bygningsmalere	2	-	1	1	4
Bygningssnedkere	12	15	8	3	38
Bygningstømrere	14	13	18	19	64
Elektrikere	10	14	17	41	82
Frisører	12	8	4	7	31
Maskinarbejdere	37	42	31	29	139
Skibsbyggere	-	4	-	2	6
1977/78 ialt	115	110	96	115	436
1976/77 ialt	119	112	117	109	457
1975/76 ialt	111	117	98	100	426

Kilde: Skolerne

I 1977/78 var eleverne fordelt med 309 på teknisk skole i Tórshavn og 127 på teknisk skole i Klaksvík. De tilsvarende tal for skoleåret 1976/77 var henholdsvis 332 og 127.

Teknisk skole i Tórshavn har i skoleåret 1977/78 haft en klas-

se med 11 elever, der læste til teknisk assistent, og to klasser med ialt 31 elever, der læste til teknisk forberedelseseksamen. I juni 1978 tog 20 elever teknisk forberedelseseksamen. På skolen i Klaksvík bestod 10 elever maskinisteksamen i 1977/78.

Den tekniske skole i Tórshavn har i 1977/78 beskæftiget ialt 25 lærere, hvoraf 7 fuldtids- og 18 deltidbeskæftigede. Det gennemsnitlige lærertimetal lå på 310 timer om ugen.

Klaksvík tekniske skole beskæftiger pr. 1. januar 1979 8 lærere, hvoraf 5 er heltids- og 3 deltidbeskæftigede. Det gennemsnitlige ugentlige lærertimetal andrager 190 timer.

I 1976 blev skolehjemmene ved de to tekniske skoler taget i brug. I Tórshavn er der 96 sengepladser og i Klaksvík 44 sengepladser. Skolehjemmet i Klaksvík indeholder endvidere værkstedslokaler til tømrer- og snedkerfagene.

Handelsskolen

Handelsskolen, der er en centralskole for hele landet, er en selvejende institution, der modtager tilskud efter tilsvarende regler som de tekniske skoler. Skolen har afdelinger i Tórshavn, Klaksvík, Fuglafjørður, Tvøroyri, Vágur, Sørvágur, Sandur, Oyrbakki og Vestmanna. Ved de seks sidste afdelinger kan eleverne alene tage visse statskontrollerede fagprøver, medens der ved de tre førstnævnte afdelinger foruden fagprøverne kan tages lærlingeprøver og merkonomeksamen. I Tórshavn blev i 1978 for første gang påbegyndt højere handelsundervisning. Denne undervisning foregår om dagen, medens den øvrige undervisning alene foregår om aftenen. Endvidere arrangeres undervisning i bankfaget og korte erhvervskurser.

Af de samlede driftsudgifter i 1977/78 på 1,7 mill. kr. afholdt statskassen 85 %, kommunerne knap 11 % og private de resterende 9 %.

Tabel 7. 10. Antal lærlinge og elever i handelsskolen pr. 1. januar 1979 fordelt på afdelinger

	<u>Tórs-</u>	<u>Klaks-</u>	<u>Eyst-</u>	<u>Suð-</u>	<u>Vág-</u>	<u>Sand-</u>	<u>Oyra-</u>	<u>Vest-</u>	
	<u>havn</u>	<u>vík</u>	<u>uroy</u>	<u>uroy</u>	<u>ar</u>	<u>oy</u>	<u>bakki</u>	<u>manna</u>	<u>Ialt</u>
Lærlinge på kontor- og grossistlinien	122	20	17						159
1. år	63	9	11						83
2. år	59	11	6						76

(fortsættes)

Antal lærlinge og elever i handelsskolen pr. 1. januar 1979 for-
delt på afdelinger (fortsat)

	<u>Tórs-</u>	<u>Klaks-</u>	<u>Eyst-</u>	<u>Suð-</u>	<u>Vág-</u>	<u>Sand-</u>	<u>Oyra-</u>	<u>Vest-</u>	<u>Ialt</u>
	<u>havn</u>	<u>vík</u>	<u>uroy</u>	<u>uroy</u>	<u>ar</u>	<u>oy</u>	<u>bakki</u>	<u>mann</u>	
Lærlinge på									
butikslinien	<u>17</u>								<u>17</u>
1. år	7								7
2. år	10								10
Fagprøver	<u>43</u>	<u>16</u>	<u>39</u>	<u>49</u>	<u>29</u>		<u>12</u>	<u>72</u>	<u>260</u>
maskinskrivning	23	4	11	24	13			24	99
bogføring	14	8	14	7	9		12	14	78
engelsk I, II og III	5	2	14	8	7			34	70
regning		2							2
færøsk				10					10
andet	1								1
Højere handels-									
undervisning	<u>26</u>								<u>26</u>
Merkonomkurser	<u>112</u>	<u>20</u>	<u>22</u>						<u>154</u>
databehandl. I	10								10
databehandl.II	11								11
Finansiering	9								9
revision	10								10
organisation	11								11
internt regnsk.	13	10	11						34
årsregnskab	10	10	11						31
personaleledelse	8								8
erhvervsret	13								13
driftsøkonomi	<u>17</u>								<u>17</u>
Fagdeltagere	320	56	78	49	29		12	72	616
Elever ialt									
1/1 1979	272	46	60	39	21		12	54	504
1/1 1978	283	42	92	57	28		24	.	526
1/1 1977	<u>296</u>	<u>66</u>	<u>92</u>	<u>30</u>	<u>24</u>	<u>10</u>	<u>24</u>	.	<u>542</u>

Kilde: Handelsskolen

De statskontrollerede prøver omfatter dels de almindelige fagprøver, dels højere fagprøver. Der vil dog ikke fremtidig blive skelnet mellem almindelige og højere fagprøver. Begge er et-årige, ligesom merkonomprøverne er et-årige. Prøverne kan efter 2-3 år stykkes sammen til en linieeksamen. Lærlingenes skolegang strækker

sig over 2 år.

Skolen har 2 fastansatte lærere og 56 timelærere. Det samlede ugentlige lærertimetal andrager ca. 280 timer.

Undervisningen ved handelsskolen omfattede pr. 1. januar 1979 504 personer, hvoraf 285 kvinder. De tilsvarende tal pr. 1. januar 1978 var 526 og 392.

Navigationsskoler

På Færøerne findes 2 navigationsskoler - Føroya Sjómannsskúli i Tórshavn og Klaksvíkar Sjómannsskúli i Klaksvík. Begge skoler er institutioner under Færøernes landsstyre, idet Klaksvíkar Sjómannsskúli blev overtaget af landsstyret i 1974.

De samlede driftsudgifter ved de to navigationsskoler, der i 1977/78 udgjorde ca. 3,0 mill. kr., afholdes fuldt ud af landskassen.

Tabel 7. 11. Antal elever på navigationsskoler pr. 1. januar 1975-79

	<u>1975</u>	<u>1976</u>	<u>1977</u>	<u>1978</u>	<u>1979</u>
Skibsførerelever (12 mdr.s kursus)	8	14	15	17	19
Styrmandselever (24 mdr.s kursus)	39	61	54	55	54
Fiskeskipperelever (12 mdr.s kursus)	28	38	67	48	40
Radiotelegrafistelever (18 mdr.s kursus)	4	3	8	-	6
Kokkeskoleelever (5 mdr.s kursus)	-	9	9	8	-
<u>Ialt</u>	<u>79</u>	<u>125</u>	<u>153</u>	<u>128</u>	<u>119</u>

Kilde: Skolerne

Skibsfører- og styrmandseleverne samt 26 fiskerskipperelever undervises i Tórshavn. De øvrige fiskerskipperelever, radiotelegrafisterne og kokkeskoleeleverne bliver undervist i Klaksvík. På Færøernes navigationsskole er der i 1978 afholdt et duelighedskursus på 50 timer med 30 elever og et kystskipperkursus på 2 måneder med 29 elever.

Begge skoler har afholdt et radiotelefonistkursus (ugekursus) med ialt 81 elever.

Skolen i Tórshavn har 11 lærere, hvoraf 2 deltidsbeskæftigede med samlet ugentligt lærertimetal på 280 timer, medens der på skolen i Klaksvík er ansat 3 heltids- og 7 deltidsbeskæftigede lærere med et samlet ugentligt timetal på 115 timer.

ANDEN UNDERVISNING

Færøernes folkehøjskole

Færøernes folkehøjskole er en selvejende institution, der i henhold til lagtingslov nr. 48 af 1. juni 1961 modtager tilskud fra landskassen. Området folkehøjskoler er overtaget som særanliggende.

Af de samlede udgifter til højskolens drift, der i 1977/78 udgjorde 874.000 kr., afholdt landskassen 77 %, mens de resterende 23 % betaltes af private.

Ved lagtingslov nr. 101 af 1. december 1978, der træder i kraft pr. 1. april 1979, sker en ændring af tilskudsreglerne til folkehøjskoler, der herefter vil få tilskud fra landskassen på 100 % af udgifterne til aflønning af skolens leder, og på 70 % af de øvrige driftsudgifter, herunder lærerlønninger, drift af bygninger, undervisningsmateriel m. v. Til anlægsudgifter ydes et tilskud på 50 % til køb og opførelse af bygninger i form af et rente- og afdragsfrit lån. Endvidere ydes af landskassen tilskud til skolens elever.

Skolen havde på sommerholdet 1978 15 drenge og 21 piger og på vinterholdet 1977/78 14 drenge og 11 piger, d. v. s. et samlet elevtal på 61 højskoleelever. I skoleåret 1977/78 havde skolen ialt 50 højskoleelever.

Aftenskolerne

Aftenskolerne godkendes af Færøernes skoledirektion efter regler baseret på bekendtgørelse nr. 176 af 7. oktober 1935 om tilskud fra staten til ungdoms- og aftenskoler på Færøerne. Der ydes tilskud af statskassen og landskassen med 70 % af lærerlønningerne. Udgifterne iøvrigt afholdes af kommunerne. Skolerne havde i vinteren 1977/78 ialt 4.747 elever med ialt 26.790 timer mod 4.175 elever og 22.269 timer året før. Af eleverne i 1977/78 var 3.553 kvinder og 1.194 mænd.

Den meget store stigning i undervisningen skyldes væsentligst et større fagtilbud i flere kommuner.

UDDANNELSESSTØTTE

Tabel 7. 12. Statens Uddannelsesstøttes udgifter på Færøerne
1970/71 og 1975/76 - 1977/78

<u>1.000 kr.</u>	<u>1970/71¹⁾</u>	<u>1975/76</u>	<u>1976/77</u>	<u>1977/78</u>
A. Stipendier:				
8.-9. kl.,	602 ²⁾	75 ³⁾	88 ³⁾	85 ³⁾
1.-2. real kl.,				
10. kl. og				
3. real kl.				
lærlinge	.	2.247	1.904	2.134
gymnasiet	397	1.706	1.586	1.674
seminariet	267	468	530	834
sygeplejeskolen	-	5	5	12
sømandsskoler	265	508	784	827
maskinskolen	204	392	393	400
akademiet	-	129	142	130
Talt	1.735	6.373	6.253	7.034

1) Hertil kommer 748.000 kr. udbetalt som studielån til færøske studerende

2) Excl. kommunernes tilskud på mindst 1/3 af de anførte tal

3) Excl. kommunernes tilskud på mindst 3 gange de anførte tal

Kilde: Statens uddannelsesstøtte

Statens Uddannelsesstøttes udgifter til stipendier til studerende m. v. på Færøerne udgjorde i 1977/78 ca. 7,0 mill. kr. Til unge under uddannelse over 9. skoleår sker uddelingen af stipendier efter de regler, der er fastsat i den danske lov om statens uddannelsesstøtte. Udgifterne hertil afholdes fuldt ud af statskassen, For Færøerne gælder en særlig regel for unge i 7.-9. skoleår over undervisningspligtig alder, ifølge hvilken kommunerne til disse kan udbetale stipendier, som inden for visse maksimumsbeløb refunderes med 25 % af statskassen.

Endvidere får færøske studerende på de højere læreanstalter i Danmark stipendier fra Statens Uddannelsesstøtte efter sædvanlige regler. Fra og med støtteåret 1975/76 ydes der ikke lån fra uddannelsesstøtten, og de studerende er henvist til at optage statskautionserede studielån.

Tabel 7. 13. Landskassens elevtilskud 1970/71 og 1975/76-1977/78

<u>1.000 kr.</u>	<u>1970/71</u>	<u>1975/76</u>	<u>1976/77</u>	<u>1977/78</u>
Gymnasiet	238	441 ¹⁾	624 ¹⁾	663 ¹⁾
Seminariet ²⁾	40	-	-	-
Folkehøjskolen	82	142	146	141
Erhvervsskoler	200	400	300	300
Universiteter etc.	115	200	300	400
Anden uddannelse	156	345	425	349
<u>Ialt</u>	<u>831</u>	<u>1.528</u>	<u>1.795</u>	<u>1.853</u>

1) Omfatter kostafdelingens underskud. Direkte elevtilskud blev udbetalt for sidste gang i 1974/75 2) Udbetalt for sidste gang i 1974/75

Kilde: Landskasseregnskaber

De samlede udbetalte elevtilskud til studerende m. v. på Færøerne udgør således godt 9,1 mill. kr. Heri er medregnet kommunernes udgifter på 255.000 kr. til de ovenfor omtalte stipendier til elever i 7.-9. skoleår.

Kap. 8

RETS- OG POLITIVÆSEN

FÆRØERNES RETSVÆSEN

Færøernes ret har hovedtingsted i Tórshavn, hvor ordinær retsdag normalt afholdes 1. og 3. tirsdag i hver måned. Retten har desuden fast bitingsted i Tvøroyri, hvor der afholdes ordinære retsmøder 6 gange årlig. Herudover afholdes der i et vist omfang retsmøder i Klaksvík og andre bygder.

Sorenskriveren er overformynder på Færøerne og herudover formand for Færøernes Ulykkesforsikringsråd, Færøernes Overfredningsnævn, Lejenævnet for Tórshavn kommune, Færøernes Overlandvæsenkommission, Færøernes Overudskiftningskommission og Færøernes Nævn for Børneforsorg. Endelig er sorenskriveren medlem af Sterilisationsnævnet. Vedrørende ulykkesforsikringsrådet henvises til pag. og tabel.

På dommerkontoret var pr. 1. januar 1979 foruden sorenskriveren, 1 retsassessor og 1 dommerfuldmægtig beskæftiget 11 kontorfunktionærer, heraf 2 halvdagsansatte.

Nedenstående tabel angiver antallet og arten af retssager og andre retshandlinger i året 1978. Endvidere er medtaget antallet af de af huslejenævnet og overfredningsnævnet behandlede sager. Til sammenligning er medtaget tallene for 1970 og 1977.

Tabel 8. 1. Oversigt over Færøernes rets virksomhed

	<u>1970</u>	<u>1977</u>	<u>1978</u>
<u>Borgerlige sager</u>			
Stævninger indleveret til berømmelse	1.439	1.599	1.488
Afsagte domme ialt	833	1.090	1.118
heraf udeblivelses- og erkendelsesdomme	747	1.028	1.036
<u>Straffesager</u>			
Indleveret til berømmelse	330	572	572
Afsagte domme	168	288	432
<u>Fogedforretninger</u>			
Indleverede begæringer	913	1.598	1.443
heraf udpantningsbegæringer	32 ¹⁾	417	208
<u>Auktioner</u>			
Auktionsbegæringer ialt	60	52	53
heraf faste ejendomme	38	39	36
heraf skibe	3	5	12
		(fortsættes)	

Øversigt over Færøernes rets virksomhed (fortsat)

	<u>1970</u>	<u>1977</u>	<u>1978</u>
Afholdte auktioner:			
over faste ejendomme	5	0	1
over skibe	2	1	1
<u>Tinglæste dokumenter</u>	2.536	2.511	2.021
heraf tinglæste skøder	583	509	510
<u>Tinglyste dokumenter</u>	3.897	9.331	10.010
heraf tinglyste skøder	395	980	951
<u>Protesterede veksler og anvisninger²⁾</u>	405	280	404
<u>Skifteretten</u>			
Anmeldte boer ialt	325	314	336
Afsagte konkursdekreter	0	1	0
Offentligt behandlede boer	57	23 ³⁾	28 ³⁾
<u>Huslejenævnet i Tórshavn</u>			
Indkomne sager	100	84	62
<u>Færøernes Overfredningsnævn</u>			
<u>Indkomne sager</u>	7	94	126

1) omfatter kun radiolicens

2) omfatter kun Tórshavn og omegn

3) omfatter alene offentligt behandlede boer, der ved årets slutning henstod uafsluttet

Kilde: Sorenskriveren

FÆRØERNES POLITIVÆSEN

Færøerne udgør en politikreds og indgår i den almindelige politikredsinddeling. Politikredsen er opdelt i 7 sysler.

Den øverste leder af politivæsenet på Færøerne er landfogeden (politimesteren) med sæde i Tórshavn. Fra landfogedembedet ledes den almindelige politi- og anklagervirksomhed samt arrestvæsenet. I sin egenskab af anklager er landfogeden tillige statsadvokat.

Under landfogedembedets arbejds- og ansvarsområder henhører en række områder af ikke-politimæssig karakter. Blandt andet kan nævnes, at landfogeden er formand for Færøernes elektricitetsråd og for Tórshavn sundhedskommission, ligesom han er næstformand i Tórshavn brandkommission. Han er endvidere skibsregistrator for Færøerne, ligesom aktieselskabs-, handels- og foreningsregistret føres af embedet. På det familieretlige område kan nævnes, at landfogeden (uden for Tórshavn sysselmændene) er borgerlig vielse myndighed.

Den 1. januar 1979 beskæftigede politiet på Færøerne ialt

98 personer, heraf foruden landfogeden 1 politiassessor og 1 politifuldmægtig. Ud over de 6 sysselænd omfatter selve politistyrken 44 politifolk og 14 reservebetjente. 29 politibetjente og 4 reservebetjente var tilknyttet politistationen i Tórshavn, medens antallet af politibetjente og reservebetjente i syslerne udgjorde henholdsvis 15 og 10. Ved arrestvæsenet er ansat 6 personer. Kontorpersonalet udgjorde (incl. 5 halvdagsansatte) 25 personer, heraf 14 på politikontoret i Tórshavn og 2 på politistationen i Tórshavn.

Der har siden 1. juni 1977 været døgntjeneste på politistationen i Tórshavn.

I 1974 oprettede Direktoratet for Kriminalforsorgen en afdeling af kriminalforsorgen på Færøerne. Kriminalforsorgen, der varetages af en socialrådgiver, har kontor i Tórshavn. Foruden at føre tilsyn med betinget dømte og prøveløsladte, benyttes socialrådgiveren som konsulent for de lokale børneværn.

I 1978 har der været ført tilsyn med 28 personer, heraf 26 betinget dømte, mens 2 var prøveløsladte. Herudover har 5 personer været under frivilligt tilsyn. I 20 af de 28 tilsyn indgår behandling for alkoholmisbrug. I 2 tilfælde indgår behandling mod misbrug af euforiserende stoffer. Endvidere førtes 21 andre tilsyn.

I 1977 førtes 37 tilsyn, hvoraf de 28 havde vilkår om behandling for alkoholmisbrug.

Politiets virksomhed i 1978

I tiden 1. januar til 31. december 1978 modtog politiet 986 anmeldelser for overtrædelse af straffeloven. I samme tidsrum blev 183 straffelovsovertrædelser opklaret.

Fordelingen på de enkelte bestemmelser i straffeloven fremgår af tabel 8. 2. I tabellen er de tilsvarende tal for 1970 og 1977 anført til sammenligning.

Tabel 8. 2. Oversigt over overtrædelser af straffeloven

	<u>Anmeldt</u>			<u>Opklaret</u>		
	<u>1970</u>	<u>1977</u>	<u>1978</u>	<u>1970</u>	<u>1977</u>	<u>1978</u>
Vold mod offentlig myndighed o. l.	1	10	8	1	8	4
Falsk forklaring o. l.	1	7	3	1	4	1
Dokumentfalsk	0	14	15	0	11	13
Sædelighedsforbrydelser	14	7	11	12	4	7
Voldsforbrydelser	29	37	29	21	21	5
Manddrab og forsøg herpå	3	0	1	3	0	0

(fortsættes)

Oversigt over overtrædelser af straffeloven (fortsat)

	1970	1977	1978	1970	1977	1978
Frihedsberøvelser	0	1	0	0	0	0
Freds- og æreskrænkelser	9	16	8	7	3	1
Indbrudstyverier	112	139	218	57	81	32
Andre tyverier	43	102	164	21	56	16
Andre berigelsesforbrydelser	124 ²⁾	66	42	123 ²⁾	55	9
Brugstyverier	123	168	242	23	35	39
Hærværk	72	215	240	39	74	53
Øvrige	11	109 ¹⁾	5	7	100 ¹⁾	3
Overtrædelser af straffeloven ialt	542	891	986	315	452	183

1) Heraf 1 sag med 90 forhold

2) Heraf 1 sag med 110 forhold

Kilde: Landfogeden

I 1978 blev der pådømt 1 sag vedrørende udenlandske fiskerfartøjers fiskeri på ulovligt område og 6 sager angående dissers overtrædelse af reglerne om for små maskestørrelser. Der har i 1978 været pådømt 1 sag vedrørende færøske fiskerfartøjers overtrædelse af fiskerilovgivningen. Sagen vedrørte ulovligt fiskeri og blev afgjort med en bøde på 30.000 kr.

Tabel 8. 3. Oversigt over behandlingsmåden for straffesager og andre lovovertrædelser

	1970	1977	1978
Statsadvokatsager	119	258	158
heraf vedrørende:			
a) spirituskørsel	58	157	124
b) groft uforsvarlig kørsel		6	5
Politisager ¹⁾	111	329	395
Udenretslig vedtagne bødeforlæg	811	809	1.065
Idømte og vedtagne bødebetalb, kr.	146.075	618.160 ²⁾	489.830 ³⁾

1) Herunder sager, der forgesves er søgt afgjort ved bødeforlæg

2) Heraf 320.000 kr. hidrørende fra 7 trawlersager

3) Heraf 190.000 kr. hidrørende fra 8 trawlersager

Kilde: Landfogeden

Tabel 8. 4. Oversigt over politiets virksomhed iøvrigt

	<u>1970</u>	<u>1977</u>	<u>1978</u>
Indsatte til afsoning, herunder varetægtsfængslede	46	118	158
Afsoningsdage	1.125	2.514	2.453
Udrykninger	1.636	2.156	2.632
Detentionsanbragte	502	476	454
Færdselsuheld uden personskade	949	1.228	1.616
Færdselsuheld med personskade	25	74	108
Dræbte ved færdselsuheld	1	3	4
Dræbte ved andre ulykker	14	14	7
Brande	18	21	28

Kilde: Landfogeden

Kap. 9

KIRKELIV

FOLKEKIRKEN

Folkekirken på Færøerne er et fællesanliggende. De vigtigste love er lov nr. 109 af 29. marts 1924 for Færøerne om kirkernes styrelse og lov nr. 48 af 25. februar 1963 om oprettelse af en stilling som vicebiskop på Færøerne.

Færøerne hører i kirkelig henseende under Københavns stift. Den øverste lokale embedsmand er vicebiskoppen. Regler om arbejdsfordelingen mellem Københavns biskop og vicebiskoppen er fastsat i kirkeministeriets bekendtgørelse nr. 198 af 31. maj 1963 af regulativ for vicebiskoppen på Færøerne.

Færøerne er delt i 13 præstegæld med ialt 60 kirker og 18 præsteembeder. Vicebiskoppen, der hidtil tillige har fungeret som sognepræst i Suðurstreymoy vestre præstegæld, er med gennemførelsen af lov nr. 551 af 2. november 1977 om ændring af lov nr. 48 af 25. februar 1963 om oprettelse af en vicebiskopstilling med virkning fra 1. april 1978 fritaget for dette hverv.

Tabel 9. 1. Kirkernes placering og befolkningsgrundlag

<u>Præstegæld</u>	<u>Præster</u>	<u>Kirker</u>	<u>Kommuner</u>	<u>Bygder</u>	<u>Indbyggere pr. 30/6-78</u>
Norðoyar østre (Viðareiði)	1	5	4	9	758
Norðoyar vestre (Klaksvík)	2	5	4	11	4.954
Fuglafjørður	1	5 ¹⁾	4	9	3.257
Nes	1	3	2	9	3.027
Sjógv	1	4	3	10	1.698
Eiði	1	4	4	8	1.196
Norðstreymoy (Kvívík og Hvalvík)	2	8	7	16	3.274
Suðurstreymoy østre (Tórshavn øst)	2	3	5	18	13.923
Suðurstreymoy vestre (Tórshavn vest)	2	4			
Vágar (Miðvágur)	1	5	5	7	2.832
Sandoy (Sandur)	1	6	5	8	1.728
Suðuroy nordre (Tvøroyri og Hvalba)	2	5 ¹⁾	3	8	3.095
Suðuroy søndre (Vágur)	1	5	4	8	2.738
<u>Ialt</u>	<u>18</u>	<u>62</u>	<u>50</u>	<u>121</u>	<u>42.480</u>

1) Heraf 1 bønhus Kilde: Vicebiskoppen og materiale i rigsombudet

Administrationen af kirker og kirkegårde er henlagt til hjemmestyret. Lagtinget bestyrer Færøernes Kirkefond, hvis midler benyttes til kirkernes udvendige vedligeholdelse og til opførelse af nye kirker. Herudover yder fonden tilskud til kirkegårdsgårder, til anskaffelse af færøsk byggede orgler samt til opførelse af nye kirker og udvidelse af eksisterende. Fondens midler bevilges på de årlige lagtingsfinanslove. I henhold til lov nr. 109 af 29. marts 1924 om kirkernes styrelse m. v. føres et løbende tilsyn med kirkerne af Færøernes kirkeinspektion, der består af rigsombudsmanden, der er formand, vicebiskoppen og 3 medlemmer, valgt af lagtinget. Kirkeinspektionen afgiver indstilling til lagtinget om anvendelse af kirkefondens midler. Rigsombudsmandens kontor fungerer som sekretariat.

Præsterne på Færøerne lønnes efter samme regler som præsterne i Danmark. Præstelønninger, bortset fra den del, der dækkes af statskassen (60 %), samt udgifter vedrørende præsteboliger m. v. udredes af præsteembedernes fællesfond og administreres gennem stiftøvrigheden over Københavns stift. Anlæg og drift af kirkegårde henhører under kommunerne under tilsyn af menighedsråd og kirkeinspektion.

Udgifterne til kirkernes indvendige vedligeholdelse og kirkernes drift samt til anskaffelse af inventar afholdes af de enkelte menigheder. En stor del af kirkebetjeningen udføres ved frivillig arbejdskraft, således at hvervet som organist, degn og klokker ved de fleste kirker normalt ikke vederlægges.

I skatteåret 1972/73 blev hjemmelen i styrelsesloven fra 1924 til at udskrive skatter til kirkens drift for første gang bragt i anvendelse, da der blev udskrevet kirkeskat i Tórshavn og Tórshavn udenbys kommuner. Fra og med skatteåret 1978/79 er der endvidere blevet udskrevet kirkeskat i Klaksvík, Sund, Skáli og Froðba kommuner.

Tabel 9. 2. Oversigt over kirkelige udgifter 1977/78

<u>1.000 kr.</u>	<u>Stats-</u> <u>kassen</u>	<u>Lands-</u> ¹⁾ <u>kassen</u>	<u>Kommu-</u> ²⁾ <u>nerne</u>	<u>Menigheds-</u> ²⁾ <u>rådkasser-</u> <u>ne 1977</u>	<u>Ialt</u>
Udvendig vedligeholdelse af kirker	-	283	-	-	283
Indvendig vedligeholdelse af kirker	-	-	-	554	554
Udgifter ved gudstjeneste m. v.	-	-	-	407	407

(fortsættes)

Oversigt over kirkelige udgifter 1977/78 (fortsat)

<u>1.000 kr.</u>	<u>Stats-</u> <u>kassen</u>	<u>Lands-</u> ¹⁾ <u>kassen</u>	<u>Kommu-</u> ²⁾ <u>nerne</u>	<u>Menigheds-</u> ²⁾ <u>rådskasser-</u> <u>ne 1977</u>	<u>Talt</u>
Andre udgifter	30	55	-	839	924
Nye kirker	-	408	-	-	408
Kirkegårde	-	-	1.331	-	1.331
Præstelønninger og pensioner	2.949	-	-	-	2.949
Præsternes befordring	18	100 ³⁾	-	-	118
Præstegårde	677	-	-	-	677
<u>Talt</u>	<u>3.674</u>	<u>846</u>	<u>1.331</u>	<u>1.800</u>	<u>7.651</u>

1) Omfatter kirkefondens faktiske udgifter i modsætning til landskassens udgifter til kirkelige formål i kap. 4, afsnittet om offentlige udgifter, hvor alene landskassens tilskud til kirkefonden er medtaget som en landskasseudgift

2) Foreløbigt tal

3) Kirkefonden refunderer årligt staten ca. 25.000 kr. som tilskud til befordringsgodtgørelse for de færøske præster. Refusion for finansårene 1974/75 - 1977/78 er først sket i finansåret 1977/78

Kilde: Statsregnskab 1977/78, landskasseregnskab 1977/78 samt materiale i rigsombudet.

ORGANISATIONER OG FORENINGER, TILSLUTTET FOLKEKIRKEN

K. F. U. K. og K. F. U. M.

De kristelige foreninger for unge kvinder og unge mænd har begge til formål at arbejde for Guds riges udbredelse blandt unge, men arbejder iøvrigt inden for alle aldersgrupper. Bevægelserne samlede oprindelig medlemmer og interesserede til bibelmøder og fællesbøn, og dette er fortsat grundlaget for deres virke.

Den første afdeling af K. F. U. K. grundlagdes i Vágur i 1912. I 1922 grundlagdes en afdeling i Tórshavn, medens afdelingen i Klaksvík er oprettet under 2. verdenskrig. Den første afdeling af K. F. U. M. oprettedes i Tórshavn i 1936, medens afdelingen i Klaksvík, der drives sammen med K. F. U. K., oprettedes samtidig med denne forening.

K. F. U. K. har for tiden ca. 190 medlemmer (30 i Vágur, 80 i Tórshavn og 80 i Klaksvík), medens K. F. U. M. tæller ca. 230 medlemmer (150 i Tórshavn og 80 i Klaksvík).

Udover bibelarbejdet har foreningerne en række aktiviteter,

forskelligt hobbyarbejde, forelæsninger, spil, film, udflugter og sommerlejr. Endvidere støttes et ydremissionsk arbejde. Begge foreninger afholder medlemsmøder én gang om måneden. Herudover holdes jævnligt møder - ofte ved fællesarrangementer mellem de to foreninger.

K. F. U. K. og K. F. U. M. i Klaksvík driver herudover en børnehave, Dronning Margrethes børnehave, med 72 børn (kap. 5). På K. F. U. K.- og K. F. U. M.-hjemmene i Tórshavn er der for tiden udlejet ialt 17 værelser til skolesøgende unge kvinder og mænd.

Til samtlige afdelinger af K. F. U. K. og K. F. U. M. er der knyttet spejderafdelinger (kap. 10).

Indre Mission

Indre Mission på Færøerne arbejder inden for rammerne af den evangelisk-lutherske kirke og forkynder fra omkring 30 missionshuse rundt omkring på øerne. Man har 4 fastansatte forkyndere i Tórshavn, Tvøroyri, Fuglafjørður og Vestmanna. Disse virker over hele landet, medens det lokale arbejde først og fremmest varetages af frivillig arbejdskraft.

Indre Missions virke omfatter kristelige møder, ungdomsforeninger og søndagsskoler. Herudover udgiver man bladene "Sunnudagsblaðið" og "Trúboðarin", ligesom man har sit eget forlag "Heimamissionsforlagið", der hidtil har udgivet ca. 20 bøger, og hvis båndcentral har udsendt 3 bånd.

Den færøske sømandsmission, som driver sømandshjem i Tórshavn, Runavík, Færingehavn og Reykjavík samt et sømandshus i Skotland, hører under Indre Mission. Til arbejdet uden for Færøerne er ansat 2 lønnede forkyndere. Iøvrigt støttes sømandsmissionens arbejde af 65 kvinderinge på hele Færøerne.

Det økonomiske grundlag for arbejdet i Indre Mission og sømandsmissionen er frivillige gaver. Missionerne ledes af et fællesråd bestående af 9 medlemmer.

Det kirkelige missionsforbund

Det kirkelige missionsforbund, som de sidste ca. 30 år har virket under navnet "Kirkjuliga missionsfelagið", er et lægmandsfællesskab af troende, som sammen med troende præster på evangelisk-luthersk folkekirkeligt grundlag ønsker at vække og styrke det åndelige liv og at samle børn, unge og ældre til et helligt samfund. Missionsforbundet har to fastansatte og to deltidsansatte forkyndere på Færøerne, hvortil kommer 2 missionærer, der virker i Ethiopien. Den væsentligste del af missionsforbundets arbejde ud-

føres dog af frivillige.

Af aktiviteter kan nævnes søndagsskolevirksomhed, håndarbejdsaftener og sangkor for såvel voksne som børn. Forbundets forlag har til huse i missionshuset i Tórshavn. Forlagets bøger sælges fra den lutherske boghandel samme sted. Forbundets bog- og båndcentral ligger i Klaksvík, hvorfra pakker med bøger og bånd fordeles til skibene.

Det økonomiske grundlag for missionsforbundet er frivillige gaver. Forbundet ledes af en 5 mand stor bestyrelse.

KRISTNE TROSSAMFUND UDENFOR FOLKEKIRKEN

Brødremenigheden

Det som i dag er kendt under betegnelsen "Brødremenigheden" opstod ved William Sloan's virksomhed fra 1865. Den står udenfor folkekirken, og den forkynder fuld og evig frelse ved omvendelse og tro på Jesus Kristus. De troende bliver døbt, og derfor kaldes de ofte "baptister" (døbere).

Der findes forsamlinger (menigheder) i Tórshavn og en række bygder. På grund af organisationsformen kan der ikke angives noget medlemstal, men man regner med, at forsamlingerne omfatter 7-10 % af befolkningen.

Der er ca. 25 forsamlingshuse omkring på øerne - heriblandt "Ebenezer" i Tórshavn - hvor der holdes regelmæssige møder (brødsbrydelse og evangelisk møde søndag, bedemøde og opbyggelsesmøde en dag om ugen - ikke samme ugedag overalt). Desuden er der søndagsskole og i forbindelse hermed forskellige aktiviteter for børn. I bygden Vatnsöyrar anvendes huset "Zarepta" til sommerlejr. I 1978 ferierede godt 1500 børn i 7 aldersmæssigt opdelte grupper for en uge ad gangen.

I menigheden udsendes tidsskrifterne "Sunnudagsskúlin", "Stavn-haldið" og "Røddin". Forlaget "Røddin" udgiver forskellige kristelige bøger og pjecer.

Den færøske bibel i Victor Danielsens oversættelse er udgivet af menigheden - det nye testamente i 1937 og hele bibelen i 1949. Denne bibeludgave er udkommet i 31.000 eksemplarer. Menighedens salmebog indeholder 1192 salmer på færøsk.

Der er 5 missionærer ved forsamlingerne på Færøerne, og andre er rejst afsted til arbejde i Grønland, på Island, i Venezuela, i USA og i København. Sidstnævnte arbejder specielt blandt færinger.

Alt arbejde i menigheden er frivilligt, og der er ikke insti-

tueret nogen fælles ledelse for Færøerne.

Alle økonomiske forhold, herunder også støtte til missionærernes arbejde, ordnes indenfor forsamlingerne.

Siden den færøske radio blev etableret, har brødremenigheden haft lejlighed til at sende et evangelisk program seks gange om året, og siden 1966 har der en gang om ugen været sendt et kort evangelisk program gennem Trans World Radio i Monte Carlo for at nå færinger, der sejler udenlands, såvel som landsmænd i udlandet.

Den katolske kirke

Den katolske menighed på Færøerne er en del af bispedømmet i København, der omfatter Danmark, Færøerne og Grønland. Menighedens formål er at arbejde for kærlighed, fred og retfærdighed mellem Gud og mennesker og mellem mennesker indbyrdes. Den katolske menighed bestræber sig på at være, ikke et alternativ, men et supplement til den kristendom, der er dybt rodfæstet i Færøernes befolkning.

Menigheden består af 40 voksne medlemmer (heraf 11 franciskanersøstre og 1 præst) samt 18 børn under 16 år. Menigheden har en sognepræst. Der holdes én gudstjeneste (messe) daglig og på søn- og helligdage højmesse. Den første søndag i måneden er der normalt kirkekaffe. Udover en bibelstudiegruppe og en bedekreds har der ikke været nogen faste menighedsaktiviteter i 1978. Dette hænger sammen med, at menigheden i godt et år har været uden fast præst.

Den katolske kirke har en kirkebygning, en præstebolig og boliger for Franciskanersøstrene i Tórshavn. Franciskanersøstrene, der er tilsluttet kirken, driver Skt. Frans Skúli (kap. 7) og børnehavn og vuggestue (kap. 5).

Frelsens Hær

Frelsens Hær er en international, evangelisk og social organisation med "Den hellige Skrifs Gamle og Nye Testamente som den eneste rettesnor for kristelig tro, lære og liv". Frelsens Hær's mål er sammen med kristendommen iøvrigt at kæmpe for, at alle mennesker skal "underkaste sig den Herre Jesu Krist herredømme". Man søger at nå dette mål ved et forebyggende og opbyggende arbejde blandt børn og unge, samtidig med at man driver et udadvendt og oplysende arbejde af både praktisk og rent åndelig karakter.

Frelsens Hær har 171 voksne medlemmer, fordelt med 92 soldater, 29 i horn- og strengeorkestre, og 50 hjemforbundssøstre. Søndags-skolen samler 158 børn, der er 96 pigespejdere og 15 juniorsoldater,

medens ungdomsklubben har 17 medlemmer. Der er 2 heltidsansatte officerer, og 33 underofficerer virker som ledere i deres fritid.

I 1975 afholdtes 257, i 1977 211 og i 1978 220 møder og gudstjenester for børn og unge, medens der for voksne i de samme år holdtes henholdsvis 362, 345 og 311 møder og gudstjenester.

Færøerne var repræsenteret med 18 soldater fra Tórshavn på den internationale Frelsens Hær-kongres i London i 1978, hvor der var 30.000 delegerede fra de 82 lande, hvor hæren arbejder.

Den frie evangeliske menighed

Menigheden, der arbejder mest sammen med pinsemenigheden i Norge, arbejder ud fra bibelens ord i Joh. 17,3 om det evige liv, som er at kende den eneste sande Gud og den, som Gud har sendt, Jesus, Jesu ord i Joh. 17,24, "hvor jeg er, skal også de, som du har givet mig, være hos mig, så de må skue min herlighed, som du har givet mig; 'thi du har elsket mig før verdens grundlæggelse" og Ap. 2,41.

Menigheden har 142 medlemmer (voksendøbt), og menighedens søndagsskole samler 60 børn. Ledelsen består af en forstander og seks "ældstebrodre". Menigheden støtter to missionærer i "Embarcacion Argentina".

Der holdes omkring 300 møder årligt, idet der holdes faste evangeliske møder tirsdag, torsdag og lørdag aften samt 2 møder på søndage. Herudover holdes friluftsmøder om sommeren.

Syvende-dags adventisterne

Syvende-dags adventisterne, der blev organiseret i U.S.A. i 1863 og fik fodfæste på Færøerne 1919, har kirkehistorisk set rod i den radikale reformation (16. årh.), som udmundede i de pietistiske og puritanske vækkelsesretninger i England (17.-18. årh.) og i U.S.A. (18.-19. årh.). Kirkesamfundet betoner især de ti buds bogstavelige gyldighed og troen på Jesu Kristi umiddelbart forestående genkomst i herlighed (Joh. Åb. 14,12).

I 1978 var der 91 medlemmer. De fleste er bosiddende i Tórshavn.

Menigheden hører organisatorisk til "Østdansk Afdeling", og afdelingen har på Færøerne en skoleleder, en præst og en kolportør.

Der holdes bibelstudium for børn og voksne, og gudstjeneste hver lørdag formiddag året rundt. Desuden arrangeres der søndag formiddag en "søndagsskole", og samme dags aften er der bibel-foredrag. I 1977 var der en større evangelisk virksomhed med personel støtte fra Norge. I 1978 har man haft et "Skandinavisk Ungdomsstævne" i

Tórshavn med 250 deltagere. En gang om året opsøges venner og tidligere bidragsydere ved en "Hjælpeaktion". Ved denne indkom der i 1978 godt 100.000 kr. til samfundets helsevirksomhed i udviklingslandene.

Menighedens kirke i Tórshavn er opført i 1978. Menigheden driver en skole med 60 elever i Tórshavn (kap. 7) og en fysioterapiklinik, "Skodsborg", drives på udlejningsbasis.

Jehovas Vidner

Jehovas Vidner har tillid til, at hele bibelen er inspireret af Gud og er ufejlbarlig. De har indviet sig til Gud, Jehova. De lærer, at frelse kun kan opnås igennem Guds søns, Kristi, offer, og lægger vægt på, at deres tro bygger på bibelen og ikke på menneskers spekulationer eller trosbekendelser.

På Færøerne findes der fire menigheder. I 1970 var der 55 aktive forkyndere på Færøerne, i 1975 var der 75 forkyndere, i 1977 75 forkyndere og i 1978 78 forkyndere.

Menighederne ledes af ældsteråd, hvis arbejde er ulønnet. Der findes på Færøerne fem heltidsforkyndere, som får dækket en del af deres udgifter ved forkyndelsen. Vagttårnets afdelingskontor i Virum fører tilsyn med arbejdet på Færøerne.

I hver af de fire mødelokaler, kaldet rigssale, (Tórshavn, Klaksvík, Runavík og Tvøroyri) holdes der to ugentlige møder, foruden de ugentlige møder i private hjem. I de fire menigheder var der i 1978 gennemsnitlig 86 til stede hver uge. Ved højtiden til minde om Kristi død var der i påsken 1978 ialt 109. Hvert år holdes der mindre og større stævner, og ved det sidste områdestævne i Tórshavn deltog 121.

FILADELFIA- menigheden

FILADELFIA- menigheden i Tórshavn er en pinsemenighed. Dette navn gav folk denne bevægelse, fordi den bygger på de begivenheder, der fandt sted første pinsedag, jfr. Apostlenes Gerninger 2. kap. Bevægelsen accepterede dette og vedkendte sig dette navn.

FILADELFIA er tilknyttet bevægelsen i de nordiske lande, og samarbejder med denne bevægelse således, at hver menighed er selvstændig, (suveræn), men dog har et godt samarbejde med alle de andre menigheder.

Medlemstallet er idag 125. For at blive medlem forlanges det, at vedkommende er genfødt og døbt i henhold til skrifterne. Menig-

heden er etableret med et ældsteråd, og hvis der er behov herfor, kan den udnævne en formand, der arbejder sammen med ældsterådet.

Alle aktiviteter udføres i nært samarbejde med rådet. Ledere og ansvarshavende bliver valgt efter anbefaling af rådet, og de bliver derefter indsat til arbejde på det månedlige menighedsmøde. Der bliver ført forhandlingsprotokol for alle menighedsmøder og ældsterådsmøder. De økonomiske forhold bliver gjort medlemmerne bekendt på hvert menighedsmøde. På årsmødet bliver et revideret regnskab forelagt sammen med andre problemer, der har medlemmernes interesse.

Finansieringen af menigheden foregår ved personlige gaver og kollekt ved morgengudstjenesten og på menighedsmøderne. Tiende bliver ikke forlangt, men der er mange, som giver tiende.

ANDRE TROSSAMFUND

Bahá'i

Bahá'i er en selvstændig religion, der bygger på Bahá'u'lláh's lære. Bahá'i tror på, at Bahá'u'lláh er den indviede, som Kristus, Moses og andre profeter har forudsagt, vil etablere verdensfredens enhed. Tórshavns Bahá'i menighed er ét ud af 80.000 centre rundt omkring i verden vejledet af Bahá'i verdenscenteret i Haifa, Israel.

Bahá'i troen havde tre medlemmer i Tórshavn i 1970, den var fast organiseret i 1975, og har nu 14 medlemmer. Der holdes regelmæssige ugentlige møder, ligesom der arrangeres bønnemøder og studiekredse. Desuden celebreres 9 særlige helligdage.

Bahá'i har en særlig bygning i Tórshavn, et hus købt med hjælp fra det internationale Bahá'i samfund. Alt arbejde udføres frivilligt, og der er intet præsteskab.

Kap. 10

KULTURELLE FORHOLD, IDRET M. V.

RADIO

Útvarp Føroya blev oprettet i 1957. Den daglige ledelse varetages af en direktør, medens et radioråd på 6 medlemmer (5 valgt af lagtinget og 1 af lytterforeningerne) fastlægger hovedlinierne for programlægningen. I 1977/78 blev ialt registreret ca. 15.000 lyttere.

På FM-båndet sendes fra 3 hovedstationer beliggende på Suðurstreymoy (3 kilowatt), Borðoy (2 kilowatt) og Suðuroy (2 kilowatt). Hertil kommer 8 hjælpestationer, hvoraf 4 er på hver 10 watt, medens hver af de resterende 4 er på 1 watt. Siden 23. november 1978 har Útvarp Føroya sendt på mellembølge, 531 kHz (565 m). En på en international konference i Genève i 1975 meddelt tilladelse til at udvide mellembølgesenderens effekt er endnu ikke benyttet. Den ændrede frekvens har dog allerede betydet en forbedring af senderens rækkevidde.

Útvarp Føroya begyndte at sende i stereo i 1971, og dets udsendelser kan nu overalt i landet høres i stereo.

FM-senderne er indrettet således, at de senere eventuelt vil kunne indgå i et fjernsynssendernet.

Byggeriet af et nyt radiohus i Gundadalur blev i årets løb udbudt i licitation. De samlede byggeomkostninger beløber sig efter de antagne tilbud til 15.572.273 kr. Opførelsen af radiohuset påbegyndtes den 15. september 1978 og er beregnet til at vare 3 år. Etagearealet bliver på ca. 2.000 m², og huset vil bl. a. komme til at indeholde koncertstudio med plads til 200 tilhørere.

Útvarp Føroyas lokaleforhold er dog allerede bedret noget, idet man har lejet nogle lokaler, der bl. a. er nyttiggjort ved indretning af et sendestudio.

Udenlandske nyheder modtages nu ikke alene fra Ritzaus Bureau i København, men man har nu også direkte forbindelse til Reuters Ltd. i London.

Útvarp Føroya har i 1978 haft ca. 1930 nyhedsudsendelser, der har været opdelt således, at der har været seks udsendelser på hverdage og to udsendelser på helligdage.

Aktuelle forhold er også blevet behandlet i blandede udsendelser som "Miðvikan" (Onsdagen), "Burturi og heima" (Ude og hjemme), "Úr ymsum heraðshornum" (Fra forskellige verdenshjørner), i særlige

udsendelser som Almanatátturinn (Socialt program), Búnaðartátturinn (Landbrugsprogram), Bókmentatátturinn (Litterært program), Brúkaratátturinn (Forbrugerprogram), Fiskivinnutátturinn (Program for fiskerierhvervet) og Ferðslutátturinn (Færdselsprogram) foruden i direkte udsendelser fra lagtinget.

Der er i årets løb blevet oplæst tre længere romaner i fortsættelse. "Tann nýggi Bør Børsson" af Johan Falkberget, oversat af Marius Johannesen, "Katrín" af Sally Salminen, oversat af Oskar Hermansson, og "Lagnan" (Skæbnen) af Richard B. Thomsen, oversat af Hans Thomsen.

Af kortere fortsatte historier har været "Beinta" af Hans A. Djurhuus, "Eitt eiggiligt sprund" (Det store vidunder) af Jack London, oversat af Finnbogi Isaksen, og "Bombi Bitt og eg" af Fritiof Nilsson "Piraten", oversættelse Hans Thomsen. Af noveller har radioen sendt bl. a. "Minnismyndir" (Erindringsbilleder), hvor Jens Pauli Heinesen har læst egne noveller.

Gennem de seneste vintre har den færøske radio en gang ugentlig redegjort for de færøske kvad i en radioudsendelse kaldet "Kvæði og dansur". Man er fortsat hermed, og Herluf Berthelsen har redegjort for indholdet af kvadene, ligesom han har fortalt om kvad og dans i det hele taget.

Under fællesbenævnelsen "Fríggjakvöld kl. 20" (Fredag aften kl. 20) har man fortsat turene rundt om øerne. I 1978 har Niels Juel Arge forestået følgende udsendelser: "Á Slættanesi" med Martin Eliassen, "Koltursferð" med Niclas í Koltri, "Fram við landi og undir björgum" med Jens Mikal Jensen, Tjørnuvík, "Út um Oyggj" med Dávid Poulsen fra Hestur, "Úr Gásadali norður á Víkar" med John Joensen, Gásadalur, "Eystur undir land" med Grækari á Fitjunum, Vestmanna, "Úr Svøltutá eystur á Sniksbar" med Hjalmar Joensen fra Gjógv og "Runt um Svínoynna" med Jukim Olsen.

Der er udsendt fire nye, færøske hørespil i radioen i 1978. Steinbjørn B. Jacobsen skrev "Gardinurnar fyri og hvat so" (Gardinerne for og hvad så), Sigmund Poulsen skrev "Lagnustund" (Skæbnetime), og Niels Juel Arge skrev hørespillene "Óreinur" (Uren) og "Seinast sæddur í gjárkvöldið" (Sidst set i går aftes). Som lyd billede blev "Minnismyndir frá ungunum árum" (Erindringsbilleder fra de unge år) af Johannes Andreasen sendt.

Der blev udsendt ret mange hørespil af udenlandske forfattere i færøske oversættelser. "Hergongan drúgva" (Rejsen til de grønne skygger) af Finn Methling, "Tann ungi Henrik Ibsen, "Orsakað, kann

eg læna telefonina" (Undskyld, må jeg låne telefonen) af Gunnar Hagen Hartvedt, "Fimm samrøður við sonin" af Alexander Misjarin, "Guddómligi tónin" af Hans Hergin, "Gamli kennarin" af Fríðjón Stefánsson, "Tokulúðurin" (Tågehornet) af Ray Bradbury, "Rakarin" af H. Tellez, "Í trappuni" af John Widing, "Túsundfrankseðilin" af Charles Bertin, "Kilnamoe ein mánalýsisnátt" af Sean O'casey og "Baskervillehundurin" af Ittla Frodi og Arthur Conan Doyle.

Tabel 10. 1. Færøernes radios udsendelser

Udsendelsernes art	1977		1978	
	Sendetid i timer	Sendetid i % af samlet tid	Sendetid i timer	Sendetid i % af samlet tid
Musik	967	47,9	1.042	48,8
Foredrag	44	2,2	18	0,8
Undervisning	25	1,2	43	2,0
Gudstjenester	122	6,1	142	6,6
Oplæsning	58	2,9	77	3,6
Dramatiske udsendelser	23	1,1	13	0,6
Reportager	83	4,1	119	5,6
Ønskekoncerter	139	6,9	120	5,7
Underholdning	48	2,4	34	1,8
Børneudsendelser	31	1,5	30	1,4
Lagtingsudsendelser	32	1,6	101	4,6
Nyhedsudsendelser, herunder aktuelt	445	22,1	395	18,5
<u>Ialt</u>	<u>2.017</u>	<u>100,0</u>	<u>2.134</u>	<u>100,0</u>

Kilde: Útvarp Føroya

Udover den i tabel 10. 1. anførte sendetid har der i 1978 været 169 timers genudsendelse. I 1977 var der 206 timers genudsendelse.

Foruden sine egne udsendelser har Útvarp Føroya hver uge udsendelser i den danske og den grønlandske radio og i den norske kortbølgesender.

FJERNSYN

Den af lagtinget den 29. september 1978 vedtagne lov om etablering af fjernsyn trådte i kraft den 1. november 1978. Loven bemyndiger landsstyret til at iværksætte 1. byggeetape af en udbygningsplan, der omfatter bygning af hovedstation på Húsareyn og tre omsættere på Brúnaskarð, Hestur og Støðlafjall. Udbygningen

forventes at tage $1\frac{1}{2}$ år og koste omkring 3,5 mill. kr. 75-80 % af landets indbyggere påregnes at være fjernsynsdækket ved disse stationer.

Fjernsynsforeningen har fået tilladelse af landsstyret og af post- og telegrafvæsenet til at drive en sender, indtil det officielle fjernsyn begynder. Foreningen har i den anledning købt en farvesender på 10 watt. Det er planen at sende omkring 12 timer ugentlig. Udsendelserne vil normalt kun kunne modtages i Tórshavn-området.

AVISER

Der udkommer 8 aviser, hvoraf 6 i Tórshavn. Ingen avis udkommer daglig. Dimmalætting udkommer 3 gange ugentlig, Dagblaðið, 14. September og Sosialurin 2 gange, medens Norðlýsið, Tingakrossur og det nye blad Oyggjatiðindi kommer 1 gang om ugen. Endelig kommer Glaðustrok hver 14. dag. Nedenstående tabel viser avisernes oplagstal pr. 1. december 1978.

Tabel 10. 2. Avisernes oplagstal

	<u>1970</u>	<u>1975</u>	<u>1976</u>	<u>1977</u>	<u>1978</u>
Dimmalætting	8.900	9.900	10.000	10.400	10.800
14. September	3.650	4.000	4.000	3.750	3.700
Socialurin	2.500	2.700	2.550	4.000	5.600
Dagblaðið	2.650	3.500	4.300	6.200	ca.5.000
Norðlýsið	1.200	1.700	1.700	1.700	2.000
Tingakrossur	1.030	900	1.000	1.000	1.100
Oyggjatiðindi	1.500 ¹⁾	-	-	3.000	2.300
Glaðustrok	-	.	1.500	1.600	1.600
<u>Ialt</u>	<u>21.430</u>	<u>22.700</u>	<u>25.050</u>	<u>31.650</u>	<u>32.100</u>

1) Fjarðbúgvín

Kilde: Avisredaktionerne

Fem af aviserne må betragtes som talerør for hvert sit politiske parti, Dagblaðið for folkeflokkun, Dimmalætting for sambandsflokkun, 14. September for tjóðveldisflokkun, Sosialurin for socialdemokratiet og Tingakrossur for selvstyreflokkun. Norðlýsið, der udgives i Klaksvík, og Oyggjatiðindi, der udgives på Eysturoy, er ikke tilknyttet noget bestemt parti. Oyggjatiðindi må ses som en efterfølger for Fjarðbúgvín, som ophørte i 1974. Glaðustrok er afholdsbevægelsens blad.

Foruden aviserne udkommer to periodiske billedblade med ak-

tuelt stof, "Nú" og "Magn". "Nú" har et oplag på 6.500 og "Magn" et oplag på 6.000. Endelig udkommer det kommunistiske blad "Tíðin" med et oplag på 700. Bladet er i det forløbne år udkommet 5 gange.

I januar 1978 var det 100 år, siden Dimmalætting udkom for første gang.

BØGER

Bogudgivelser

I 1978 udkom der ialt 85 værker på færøsk, 60 originale værker og 25 oversættelser. Dette er en stigning på 12 i forhold til sidste år. 52 af disse bøger er trykt på Færøerne.

Bortset fra nævnte 85 bøger er i årets løb trykt 3 bøger på grønlandsk, 1 på islandsk og 1 på arabisk. I Danmark udkom 15 færøske bøger på dansk. I Norge og Sverige udkom hvert sted 2 bøger vedrørende Færøerne. I Tyskland og England 1 bog. På Island udkom en færøsk børnebog i islandsk oversættelse.

Det samlede sidetal af de på færøsk udgivne bøger er 13.710.

Tabel 10. 3. Udgivne færøske bøger 1978

	<u>Skønlitteratur</u>		<u>Faglitteratur</u>	<u>Skolebøger</u>	<u>Børnebøger</u>	<u>Ialt</u>
	<u>Prosa</u>	<u>Poesi</u>				
<u>Originale værker</u>						
Trykt på Færøerne	2	9	21	2	8	42
Trykt i Danmark	0	1	1	3	2	7
Trykt på Island	5	1	1	0	0	7
Trykt i Sverige	1	0	0	0	0	1
Trykt i Norge	0	0	2	0	0	2
Trykt i Holland	0	0	1	0	0	1
<u>Oversættelser</u>						
Trykt på Færøerne	4	0	3	3	3	13
Trykt i Danmark	0	0	1	0	2	3
Trykt på Island	6	0	0	0	1	7
Trykt i Norge	0	0	1	0	0	1
Trykt i U. S. A.	0	0	1	0	0	1
Trykt ialt i 1978	18	11	32	8	16	85
Trykt ialt i 1977	14	7	25	9	18	73
Trykt ialt i 1976	4	6	27	10	15	62

Kilde: Føroya Landsbókasavn

I 1978 udkom herudover 49 blade og tidsskrifter samt almanakker, julehæfter m. m. i et antal af 28.

Der uddeles forskellige bogpriser på Færøerne. I 1978 blev børnebogsprisen tildelt Marianne Debes Dahl, medens Maria Eide Petersen fik M. A. Jacobsens litteraturpris for faglitteratur og Hans Thomsen M. A. Jacobsens pris for skønlitteratur.

Biblioteksvæsen

Føroya Landsbókasavn, som blev oprettet i 1828, er nationalbibliotek og ejes af Færøernes lagting. Det har til formål at samle al færøsk litteratur og så vidt muligt litteratur om Færøerne. Endvidere skal Landsbókasavnið søge at fremme udbredelsen af kundskaber og oplysning i landet, ligesom det skal tilvejebringe et bibliotek af videnskabelig litteratur. Det har herudover opsyn med de 14 folkebiblioteker på Færøerne og står samtidig for bogkøb og registrering af bøger for de biblioteker, der ikke selv har uddannet personale. I forbindelse med bibliotekets færøafdeling udarbejdes færøske bogfortegnelser, årlige lister over udkomne bøger på færøsk, om Færøerne og om færøske forhold samt et fælles tilvækst-katalog "Samskrá" for Býarbókasavnið og Landsbókasavnið.

Den 5. november 1978 var det 150 år siden, Føroya Landsbókasavn blev grundlagt. I dagens anledning modtog Landsbókasavnið fra ind- og udland adskillige hilsener i form af breve, telegrammer og blomster, ligesom det fik overrakt gaver såsom bøger, malerier og penge. Nævnes bør endvidere, at Odense Universitet i anledning af jubilæet genudgav bogen "Dansken på Færøerne" af Svend Grundtvig med efterskrift af professor Hans Bekker Nielsen. Den nye udgave var tilegnet Føroya Landsbókasavn. Postverk Føroya udgav i december to frimærker med billede af henholdsvis det ældste bibliotek og det nye, der er under opførelse.

I november 1978 afholdt Landsbókasavnið en mindre udstilling af bøger og billeder i forbindelse med forfatteren Regin Dahl's 60 års fødselsdag.

Opførelsen af en ny bygning til landsbiblioteket i Tórshavn, der vil blive på 1.800 m², blev påbegyndt i juni 1976. Byggeriet ventes afsluttet sommeren 1979, og indflytning forventes at finde sted i 1980.

Antallet af bind på Landsbókasavnið er ca. 82.000, heraf 14.048 i en videnskabelig afdeling og 10.537 i færøafdelingen.

Desuden har biblioteket bl. a. 485 tidsskrifter, blade og periodica, 145 mikrofilm (aviser) og ca. 400 færøske plader, kassetebånd og fonografer. Mest anvendt er færøafdelingen og læsestuen.

Føroya Landsbókasavn har i 1977/78 udlånt 5.046 bøger, deraf i bogkasser 771 børnebøger til 13 bygder og 307 voksenbøger til 7 bygder. 9 færøske skibe på fjernfiskeri har lånt 478 bøger.

Fra bibliotekets afdeling på Landssjúkrahúsið udlåntes i det forløbne år knap 3.000 bind. Bogbestanden er på 2.564 bind. På sygehuset i Klaksvík blev der fra Klaksvíkar bókasavn udlånt 408 bøger i 1977/78.

Tabel 10. 4. Folkebibliotekernes virksomhed

Hjemsted	Befolk- nings- grund- lag pr.		Til- vækst	Antal udlån	Antal lånere	Udgif- ter bog- konto	Samle- de udg.	Antal udlån pr. låner
	1/1 1978	31/3 1978						
Eiði ¹⁾	580							
Fuglafjørður ²⁾	1.539							
Giljanes ³⁾	1.764							
Glyvrar	2.083	3.429	384	5.031	267	15.755	26.162	19
Klaksvík	4.678	10.603	715	11.058	940	44.619	693.584	12
Kollafjørður	675	2.846	343	1.322	144	7.653	41.677	9
Oyri	369	2.249	159	264	50	5.400	7.273	5
Sandur ⁴⁾	1.602							
Sørvágur	1.049	3.926	398	2.300	549	21.282	24.242	4
Toftir	918	2.876	223	1.356	167	10.746	15.154	8
Tórshavn	13.357	35.219	6.333	61.468	2.513	467.484	1.392.927	24
Vágur	1.695	5.774	327	3.486	224	14.018	26.383	16
Tvøroyri	2.092	6.148	369	6.309	370	14.186	27.910	18
Vestmanna	1.253	5.119	314	3.027	811	16.700	33.438	4
Ialt 1977/78	33.654	78.189	9.565	95.621	6.035	617.843	2.288.750	
Ialt 1976/77	32.953	83.877	7.749	98.768	8.386	569.656	1.693.087	
Ialt 1975/76	32.708	76.129	5.221	103.389	7.165	364.578	1.318.372	

1), 2), 3) og 4) ingen opgørelse indgivet for 1977/78

Kilde: Føroya Landsbókasavn

De tre skolebiblioteker i Tórshavn havde ialt ca. 12.950 bøger, og det samlede udlån var ca. 10.200 bind.

Børnebiblioteket i Tórshavn har næsten hver uge i 1978 vist film for børn i alle aldersklasser. Der har hovedsagelig været vist oplysende film og spillefilm for mindre børn. Endvidere har

der været oplæsning, forskellige spil, fremvisning af lysbilleder m. m.

Biblioteket i Mjörkadalur, som står uden for det færøske biblioteksvæsen, men under tilsyn af landsbibliotekaren, har en bogbestand på 3.051 bind samt et antal gramfonoplader. Udlånet var på 1.377 bind.

TEATRE OG BIOGRAFER

Teatervirksomhed

Den eneste egentlige teaterbygning på Færøerne er Sjónleikarhúsið i Tórshavn, der ejes og drives af Havnar Sjónleikarfelag. Sjónleikarfelagið har en fast skuespillerstab under ledelse af skuespiller Eyðun Johannesen, som også er konsulent for den almindelige teatervirksomhed på Færøerne.

Teaterbygningen anvendes også som biograf.

Scener med fornødent teknisk udstyr findes endvidere i bygdehusene i Húsavík, Sandur, Kollafjørður og Gøta. Bygdehuse med veludrustede scener er under opførelse i Strendur og i Oyrabakki.

Ellers anvender man skoler, idrætshaller og forsamlingshuse til teateropførelser, og der findes scener i de fleste nyopførte skoler. Da disse scener imidlertid som regel er henlagt til gymnastiksale, der ofte er i brug om aftenen, kan de kun i begrænset omfang anvendes af de lokale amatørgrupper.

Havnar Sjónleikarfelag fortsatte fra det foregående år fremførelsen af skuespillet "Hitabylgjan", som var sat op af den islandske instruktør Steindór Hjørleifsson. Forestillingen blev opført 38 gange.

I efteråret havde Havnar Sjónleikarfelag det islandske syngespil "Seymistovan" på programmet. Stykket, der ligesom "Hitabylgjan" alene blev vist i Tórshavn, opførtes 30 gange.

Skuespillertruppen Gríma fortsatte i 1978 rundt omkring på øerne med "Kvæðið um kópakonuna", som de selv havde skrevet og sat i scene. Med støtte fra Dansk-Færøsk Kulturfond og Nordisk Kulturfond var gruppen på gæstebesøg med skuespillet i Danmark og på Island. Ialt blev det til 55 opførelser.

Ultimo marts havde Gríma premiere på syngespillet "Beiggin, blóman, diddan og dukkan", oversat fra svensk. Stykket blev vist 17 steder. Det samlede antal opførelser var 39.

Småbørnsskuespillet "Litsúgvarin" fremførtes af gruppen 18 steder. Ialt 22 opførelser.

Ludvig Holbergs "Jeppi á Fjallinum" blev i årets løb opført 4 steder på øerne af Gríma. Ialt 23 forestillinger. Premieren var i november. Efter planen fortsattes med stykket i 1979.

Klaksvíkar Sjónleikarfelag havde den 1. februar 1978 premiere på August Strindbergs "Karl XII". Stykket blev vist 15 gange.

Senere på året fremførte selskabet "Ongar blómur á grøvuna, takk", der blev opført ca. 20 gange.

"1. mai bólkurin" stod for en aftenforestilling den 1. maj 1978. Gruppen gæstede i juni forskellige arbejdspladser i Tórshavn med et aktionsspil.

Logen i Gøta opførte et skuespil i februar. Det blev siden vist i Klaksvík.

En unavngivet skuespillergruppe i Tórshavn gav stykket "Happing" på forskellige skoler på øerne.

Føroyska Studentafelagið i København havde Ólavssøkukabaret i Tórshavn.

Fra Danmark gæstedes Færøerne af "Teatret ved den sorte hest". August Strindbergs "Leg med ilden" blev af teatret fremført forskellige steder i landet i juni.

Den danske skuespiller Dirch Passer gav forestilling i marts måned.

Skuespillerinden Annika Hoydal forestod i dagene 3.-4. februar en kabaret på Odense Teater. Programmet, der blev kaldt "Eitt Føroya kvøld", omfattede bl. a. oplæsning samt fremførelse af færøske viser og sange.

45 dansere fra Sumbiar Dansifelag var i september efter indbydelse på besøg i Tyskland. På tilbageturen gav gruppen opvisning i København.

Biografer

Der findes 8 faste biografteatre på Færøerne, heraf 2 i Tórshavn.

Tabel 10. 5. Biografteatrene's virksomhed i 1978

	<u>Antal pladser</u>	<u>Antal film</u>	<u>Antal fore- stillinger</u>	<u>Antal til- skuere</u>
Havnar Bio, Tórshavn	236	145	814	124.377
Leikhús Bio, Tórshavn	226	104	597	76.414
Glyvra Bio	199	140	288	30.709
Sørvágs Bio	200	90	181	22.686
Atlantis Bio, Klaksvík	80	ca.200	495	18.209

(fortsættes)

Biografteatrenes virksomhed i 1978 (fortsat)

	<u>Antal pladser</u>	<u>Antal film</u>	<u>Antal fore- stillinger</u>	<u>Antal til- skuere</u>
Vestmanna Bio	95	103	170	9.546
Tvøroyrar Bio	96	109	300	18.886
Vágs Bio	94	113	358	16.038
Ialt 1978	1.226		3.203	316.865
Ialt 1977	1.351		2.711	280.291
Ialt 1970	1.292		2.652	272.675

Kilde: Biograferne

Gennemsnittet af besatte pladser pr. forestilling for samtlige biografer har i 1978 været 64,5 %, medens det i 1977 var 68,8 og i 1970 70,7 %.

MUSIKLIV

Koncerter

Der er 10 hornorkestre og 1 kammerorkester. Tvøroyri hornorkester og Vestmanna hornorkester er nyoprettede. Endvidere har flere af de større bygder et sangkor. I Tórshavn er der 3 aktive kor.

Tabel 10. 6. Oversigt over koncerter med færøske orkestre og kor

	<u>Antal koncer- ter</u>	<u>Antal medvir- kende</u>	<u>Laveste og højeste antal tilhørere pr. koncert</u>
<u>Kammerorkestre:</u>			
Tórshavnar Musikkskúli	7	4-13	50-700
<u>Hornorkestre:</u>			
Havnar Hornorkesterur	25	12-32	25-5.000
Harmoniorkestrið G. H. M.	14	16-37	150-1.000
Klaksvíkar Hornorkesterur	5	20-23	85-1.500
Nes sóknar Musikfelag	17	22	60-560
Sørvágs Tónleikarfelag	11	15	30-350
Fuglafjarðar Hornorkesterur	9	ca.12	30-500
Eiðis Ljómfelag	4	11-18	100-400
Fuglafjarðar Unglingaorkesterur	15	21-31	30-500
Vestmanna Hornorkesterur	5	22-28	200-400
Tvøroyrar Hornorkesterur	10	27	50-800

(fortsættes)

Oversigt over koncerter med færøske orkestre og kor (fortsat)

	<u>Antal koncer- ter</u>	<u>Antal medvir- kende</u>	<u>Laveste og højeste antal tilhørere pr. koncert</u>
<u>Kor:</u>			
Kristiliga Sangkórið	7	30-35	30-450
Studentaskúlakórið	1	30	250
Stranda Sangkór	8	23-27	70-700
Havnarkórið	12	11-40	30-1.000
Kirkjukórið "Ljómur"	1	22	350
<u>Tonika</u>	<u>5</u>	<u>31</u>	<u>150-500</u>

Kilde: Lederne af de enkelte orkestre og kor

Der er i oversigten tillige medtaget koncerter i forbindelse med opvisninger og festligheder m. v.

Eiðis Sangkór har ikke givet koncerter i årets løb.

3 kor har ikke indsendt indberetning om deres virksomhed i årets løb.

Det årlige musikstævne forestodes i år af harmoniorkestret G. H. M. Stævnet afholdtes i april med deltagelse af 7 orkestre.

Ultimo maj besøgte landet i 5 dage af mandskoret Fóstbræður fra Island. Et af de bedste islandske kor.

Den 13. februar fyldte Havnar Hornorkestur 75 år. I den anledning havde koret i sommer besøg af Danmarks Radios underholdningsorkester, der gav flere koncerter, bl. a. en gallakonzert, der blev transmitteret i det meste af Europa.

Radiodrengekoret besøgte for tredje gang Færøerne. Besøget fandt sted i juni.

I den følgende måned var Helsingør pigegarde en uge i landet og gav flere opvisninger.

I september gav det islandske operakor, der består af 40 sangere, koncerter på Færøerne.

Klaksvíkar Musikskúli afholdt i efterårsferien et seminar for unge messingblæsere med deltagelse af de fleste hornorkestre på Færøerne. De 49 deltagere blev ledet af den engelske euphoniumspiller Peter Wise. Ved den afsluttende offentlige koncert medvirkede den russiske pianistinde Nina Kartaradze.

Klassiske koncerter

I januar 1978 gav den engelske pianist Richard Deering 5 offentlige koncerter, hvor tilhørertallet lå mellem 40 og 100, samt 2 skolekoncerter med et tilhørertal på ca. 300 til hver koncert. Der fremførtes værker af Haydn, Brahms, Debussy, Chopin og Liszt.

I juni gæstede det internationale strygeorkester Camerata Lysy under ledelse af Alberto Lysy Færøerne. Bl. a. opførtes Vivaldi's Årstiderne.

Organisten Birgit Markussen, trompetisten Knud Hovaldt og Carsten Svanberg, trombone, gæstede landet i september og gav flere koncerter.

Volker Immanuel Behrens (sang) og Arni Hansen (klaver) turnerede i november. På programmet stod værker af Schubert, Mendelssohn-Bartholdy, Schumann, Händel, Giordani, Mozart, Verdi og Puccini. Ialt 7 koncerter med et tilhørertal mellem 35 og 70 til hver. Tournéeen agtes fortsat i marts-april 1979.

I anledning af 150 års dagen for Franz Schuberts død afholdtes 2 mindekoncerter, hvor tilhørertallet var henholdsvis 70 og 110. Blandt deltagerne kan nævnes Arni Hansen (klaver), Rigmor Restorff Rasmussen (klaver), Anna Olsen (sopran), Jóannes Nolsøe (klaver), den danske klarinettist Jesper Helmuth Madsen samt kvinderne fra Havnarkórið (ca. 25).

I årets løb gav endvidere Erik Søndergaard Jensen, violin, Jesper Helmuth Madsen, klarinet, Anette Jørgensen, klaver, og Jane Østergaard, orgel og cello, koncerter forskellige steder på øerne. På programmet stod bl. a. Beethoven, Fauré, Milhaud, Ives, Schumann, Vivaldi, Bach og Tadeusz Baird.

Havnar Jazzfelag, der startede i 1976, har til formål at fremme interessen for musik, særlig jazz-, folke- og beatmusik, og at arrangere mindst 2 årlige koncerter med udenlandske kunstnere. Der har i årets løb været otte jazzgrupper og solister fra Skandinavien og U. S. A. på besøg, bl. a. kan nævnes "Bazaar", Erling Kroner og bassisten Jens Jepsen. Herudover har foreningen i år stået for udgivelsen af 2 jazzplader og 2 folkemusikplader. Foreningen har ca. 400 medlemmer.

Der har været afholdt omkring 40 arrangementer med gennemsnitlig 200 tilhørere.

KUNST

Kunstudstillinger på Færøerne

I udstillingsbygningen Listaskálin i Tórshavn har der ud over den permanente udstilling været afholdt 7 separatudstillinger samt den traditionelle salgsudstilling til olaj, hvor 50 kunstnere udstillede. Denne udstilling besøgte omkring 2.000 gæster.

Den første separatudstilling var "Den Nordiske" maleriudstilling, der blev afholdt i april. 22 kunstnere deltog, heriblandt Zakarias Heinesen, Ingálvur av Reyni og William Heinesen. Udstillingen omfattede oliemalerier, tegninger, keramiske billeder, litografier, vævede billeder og skulpturer.

Ultimo april udstilledes malerier af Amariel Norðoy.

I maj havde Frimod Joensen udstilling af oliemalerier.

September-oktober bød på udstilling af grafik og akvareller af den norske grafiker Sigurd Bergmann.

I november udstilledes oliemalerier, akvareller og tegninger af Ingálvur av Reyni, medens Tróndur Patursson udstillede akvareller og tuschtegninger.

I december afholdtes den hidtil største kunstudstilling på Færøerne. 1.200 tegninger, der var indkommet i den af Postverk Føroya udskrevne tegnekonkurrence, fremvistes. Af tegningerne vil tre blive udgivet som frimærker i forbindelse med verdensbørneåret 1979.

Af udstillinger andre steder på Færøerne kan nævnes:

I februar afholdt Lasse S. på alderdomshjemmet i Miðvágur en udstilling af tegninger og malerier.

I marts kunne i Smiðjan í Lítluvík ses tegninger af Fridtjof Joensen.

Samme måned fremvistes på HotelHafnia malerier af William Smith.

Smiðjan í Lítluvík kunne i april, maj og juni vise malerier af henholdsvis Bent Restorff, Poulina Joensen og Heðin Kambsdal.

Til Jóansøka udstilledes på skolen i Vágur malerier af W. Smith og Regin Debes.

På samme tid var i Klaksvík en dansk udstilling, malerier og grafik.

I juni-juli udstillede Súsann í Jákupsstovu arbejder i Smiðjan í Lítluvík. Bl. a. batikbilleder, syede billeder, akvareller og tegninger.

I oktober havde danskeren Troels Trier fremvisning af malerier

og akvareller i Muntra i Fuglafjörður. På biblioteket i Klaksvík sås på samme tid malerier af Frida í Grótinum.

Biblioteket i Klaksvík fortsatte i november med en udstilling af malerier af Hans J. Glerfoss. Smiðjan í Litluvík bød på værker af Jórún Poulsen (vævede billeder) og Jógvan Páll Háberg (collager).

Endelig udstillede Eyvindur Mohr i december oliemalerier.

Kunstudstillinger uden for Færøerne

I januar-februar afholdtes "Den Nordiske" maleriudstilling i København, den fortsatte i marts til Reykjavík, og i april blev den fremvist på Listaskálin.

I juni udstillede Frimod Joensen i Gammel Strand, København.

Edinburgh bød i oktober på en udstilling med deltagere fra Ålandsøerne, Orkneyøerne og Færøerne. De færøske deltagere var Ruth Smith, Mikines, Ingálvur av Reyni, Zakarias Heinesen, Tummas Arge og Steffan Danielsen.

Samme måned var der på Danmarks tekniske Højskole, København, en udstilling af Jóannis Kristiansen.

I november udstilledes i Gerhardt Jensens "Kunstbutik", København, værker af Amariel Norðoy. I Galleri Sct. Agnes i Roskilde sås endelig linoleumssnit og malerier af Ole Vang Hansen.

DANSK-FÆRØSK KULTURFOND

Dansk-Færøsk Kulturfond, der blev stiftet i 1951, har til formål at fremme den kulturelle forbindelse mellem Færøerne og Danmark.

Fondens kapital er tilvejebragt ved tilbagebetalinger af de rentefrie lån, der blev ydet til færinger, der var under uddannelse i Danmark under krigen. Obligationsformuen andrager nu ca. 3,7 mill. kr. I 1978 udgjorde renter af obligationsformue og bankindestående ca. 274.000 kr.

Fondens bestyrelse består af 1 repræsentant for statsministeriet, der er formand, 1 repræsentant for undervisningsministeriet, rigsombudsmanden og 2 af landsstyret valgte repræsentanter.

I 1977 uddelte fonden 142.000 kr. til kulturelle formål, mens der i 1978 blev uddelt ca. 280.000 kr. Dansk-Færøsk Kulturfond har i 1978 ydet støtte til bl. a. bogværket "Tey byggja land" (4. og 5. bind) og til forfatteren Preben Ramløv til brug til forstudier til en historisk roman om Jonas Bronck, ligesom der er ydet støtte til den færøske teatergruppe Gríma's tourné i Danmark og tournéer på Færøerne med Strindberg-stykket "Leg med ilden".

SPEJDERBEVÆGELSEN

Der er 4 spejderkorps på Færøerne. Det samlede antal spejdere og disses fordeling på de enkelte korps fremgår af nedenstående tabel.

Tabel lo. 7. Oversigt over de færøske spejderkorps pr. 31/12-78

	<u>Klaks- vík</u>	<u>Fugla- fjørð- ur</u>	<u>Leir- vík</u>	<u>Sør- vág- ur</u>	<u>Vest- manna</u>	<u>Ar- gir</u>	<u>Tórs- havn</u>	<u>Vág- ur</u>	<u>Tvør- oyri</u>	<u>Ialt</u>
Færøernes spejderunion (gule drenge)	55	-	-	-	-	-	118	-	27	200
Færøernes spejderunion (blå piger)	-	-	-	-	-	-	86	-	29	115
K.F.U.K.-spej- derne (grønne piger)	104	36	37	-	136	-	268	30	-	611
K.F.U.M.-spej- derne (grønne drenge)	64	47	67	43	-	73	191	35	43	563
Frelsens Hær- spejderne (grå piger)	-	-	-	-	-	-	96	-	-	96
Ialt	223	83	104	43	136	73	759	65	99	1.585

Kilde: Oplysninger fra spejderkorpsene

Den nyoprettede K. F. U. K.-afdeling i Miðvágur er blevet nedlagt, medens der er oprettet en ny afdeling for K. F. U. K.-spejdere i Leirvík.

Ud over det sædvanlige spejderarbejde med møder, ture, lejre og konkurrencer har man følgende faste program: Fælles spejdergudstjeneste den 22. februar, Gregoriusmessenøjtidelighed den 12. marts og Flagdagshøjtidelighed den 25. april.

I 1974 blev de færøske drengespejdere sammensluttet i Meginfelag Føroysku Dreingjaskóta (Centralforeningen for færøske drengespejdere). Formålet hermed var bl. a. at skaffe drengespejderne medlemskab af verdensspejderunionen. Ansøgning om medlemskab er dog hidtil blevet afslået, og på et møde i maj måned 1977 besluttede Meginfelag Føroysku Dreingjaskóta i første omgang at stå uden for spejderorganisationen. De færøske drengespejderes indirekte medlemskab af verdensspejderorganisationen var hermed ophørt. Centralforeningen har dog senest inviteret repræsentanter for Fællesrådet for Danmarks Drengespejdere til Færøerne for herved at give et be-

dre indtryk af de færøske spejderes forhold og samtidig et bedre grundlag for en dansk anbefaling af et selvstændigt færøsk medlemskab af verdensunionen.

I 1978 har færøske spejdere deltaget i flere lejrarrangementer i Norge og Sverige.

Endvidere deltog 8 spejdere fra Færøernes Spejderunion sammen med ca. 125 spejdere fra de andre nordiske lande i en undersøgelsestur på Island. For arrangementet stod det islandske spejderforbund og Nordisk Vulkanologisk Institut, og opgaven bestod i at kortlægge området fra Mývatn til Vatnajökull og stedfæste dets dyre- og planteliv.

Den 9. maj 1978 var det 50 år siden, at K. F. U. K.-spejderbevægelsen grundlagdes i Tórshavn. Dagen festligholdtes med en stor jubilæumssammenkomst i idrætshallen i Tórshavn og med en parade af samtlige pigespejdere i Tórshavn, der afsluttedes med en række taler og aktiviteter foran lagtingsbygningen. Den 7. december 1978 udgav Postverk Føroya et spejderfrimærke i anledning af jubilæet.

IDRÆT

De færøske idrætsforeninger har et samlet medlemstal på ca. 6.000, hvoraf ca. 3.500 er aktive idrætsudøvere. Herudover anslås det, at 1.000 - 1.500 dyrker idræt uden at være medlem af nogen forening.

Samtlige idrætsklubber er organiseret i Ítróttasamband Føroya (Í. S. F.). Ved udgangen af 1978 var 75 klubber medlem af forbundet.

Í. S. F., der er stiftet i 1939, er den højeste idrætsmyndighed på Færøerne og har til opgave at arrangere og godkende turneringer, at skabe interesse for idræt samt at repræsentere Færøerne udadtil - bl. a. som medlem af De Nordiske Rigsidrætsforbunds Fælleskomité og den vesteuropæiske idrætsforbundssammenslutning N. G. O.

Der har nogen tid været overvejelser om en ændring af Í. S. F. med oprettelse af selvstændige specialforbund som i de andre nordiske lande. Første skridt i denne retning blev taget, da de færøske fodboldklubber umiddelbart efter årsskiftet til 1979 sluttede sig sammen i Fót bólt samband Føroya (F. S. F.). Fodboldafdelingen har gennem en årrække søgt om optagelse i det internationale fodboldforbund F. I. F. A., men fået afslag. Med oprettelsen af det nye forbund er chancerne for optagelse formentlig forøget.

Í. S. F.'s medlemmer kommer i dag fra 10 idrætsgrene, badmin-

ton, bordtennis, fodbold, håndbold, gymnastik, judo, ridning, roning, svømning og volley-ball. Det største antal udøvere findes inden for fodbold og håndbold, men også gymnastik og roning (i særlige færøske bådtyper) har mange udøvere. Af forbund uden for Í. S. F. kan nævnes frømandssport, der sammen med bordtennis, håndbold og volleyball er eksempler på områder, hvor Færøerne er anerkendt som selvstændig nation i internationale turneringer.

Inden for alle idrætsgrene arrangeres hvert år turneringer, herunder færøemesterskaber. Endvidere er der turneringssamkvem med andre, fortrinsvis nordiske, lande på både lands- og klubbasis.

I de senere år har Í. S. F. afholdt en del instruktør- og lederkurser på Færøerne, og en del færinger har fulgt kurser i udlandet. Inden for fodbold og håndbold har der også været arrangeret dommerkurser.

Det økonomiske grundlag for Í. S. F. er et årligt tilskud fra Færøernes landsstyre samt kontingentbidrag fra de enkelte medlemsklubber. Tilskudet fra landsstyret udgjorde i 1977/78 623.000 kr. Endvidere yder landsstyret et særligt tilskud på 100.000 kr. til aflønning af fodboldtrænere. Endelig ydes indirekte støtte ved, at aktive idrætsudøvere på klub- og landshold i forbindelse med udøvelse af deres idræt kan rejse gratis med landsstyrets rutebåde. I 1978 har Í. S. F. herudover modtaget støtte på 50.000 kr. fra Danair til rejser mellem Færøerne og Danmark for færøske sportsfolk.

Der er for tiden et større idrætsanlæg i Gundadalur i Tórshavn med hal (ca. 1.200 tilskuere), fodboldbaner og åbent svømmebassin. I Klaksvík er ligeledes et idrætsanlæg, der udover fodboldbane rummer en idrætshal (ca. 800 tilskuere) og en svømmehal. Der er i 1978 endvidere påbegyndt halbyggeri i Vágur. Udover de nævnte haller er indendørsaktiviteterne først og fremmest knyttet til skolernes gymnastiksale. Herudover findes fodboldbaner i Sandur, Leirvík, Fuglafjørður, Gøta, Sumba, Tvøroyri, Vágur, Hvalba, Miðvágur, Sørvágur, Sandavágur, Runavík, Eiði og Skáli. Det skal endelig nævnes, at den påbegyndte svømmehal på øen Hestur endnu ikke er indviet.

Der er mulighed for at opnå offentlig støtte til nyopførte idrætsanlæg, idet landskassen og de respektive kommuner yder indtil 80 % i anlægstilskud. Herudover kan der også opnås støtte fra tipsmidlerne til projekter i de enkelte klubber. Derimod deltager hverken Í. S. F. eller de enkelte afdelinger inden for dette i den almindelige årlige uddeling til dansk idræt af overskuddet fra tipsmidlerne.

BRIDGE

De færøske bridgeklubber er sammensluttet i et fællesforbund "Føroya Bridge Samband" (F. B. S.), stiftet i 1968, der omfatter 11 klubber med knap 500 medlemmer. Øernes ældste klub, Havnar Bridgefelag, blev stiftet i 1937 og har i dag ca. 90 medlemmer. F. B. S. arrangerer hvert år færøsmesterskaber i hold- og parturneringer. I 1978 har man endvidere arrangeret en cupturnering for hold.

F. B. S. er ikke tilsluttet den europæiske bridgesammenslutning E. B. L., hvilket var årsag til afslag, da F. B. S. i 1976 søgte om optagelse i Nordisk Bridge Union. F. B. S. har i 1978 indgået en samarbejdsaftale med Danmarks Bridgeforbund om bl. a. indkøb af bridgemateriel. Det er endvidere aftalt, at Færøerne hvert år deltager med ét par ved danmarksmesterskabet i bridge for par.

SKAK

I 1970 sluttede de færøske skakklubber sig sammen i et fællesskab "Talvsamband Føroya" og blev optaget som medlem i det internationale skakfællesskab F. I. D. E. I 1975 blev "Talvsamband Føroya" optaget som medlem af Nordisk Skakforbund.

Talvsambandið omfatter nu 14 skakklubber med ialt ca. 400 medlemmer. S sammenslutningen står hvert år som arrangør af færøsmesterskaberne.

Færøske skakspillere deltager selvstændigt i udenlandske skakturneringer. Den største opgave i 1978 var skakolympiaden i Buenos Aires, hvor Færøerne deltog med et 6-mands hold og opnåede en plads som nr. 46 ud af 65 deltagende nationer.

Der spilles traditionelt en årlig skaklandskamp mod Island.

TABELFORTEGNELSE

Kap. 1.	<u>FÆRØERNE</u>	Side
	<u>Tabel 1.1.</u> Stemme- og mandatfordelingen ved lagtingsvalgene 1966-78	38
	<u>Tabel 1.2.</u> Afgivne stemmer ved lagtingsvalget den 7. november 1978, fordelt på partier og områder	39
	<u>Tabel 1.3.</u> Stemmetal og procentvis fordeling af stemmer ved folketingsvalgene 1968-77	39
Kap. 2.	<u>BEFOLKNINGS- OG BOLIGFORHOLD</u>	
	<u>Tabel 2.1.</u> Befolkningen ved folketællingerne 1966, 1970 og 1977 samt registerfolketal 30. juni 1977 og 1978 fordelt på områder	44
	<u>Tabel 2.2.</u> Befolkningen ved folketællingerne 1966, 1970 og 1977 samt registerfolketal 30. juni 1977 og 1978 fordelt på områder. Procentvis fordeling	44
	<u>Tabel 2.3.</u> Befolkningen ved folketællingerne 1966, 1970 og 1977 samt registerfolketal 30. juni 1977 og 1978 fordelt efter kommunernes størrelse	45
	<u>Tabel 2.4.</u> Befolkningen ved folketællingerne 1966, 1970 og 1977 samt registerfolketal 30. juni 1977 og 1978 fordelt efter kommunernes størrelse. Procentvis fordeling	45
	<u>Tabel 2.5.</u> Sammenlignende oversigt over folketællingerne 1966, 1970 og 1977	46
	<u>Tabel 2.6.</u> Levendefødte, døde og fødselsoverskud 1960-78	47
	<u>Tabel 2.7.</u> Nettoudvandringen 1961-1978	48
	<u>Tabel 2.8.</u> Oversigt over befolkningens bevægelser 1966-1978	48
	<u>Tabel 2.9.</u> Befolkningsudviklingen i 1. halvår 1978 i de enkelte kommuner	49
	<u>Tabel 2.10.</u> Befolkningsudviklingen i 1. halvår 1978 i de enkelte områder	50
	<u>Tabel 2.11.</u> Sammenlignende oversigt over befolkningens erhvervsforhold i 1966 og 1970	51
	<u>Tabel 2.12.</u> Sammenlignende oversigt over befolktællingerne 1966 og 1970	53
	<u>Tabel 2.13.</u> Udlejede almindelige beboelseslejligheder med centralvarme fordelt efter huslejens størrelse november 1970	56
	<u>Tabel 2.14.</u> Udlejede almindelige beboelseslejligheder uden centralvarme fordelt efter huslejens størrelse november 1970	57
Kap. 3.	<u>ERHVERV</u>	
	<u>Tabel 3.1.</u> De færøske skibes fiskefangster 1971 og 1975-78 (kammusling og hummer ikke medregnet)	67

	Side
Kap. 3. <u>Tabel 3.2.</u> De færøske skibes fiskefangster 1971 og 1975-78 i %	69
<u>Tabel 3.3.</u> De færøske skibes fiskefangster i tons i 1976, 1977 og 1978 fordelt på økonomiske områder i %	69
<u>Tabel 3.4.</u> Landinger fra not- og industriskibe fordelt efter landingsplads 1970 og 1975-78	71
<u>Tabel 3.5.</u> Landinger fra not- og industriskibe fordelt efter anvendelse 1970 og 1975-78	72
<u>Tabel 3.6.</u> Landinger af fangster ved Færøerne efter størrelse og kvalitet pr. måned i 1978	73
<u>Tabel 3.7.</u> Landinger fra Færø Banke efter størrelse og kvalitet fordelt på måneder	74
<u>Tabel 3.8.</u> Fangster ved Færøerne fordelt efter redskaber 1974-78, tons isfisk, uslagt	75
<u>Tabel 3.9.</u> Alle nationer ved Færøerne. Fangst på redskaber i % 1974-78	76
<u>Tabel 3.10.</u> Anslået afskibnings- og eksportværdi af fisk fra forskellige områder 1975, 1977 og 1978	77
<u>Tabel 3.11.</u> Råfiskelandinger ved Færøerne i 1970 og 1974-78 (tons levende vægt) fra alle områder	78
<u>Tabel 3.12.</u> Landinger fra udenlandske skibe til færøske filéfabrikker i 1978	78
<u>Tabel 3.13.</u> Sammenligning af totalfangsten for alle nationer og de fangster, fiskeribiologer har foreslået for 1975, 1976, 1977, 1978 og 1979 for områderne ved Færøerne, tons uslagt fisk	80
<u>Tabel 3.14.</u> Fangster ved Færøerne 1971-1978 tons uslagt, ICES område V _b	80
<u>Tabel 3.15.</u> Råfisklandinger fordelt efter anvendelse i 1970 og 1974-78	82
<u>Tabel 3.16.</u> Produktionen af fiskevarer 1970 og 1974-78	83
<u>Tabel 3.17.</u> Lagre af fisk og fiskevarer ved slutningen af 1975, 1977 og 1978	83
<u>Tabel 3.18.</u> Driftstal for fiskerskibene 1977	84
<u>Tabel 3.19.</u> Driftstal for udroerbåde med trawltilladelse 1977	85
<u>Tabel 3.20.</u> Driftstal for udroerbåde uden trawltilladelse 1977	85
<u>Tabel 3.21.</u> De gennemsnitlige driftsresultater for de forskellige skibstyper 1970 og 1975-1977	86
<u>Tabel 3.22.</u> Hyreoversigter	87
<u>Tabel 3.23.</u> Oversigt over priserne på råfisk 1975-78	91
<u>Tabel 3.24.</u> Oversigt over priserne på saltfisk 1973-78	91

	Side
Kap. 3. <u>Tabel 3.25.</u> Institutttets udlån, låntagning og egenkapital 1965-79	94
<u>Tabel 3.26.</u> Fiskeribankens bevilgede lån til Færøerne 1969/70-1977/78	95
<u>Tabel 3.27.</u> Landskassens tilskuds- og kurstabs-lån i årene 1969/70-1977/78	95
<u>Tabel 3.28.</u> Kvæghold i 1965, 1970 og 1974-77	97
<u>Tabel 3.29.</u> Fårehold 1965, 1970 og 1975-77	98
<u>Tabel 3.30.</u> Oversigt over opdyrkning i 1973-78	99
<u>Tabel 3.31.</u> Kartoffelavl 1965, 1970 og 1975-77	99
<u>Tabel 3.32.</u> Bruttofaktorindkomsten for håndværk og industri, bygge- og anlægsvirksomhed i 1970 og 1975-77	101
<u>Tabel 3.33.</u> Industri-, håndværks- og serviceerhverv pr. 31. december 1976 fordelt på hovedområder i landet	104
<u>Tabel 3.34.</u> Antal virksomheder	105
<u>Tabel 3.35.</u> Bruttofaktorindkomsten for handels-, service- og transporterhvervene i 1970 og 1974-77	107
<u>Tabel 3.36.</u> Antal aktieselskaber 1970-78	108
<u>Tabel 3.37.</u> Fordeling af biler og motorcykler ultimo 1978	109
<u>Tabel 3.38.</u> Antallet af flyvepassagerer i årene 1970 og 1974-78	110
<u>Tabel 3.39.</u> Antal skibspassagerer til og fra Færøerne i 1977 og 1978	111
<u>Tabel 3.40.</u> Opgørelse over skibsflåden i 1975-78	111
<u>Tabel 3.41.</u> Tilgang af fartøjer i 1978	112
<u>Tabel 3.42.</u> Afgang af fartøjer i 1978	112
<u>Tabel 3.43.</u> Den samlede færøske skibsflåde 1970-78	113
<u>Tabel 3.44.</u> Fiskerflåden fordelt efter art i 1975, 1977 og 1978	113
<u>Tabel 3.45.</u> Dæksfartøjer 5-20 BRT 1972-1978	114
<u>Tabel 3.46.</u> Fiskerskibe i ordre ultimo 1978	114
<u>Tabel 3.47.</u> Vejenes længde, kapacitet og belægning	115
<u>Tabel 3.48.</u> Udgifter til det færøske landevejsnet 1970/71 og 1973/74-1977/78	115
<u>Tabel 3.49.</u> Tilskud til kommuner til asfaltering i 1978	116
<u>Tabel 3.50.</u> Autoværn opsat i 1978	118
<u>Tabel 3.51.</u> Gennemsnitstrafik pr. døgn 1974-78	119
<u>Tabel 3.52.</u> Den samlede produktion og salget af el 1970/71-1977/78	119
<u>Tabel 3.53.</u> El-selskabet havde pr. 1. april 1978 følgende fordelingsanlæg	119

	Side
Kap. 3. <u>Tabel 3.54.</u> Bevillinger og investeringsudgifter i forbindelse med større havne.	120
<u>Tabel 3.55.</u> Tilskud til regulering og byggemodning af havneområder	122
<u>Tabel 3.56.</u> Bevillinger og investeringer i forbindelse med mindre havne og landingspladser	123
<u>Tabel 3.57.</u> De samlede investeringer i 1968, 1972 og 1976-78	125
<u>Tabel 3.58.</u> Aktiviteten i de 6 største havne 1974-78	125
<u>Tabel 3.59.</u> Antal centraler og abonnenter 1970/71-1977/78	127
<u>Tabel 3.60.</u> Telefonvæsenets økonomi	127
<u>Tabel 3.61.</u> Telefonkommunikation med udlandet og med skibene 1966-78	128
<u>Tabel 3.62.</u> De færøske posthuses virksomhed 1975/76-1978	130
Kap. 4. <u>ØKONOMI</u>	
<u>Tabel 4.1.</u> Eksportens fordeling på de vigtigste varegrupper 1970 og 1975-78	133
<u>Tabel 4.2.</u> Eksporterede mængder af de vigtigste varegrupper 1970 og 1975-78	134
<u>Tabel 4.3.</u> De gennemsnitlige eksportpriser 1970 og 1975-78	135
<u>Tabel 4.4.</u> Værdien af Færøernes eksport efter markedsområder 1970 og 1975-78	136
<u>Tabel 4.5.</u> Importen fordelt på lande 1970 og 1975-78	137
<u>Tabel 4.6.</u> Importen fordelt på varegrupper 1970 og 1975-78	138
<u>Tabel 4.7.</u> Importens fordeling på varegrupper 1970 og 1972-76, 1970-priser	139
<u>Tabel 4.8.</u> Udviklingen i import og eksport (excl. skibe) i faste og løbende priser samt bytteforhold i 1970 og 1975-78.	141
<u>Tabel 4.9.</u> Færøernes handelsbalance 1970 og 1975-78	142
<u>Tabel 4.10.</u> Arbejdslønninger og pristal 1970 og 1975-79	146
<u>Tabel 4.11.</u> Pristallet oktober 1975 og januar 1978-januar 1979.	148
<u>Tabel 4.12.</u> Samlet antal skatteydere og skattepligtig indkomst 1970/71 og 1975/76-78/79	151
<u>Tabel 4.13.</u> Det samlede antal skatteydere fordelt efter størrelsen af den skattepligtige indkomst 1977/78 og 1978/79.	152

	Side
Kap. 4. <u>Tabel 4.14.</u> Udskrevne skatter 1970/71 og 1975/76-78/79	153
<u>Tabel 4.15.</u> Udskrevne skatter m. v. i skatteåret 1978/79 i de enkelte kommuner	154
<u>Tabel 4.16.</u> Landskassens indtægter 1970/71 og 1975/76-79/80	156
<u>Tabel 4.17.</u> Stats- og landskassens drifts- og anlægsudgifter 1970/71 og 1975/76-1977/78	157
<u>Tabel 4.18.</u> Stats- og landskassens udgifter efter hovedformål 1970/71 og 1975/76-1977/78	157
<u>Tabel 4.19.</u> Statens udgifter efter hovedformål 1970/71 og 1975/76-1977/78	158
<u>Tabel 4.20.</u> Specifikation af statens udgifter på Færøerne 1977/78	159
<u>Tabel 4.21.</u> Statens og offentlige danske institutioners udlån, restgæld pr. 31. marts 1970 og 1975-78	162
<u>Tabel 4.22.</u> Udviklingen i statens og offentlige danske institutioners udlån i 1977/78	162
<u>Tabel 4.23.</u> Statsgarantier pr. 31. marts 1970 og 1975-78	163
<u>Tabel 4.24.</u> Udviklingen i statsgarantier i 1977/78	163
<u>Tabel 4.25.</u> Landskassens udgifter efter hovedformål i finansårene 1970/71 og 1975/76-1979/80	163
<u>Tabel 4.26.</u> Landskassens lånerestgæld pr. 31. marts 1970 og 1975-78	165
<u>Tabel 4.27.</u> Landskassens garantiforpligtelser pr. 1. januar 1970 og 1974-77 fordelt efter formål	165
<u>Tabel 4.28.</u> Bankernes og sparekassernes samlede ind- og udlån samt seddelcirkulationen 1970 og 1975-79	167
<u>Tabel 4.29.</u> Pengeinstitutternes udlån pr. 31. december 1976, 1977 og 1978 fordelt efter hovedformål	168
<u>Tabel 4.30.</u> Prioritetslån i boligbyggeri 1/1 1978-31/12 1978 i sparekasserne, p/f Húsalán og Húsalánsgrunnurin	169
<u>Tabel 4.31.</u> Boligbyggeriet 1975-1978	170
<u>Tabel 4.32.</u> Nationalbankens genbelåning af færøske vekslar 1971 og 1975-78	171
<u>Tabel 4.33.</u> De færøske pengeinstitutters obligationsbeholdninger pr. 31/12 1975-78	171
<u>Tabel 4.34.</u> Bruttofaktorindkomsten 1974-77 fordelt på erhverv	172
<u>Tabel 4.35.</u> Samlede bruttoinvesteringer 1970 og 1975-78	174
<u>Tabel 4.36.</u> Færøernes betalingsbalance 1976	175

Kap. 4. ØKONOMI	Side
<u>Tabel 4.37.</u> Færøernes betalingsbalance 1977	176
<u>Tabel 4.38.</u> Bruttonationalproduktets anvendelse 1970 og 1974-77	178
<u>Tabel 4.39.</u> Samlede bruttoinvesteringer 1970 og 1974-77	178
<u>Tabel 4.40.</u> Betalingsbalancens hovedposter 1970 og 1974-77	179
<u>Tabel 4.41.</u> Opsparingen 1970 og 1974-77	180
 Kap. 5. SOCIALE FORHOLD	
<u>Tabel 5.1.</u> Antal modtagere af sociale ydelser pr. 1/1 1970, 1975 og 1978-79	184
<u>Tabel 5.2.</u> Sociale udgifter i finansåret 1977/78	186
<u>Tabel 5.3.</u> Sociale udgifter i hovedposter 1970/71 og 1975/76-1977/78	187
<u>Tabel 5.4.</u> Antal elever ved Skúlin á Trøðni fordelt efter handicap, behandlingsform og alder 1970 og 1975-79	189
<u>Tabel 5.5.</u> Oversigt over afgørelser truffet af ulykkesforsikringsrådet i 1970 og 1975-78	190
 Kap. 6. SUNDHEDSVÆSEN	
<u>Tabel 6.1.</u> Sygehusenes kapacitet og belægning 1970/71 og 1974/75-1977/78	196
<u>Tabel 6.2.</u> Behandlingsformer for indlagte patienter på sygehusene 1970/71 og 1974/75-1977	197
<u>Tabel 6.3.</u> Sygehusenes ambulante virksomhed 1970/71 og 1974/75-1977	198
<u>Tabel 6.4.</u> Sygehusenes normerede personale 1970/71 og 1974/75-1977/78	198
<u>Tabel 6.5.</u> Sygehusenes samlede driftsudgifter 1970/71 og 1974/75-1977/78	200
<u>Tabel 6.6.</u> Sygehusenes driftsudgifter pr. sygedag 1970/71 og 1974/75-1977/78	200
<u>Tabel 6.7.</u> De samlede sygehusudgifters fordeling 1970/71 og 1974/75-1977/78	200
 Kap. 7. UNDERVISNINGSVÆSEN	
<u>Tabel 7.1.</u> Antal elever udskrevet af grundskolen og fagskolerne 1970 og 1975-78	206
<u>Tabel 7.2.</u> Undervisningsvæsenets driftsudgifter 1977/78	208
<u>Tabel 7.3.</u> Antal skoler, elever og lærere 1970/71 og 1975/76-1978/79	212
<u>Tabel 7.4.</u> Antal elever i skoleårene 1975/76-1978/79 fordelt på årgange og klasse-trin	213
<u>Tabel 7.5.</u> Specialundervisning pr. 1. januar 1979 i folkeskolen og privatskoler fordelt efter hoved-handicap	215

Kap. 7.	<u>UNDERVISNINGSVÆSEN</u>	Side
	<u>Tabel 7.6.</u> Antal elever pr. 1. januar 1975-79 ved Færøernes seminarium	218
	<u>Tabel 7.7.</u> Antal elever på sygeplejeskolen pr. 1. januar 1975-79	219
	<u>Tabel 7.8.</u> Antal elever på Færøernes maskinskole pr. 1. januar 1975-79	220
	<u>Tabel 7.9.</u> Antal lærlinge på tekniske skoler i skoleåret 1977/78	221
	<u>Tabel 7.10.</u> Antal lærlinge og elever i handelsskolen pr. 1. januar 1979 fordelt på afdelinger	222
	<u>Tabel 7.11.</u> Antal elever på navigationsskoler pr. 1. januar 1975-79	224
	<u>Tabel 7.12.</u> Statens uddannelsesstøttes udgifter på Færøerne 1970/71 og 1975/76-1977/78	226
	<u>Tabel 7.13.</u> Landskassens elevtilskud 1970/71 og 1975/76-1977/78	227
Kap. 8.	<u>RETS- OG POLITIVÆSEN</u>	
	<u>Tabel 8.1.</u> Oversigt over Færøernes rets virksomhed 1970 og 1977-78	229
	<u>Tabel 8.2.</u> Oversigt over overtrædelser af straffeloven 1970, 1977 og 1978	231
	<u>Tabel 8.3.</u> Oversigt over behandlingsmåden for straffesager og andre lovovertrædelser 1970, 1977 og 1978	232
	<u>Tabel 8.4.</u> Oversigt over politiets virksomhed iøvrigt 1970, 1977 og 1978	233
Kap. 9.	<u>KIRKELIV PÅ FÆRØERNE</u>	
	<u>Tabel 9.1.</u> Kirkernes placering og befolkningsgrundlag 30. juni 1978	235
	<u>Tabel 9.2.</u> Oversigt over kirkelige udgifter 1977/78	236
Kap. 10.	<u>KULTURELLE FORHOLD</u>	
	<u>Tabel 10.1.</u> Færøernes radios udsendelser 1977 og 1978	247
	<u>Tabel 10.2.</u> Avisernes oplagstal 1970 og 1975-78	248
	<u>Tabel 10.3.</u> Udgivne færøske bøger 1978	249
	<u>Tabel 10.4.</u> Folkebibliotekernes virksomhed 1977/78	251
	<u>Tabel 10.5.</u> Biografteatrenes virksomhed i 1978	253
	<u>Tabel 10.6.</u> Oversigt over koncerter med færøske orkestre og kor	254
	<u>Tabel 10.7.</u> Oversigt over de færøske spejderkorps pr. 31/12 1978	259

ISBN 87-503-2894-8
Stougaard Jensen/København
Sm 02-3